

Tilinpäätös 2023

Kaupunginvaltuusto 12.6.2024

SISÄLLYS

1	Toimintakertomus	3
1.1	Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2	Kaupungin hallinto	4
1.1.3	Kuntatalous ja Porvoon kaupungin taloudellinen kehitys	6
1.1.4	Strategian toteutuminen	9
1.1.5	Olenaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	12
1.1.6	Kaupungin henkilöstö	13
1.1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
1.1.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	16
1.1.9	Ympäristötekijät	18
1.2	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	20
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
1.3.2	Toiminnan rahoitus	25
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset	26
1.5	Kokonaistulot ja -menot	28
1.6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	29
1.6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	29
1.6.2	Konsernin talous ja toiminnan ohjaus	29
1.6.3	Olenaiset konsernia koskevat tapahtumat	30
1.6.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	32
1.6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
1.6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	35
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely	37
2	Talousarvion toteutuminen	38
2.1	Käyttötalousosan toteutuminen	38
2.1.1	Käyttötalousosa yhteensä	38
2.1.2	Konsernipalvelut	39
2.1.3	Kaupunkikehitys	46
2.1.4	Kasvu ja oppiminen	54
2.1.5	Elinvoima	61
2.1.6	Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	68
2.1.7	Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	69
2.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	70
2.3	Investointiosan toteutuminen	71
2.4	Rahoitusosan toteutuminen	75
2.5	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	76
3	Tilinpäätöslaskelmat	77
3.1	Tuloslaskelma	77

	3.2 Rahoituslaskelma.....	78
	3.3 Tase	79
	3.4 Konsernituloslaskelma	81
	.....	81
	3.5 Konsernin rahoituslaskelma.....	81
	3.6 Konsernitase	82
4	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	83
	4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	83
	4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	83
	4.1.2 Konsernitiilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	84
	4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	85
	4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	87
	4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	89
	4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahoja koskevat liitetiedot	91
5	Eriytetyt tilinpäätökset	92
	5.1 Liikelaitos Porvoon vesi	92
	5.2 Liikelaitos Kuninkaantien työterveys.....	98
	5.3 Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut	102
	5.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen	107
6	Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	112
7	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	113

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Porvoon kaupungin toimintavuosi 2023 oli uuden kaupunkiorganisaation ensimmäinen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Kaupungin uusi organisaatio käsittää neljä toimialaa: kasvu ja oppiminen, elinvoima, kaupunkikehitys sekä konsernipalvelut.

Kaupungin uusi organisaatio on aloittanut toimintansa pääosin suunnitellusti ja jatkanut Unelmien Porvoo -kaupunkistrategian toteuttamista. Kaupungin tavoitteena on olla suosituin kotikaupunki, paras arkenkin ja ilmastotyön edelläkävijä sekä tarjota sykkivää kaupunkielämää porvoalaisille.

Uuden organisaation ensimmäinen toimintavuosi

Tavoitteenamme on kasvava, viihtyisä ja vetovoimainen kaupunki, jossa arki on turvallista ja vaivatonta ja palvelut toimivat kahdella kielellä. Alueella asuu menestyviä yrittäjiä ja taloutta hoidetaan vastuullisesti.

Monet hankkeet etenivät, vaikka haasteitakin oli

Talousarviovuoden aikana jatkettiin TE-palveluiden siirtymisen valmistelua. Porvoo tulee järjestämään kyseiset lakisääteiset palvelut alueellisesti vuoden 2025 alusta lähtien, kun yhteistoimintaa koskevat sopimukset hyväksyttiin kuntien valtuustoissa syksyllä 2023.

Kaupungin pitkän aikavälin kolme strategisesti keskeistä hanketta edistyivät, kun Kokkonniemen liikuntakeskuksen ja Itäradan suunnittelu edistyi ja kaupungin joukko-liikenneuudistuksen valmistelu edistyi.

Rakennusalan heikko suhdannetilanne koko maassa sekä korkea inflaatio erityisesti alkuvuonna näkyivät myös Porvoossa ja kaupungin toiminnassa. Kaupungin väkimäärä kuitenkin kasvoi huolimatta haasteellisesta suhdannetilanteesta, mutta strategian mukaiseen tavoitteeseen ei ylletty.

Taloudellisesti vielä vahva vuosi

Viime vuosi oli taloudellisesti vahva koko kuntasektorille, koska kunnat saivat hyvinvointialueuudistuksen myötä kertaluonteisesti korkeita verotuloja edellisiltä verovuosilta.

Vuosi oli Porvoon kaupungille myös taloudellisesti vahva kertaluonteisten erien takia, ja myös kaupungin toimialat pysyivät melko hyvin suunnitellussa talousarviossa, vaikka toimintavuosi oli kaupungin uudella organisaatiolla ensimmäinen

Kaupungin vuosikate vuodelta 2023 on noin 48,5 miljoonaa euroa, kun alkuperäisen talousarvion mukainen

vuosikate oli noin 47,8 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu noin 19,6 miljoonaa euroa.

Ylijäämä
19,6
miljoonaa
euroa

Kaupunki sai noin 15 miljoonaa euroa kertaluonteisia verotuloja vanhoilta verovuosilta. Ilman näitä tililyksiä kaupungin tulos olisi ollut lievästi plussalla.

Toimintamenot ja verotulot kasvoivat lähes ennakoidusti

Kaupungin vertailukelpoiset toimintamenot yhteensä kasvoivat noin 8,5 prosenttia eli noin 18 miljoonaa euroa vuodesta 2022. Alkuperäisessä vuoden talousarviossa menojen kasvu oli 9,4 prosenttia, eli noin 19,5 miljoonaa euroa.

Menoja kertyi yhteensä jonkin verran talousarviota vähemmän. Henkilöstömenot olivat kutakuinkin talousarvion mukaiset, mutta esimerkiksi sähkön ja lämmityksen osalta oli varauduttu korkeampiin hintoihin, jotka eivät onneksi realisoituneet. Tilinpäätökseen esitetään tehtäväksi myös alustava varaus Kissansalmen alueen puhdistamisen kustannuksiin ja muihin kustannuksiin.

Kaupunki sai verotuloja yhteensä noin 152,6 miljoonaa euroa vuonna 2023. Kunnallisveroa kertyi yhteensä noin 101,3 miljoonaa euroa, yhteisöveroa noin 32,3 miljoonaa euroa ja kiinteistöveroa noin 19,0 miljoonaa euroa.

Verotulot yhteensä olivat odotusten mukaiset. Kunnallisveroa ja kiinteistöveroa kertyi jonkin verran ennakoitua enemmän, kun taas yhteisöveroa jonkin verran vähemmän

Lainakanta aleni, kun uusia lainoja ei nostettu

Kaupungin lainakanta aleni odotetusti noin 74,6 miljoonaa euroon. Vuoden aikana ei nostettu uusia lainoja ja vanhoja lainoja lyhennettiin lyhennysohjelmien mukaisesti. Vuoden lopussa koko kaupungin lainasalkku on kiinteäkorkoista lainaa, jonka keskiporkko on noin 0,3 prosenttia.

Lainakanta on saatu alennettua hyvälle tasolla viime vuosien aikana. Hyvän korkosuojauksen ansiosta myöskään korkojen nousu ei ole vielä näkynyt korkokustannusten kasvuna

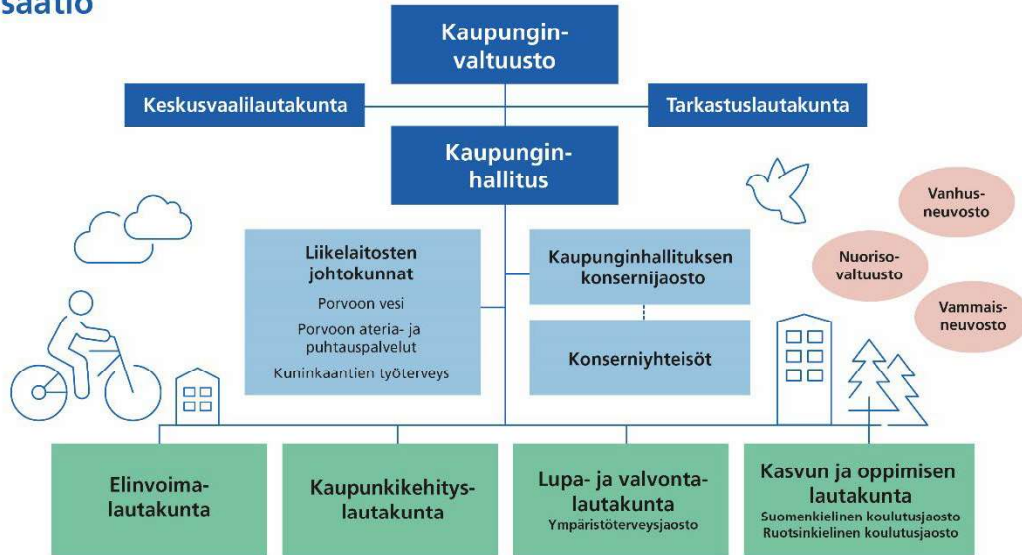
Vuosi 2023 oli haastava henkilöstölle, kun kaupungin organisaatiouudistus työllisti laajasti koko henkilöstöä. Kaupungin henkilöstö on osoittanut kykynsä uudistua ja toimia yhteistyössä. Tästä erityinen kiitos koko henkilöstölle.

Fredrick von Schoultz, vt. kaupunginjohtaja

1.1.2 KAUPUNGIN HALLINTO

Luottamushenkilö-organisaatio

PORVOO BORGÅ

Toimialat, liikelaitokset ja palvelualueet

PORVOO BORGÅ

Kaupunginvaltuusto, 51 jäsentä

Puheenjohtaja Mikaela Nylander RKP, 1. varapuheenjohtaja Nea Hjelt KOK, 2. varapuheenjohtaja Marianne Korpi SDP.

Kaupunginvaltuuston voimasuhteet 1.8.2021 -: Ruotsalainen kansanpuolue 15, Kansallinen Kokoomus 10, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 10, Vihreä liitto 6, Perussuomalaiset 5, Suomen Keskusta 2, Vasemmistoliitto 2, Suomen Kristillisdemokraatit 1.

Kaupunginhallitus, 13 jäsentä

Puheenjohtaja Jorma Wiitakorpi KOK (varajäsen Seppo Ijäs), 1. varapuheenjohtaja Elin Blomqvist-Valtonen RKP (Emilia Mattsson-Nortamo -30.8. Malin Lönnroth 30.8.-), 2. varapuheenjohtaja, Anette Karlsson -25.10. Matti Valasti SDP 25.10.- (Marianne Korpi -25.10. Riitta Ahola 25.10.-), jäsenet Sami Ryyänen (Marko Piirainen), Tuuli Hirvilampi -26.4. Eeva Puromies 26.4.- (Jari Oksanen), Markku Välimäki (Hiikka-Leena Orava), Johnny Holmström (Pehr Sveholm), Bodil Lund (Gia Mellin-Kranck), Kevin Servin (Ilkka Luusua), Frida Sigfrids (Hanna Lönnfors), Johan Söderberg (Christer Andersson), Nina Uski (Silja Metsola), Matti Valasti -25.10. Vilhelmiina Eskola 25.10.- (Mika Laurila -25.10. Mikko Valtonen 25.10.-).

Tarkastuslautakunta, 9 jäsentä

Puheenjohtaja Juha Kittilä KOK (varajäsen Kari Jahnesson), varapuheenjohtaja Tuomas Kanervalta KESK (Heikki Junes), jäsenet Hannu Ahola (Simo Hellsten), Fredrik Böhme (Andreas Nymark), Irmeli Hoffrén (Pirkko Parjanen), Kari Pauloaho (Sonja Perttula), Leena Sorjonen (Satu Lindell), Sari Törmä (Tuomas Jakovesi), Maj-Louise Wilkman (Heidi Tyyskä).

Keskusvaalilautakunta, 5 jäsentä

Puheenjohtaja Petri Peltonen KOK, varapuheenjohtaja Kim Metso, jäsenet Eija Saarela, Hanna Songraguy, Anita Spring (varajäsenet Jerker Malmsten, Hanna Backända, Maria Paavola, Raakel Inkeri, Petri Hosiaisuus).

Kaupunkikehityslautakunta, 11 jäsentä

Puheenjohtaja Kristel Pynnönen-Andersson RKP, (Emilia Mattsson-Nortamo), varapuheenjohtaja Jarmo Grönman -25.10. Seppo Ijäs KOK 25.10.- (Erkki Naumanen -25.10. Minttu Helanne 25.10.-), jäsenet Riitta Ahola (Riikka Lintukangas -29.3. Siru Nykänen 29.3.-), Sofia Antman (Malin Havila), Silja Metsola -22.2. Hanna Virtanen 22.2.- (Hanna Virtanen -22.2. Gunilla Partanen 22.2.-), Seppo Ijäs -25.10. Pekka Malin 25.10.- (Pekka Malin -25.10. Erkki Naumanen 25.10.-), Mika Laurila (Jarno Nousiainen), Ilpo Bergström (Mika Lumme), Gia Mellin-Kranck (Charlotta Fagerberg), Pehr Sveholm (Patrik Nyholm), Mika Varpio (Timo Ägren).

Lupa- ja valvontalautakunta, 11 jäsentä

Puheenjohtaja Elin Andersson RKP (varajäsen Nicolina Blomander), varapuheenjohtaja Tom Blomqvist KOK (Aleksi Lehtonen), jäsenet Christer Andersson (Niklas Montonen), Krista Hummastenniemi -29.3. Sirpa Hanska 29.3.- (Vivika Sjöblom), Kari Kivekäs (Thomas Mäntypuro), Hannele Luukkainen (Minna Raumanni), Patrik Nyholm (Pontus Mattsson), Petri Pasanen (Jouni Roponen), Mirja Suhonen (Liisa Saarela), Pia Sångbom (Rosanna Halttunen), Juho Tanska (Pekka Malin).

Elinvoimalautakunta, 11 jäsentä

Puheenjohtaja Jenna Perokorpi SDP (varajäsen Eila Kohonen), varapuheenjohtaja Emilia Mattsson-Nortamo -25.10. Charlotta Savin 25.10.- (Tina Väyrynen), jäsenet Janne Ranta (Juha Aaltonen), Charlotta Savin -25.10. Pia Sångbom 25.10.- (Jaqueline Utujije-Habiyakare), Pete Lattu (Tuomas Green), Nea Hjelt (Sari Glad), Tapani Eskola (Petri Hosiaisuus), Hilding Mattsson (Stefan Andersin), Jussi Taulo (Kari Pauloaho), Eeva Puromies -31.5. Ninni Kähkönen 31.5.- (Saija Haapasaaari), Piia Malmberg (Jarkko Ilomäki).

Kasvun ja oppimisen lautakunta, 11 jäsentä

Puheenjohtaja Hanna Lönnfors RKP (varajäsen Rosanna Halttunen), varapuheenjohtaja Marianne Korpi SDP (Johanna Aaltonen), jäsenet Janne Ranta -22.2. Juho Tanska 22.2.- (Juho Tanska -22.2. Asko Laaksonen 22.2.-), Seppo Ijäs (Tommi Kanon), Vilhelmiina Eskola -25.10. Tuula Martin 25.10.- (Tuula Martin -25.10. Krista Virta 25.10.-), Nikolai von Veh (Ron Liljendal), Sanna Kivineva (Saara Kekki), Malin Lönnroth (Florenta Dushi), Hiikka-Leena Orava (Jeanette Broman), Anders Rosengren -13.12. Daniel Björkhem 13.12.- (Daniel Björkhem -13.12. Oscar Lökfors 13.12.-), Ilpo Bergström (Kari Pauloaho).

Liikelaitos Porvoon veden johtokunta, 5 jäsentä

Puheenjohtaja Jere Riikonen KD (varajäsen Aleksi Lehtonen), varapuheenjohtaja Oscar Lökfors (Mikael Ahlfors), jäsenet Markus Keskitalo (Ville Saarela), Tuula Martin (Leena Sorjonen), Kristina Särkkä (Frida Tavastila).

Liikelaitos Kuninkaantien työterveyden johtokunta, 5 jäsentä

Puheenjohtaja Mirja Suhonen SDP (varajäsen Krista Virta) varapuheenjohtaja Jaqueline Utujije-Habiyakare Porvoo (Ingali Tuomolin), jäsenet Jari Heiskanen Porvoo (Joonas Dachinger), Christer Silén Sipoo (Bodil Weckström), Suvi Vuoksenranta Sipoo (Tommi Hänninen).

Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut johtokunta, 5 jäsentä

Puheenjohtaja Marko Piirainen SDP (Ilkka Alava), varapuheenjohtaja Christer Andersson (Peter af Björksten), jäsenet Sari Glad (Minttu Helanne), Saija Haapasaaari (Iina Sirkka-Hoven), Janniina Leinonen (Maarit Järvinen).

1.1.3 KUNTATALOUS JA PORVOON KAUPUNGIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Inflaatio kääntyi laskuun, taloustilanne heikkeni

Vuoden 2023 aikana inflaatio kääntyi laskuun ja oli loppuvuodesta vuoden 2021 vastaavan ajan tasolla noin 3,6 % prosentissa, kun se vuoden 2022 lopussa oli jopa 9,1 prosenttia. Inflaation taittuminen oli seurausta Euroopan keskuspankin tekemistä ohjauskorkojen nostamisista, joiden myötä ohjauskorot nousivat 4,5 prosenttiin vuoden viimeisellä neljänneksellä. Hintojen ja korkojen nousu on vaikuttanut talouden kehitykseen heikentäen kuluttajien luottamusta ja hidastaen kasvua. Euroalueen bruttokansantuotteen volyymin arvioidaan pienentyneen 0,5 prosenttia vuonna 2023. Etenkin rakennusalaalla tilanne on kääntynyt vuonna 2023 heikoksi koronapandemian aikaisen noususuhdanteen jälkeen.

Menojen ja tulojen kehitys

Koko kuntasektorin kulujen ja tulojen vertailu vuosien 2022 ja 2023 välillä ei ole suoraan mahdollista hyvinvointialueuudistuksen takia. Uudistuksessa noin 22 miljardia euroa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettomenoja siirtyi kunnilta hyvinvointialueille, mikä vastaa lähes puolta kuntien talouden kokonaisuudesta. Vuoteen 2022 verrattuna kuntien menot vähenivät siis merkittävästi uudistuksen vuoksi.

Kunta-alan palkkaratkaisun myötä etenkin henkilöstökulut ovat kuitenkin nousseet merkittävästi, mikä näkyy menojen kasvuna vuonna 2023 ja tulee vaikuttamaan kuntatalouteen myös tulevina vuosina.

Tulopuolella vähennyksenä näkyi muun muassa varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, mutta suurimmat muutokset tulojen osalta johtuvat myös hyvinvointialueuudistuksesta.

Kuntien osuutta tuloverokertymästä lisäsivät vuonna 2023 työllisyyden kasvu ja hyvinvointialueuudistusta edeltävien vuosien kunnallisverotilitykset, joiden osuus oli arviolta noin 1,2 miljardia euroa. Yhteisöverokertymää on vuonna 2023 nostanut etenkin aiemmilta vero vuosilta kertyneet korkeammat jako-osuudet, joiden yhteenlaskettu vaikutus on arviolta noin 220 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuloissa oli kasvua rakennuskustannusindeksin ja kiinteistöjen verotusarvon kasvun vuoksi.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus kuntatalouteen

Hyvinvointialueuudistuksen siirtolaskelmien tarkennettua on käynyt ilmi, että laskennalliset verojen ja valtionosuuksien leikkaukset eivät olleet riittäviä, kun huomioidaan hyvinvointialueille siirtyneet kulut kokonaisuudessaan. Laskelmien mukaan kunnille on maksettu noin 0,5 miljardia euroa liikaa valtionosuuksia vuonna 2023 ja liikaa maksetut valtionosuudet on määrä periä täysmääräisinä takaisin valtiolle tulevina vuosina. Uudistuksen seurauksena kunnat saivat vuonna 2023 kertaluonteisia

verorahoituseriä yhteensä noin 1,4 miljardia euroa, kun edellisten vuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot tilitettiin uudistusta edeltävillä korkeammilla veroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuudella.

Kuntatalous oli vuonna 2023 tasapainossa ja tulos noin 1,8 miljardia euroa ylijäämäinen edellä mainittujen kertaluonteisten erien ansiosta. Ilman kertaeriä tulos olisi ollut noin 0,1 miljardia euroa alijäämäinen. Kuntien talouden kehitys on samaan aikaan eriytynyt ja tulokset ovat yhä heikompia etenkin pienemmissä kunnissa. Tulevien vuosien investointipaineet yhdessä heikentyneen talouden ja kohoavien lainakustannusten kanssa luovat merkittäviä haasteita kuntien talouden tasapainolle.

Lainojen korkokulut kasvavat

Kuntien lainakanta supistui vuonna 2023 hyvinvointialueuudistuksen seurauksena, mutta arvioiden mukaan korkokulut jopa kaksinkertaistuivat tästä huolimatta. Myös korkotulot nousivat vuoden 2023 aikana. Korkokulut nousivat kuitenkin markkinakorkoja vähemmän korkosuojausten vuoksi. Kiinteäkorkoiset lainat ovat kuntasektorilla pääasiallinen suojauskeino ja osa kunnista on hyödyntänyt korkojohdannaisia korkokulujen pienentämiseen. Korkokulujen odotetaan kasvavan myös lähivuosina yleisen korkotason alenemisesta huolimatta vanhojen lainojen korontarkistusten ja erääntymisen myötä.

Porvoon tulos ylijäämäinen

Porvoon kaupungin talous on vuonna 2023 ylijäämäinen. Tilikauden ylijäämässä näkyy vanhojen veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti tilitetyt osuudet kunnallis- ja yhteisöverotuloista ja hyvän talousuhdanteen yleinen vaikutus verotulojen kertymään. Samanlaisesti kaupungin toimintamenot jatkoivat kasvamista.

Kuntien tilinpäätösten ennakkotiedot 2023:

- Kuntatalous oli vuoden 2023 ennakkotietojen perusteella lähes tasapainossa. Kuntien tilikauden tulos oli noin 1,8 miljardia euroa ylijäämäinen.
- Kuntien tulosta paransivat kertaluonteiset, hyvinvointialueuudistuksen johdosta maksetut, verohännät noin 1,4 miljardilla eurolla ja takaisinperittävät valtionosuudet noin 0,5 miljardilla eurolla.
- Valtio perii tulevina vuosina täysmääräisinä takaisin hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat, liikaa maksetut valtiontuet.

Kaupungin lainakanta aleni tilikauden aikana, kun vanhoja lainoja kyettiin maksamaan pois, eikä uutta lainaa tarvinnut vuoden aikana nostaa.

Verotulojen kertymä odotetulla tasolla

Kaupunki sai verotuloja yhteensä noin 152,6 miljoonaa euroa vuonna 2023. Kunnallisvero kertyi yhteensä noin 101,3 miljoonaa euroa, yhteisöveroa noin 32,3 miljoonaa euroa ja kiinteistövero noin 19,0 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntien kunnallisveroprosentteja ja yhteisöveron jako-osuuksia leikattiin, mutta verot tilitetään osin viiveellä. Kaupunki sai noin 15 miljoonaa euroa kertaluonteisia verotuloja vuonna 2023 vanhoihin verovuosiin perustuen.

Valtionosuustuloja kertyi 47,3 miljoonaa euroa. Valtionosuudet laskivat merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen takia ja uudistus tulee vaikuttamaan valtionosuuksiin myös tulevina vuosina uudistuksen lopullisten lukujen tarkennettua.

Kaupungin toimintatuottojen määrä laski vuoden 2022 vertailukelpoisesta luvusta noin 5,4 prosenttia.

Menoissa kasvua

Kaupungin vertailukelpoiset toimintamenot kasvoivat noin 8,5 prosenttia, eli noin 17,6 miljoonaa euroa vuodesta 2022. Suurimman, kasvun ja oppimisen, toimialan vertailukelpoiset menot kasvoivat 11,4 prosenttia. Elinvoiman toimialan menot kasvoivat 10,6 prosenttia ja kaupunkikehityksen toimialan menot 11,3 prosenttia. Tilinpäätöksessä on huomioitu alustava varaus Kissanalmen alueen puhdistamisen kustannuksiin ja muihin kustannuksiin.

Lainakanta aleni edelleen

Kaupungin lainakanta on alentunut, kun lainoja lyhennettiin suunnitelmien mukaisesti yhteensä 12,3 miljoonaa euroa. Lainakanta oli vuoden 2023 lopussa noin 74,6 miljoonaa euroa. Korkokulut pysyivät aiempien vuosien tapaan matalla tasolla ja olivat yhteensä noin 0,3 miljoonaa euroa. Kaupungin lainat on sidottu kiinteisiin korkoihin, jonka vuoksi korkotason nousu ei vielä ole näkynyt korkokuluissa.

Kaupunki on kuluneina vuosina kyennyt kasvattamaan kassa- ja sijoitusvarallisuutta, jonka vuoksi uusia lainoja ei ole ollut tarpeen nostaa. Tulevina vuosina tulojen väheneminen ja laajat investointikokonaisuudet tarkoittavat kuitenkin, että kaupungin on tarve ottaa uutta lainaa, mikä kasvattaa lainakantaa ja etenkin korkokuluja uusien lainojen korkojen ollessa huomattavasti aiempia korkeammalla tasolla.

Porvoon keskeiset tunnusluvut 2023:

VUOSIKATTEEN MUUTOS - 29,7 MILJ. €	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ 19,6 MILJ. €
VEROTULOT - 51,8 %	VALTIONOSUUEDET - 29,3 %
TOIMINTAMENOT - 47,9 %	TOIMINTATUOTOT - 41,7 %
TOIMINTAKATE - 49,8 %	LAINAKANTA YHTEENSÄ 74,6 MILJ. €

*Vuoden 2023 alusta voimaan tulleen hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin tunnuslukujen vertailukelpoisuus vuosien 2022 ja 2023 välillä on heikentynyt

Kaupungin strategian mittareiden kehittymisestä raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupungin strategian tavoitteena on kaupungin talouden ja suunnitelmallinen ja vastuullinen hoito, jolloin kaupungin lainakanta säilyy maltillisella tasolla. Strategian mittarin mukaisesti lainakanta pyritään vuonna 2023 säilyttämään alle 2 000 € / asukas.

Kaupungin talouden mittarit kuvaavat vastuullisen talouden tavoitteita. Talouden taso on hyvä, kun mittarit ovat vihreällä tasolla. Kaupungin viimeisten tilinpäätösvuosien kertyneet ylijäämät ovat vaikuttaneet mittareiden kehittymiseen positiivisesti. Kaupungin talous on tasapainossa, kun vuosikate riittää poistoihin, investoinnit kyetään rahoittamaan tulorahoituksella ja lainakanta säilyy maltillisella tasolla.

Talousmittari*	2019	2020	2021	2022	2023
Vuosikate/poistot, % Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	95,3	198,8	290,7	224,9	178,5
Investointien tulorahoitus, % (vuosikate/nettoinvestoinnit) Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	56,5	258,4	253,9	281,8	102,1
Omavaraisuusaste, % (omapääoma/ koko pääoma) Hyvä > 70 % Tyydyttävä 50 % - 70 % Heikko < 50 %	38,1	43,4	51,04	60,4	66,4
Kaupungin lainakanta, €/asukas Hyvä < maan keskiarvo, 3 363 € Tyydyttävä 3 362–5 172 € Heikko < 5 172 €	3 407	3 066	2 744	1 696	1 454
Konsernin lainakanta, €/asukas Hyvä < maan keskiarvo, 7 454 € Tyydyttävä 7 453 € - 11 181 € Heikko < 11 181 € (Suluissa vuokra- ja leasingvastuut)	7 376 (2 254)	6 876 (2 798)	6 988 (2 661)	5 675 (2 830)	4 484 (1 608)
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 edelliseltä vuodelta, milj. € Hyvä > 10 milj. € Tyydyttävä 0–10 milj. € Heikko < 0	-64,3	-33,4	19,0	97,0	130,0
Kunnallisverotuksen tuloveroprosentti Hyvä < Uudenmaan kuntien keskiarvo 6,04 Tyydyttävä 6,05–9,00 Heikko > koko maan keskiarvo 9,01	19,75	19,75	19,75	19,75	7,11

*Talousmittarien arviointikriteerit päivittyvät vuosittain. Talousmittarien arviointikriteerien tasot on ilmoitettu 2023 vuoden tasossa tai viimeisimmän saatavissa olevan tiedon mukaisesti. Kaupungin tunnuslukujen tasot aiemmilta vuosilta 2019–2022 on ilmoitettu kyseisen vuoden kriteerien täyttymisen mukaisesti.

Vihreä = Hyvä

Keltainen = Tyydyttävä

Punainen = Heikko

1.1.4 STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Porvoon kaupunkistrategia ja strategian mittarit päivitettiin vuonna 2022, ja vuoden 2023 aikana arvioitiin strategian ja siihen liittyvien eri ohjelmien kokonaisuutta. Tarkoituksena on ollut tiivistää ja yhtenäistää ohjelmien keskeisiä sisältöjä kaupunkistrategian mukaisiksi.

Kaupungin organisaatiomuutoksella valmistauduttiin strategisesti kaupungin tulevaan rooliin ja strategisten tavoitteiden toteuttamiseen tulevassa toimintaympäristössä, hyvinvointialueuudistuksen toteuduttua.

Lisäksi strategiatyössä keskityttiin vuonna 2023 maan hallituksen hallitusohjelman vaikutusten arviointiin ja Porvoon kaupungin hallitusohjelmatavoitteisiin.

Kesäkuussa julkaistiin strategian mittareiden osoittama tilannekuva strategian toteutumisesta. Strategian mittarit ovat pääosin kehittyneet positiiviseen suuntaan, mutta asetettuihin kunnianhimoisiin tavoitteisiin on täysin päästy ainoastaan lainakannan osalta.

Väestönkasvu heikkoa heikossa suhdannetilanteessa

Porvoon väkimäärä kasvoi 61 henkilöllä vuonna 2023 eli väestönkasvu oli 0,12 %, kun tavoitteeksi on asetettu 1 %:n väestönkasvu. Kuolleita oli selvästi enemmän kuin syntyneitä ja myös kuntien välinen nettomuutto oli negatiivinen, mutta nettomaahanmuutto oli selvästi positiivinen.

Vuosi oli heikko väestökasvun näkökulmasta, mutta korkojen nousun ja rakentamiskustannusten kasvun myötä rakentamisen suhdannetilanne oli erittäin heikko koko maassa. Kaupunki edisti osaltaan kaavoituksen ja maankäytön kärkihankkeita, jotka mahdollistavat kasvua tulevina vuosina.

Hyvinvointimittarit vahvistuivat ja koulutustaso nousee

Strategiamittarina oleva Porvoon hyte-kerroin nousi vuonna 2023 mittaushistorian parhaimpaan arvoon. Montaa hyvinvoinnin osa-aluetta mittaava hyte-kerroin oli Porvoossa 73, kun edellisvuoden vastaava arvo oli 62. Vaikka mittarin arvo on Porvoossa selvästi parantunut, kaupunki ei aivan saavuttanut verrokkikaupunkien keskiarvoa, joka on kaupungin tavoitteena.

Koulutustasoindeksi kuvaa perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräistä pituutta henkeä kohti. Porvoon tavoitteeksi on asetettu, että koulutustasoindeksi kasvaisi nopeammin kuin verrokkikaupungeissa keskimäärin. Porvoossa koulutustaso on jatkuvasti noussut ja viime aikoina samaa tahtia tai hieman

nopeammin kuin verrokkikaupungeissa. Verrokkikaupunkeja nopeampi kasvu on kunnianhimoinen tavoite etenkin, kun verrokkeina on myös yliopistokaupunkeja.

Elämispulssi keskusta-alueella kuvaa keskimääräistä kävijämäärää Vanhan Porvoon, Länsirannan ja keskustan alueella. Tietolähde on Telia Crowd Insight -data, joka kerätään mobiililaitteiden anonyymeista sijaintitiedoista. Koko vuoden keskiarvo osoittaa 1,6 % kasvua edellisvuoteen. Tammi (+14 %) ja helmikuu (+8%) ovat olleet keskimäärin edellisvuotta vilkkaampia kuukausia kun taas huhti (-3%) ja elokuussa (-3%) on viime vuoteen verrattuna prosentuaalisesti eniten vähennystä.

Lainakanta alentui entisestään

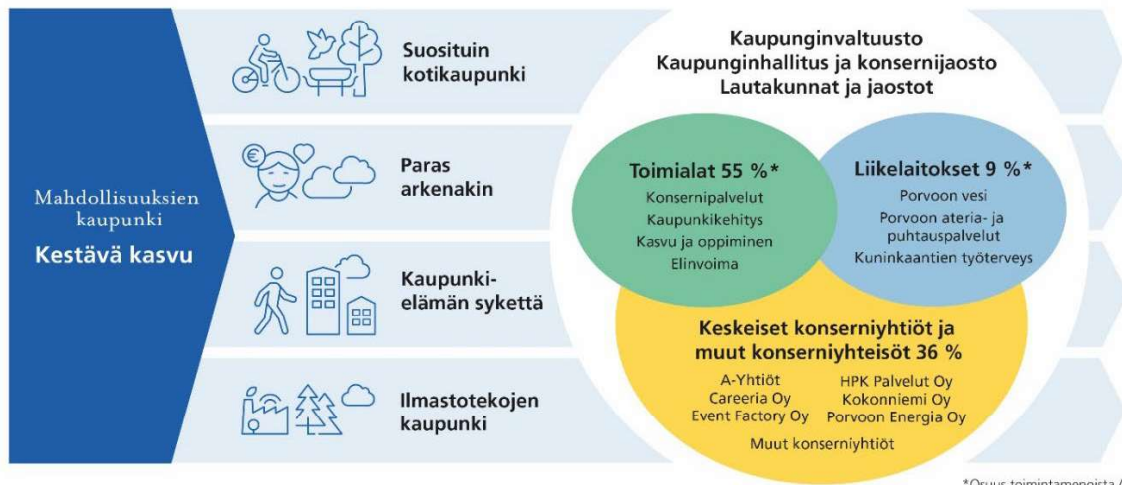
Porvoon lainakanta on laskenut vuodesta 2020 alkaen, kun uusia lainoja ei ole tarvinnut nostaa ja samanaikaisesti vanhoja lainoja on lyhennetty maksusuunnitelmien mukaisesti. Kaupungin asukaskohtainen lainakanta vuoden 2023 lopussa oli 1 454 euroa, kun vuotta aikaisemmin vastaava oli 1696 euroa. Kaupunkistrategian tavoitteena on, että lainakanta säilyy kuntien keskiarvon alapuolella. Kuntien keskimääräinen lainakanta on noin 3 400 euroa asukasta kohden.

Kasvuhuonepäästöt keskiarvon alapuolella

Porvoon sijoittuu valtakunnallisessa vertailussa Hinkukuntien keskiarvon (5,3 tCO₂/asukas) alapuolelle. Vuoden 2025 tavoite on laskettu lineaarisella kaavalla vuodelle 2030 asetetusta tavoitteesta, mutta oletettavaa kuitenkin on, ettei asukaskohtaisten päästöjen kehitys ole lineaarista ja kehitystä tapahtuu nopeammalla tahdilla vuosikymmenen lopussa ja seuraavan vuosikymmenen alussa.

Porvoolla on kuitenkin haasteita saavuttaa asettamansa hiilineutraalisuustavoitteet vuoteen 2030 mennessä. Porvoon ei ole haasteen edessä yksin vaan se koskee lähes kaikkia suomalaisia kuntia ja kaupunkeja.

On tärkeää, että kaupunki pitää asettamista tavoitteista kiinni ja tiedostaa käynnissä olevan historiallisen toimintaympäristön muutoksen, jossa tarvitaan jokaisen toimijan panosta. Kaupungilla on merkittävä rooli myös asukkaiden kestävä arjen ja paikallisen elinkeinoelämän vihreän siirtymän mahdollistamisessa

toteutuu
tavoite toteutuu osittain
tavoitteeseen ei päästä

Strategian mittari: 1. Väestönmuutos, koko Porvoo ja keskusta-alue		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Turvataan tonttutuotannon edellytykset lisäämällä kaupungin maanomistusta.	Hankitaan uutta maata kaupungille 35 ha.	+ Kaupunkikehitys
Tarjotaan riittävästi yhtiömuotoisia tontteja kaupungin kasvun mahdollistamiseksi.	Kerros- ja rivitalotonttien tonttivarantoa: vähintään 20 000 k-m ²	+ Kaupunkikehitys
Turvataan kohtuuhintaisen asumisen mahdollisuudet.	Luovutetaan vähintään 2 tonttia Ara-tuotantoon.	- Kaupunkikehitys
Strategian mittari: 2. Hyte-kerroin		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Parannetaan oppilaiden hyvinvointia ja toimintaa koulutuspalveluissa.	TEAvisari otettu käyttöön. TEAvisari, Porvoon keskimääräinen arvo vähintään koko maan keskimääräinen arvo	+ Kasvo
Varhaiskasvatuksen osallisuusaste kasvaa eri ikäryhmissä.	Varhaiskasvatuksen piirissä, 1-6-vuotiaat 6 v. = 100% 3- 5 v. = vähintään 90 % 1- 2 v. = vähintään 63 %	+ Kasvo
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö tuottamaan laadukkaita palveluita	Terveysperusteiset poissaolot enintään 4 %, koulutuspäivät per työntekijä keskimäärin 2 pv/v	+ Konsernipalvelut
Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkkokokonaisuus optimoidaan.	Tarkastelu tehty (kyllä/ei)	+ / - Kasvo
Strategian mittari: 3. Koulutustasoindeksi		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Tiivistetään yhteistyötä Posintran kanssa	Käynnistetään tiedon saanti yrityskentästä yhdessä Posintran kanssa, jotta osaamiseen liittyvä potentiaalia saadaan täysimääräisesti hyödynnettyä Porvoon alueella	+ Elinvoima
Vähintään 99 prosenttia peruskoulun päättäneistä oppivelvollisuusikäisistä saa välittömästi toisen asteen koulutuspaikan.	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanottaneiden määrä.	+ Kasvo
Kaikki oppivelvolliset suorittavat toisen asteen tutkinnon.	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus aloittaneista vähintään 99 %.	
Strategian mittari: 4. Katuturvallisuusindeksi		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Moniviranomaisyhteistyön tiivistäminen.	Esiselvitys kameravalvonnan tarpeista	+ Konsernipalvelut
Asukkaiden osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen vähentäminen.	Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen asukkaita osallistaen.	+ Kaikki, konsernipalvelut
Strategian mittari: 5. Elämispulssi keskusta-alueella, muutos		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Matkailu ja tapahtumapalvelut edistävät ympärivuotisen matkailun.	Matkailijoiden rekisteröidyt yöpymiset vuoden kasvu 4%.	- Elinvoima
Merkittävien strategisten hankkeiden edistäminen.	Kokonniemen asemakaavaehdotus valmisteltu, Gammelbackan asemakaavaluonnos nähtävillä, Puistokadun tontinluovutuskilpailu käynnistetty	+ / - Kaupunkikehitys
Strategian mittari: 6. Työllisyysaste		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Valmistautuminen TE2025-palvelukokonaisuuteen	Järjestämisvastuusta, sopimuskokonaisuuksista ja organisoinnista päätetty	+ Elinvoima
Työllisyysaste on vahvistunut edellisvuodesta	Työllisyysaste vähintään 73,2 %	+ Elinvoima
Strategian mittari: 7. Yrityskanta		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Työllisyyden kohtaannon parantamiseksi tähtäävän hanke käynnistetty.	Hanke käynnistetty (kyllä/ei)	- Elinvoima
Tuetaan joustavalla rakennuslupamenettelyllä yritysten toimintaa	Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika, enintään 7 viikkoa.	+ Kaupunkikehitys
Strategian mittari: 8. Kaupungin lainakanta		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Kaupungin taloutta hoidetaan ja suunnitellaan vastuullisesti siten, että lainakanta säilyy maltillisena.	Lainakanta v. 2023 alle 2000 € / asukas	+ Konsernipalvelut
Kaupungin omien tilojen ja kiinteistöjen kuntoluokka. Palvelutuotannossa käytettävien tilojen ja kiinteistöjen kuntoluokka.	Kuntoluokka yli 70 %	+ Konsernipalvelut, toimitilajohto
Strategian mittari: 9. Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Joukkoliikenne ja sujuvat yhteydet pääkaupunkiseudulle	Joukkoliikennejärjestelmän luonnos valmistunut.	+ / - Kaupunkikehitys
Ilmasto-ohjelman päivittäminen vuoden 2023 aikana, huomioiden tulevan ilmastolain asettamat vaatimukset.	Ilmasto-ohjelman päivittäminen.	+ Konsernipalvelut
Strategian mittari: 10. Suojellun metsämaan osuus		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Laaditaan metsäsuunnitelma ja huomioidaan se osana ilmastolain mukaista ilmasto-ohjelman päivittystä.	Kaupungin poikkihallinnollinen metsäryhmä laatii metsäsuunnitelma vuoden 2023 aikana.	+ Poikkihallinnollinen, Konsernipalvelut

1.1.5 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kaupungin organisaatio päivitettiin vuoden 2023 alusta alkaen vastaamaan kaupungin uutta toimintaympäristöä ja päivitettyä kaupunkistrategiaa. Kaupungin tavoitteena on kestävä kasvu, joka pohjautuu neljä tuttuun kärkiteemaan: suosituin kotikaupunki, paras arkenakin, kaupunkielämän sykettä sekä ilmastotekojen kaupunki.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät jälkityöt ja -toimenpiteet työllistivät jonkin verran kaupunkia pitkälle vielä vuoden 2023 puolella, vaikka järjestämisvastuu sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palveluista siirtyikin hyvinvointialueille vuoden alussa.

Kaupunki valmisteli TE-palveluiden siirtoon liittyvää alueellista kuntien yhteistä toimielintä vuoden 2023 aikana ja sopimukset tästä hyväksyttiin syksyllä mukana olevien kuntien valtuustoissa. TE-palveluiden järjestämisvastuu on siirtymässä valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta alkaen.

Liikelaitos Kuninkaan työterveyden liiketoiminta siirrettiin syksyllä Keski-Uudenmaan työterveys Oy:lle, jonka osakkaaksi kaupunki tuli järjestelyn myötä. Liikelaitos lakkautettiin vuoden lopussa.

Kaupungin pitkäaikainen kaupunginjohtaja irtisanoutui kaupungin palveluksesta joulukuussa, jonka jälkeen tehtävää on hoidettu väliaikaisesti sijaisjärjestelyin.

Korkea inflaatio ja kunta-alan palkkaratkaisu näkyvät kaupungin menojen voimakkaana kasvuna. Lisäksi vuodenvaihteen jälkeen on käynyt ilmi, että kaupungilla on merkittävä vastuu Kissansalmentien pilaantuneiden maa-alueiden puhdistamisessa.

Kaupunki sai vuonna 2023 merkittävästi kertaluonteisia verotuloja vanhoilta verovuosilta hyvinvointialueuudistuksen takia. Rakentamisen heikko suhdanne puolestaan näkyy tavanomaista heikompina maanmyyntituloina.

1.1.6 KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ

Vuoden 2023 henkilöstösuunnitelman mukaan Porvoon kaupungin perustoimialoilla virkojen ja tehtävien määrän arvioitiin lisääntyvän yhteensä 30,3 vakanssilla.

Vuoden 2023 alussa noin 1100 vakanssia poistui kaupungilta, kun sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen, oppilashuollon ja näitä palvelevien tukipalveluiden henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Näiden henkilöstösiirtojen takia kaupungin organisaatioon syntyi paitsi uusia palveluiden ostamiseen, ohjaamiseen ja hankintaan liittyvää osaamistarvetta myös selkeää osaamisvajetta muun muassa valmiuden, varautumisen ja riskienhallinnan osalta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin osalta. Lokakuussa 2023 liikelaitos Kuninkaantien työterveys henkilöstöineen siirrettiin liikkeenluovutuksella Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:lle. Luovutuksessa uudelle työnantajalle siirtyi 13 vakanssia.

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2023 verrattuna 31.12.2022 vähentyi yhteensä 29 vakinaisella palvelus-

suhteella. Määräaikaiset palvelussuhteet vähenivät yhdeksällä palvelussuhteella. Työllistettyjä oli kahdeksan enemmän kuin edellisenä vuonna ja oppisopimussuhteisia yksi enemmän. Vakinaisten palvelussuhteiden määrän vähentymisen selittää työterveyspalveluiden siirtymisen lisäksi vuoden vaihteessa avoinna olevat tehtävät.

Palvelussuhteiden määrä ei ole suoraan verrattavissa henkilöstösuunnitelmassa olevien vakanssien määrään, kun yhtä vakanssia kohden voi olla vakinaisen palvelussuhteen lisäksi useitakin määräaikaista palvelussuhteita. Palvelussuhteiden määrä kuvaa 31.12.2023 voimassa olevia työ- ja virkasuhteita. Vakanssien määrä sen sijaan sisältää myös täyttämättömät virat ja työsuhteiset tehtävät.

Henkilöstötietojen ja -tunnuslukujen osalta laaditaan myös erillinen henkilöstöraportti.

Henkilöstömäärä palvelussuhtetyypeittäin ja sukupuolittain						
Palvelussuhtetaso 1	Lkm_toteuma	KS% Lkm_toteuma	Lkm_edellinen vuosi	KS% Lkm_edellinen vuosi	*Muutos %	
▲						
☒ Vakituiset	1694	71,7%	1723	72,0%	-1,68 %	
Miehet	396	16,8%	396	16,6%	0,00 %	
Naiset	1298	54,9%	1327	55,5%	-2,19 %	
☒ Muut	1	0,0%	1	0,0%	0,00 %	
Naiset	1	0,0%	1	0,0%	0,00 %	
☒ Muut määräaikaiset	652	27,6%	661	27,6%	-1,36 %	
Miehet	143	6,1%	148	6,2%	-3,38 %	
Naiset	509	21,5%	513	21,4%	-0,78 %	
☒ Oppisopimussuhteiset	2	0,1%	1	0,0%	100,00 %	
Miehet	1	0,0%			0,00 %	
Naiset	1	0,0%	1	0,0%	0,00 %	
☒ Työllistetyt	14	0,6%	6	0,3%	133,33 %	
Miehet	8	0,3%	3	0,1%	166,67 %	
Naiset	6	0,3%	3	0,1%	100,00 %	

Taulukko, palvelussuhteiden määrä palvelussuhtetyypeittäin ja sukupuolittain

1.1.7 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Menoissa edelleen kasvupainetta

Kaupungin talouden odotetaan olevan lähes tasapainossa seuraavana vuonna, jonka jälkeen talous kääntyy selkeästi alijäämäiseksi. Menojen odotetaan vuonna 2024 kasvavan noin 2,9 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Vuosien vertailussa tulee kuitenkin huomioida, että vuoden 2023 lukuihin sisältyy kertaluonteisia sosiaali- ja terveystoimen, sekä pelastustoimen kustannuksia sekä sisäisten erien muutoksia.

Kaupungin suurimman toimialan, kasvun ja oppimisen toimialan, menot kasvavat vuonna 2024 arvioiden mukaan 4,2 prosenttia sisäisten erien muutokset huomioiden. Elinvoiman toimialan menot kasvavat noin 3,9 prosenttia ja kaupunkikehityksen toimialan menot 10,1 prosenttia. Konsernipalvelujen menot kasvavat arvioiden mukaan noin 6,2 prosenttia. Menojen kasvuun tulevat vaikuttamaan myös suunnitteilla oleva joukkoliikenneuudistus ja Kokonniemen liikuntakeskuksen ratkaisu. Molemmat uudistukset lisäävät toteutuessaan toimintamenoja entisestään.

Vuoden 2025 alusta voimaan tuleva TE-uudistus vaikuttaa kuntien menoihin ja tuloihin tulevina vuosina, kun työllisyyden edistämisen palvelut siirtyvät kuntien hoitettavaksi. Porvoo toimii uuden yhteisen työllisyysalueen vastuukuntana. Uudistusta valmistellaan vuoden 2024 aikana, jotta tehtävien siirto onnistuu sujuvasti vuoden 2025 alusta.

Kasvavat menot luovat haasteita investointien rahoittamiselle. Kaupungin investointisuunnitelman mukaan vuosille 2024–2027 kohdistuu noin 176 miljoonan euron suuruiset investoinnit. Investointitahti on korkea huomioiden kaupungin menotason ja heikentyvän rahoitus pohjan.

Kaupungin rahoitus pohjassa muutoksia myös tulevaisuudessa

Kaupungin taloutta kuvaavat mittarit ovat edelleen hyvällä tasolla, kun velkamäärä on pienentynyt entisestään ja taseessa on kertynyt ylijäämää.

Kunnallisveron tuotto alenee vuonna 2024 vuodesta 2023, kun edellisiltä verovuosilta korkeammalla veroprosentilla maksetut kertaluonteiset verotulot jäävät pois. Kunnallisverotuotto säilyy kuitenkin jatkossakin kaupungin isoimpana tulolähteenä. Työllisyyden kehittyminen ja talouden suhdanne vaikuttavat palkkasumman kehitykseen ja kaupungille tillettävien verojen määrään. Taloustilanteen epävarmuus tekee kunnallisverojen ennustamisesta vaikeaa, mutta kunnallisveron tuoton arvioidaan kuitenkin kasvavan hieman vuosittain verotettavien tulojen arvioidun kasvun myötä.

Kiinteistövero on perinteisesti ollut vakaa ja ennustettavissa oleva tulonlähde. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on toteuttaa kiinteistöverouudistus, jolla kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen korjataan. Mikäli uudistus toteutuu, voi sillä olla vaikutusta kaupungin kiinteistöverokertymään tulevina vuosina, vaikka uudistus on tarkoitus toteuttaa pitkällä siirtymäajoilla ja kohtuullisin vaikutuksin kiinteistöjen omistajien osalta.

Hyvinvointialueuudistuksessa kaupungin menoja ja tuloja siirrettiin hyvinvointialueelle ennakkolaskelmien perusteella. Siirtyvien osuuksien tarkennuttua syksyllä 2023 on käynyt ilmi, että tuloja on siirrettävä hyvinvointialueille arvioitua enemmän. Tasaus sisältyy kuntien saamiin valtionosuuksiin ja valtionosuuksia tullaan näin ollen tulevina vuosina leikkaamaan, jotta siirtyneiden tehtävien menojen ja tuloja tasapaino saavutetaan.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan myös kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmä on tarkoitus uudistaa vastaamaan kuntien uutta roolia hyvinvointialue- ja TE-uudistuksen jälkeen. Nykyisessä valtionosuusjärjestelmässä Porvoo osuudesta noin puolet on koostunut hyvinvointialueuudistukseen liittyvästä tasausmekanismista ja veromenetysten kompensatiosta. Valtionosuusjärjestelmän mahdollinen muutos voi tulevaisuudessa vaikuttaa merkittävästi kaupungin saaman valtiontuen määrään.

Yhteisöveron tuotto vaihtelee vuosittain

Yhteisövero hyvin suhdan- neriippuvaista

Kaupungin yhteisöveron tuotto on ollut viimeisinä vuosina poikkeuksellisen hyvä. Kaupungin yhteisöveron jako-osuus on kuitenkin voimakkaasti riippuvainen alueen yritysten maksamien verojen määrästä, joten tulevien vuosien yhteisöverotulojen määrät voivat vaihdella vuosittain merkittävästi suhdanteiden mukaan.

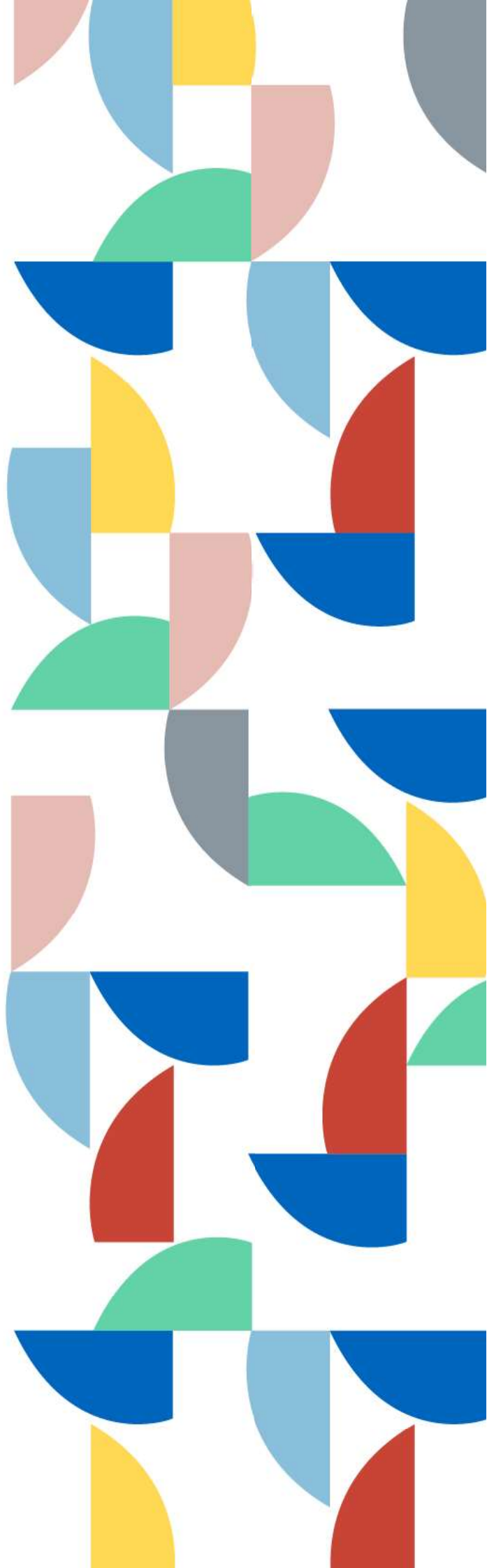
Talouden tasapainottamiselle tarvetta

Kaupungin tulokseen arvioidaan olevan vuonna 2024 lievästi alijäämäinen. Ilman sopeutustoimia, alijäämän arvioidaan olevan malitillinen vuosina 2024–2025 jonka jälkeen alijäämä kasvavaa merkittävästi. Vuoden 2024 talousarvion sitoviin tavoitteisiin on kirjattu talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman laatiminen, jotta kaupungin talous saadaan myös pitkällä tähtäimellä tasapainoon.

Talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelmassa ratkaisuja haetaan rakenteellisista muutoksista, menoja ja investointeja karsimalla sekä tuottoja lisäämällä. Ohjelmassa tarkastellaan myös käyttöomaisuusmyyntien

mahdollisuuksia sekä kunnallis- ja kiinteistöveroprosenttien tasoja. Henkilöstömenoja pyritään alentamaan suunnittelemalla työn tekemisen tapoja uudelleen ja hyödyntämällä vaihtuvuutta ja eläköitymisiä.

Ohjelman tavoitteena on sopeuttaa kaupungin taloutta neljän vuoden aikana vuodesta 2024 alkaen yhteensä noin 37 miljoonaa euroa, joka vastaa noin 3,5 prosenttia kaupungin käyttötalousmenoista.

1.1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Riskillä tarkoitetaan mahdollista haitallista tekijää tai tapahtumaa, jonka toteutuessa kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita. Riski voi toteutuessaan aiheuttaa tappioita tai menetyksiä, tai se voi vaarantaa kaupunkikonsernin toimintaa tai sen jatkuvuutta. Riski voi olla myös menetetty mahdollisuus.

Energiamarkkinoiden epävakaisuus, kohonnut inflaatio ja muuttunut korkotilanne vaikuttavat ainakin välillisesti kaupungin toimintaympäristöön. Suomen julkisen talouden haasteilla ja niihin liittyvillä uudistuksilla on oletettavasti merkittäviä vaikutuksia Porvoon kaupungin toimintaan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja yleisesti epävakaa geopoliittinen ilmasto heijastuvat myös Porvooseen. Haasteet liittyen ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen, väestön ikääntymiseen ja osaavan henkilöstön saatavuuteen ovat kasvussa.

Tässä muuttuneessa toimintaympäristössä häiriötilanteisiin varautuminen, viestintä, johtaminen ja riskienhallinta korostuvat entisestään.

Strategiset riskit

Strategisilla riskeillä tarkoitetaan kaupungin pitkän aikavälin tavoitteiden kannalta olennaisia, kaupungin menestystekijöitä uhkaavia riskejä. Kaupungin riskienhallinta tukee keskeisesti strategisten tavoitteiden saavuttamista ja on olennainen osa päätöksentekoprosessia.

Asukasmäärän kasvattamisen tavoite on keskeinen alueen elinkeinoelämälle ja kehitymiselle. Koko maata koskeva syntyvyyden voimakas alentuminen vaikuttaa jatkuessaan lasten määrään myös Porvoossa. Tätä kautta vaikutus ulottuu koko palveluverkkoon sekä pitkän aikavälin strategiaan tavoitteisiin.

Kaupunkitasoisen riskiarvioinnin merkittävimmät strategiset riskit, sekä rahoitus- että toimintamallin näkökulmista, ovat tulevat investoinnit sekä joukkoliikenneuudistus ja TE-palvelujen siirtyminen kunnille. Kaupungin tulevat investoinnit ja kärkihankkeisiin liittyvät investoinnit edellyttävät tarkkaa taloudenhoitoa myös jatkossa.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät kaupungin talouden tasapainoon, investointeihin ja rahoitukseen.

Keskeinen Porvoota koskeva taloudellinen riski liittyy yhteisöveron kehitykseen. Kaupungin yhteisöverotuotot ovat muutamassa vuodessa kasvaneet voimakkaasti, mutta silti kaupunki ei tee vastaavan tasoista ylijäämäistä tulosta. Yhteisövero on suhdanteista ja Porvoon osalta voimakkaasti yhden toimialaklusterin kehityksestä riippuvaista. Yhteisöverotuottojen määrä tulee laskemaan jo lähivuosina ja kaupunki varautuu tuottojen

laskuun meneillään olevalla tuottavuus- ja tasapainottamisohjelmalla.

Merkittävä taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvä riski liittyy investointitarpeiden hallintaan ja velkaantumiseen. Ennakoitu vuosikate ei riitä investointien rahoittamiseen ja rahoitusvaje joudutaan kattamaan lainanotolla. Investoinnit on nähtävä kuitenkin myös riskienhallintatoimenpiteenä, jolla parannetaan omaisuuden arvoa ja saatetaan korjausvelka hyvälle tasolle.

Korkoriski syntyy vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen muutoksista. Korkoriskiä hallitaan kiinteäkorkoisilla lainoilla ja tarvittaessa koronvaihtosopimuksilla. Kaupungin lainasalkku on suojattu mahdollisten korkomuutosten varalle hyvin. Kaupungin lainakanta on tällä hetkellä kokonaan kiinteäkorkoista lainaa.

Likviditeettiriski realisoituu, mikäli kaupunki ei suoriudu maksuistaan ajallaan. Likviditeettiriskiä hallitaan ylläpitämällä riittävää maksuvalmiusvarantoa ennakoituihin kassavirtoihin nähden.

Luottoriski liittyy siihen, että vastapuoli ei suoriudu velvoitteestaan maksun erääntyessä. Vastapuoliriskiä hallitaan hajauttamalla rahoituslähteitä ja käyttämällä eri rahoitusmuotoja. Saamisiin liittyviä merkittäviä luottotappioita ei ole tiedossa. Sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä periaatteita.

Konserniyhteisöomistuksiin liittyy riskejä, joilla voi olla merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Kaupungin tulee varmistua konserniedun toteutumisesta ja siitä, että tytäryhteisöt toimivat kaupunki- ja omistajastrategioiden puitteissa tehokkaasti ja taloudellisesti. Konserniohjauksen ja -valvonnan menettelyitä kehitetään edelleen siten, että merkittäviä riskejä ei toteudu ja omistusten arvo säilyy.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen ja riippuvuuksiin, henkilöstön toimintaan, organisaation sisäisiin prosesseihin ja resursseihin. Lisäksi järjestelmiin, sopimuksiin ja väärinkäyttöihin ja muuhun lain vastaiseen toimintaan liittyvät riskit ovat toiminnallisia.

Operatiivisen toiminnan häiriötilanteet hallitaan pääsääntöisesti normaalistikin johtovastuussa olevan henkilöstön toimesta. Kaupungin johtaminen vaatii häiriötilanteissa nopeaa reagointia lakimuutoksiin ja suosituksiin.

Osaavan henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet ovat kasvaneet. Väestön ikääntyminen ja siihen liittyvä rakenteellinen muutos vaikuttaa myös työhyvinvointiin ja aiheuttaa epävarmuutta kaupungin henkilöstön keskuudessa. Henkilöstön työssä jaksamista

pyritään tukemaan toimenpiteillä, joilla vähennetään ammattitauteja, työn henkistä kuormittavuutta, työuupumusta, työtapaturmia ja sairastavuutta.

Tietojärjestelmien toimivuus ja erilaiset ICT-riskit kuuluvat olennaisesti kaupungin riskiympäristöön. Globaalit tietoturvaan ja kyberturvallisuuteen liittyvät riskit ovat kaikkiaan kasvaneet. Riskejä hallitaan muun muassa teknisin keinoin, ohjeistuksilla, koulutuksella sekä suorittamalla auditointeja.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä voi aiheutua odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus,

omaisuuden vaurioituminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

Vakuutusturvan kattavuutta arvioidaan ja päivitetään jatkuvasti. Kiinteistöihin tai rakennettuun kaupunkiympäristöön kohdistuvat vahinkoriskit muodostuvat harvoin merkittäviksi kaupungin taloudelle. Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut myöskään vuonna 2023.

Työsuojeluriskejä arvioidaan säännöllisesti ja systemaattisesti. Esihenkilöitä ja muuta henkilöstöä koulutetaan työturvallisuuden kysymyksiin kattavasti.

1.1.9 YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Yksi merkittävimmistä Porvoon kaupunkia koskevista ympäristökysymyksistä on ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen sekä luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen. Ilmastonmuutoksen hidastaminen on suuri yhteinen haaste koko maailmalle. Muutos vaikuttaa laajasti jo kuluvaan sekä tulevien valtuustokausien aikana. Niin elinkeinoelämä, asukkaat, kaupunkiorganisaatio kuin muutkin toimijat joutuvat muuttamaan toimintaansa hillitäkseen ilmastonmuutosta, luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä ja vesistöjen pilaantumista.

Porvoon kaupunki hyödyntää kasvihuonekaasupäästöjen seurannassa Suomen ympäristökeskuksen päästö-laskentaa. Viimeisimpien tulosten mukaan Porvoon kokonaispäästöt ovat pienentyneet 40 prosenttia vuodesta 2007 vuoteen 2021 mennessä. Asukaskohtaiset päästöt ovat vastaavasti pienentyneet 44 prosenttia. Päästölas-kennan ennakkotulokset vuodelle 2022 indikoivat jatku-moa positiiviselle päästökehitykselle ja kokonaispäästö-jen pienenemistä kolmella prosenttiyksiköllä vuodesta 2021. Päästökehityksen suunta on siis oikea, mutta hiili-neutraalisuustavoitteen kannalta kuitenkin liian hidask.

Porvoon kaupunki osallistuu aktiivisesti ilmastonmuutok-sen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen vas-taiseen työhön. Vuoden 2023 aikana ilmasto-ohjelma, ympäristöohjelma ja kiertota-louden tiekartta yhdistettiin **Kaupungin ja yritys-laajassa yhteistyössä yh-deksi kokonaisuudeksi, il-masto- ja ympäristöohjel-maksi.** Ohjelmassa esitetään jokaiselle toimialalle sekä kaupungin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden kannalta olennaisimmille kaupungin liikelaitoksille ja konsernin yhtiöille omat tavoitteet ja toimenpiteet. Nämä kattavat niin yhdyskuntarakenteen, liikkumisen, infran, rakenta-misen, energian, elinkeinoelämän, kaupunkiluonnon, vesistöt, sopeutumisen kuin ympäristötietoisuudenkin näkökulmat. Ohjelman toteutus lähtee käyntiin vuonna 2024 ja ohjelma on voimassa vuoteen 2027.

Ilmastotyön edelläkävijän rooli edellyttää asukkaiden ja yritysten osallistamista sekä tietoisuuden lisäämistä. Asukkaiden osallistamiseksi kaupunki on jatkanut vuosittaista osallistumistaan Kestävien elämäntapojen kiihdyttämöön. Hankkeessa kotitalouksille laaditaan tiekartat kestävään elämäntapaan ja eletään kestävää arkea kuukauden ajan. Vastineeksi kaupunki saa hankkeessa mukana olevilta kotitalouksilta arvokasta tietoa kaupungin kestävä kehittämissä tueksi. Tietoa kestävä arjen valinnoista ja kaupungin ilmastotyöstä löytyy myös Ilmastotekojen Porvoo -verkkosivustolta. Uusia ajatuksia ja oppeja kaupungin ilmasto- ja ympäristötyölle haetaan eri verkostoista ja hankkeista, joissa myös jaetaan kaupungin omaa tietotaitoa.

Elinkeinoelämän osallistamiseksi jaettiin viime vuonna totuttuun tapaan Tuen Ilmastotekojen Porvoo -tunnustus, jonka avulla kannustetaan yrityksiä ottamaan osaa ilmasto- ja ympäristötyöhön. Vuonna 2023 tunnustus jaettiin Ecoskin Porvoo Oy:lle. Vuonna 2023 käynnistyi myös kehitysyritys Posintran ja Laurea-ammattikorkeakoulun yhteinen Co2Jump – Ilmastoloikka kumppanuuteen! -hanke. Hanke on saanut rahoituksen Euroopan aluekehitysrahastosta ja kaupunki osallistuu hankkeeseen kuntarahoittajana. Tavoitteena hankkeessa on kehittää pk-yritysten liiketoiminnan ilmastokestävyttä ja kaupungin edelläkävijyyttä ilmastokysymysten ratkaisijana. Hankkeessa muotoillaan ja pilotoidaan uudenlainen ilmastokumppanuusmalli yhteistyössä kaupungin ja noin 40:n Porvoon seudulla toimivan pk-yrityksen kanssa

Porvoon ympäristön tilassa ei ole tapahtunut viime vuosina suuria muutoksia, mutta siinä näkyvät asumisen, liikenteen, maatalouden ja teollisuuden kuormituksen vaikutukset.

Ilmanlaatu Porvoossa on keskimäärin melko hyvä. Huonoin ilmanlaatu on keskustan pääkatujen ja valtatie 7:n lähistöllä, jossa myös melutasot ovat koholla. Kaupungin asutuksen tiivistyessä melulle altistuvien asukkaiden määrä on kasvanut ja sen arvioidaan kasvavan myös tulevaisuudessa. Liikennepäästöjen pienentämiseksi kaupungin dieselkäyttöisissä ajoneuvoissa käytetään 100 % uusiutuvaa polttoainetta. Kilpilahden alueella poikkeustilanteet ja huoltotyöt aiheuttavat toisinaan häiritsevää soihdutusta ja melua.

Puun pienpoltolla on ilmanlaatuun suuri paikallinen vaikutus, koska tulipesät ovat vaihtelevan tasoisia ja päästöt purkautuvat matalalta. Tiiviisti rakennetuilla pientaloalueilla, joilla poltetaan runsaasti puuta, esiintyy lämmityskaudella ajoittain korkeita hiukkasten ja polysyklisen aromaattisten hiilivetyjen pitoisuuksia. Ilman laatu on huonointa keskustan ja moottoritien vaikutusalueen ohella Kilpilahden teollisuusalueella. Kilpilahden alueen raskas teollisuus ja siihen liittyvä energiantuotanto päästävät ilmaan huomattavat määrät typenoksideja, rikkidioksidia, VOC-yhdisteitä ja hiukkasia. Ajoittain päästöt heikentävät Kilpilahden lähialueen ilmanlaatua. Kaukokulkeuma vaikuttaa huomattavasti sekä pienhiukkasten että otsonin pitoisuuksiin.

Kaupungin omistamia vesi- tai maa-alueita ei suojeltu vuonna 2023. Porvoon vesistöjen veden laadussa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Porvoon edustan merialueen ekologinen tila luokitellaan vain välttäväksi. Tähän ovat syynä lähinnä maatalouden hajakuormituksesta peräisin oleva ja jokien tuoma ravinne- ja kiintoainekuormitus, sekä aikaisempaa laajemmat hapettomat syvänteet, joissa pohjaan sedimentoituneesta liejasta

liukenee fosforia veteen. Yhdyskuntajätevesien vesistökuormitus on vähentynyt laajentuneen viemäriverkon ja kiinteistökohtaisen jätevesienkäsittelyn tehostumisen ansiosta, ja Porvoonjoen veden laadussa on havaittu pientä paranemista. Virtavesien kunnostuksessa on Porvoossa saatu hyviä tuloksia ja mm. taimen on saatu lisääntymään monissa puroissa.

Porvoossa on käytössä paikallista, hyvälaatuista pohja- ja tekopohjavettä. Veden määrä on toistaiseksi ollut riittävä. Tarve on tulevaisuudessa kuitenkin kasvussa ja pohjavesialueita uhkaavat erityisesti liikenne sekä alueilla sijaitsevat vanhat öljysäiliöt. Suurin suojelutarve on Sannaisten, Saksanniemen ja Suomenkylän pohjavesialueilla, jotka ovat tärkeitä vedenhankinta-alueita. Pohjavesien suojelusuunnitelman päivitys on parhaillaan tekeillä.

1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntalain 14 §:n mukaan kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Sisäisen valvonnan järjestäminen on osa kunnan ja kuntakonsernin päivittäistä johtamista, toiminnan ohjaamista ja palveluiden laadun varmistamista. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Toimivalla riskienhallintaprosessilla pyritään varmistamaan, että tavoitteiden saavuttamisen olennaiset riskitekijät on tunnistettu ja arvioitu, ja että niitä ennakoidaan ja torjutaan tarkoituksenmukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan organisointia ja vastuita koskevat määräykset on sisällytetty hallintosääntöön lisäksi myös Porvoon kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin.

Selonteko perustuu toimialojen ja liikelaitosten tekemään itsearviointiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan eri osa-alueiden toteutumisesta. Sivistyksen toimialan osalta, toteutettiin vuoden 2022 selonteko sähköisen kyselylomakkeen kautta. Kysely osoittautui olevan hyvä ja otettiin vuonna 2023 laajemmin käyttöön muissa toimialoissa ja liikelaitoksissa.

Keskeiset sisäisen valvonnan havaitut kehittämistarpeet, itsearvioinnin perusteella, liittyvät esimerkiksi ajantasaisten ohjeiden saatavuuteen ja miten poikkeuksiin reagoidaan ajantasaisesti ja johdonmukaisesti. Kaupungin sisäisessä valvonnassa on myös tunnistettu kehittämistarpeita liittyen siihen, miten strategian tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit tunnistetaan riittävästi. Esihenkilöille kaivataan myös enemmän tukea ja ohjeistusta.

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Jokaisen toimialan johtamisjärjestelmä, oma sisäinen valvonta ja sisäiset kontrollit ovat ensisijainen keino toiminnan laillisuuden, oikeellisuuden ja tuloksellisuuden varmistajana. Toimialat tuottavat oman toimintaympäristön vaatimat toimintaa ohjaavat ohjeet ja käytännöt. Toimialan johto seuraa lakien, ohjeiden ja päätösten noudattamista sekä mm. hyvän hallintotavan noudattamista strategisella tasolla. Toimialan esimiehet valvovat käytännön tasolla alaistansa toimintaa.

Organisaation tehtävät ja päätösvalta on vahvistettu hallintosäännössä. Kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden suunnittelua ja seuranta ohjaa kaupunginhallituksen vahvistama vuosikello. Tehtäväalueiden tavoitteet on asetettu talousarviossa ja niiden toteutumista seurataan kaupungin johtoryhmässä sekä toimialojen johtoryhmissä ja esimiestapaamisissa. Toimintaa ja taloutta

koskevista tavoitteista on raportoitu valtuustolle seurantaraporttien yhteydessä kaksi kertaa vuoden aikana sekä tilinpäätöksessä.

Kaupunkikonsernin yhteisiä ja toimialojen omia ohjeita päivitetään aina lainsäädännön ja toiminnan vaatimusten muuttuessa. Henkilöstön työhön liittyvien sääntöjen, ohjeiden ja päätösten noudattamisen tuntemusta pyritään varmistamaan johtoryhmätyöskentelyn, esimieskousten- ja infojen, työpaikkakokousten sekä muun sisäisen viestinnän avulla. Muutostilanteissa, kuten henkilöiden vaihtuessa ohjeiden läpikäyntiin kiinnitetään erityistä huomiota. Hallintosääntöä ja ohjeistuksia on päivitetty vuonna 2023 organisaatiomuutoksen takia.

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan henkilöstökeselyiden avulla. Työturvallisuutta johdetaan linjaorganisaation vastuiden mukaisesti. Koko kaupunkia koskevat työturvallisuusohjeet ja -prosessit on kehitetty ja laadittu keskitetysti.

Riskienhallinnan järjestäminen ja riskien arviointi

Riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa toimintaan, talouteen, henkilöstöön ja omaisuuteen kohdistuvia riskejä sekä hallita näiden seurauksia. Riskejä arvioidaan suhteessa siihen, miten ne voivat vaikuttaa strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Riskejä arvioidaan niiden todennäköisyyden ja vaikuttavuuden kautta.

Säännöllinen riskienarviointi sisältyy toimintaprosesseihin toimialoilla ja kokonaisvaltaisen riskienarvioinnin toteutuminen on tavoitteena kaikessa toiminnassa. Kaupungin toimintaympäristöön ja toiminnan organisointiin liittyviä riskejä arvioidaan kaupungin johtoryhmässä koko kaupungin tasolla mm. muodostettaessa kantaa ulkoisiin ja sisäisiin muutoksiin tai muutosuhkiin. Strategisten riskien tilannearvio ja hallinta toteutuu osana strategian sekä toiminnan ja talouden raportoinnin prosessia.

Riskienhallintaprosessi on kuvattu valtuuston vahvistamissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa. Toimialoille ulottuvan, kaupunkitason riskienhallintaprosessin toteutumiseksi jatketaan yhteisten toimintamallien kehittämistä ja jalkauttamista.

Työsuojeluriskit arvioidaan työpaikoilla kolmen vuoden välein ja tarvittaessa useammin. Tapahtuneista työtapahtumista ja vaaratilanteista raportoidaan eteenpäin, jotta vastaavat tapahtumat voidaan välttää jatkossa.

Kehitystarpeita on tunnistettu riskienarvioinnissa. Riskien arvioinnissa on myös jatkossa panostettava siihen, että strategiset ja operatiiviset tavoitteet on määritelty riittäväällä selkeydellä, jotta tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit pystytään tunnistamaan.

Kaupungin vakuutusturvan kattavuuden arviointi on jatkuvaa ja päivitykset vakuutusturvaan tehdään vakuutuskaudella aina tarpeen mukaan.

Valvontatoimet

Valvontatoimilla tarkoitetaan organisaation toimintaprosesseihin ja työrutiineihin kytkeytyviä kontrolleja. Valvontatoimenpiteet ovat toimintaohjeita ja menettelytapoja, joiden tarkoitus on varmistaa, että organisaatio toimii johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Johto ja esimiehet vastaavat oman vastuualueensa osalta riittävien valvontatoimien määrittelemisestä ja niiden toteutumisesta mm. poikkeamaseurannan avulla.

Keskitetysti ohjattuja ja läpi organisaation toteutuvia kontrolleja ovat muun muassa taloushallinnon prosessit sekä ostamiseen, hankintoihin, maksamiseen, sopimushallintaan, tietoturvaan ja omaisuuden ja varojen valvontaan liittyvät ohjeiden mukaiset menettelyt. Vaaralliset työyhdistelmät pyritään tunnistamaan ja tehtävät järjestetään siten että niitä ei toteudu. Sopimusten toteutusta valvotaan sopimusvalvonnan keinoin, kuten tekemällä suunniteltuja valvontakäyntejä palveluntuottajana toimiviin yksiköihin sekä seuraamalla sopimuksiin liittyvien toimitusten tai taloudellisten vaikutusten poikkeamia.

Sisäisellä valvonnalla on tavoitteena estää myös epäeettistä toimintaa ja väärinkäytöksiä sekä parantaa tällaisen toiminnan havaitsemista ja käsittelyä. Vuonna 2022 valmisteltiin EU-direktiivin edellyttämän tiedonantokanavan käyttöönotto ja n.s. Whistleblower-kanava otettiin käyttöön heti vuoden 2023 alussa.

Informaatio ja viestintä

Viestinnän kautta tuotetaan relevanttia, laadukasta informaatiota, joka tukee sisäisen valvonnan toimivuutta. Eri tietolähteistä saadaan toimintaa, taloutta tai olosuhteita koskevaa tietoa toiminnan johtamiseksi ja ohjaamiseksi. Tietoa toiminnasta ja taloudesta tarvitaan myös päättäjille, kuntalaisille, viranomaisille sekä muille sidosryhmille.

Kaupunkikonsernin toimintaa pyritään tukemaan luotettavien, nykyaikaisten ja tarkoituksenmukaisten ICT-ratkaisujen avulla. Tiedolla johtamisen kehitystyötä jatkettiin

vuoden 2023 aikana, eri raportointiprojekteissa, joiden tavoitteena on automatisoida ja yhtenäistää valmisteluun, päätöksentekoon ja toiminnan ohjaamiseen tarvittavan raportointitiedon tuottamista.

Kaupungin viestintää johtaa ja valvoo kaupunginhallitus. Operatiivisesta viestinnän ohjaamisesta ja koordinoimisesta vastaa viestintäyksikkö. Viestintä tiedottaa myös kaupungin johdon ja konsernijohdon toiminnasta sekä kaupunginhallituksen ja valtuuston päätöksistä. Toimialoille on nimetty omat viestintävastaavat, jotka ohjaavat viestinnän toteuttamista omilla toimialoillaan.

Kaupungin sisäinen viestintä koostuu muun muassa johtoryhmä-, esimies- ja työpaikkakokouksista, henkilöstön koulutuksista ja infoista, intran viestinnästä ja viikkokirjeistä. Kauden aikana on viestintävastaavat osallistuneet myös keskeisesti kaupungin eri johtoryhmissä.

Valtuuston, hallituksen, lautakuntien ja jaostojen esityslistat sekä niiden liitteet julkaistaan ennen kokousta kaupungin nettisivuilla. Pöytäkirjat julkaistaan verkossa niiden valmistuttua. Viranhaltijapäätökset lähetetään tiedoksi asianosaisille ja myös ne julkaistaan verkossa.

Seuranta ja kehittäminen

Seurannan kautta voidaan arvioida sisäisen valvontajärjestelmän toimivuutta ja laatua. Seurannan tarkoituksena on arvioida, kuinka toteutunut toiminta vastaa lainsäädännöllisiä periaatteita ja seurataanko toimintaohjeita. Yksi merkittävä käytännön seurantatoimenpide on kaupungin osavuosisraportointi, taloudellisten lukujen analysointi. Esihenkilöiden päivittäinen ohjaus on myös tärkeä osa jatkuvaa seurantaa.

Seurantaan voi myös kuulua erilliset arvioinnit, kuten vertaisarviointit, itsearviointi tai sisäinen tarkastus.

Uudessa organisaatiossa selkeytetään sisäisen tarkastuksen asemaa, kun sisäinen tarkastus on asemoitu kaupungin johdosta erilleen. Sisäisen tarkastuksen vuoden 2023 osalta on fokusoitu organisaatiomuutokseen ja sen implementointiin.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Vuosikate heikkeni – tulos edelleen vahva

Tilikauden 2023 tulos on laadittu siten, että varsinaiseen kaupunkiorganisaatioon on yhdistelty samaan organisaatioon kuuluvat liikelaitokset. Tuotoista ja kuluista on eliminoitu toimijoiden väliset sisäiset erät.

Vuosikate liikelaitokset mukaan lukien oli noin 48 miljoonaa euroa, mikä on noin 30 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tilinpäätöksen asukaskohtainen vuosikate oli 946 euroa, kun se edellisenä vuonna oli noin 1 526 euroa.

Kaupungin toimintakate oli noin 155 miljoonaa euroa ja väheni lähes puoleen edellisvuodesta hyvinvointialueuudistuksen seurauksena.

Tilikauden yhdistelty tulos oli 21,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Tilinpäätössiirtojen ja rahastojen muutosten jälkeen tilinpäätös osoittaa 19,6 miljoonaa euroa ylijäämää, kun edellisvuonna ylijäämä oli noin 26,4 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintamenot vuonna 2023 olivat noin 204,4 miljoonaa euroa, kun vuonna 2022 toimintamenot olivat noin 392,3 miljoonaa euroa. Toimintamenot vähenivät siten noin 188 miljoonaa euroa, eli noin 48 prosenttia.

Tilinpäätös sisältää noin 2,8 miljoonan euron maanhankintarahaston purun ja sekä 5,0 miljoonan euron lisäyksen maanhintarahastoon. Muut tilinpäätössiirrot ovat poistoeron purkua.

Vertailukelpoiset toimintamenot kasvoivat noin 18 miljoonaa euroa

Vuoden 2023 aikana kaupungin menojen kehitykseen vaikuttavat inflaation ohella työehtosopimusten palkkatarkaisut. Kaupungin toimialojen vertailukelpoiset toimintakulut kasvoivat yhteensä 8,5 prosenttia eli noin 18 miljoonaa euroa edellisvuodesta, kun vertailuvuoden 2022 tiedoista oikaistaan kaupungilta pois hyvinvointialueuudistuksessa siirtyneet kulut.

Menojen suurin kuluerä, noin 55 prosenttia kaupungin toimintakuluista muodostuu henkilöstökuluista, jotka olivat yhteensä 112,7 miljoonaa euroa. Palvelujen ostoihin käytettiin 49,1 miljoonaa euroa ja aineiden ja tarvikkeiden ostoon 17,8 miljoonaa euroa.

Kasvun ja oppimisen toimialan toimintakulujen määrä oli 124,3 miljoonaa euroa ja ne muodostivat noin 54 pro-

senttia kaupungin toimintamenoista. Kasvun ja oppimisen toimialan menot kasvoivat vertailukelpoisten erien osalta yhteensä noin 11,4 prosenttia.

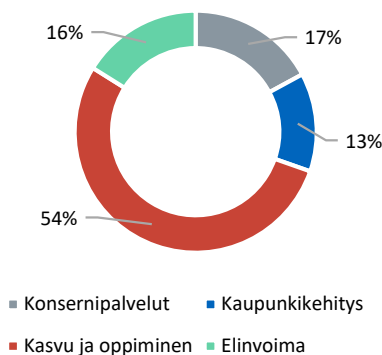
Kaupunkikehityksen toimintakulujen määrä oli 30,5 miljoonaa euroa eli noin 13 prosenttia kaupungin toimintamenoista. Kaupunkikehityksen vertailukelpoisten menojen kasvu edellisvuodesta oli 11,3 prosenttia. Kaupunkikehityksen vuoden 2023 toimintakuluissa on mukana viiden miljoonan euron varaus Kissanalmentien alueen puhdistamiskustannuksiin, mutta tämä on eliminoitu vuosien välisestä vertailusta.

Elinvoiman toimintakulut olivat yhteensä 37,6 miljoonaa euroa muodostaen 16 prosenttia kaupungin toimintamenoista. Vertailukelpoisten menojen kasvu elinvoiman toimialalla oli vuonna 2023 10,6 prosenttia.

Konsernipalvelujen menot olivat yhteensä 39,9 miljoonaa euroa, ollen 17 prosenttia kaupungin kokonaiskuluista. Konsernipalvelujen vertailukelpoiset kulut vähenivät 3,5 prosenttia edellisvuodesta, kun toimitilakustannukset alenivat muun muassa sähkön markkinatilanteen ja organisaatiouudistuksen takia. Toimialan lukuihin sisältyy tavanomaisesti kertaluonteisia eriä, jotka heikentävät vuosien välistä vertailtavuutta.

Hyvinvointialueuudistus sekä organisaatiouudistus vaikuttavat kaupungin lukujen vertailukelpoisuuteen

**Kaupungin toimintamenot 232 milj. €
(sisältää toimialojen sisäiset erät)**

Verorahoitus odotusten mukainen

Verorahoitus, eli verotulot ja valtionosuudet, muodostivat noin 79 prosenttia kaupungin kokonaistuloista vuonna 2023.

Kaupungin verotulot yhteensä olivat noin 152,6 miljoonaa euroa, mikä on noin 52 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Verotuloihin sisältyi vuonna 2023 vielä kertaluonteisia edellisvuosilta tilitettyjä verotuloja noin 15 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron tuotto oli noin 101,2 miljoonaa euroa, mikä oli noin 54,8 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kuntien kunnallisveroprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksikköä ja Porvoon uudeksi kunnallisveroprosentiksi muodostui 7,11 prosenttia aiemman 19,75 kunnallisveroprosentin sijaan.

Yhteisövero tuotti kaupungille noin 32,3 miljoonaa euroa, mikä on 57 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Kaupungin yhteisöverotulosta leikkaantui noin kolmannes hyvinvointialueuudistuksessa valtiolle. Lisäksi Porvoon kaupungin osuus kuntien yhteisöverosuudesta lähes puolittui vuonna 2023 edellisvuodesta vähentäen kertyvän yhteisöverotuoton määrää.

Kiinteistöveron tuotto oli noin 19,0 miljoonaa euroa, mikä on noin 4,6 prosenttia edellisvuotta korkeampi.

Kaupungin valtionosuustulot olivat noin 47,3 miljoonaa euroa, mikä on noin 29 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Kaupungin peruspalvelujen valtionosuudet vuonna 2023 olivat noin 45,6 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksiin sisältyy kuntien välinen valtionosuuksien taseaus, mikä vähensi Porvoon kaupungin valtionosuustuloja noin 4,5 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Valtionosuustuloihin sisältyy verotulomenetysten kompensatiota Porvoolle noin 7,5 miljoonaa euroa. Kompensatio perustuu siihen, että valtio on heikentänyt vuosien saatossa kunnallisveron veropohjaa, ja tätä kautta heikentänyt kaupungin kunnallisveron tuottoja.

Toimintatuotot vähenivät

Kaupungin toimintatuotot yhteensä vuonna 2023 olivat noin 48 miljoonaa euroa, mikä on 34,3 miljoonaa euroa, eli noin 42 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Toimintatuottojen osuus kaupungin kokonaistuloista on noin 19 prosenttia.

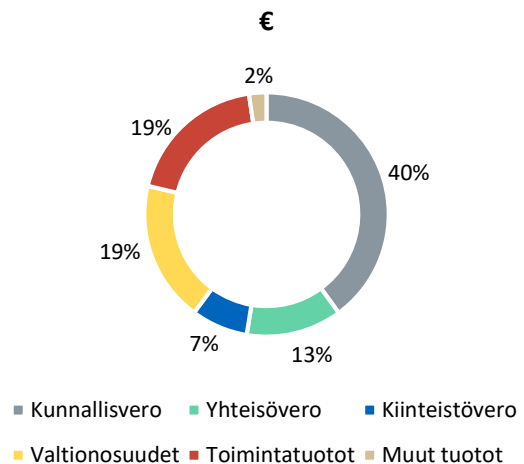
Poistojen määrä tavanomaisella tasolla

Tuloslaskelman poistot ja arvonalentumiset olivat noin 27,2 miljoonaa euroa, ollen kaupungin tavanomaisella edellisvuosien tasolla.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin rahoitustuotot ja -kulut olivat edellisvuotta pienemmät. Rahoitustuotot yhteensä olivat noin 3,5 miljoonaa euroa, ja rahoituskulut noin 0,1 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen vähenemässä näkyy hyvinvointialueuudistuksen myötä pois jäänyt Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin maksama korvaus peruspääomasta. Korkokulut säilyivät lähes edellisvuoden tasolla ollen noin 0,3 miljoonaa euroa. Korkotason nousu ei vielä näy kaupungin korkokuluissa vuonna 2023, sillä uutta lainaa ei ole jouduttu nostamaan ja vanhat lainat ovat kiinteäkorkoisia lainoja.

Kaupungin kokonaistulot noin 254 milj.

TULOSLASKELMA	2023	2022
Sisältää liikelaitokset	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	48 000	82 341
Valmistus omaan käyttöön	1 408	1 459
Toimintakulut	-204 375	-392 310
Toimintakate	-154 967	-308 510
Verotulot	152 597	316 481
Valtionsuudet	47 345	66 952
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	352	27
Muut rahoitustuotot	3 533	3 880
Korkokulut	-260	-340
Muut rahoituskulut	-100	-265
Vuosikate	48 500	78 225
Poistot ja arvonalentumiset	-27 169	-34 777
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	21 331	43 448
Tilinpäätössiirrot	-1 748	-17 036
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	19 583	26 412

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	23,6	21,1
Vuosikate / Poistot, %	178,5	224,9
Vuosikate, € / asukas	946	1 526
Asukasmäärä	51 293	51 247

1.3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitus esitetään rahoituslaskelmassa. Nettoinvestointeihin käytettiin liikelaitokset mukaan lukien noin 47,5 miljoonaa euroa.

Investointien tulorahoitusprosentti oli 102,1, joka tarkoittaa sitä, että kaupungin investointitaso katettiin vuoden 2023 vuosikatteen määrällä. Kaupungin investointitaso verrattuna vuosikatteeseen oli siten tasapainossa vuonna 2023.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 8 miljoonaa euroa vuonna 2023. Toiminnan ja investointien rahavirtaa seurataan viiden vuoden periodeissa. Rahavirran tulee olla positiivinen. Kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta viideltä edelliseltä vuodelta oli noin 130 miljoonaa euroa.

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
Sisältää liikelaitokset	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	48 500	78 225
Tulorahoituksen korjaukset	3 625	-4 296
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-47 505	-28 325
Rahoitusosuudet investointimenoihin		564
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 233	9 291
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 853	55 459
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-439	-175
Antolainasaamisten vähennykset	46	379
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 333	-53 393
Oman pääoman muutokset	1 870	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-12 061	13 125
Rahoituksen rahavirta	-22 918	-40 064
Rahavarojen muutos	-15 065	15 395
Rahavarat 31.12.	80 594	95 659
Rahavarat 1.1.	95 659	80 264

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta milj. €	130,0	97,00
Investointien tulorahoitus, %	102,1	281,8
Lainanhoitokate	3,9	1,5
Lakennallinen lainanhoitokate	5,1	7,0
Kassan riittävyys, pv	112	74

Tulevina vuosina kaupungin investointien priorisointeja on edelleen jatkettava vastaamaan kertyvää tulorahoitusta, jotta kaupungin rahoitusasema saadaan pitkällä aikavälillä pidettyä tasapainossa.

Kaupungin lainakanta aleni yhteensä noin 12,3 miljoonaa euroa vuonna 2023, suunnitelman mukaisesti, eikä investointeja varten uusia pitkäaikaisia lainoja ei ollut tarvetta nostaa lainkaan.

Korkoriskiin varauduttiin jo vuoden 2020 aikana, jolloin vaihtuvakorkoisia vanhoja lainoja konvertoitiin pitkäaikaisiksi kiinteäkorkoisiksi lainoiksi. Kaupungin lainasalkun keskiporkko oli vuodenvaihteessa 0,33 %.

Kaupungin kassavarat olivat vuoden päättyessä noin 80,6 miljoonaa euroa. Kassan riittävyys oli vuoden päättyessä 112 päivää.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitusprosentti osoittaa, kuinka suuri osa investoinneista on rahoitettu vuosikatteella.

Lainanhoitokate

$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokykyä pidetään hyvänä, jos tunnusluku arvo on yli 2. Lainanhoitokate on tyydyttävä, jos tunnusluvun arvoilla 1–2 ja heikko, jos arvo on pienempi kuin 1.

Lakennallinen lainanhoitokate

$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lakennalliset lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja laskennallisten lyhennysten maksuun (korolliset lainat jaettuna kahdeksalla). Lainanhoitokykyä pidetään hyvänä, jos tunnusluku arvo on yli 2. Lainanhoitokate on tyydyttävä, jos tunnusluvun arvoilla 1–2 ja heikko, jos arvo on pienempi kuin 1.

Kassan riittävyys, pv

$= 365 \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kassan riittävyys ilmaisee kuinka monen päivän kassasta maksum voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2023 päättyessä noin 75 miljoonaa euroa, joka on noin 1 454 euroa asukasta kohti. Vuotta aikaisemmin lainakanta oli noin 87 miljoonaa euroa ja asukaskohtainen lainakanta noin 1 696 euroa.

Kaupungin pitkän ajan tavoite on ollut lainamäärän kasvun pysäyttäminen. Lainakanta on alentunut vuodesta 2020 alkaen, kun uusia lainoja ei ole tarvinnut nostaa ja samanaikaisesti vanhoja lainoja on lyhennetty maksusuunnitelmien mukaisesti.

Taseen tunnusluvut vahvistuivat vuonna 2023 omavaraisuusasteen ollessa 66 prosenttia, kun se edellisenä vuotena oli 60 prosenttia. Kuntien hyvänä omavaraisuustasona pidetään 70 prosenttia.

Vuoden 2023 jälkeen kaupungin investointikyky tulee heikkenemään, kun tulot alenevat, mutta lainat jäävät ennalleen. Investointien määrä kasvaa merkittävästi tu-

levinä vuosina, jonka seurauksena kaupungin lainakan- nan arvioidaan kääntymään kasvuun vuodesta 2024 alkaen.

Korkoympäristössä tapahtunut muutos tarkoittaa, että uusien lainojen korkokustannukset tulevat olemaan huomattavasti korkeampia kuin edellisten vuosien, mikä lisää painetta tasapainon löytämiseen käyttötalouden ja investointien kustannusten osalta.

Tulevina vuosina käyttötalouden menojen kasvua on hillittävä ja investointeja on priorisoitava, jotta kaupungin rahoitusaseman tasapaino säilyy ja kaupunkistrategian tavoitteet saavutetaan toiminnan osalta.

	2019	2020	2021	2022	2023
Lainakanta, milj. euroa	171,7	155,3	140,3	86,9	74,6
Lainakanta / asukas, euroa	3 408	3 066	2 744	1 696	1 454

TASE, VASTAAVAA		2023	2022	TASE, VASTATTAVAA		2023	2022
		1 000 €	1 000 €			1 000 €	1 000 €
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	337 735	333 106	A	OMA PÄÄOMA	266 329	248 568
I	Aineettomat hyödykkeet	1 812	3 084	I	Peruspääoma	77 794	83 655
	1. Aineettomat oikeudet	123	433	IV	Muut omat rahastot	42 255	40 085
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 689	2 650	V	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	126 697	98 416
				VI	Tilikauden yli-/alijäämä	19 583	26 412
II	Aineelliset hyödykkeet	302 097	282 710	B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	25 000	25 422
	1. Maa- ja vesialueet	36 858	34 089		1. Poistoero		422
	2. Rakennukset	135 250	141 431		2. Vapaaehtoiset varaukset	25 000	25 000
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 080	97 166	C	PAKOLLISET VARAUKSET	12 977	8 000
	4. Koneet ja kalusto	3 861	5 188		2. Muut pakolliset varaukset	12 977	8 000
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	41	41	D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	12 210	11 565
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	21 007	4 795		2. Lahjoitusrahastojen pääomat	11 355	10 924
III	Sijoitukset	33 826	47 313		3. Muut toimeksiantojen pääomat	855	640,66
	1. Osakkeet ja osuudet	30 126	44 006	E	VIERAS PÄÄOMA	123 199	161 906
	2. Muut lainasaamiset	2 273	2 229	I	Pitkäaikainen	80 392	91 734
	4. Muut saamiset	1 427	1 078		2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	62 225	74 553
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 360	10 928		3. Lainat julkisyhteisöiltä	42	45
	2. Lahjoitusrahastojen varat	11 331	10 899		7. Liittymismaksut ja muut velat	18 125	17 136
	3. Muut toimeksiantojen varat	29	29	II	Lyhytaikainen	42 807	70 172
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	90 620	111 427		2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 328	12 327
I	Vaihto-omaisuus	555	578		3. Lainat julkisyhteisöiltä	3	6
	1. Aineet ja tarvikkeet	555	578		5. Saadut ennakot	1 259	1 108
II	Saamiset	9 471	15 190		6. Ostovelat	12 406	26 797
	Pitkäaikaiset saamiset				7. Muut velat	2 072	5 101
	3. Muut saamiset				8. Siirtovelat	14 739	24 833
	Lyhytaikaiset saamiset	9 471	15 190				
	1. Myyntisaamiset	5 523	6 639				
	3. Muut saamiset	1 433	3 758				
	4. Siirtosaamiset	2 515	4 793				
III	Rahoitusomaisuusarvopaperit	40 168	43 805				
	4. Muut arvopaperit	40 168	43 805				
IV	Rahat ja pankkisaamiset	40 426	51 854				
VASTAAVAA YHTEENSÄ		439 715	455 461	VASTATTAVAA YHTEENSÄ		439 715	455 461

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	66,4	60,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	49,18	34,52
Kertynyt yli- / alijäämä, 1000 €	146 280	124 827
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	2 852	2 435
Lainakanta 31.12., 1000 €	74 598	86 931
Lainakanta 31.12., € / asukas	1 454	1 696
Velat ja vastuut, prosenttia käyttötuloista	49,6	39,0
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	124 849	181 795
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	2 434	3 547
Lainasaamiset, 1000 €	2 273	2 229
Asukasmäärä 31.12.	51 293	51 247

Tunnuslukujen laskentakaavat

Omavaraisuusaste, %
 $= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$. Omavaraisuusaste kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä

sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Hyvänä omavaraisuusasteena pidetään 70 %. Jos omavaraisuusaste on 50 % tai sitä alempi merkitsee se kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuusaste, %
 $= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan toimintatuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.
 $= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtosaamiset} + \text{Muut velat})$
Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainakanta/asukas
Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta vuoden lopun asukasmäärällä

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma kuvaa rahanlähteitä ja rahan käyttöä. Laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, joista huomioidaan vain

ulkoiset tulot ja ulkoiset menot sekä ulkoiset rahoitustahtumat. Laskelmaan on yhdistelty liikelaitokset ja ta-seyksiköt.

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	48 000	Toimintakulut	204 375
Verotulot	152 597	Valmistus omaan käyttöön	-1 408
Valtionosuudet	47 345	Korkokulut	260
Korkotuotot	352	Muut rahoituskulut	100
Muut rahoitustuotot	3 533	Satunnaiset kulut	0
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-3 175	Pakollisten varausten muutos	-4 977
		Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-1 822
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	47 505
Pysyvien vastaavien myyntituotot	3 233		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	46	Antolainasaamisten lisäykset	439
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12 333
Oman pääoman lisäykset	1 870	Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	253 801	Kokonaismenot yhteensä	256 805
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot =			-3 004
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =			-3 004

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Kunnan, joka muodostaa tytäryhteisöineen kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään konsernitase, konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma sekä niiden liitetiedot.

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi konserniyhteisöjen

omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty yhteensä 17 yhteisöä. Porvoon kaupunkikonserniin kuului 12 tytäryhteisöä, 4 osakkuusyhteisöä ja 1 kuntayhtymä. Luettelo konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä sisältyy tilinpäätöksen liitetietoihin.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhtiöt ja -yhteisöt	12	
Kuntayhtymät	1	
Osakkuusyhteisöt	4	
Yhteensä	17	0

1.6.2 KONSERNIN TALOUS JA TOIMINNAN OHJAUS

Vuosikate säilyi vahvana

Kuntakonsernin vuosikate säilyi vahvana, mikä riitti kattamaan noin 46 miljoonan euron poistot. Konsernin talous oli siten tasapainossa. Konsernin tilikauden tulos oli noin 35 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä noin 29 miljoonaa euroa.

A-yhtiöiden tilikauden ylijäämä pysyi positiivisena ja suunnilleen edellisvuoden tasolla, vaikka korkojen nousu on kasvattanut rahoituskustannuksia. Careeria-konsernin tulos oli vuonna 2023 reilu miljoona euroa voitollinen, vaikka kustannustason nousu on kasvattanut yhtiön menoja. Porvoon Energia -konsernin tulos viime vuodelta on noin 22,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen ennen veroja, mikä on erinomainen tulos haasteellisessa toimintaympäristössä. HPK Palvelut Oy:n ensimmäisen varsinaisen toimintavuoden tulos oli noin 0,4 miljoonaa euroa positiivinen.

Porvoon EventFactoryn Oy:n liikevaihto säilyi suunnilleen edellisvuoden tasolla, mutta kulut nousivat selvästi, ja tulos oli noin 0,15 miljoonaa euroa tappiollinen. Myös Kokonhalli Oy:n toimintavuosi oli haasteellinen, mutta tilikauden tulos lopulta vain kuusi tuhatta euroa alijäämäinen.

Lainakanta aleni 61 miljoonaa euroa

Konsernin lainakanta pieneni noin 230 miljoonaan euroon, mikä on noin 60,9 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Konsernilainaa oli vuoden 2023 lopussa 4 484 euroa porvoolaista kohti. Omavaraisuusaste oli 48,4 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli 40,4 prosenttia. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 90 prosenttia, kun vuotta aikaisemmin vastaava oli 64 prosenttia.

Konserniohjaus

Omistajapolitiikan toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto. Konsernijohtoon muodostavat kuntalain 48 §:n mukaisesti kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto ja kaupunginjohtaja sekä hallintosäännössä määritellyt viranhaltijat.

Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden yleisestä johtamisesta. Valtuusto päättää vuosittain talousarviossa merkittävimmille konserniyhteisöille omistajapolitiikan mukaiset vuositavoitteet. Kaupunginjohtaja ja konsernijohtoon viranhaltijat seuraavat kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoivat siitä kaupunginhallitukselle säännöllisesti. Vuoden 2023 tilinpäätöksen kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen on esitetty kohdassa 2.1.7.

1.6.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Porvoon Energia -yhtiöt

Porvoon Energia Oy:n toiminta muodostuu kaukolämpötoiminnasta, kaukolämmön- ja sähköntuotannosta, sähkömyyntitoiminnasta ja konsernipalveluista. Tytäryhtiö Porvoon Sähköverkko Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta. Porvoon kaupunki omistaa Porvoon Energia Oy:stä 100 prosenttia.

Edellisvuoteen verrattuna vuosi oli astepäivälukuina mitattuna kaksi prosenttia lämpimämpi ja verrattuna ns. normaalivuoteen (keskiarvo vuosilta 1981–2010) noin kymmenen prosenttia lämpimämpi. Lämpötila näkyi energian kulutusluvuissa. Sähkönsiirto laski kuusi prosenttia ja lämmönkulutus yhden prosentin verrattuna vuoteen 2022.

Sähkön markkinahinta aleni selvästi vuoden 2023 aikana verrattuna edellisvuoden poikkeuksellisen korkeaan tasoon. Alentuneiden markkinahintojen myötä Porvoon Energia alensi Original-tuotteiden hintoja kolme kertaa vuoden aikana.

Vuoden aikana Porvoon Energia päätti monipuolistaa lämmöntuotantoaan. Tolkkiin tullaan rakentamaan uusi lämpöpumppulaitos, kahteen uuteen 10 MV:n sähkökattilaan tullaan investoimaan ja lisäksi selvitetään Nesteen kanssa mahdollisuuksia hyödyntää Kilpilahden sivutuotteena syntyvää uusiutuvaa lämpöä kaukolämmön lähteenä.

Vuoden lopussa Porvoon Sähköverkko Oy teki sopimuksen uuden sukupolven etäluettavien mittareiden hankinnasta. Kyseessä on mittava projekti, jossa noin 40 000 mittaria asennetaan vuosien 2025-2027 aikana.

Energiavirasto päätti vuoden 2023 aikana uusista valvontamenetelmistä vuosille 2024–2027 sekä 2028-2031, joilla on vaikutuksia myös Porvoon Energian toimintaan.

Konsernin alustavan tilinpäätöksen mukaan liikevaihto on 86,6 milj.€ (86,3 milj.€ 2022), joka merkitsee 0,4 % kasvua edellisvuoteen verrattuna. Myyntikate on 48,5 milj.€ (35,1 milj. €) ja käyttökate 35,3 milj.€ (22,5 milj. €). Suunnitelmanmukaisia poistoja tehtiin 10,4 milj.€ (10,0 milj. €), jonka jälkeen liikevoitto on noin 24,9 milj. € (12,5 milj.€). Tulos korkokulujen jälkeen ennen veroja oli 22,8 milj.€ (5,7 milj.€).

Investointeihin kului 13,9 milj.€. (14,2 milj.€). Investointien rahoitus on hoidettu tulorahoituksella ja rahalaitoslainoilla. Rahalaitoslainojen yhteismäärä on vuoden lopussa 50,5 milj.€ (61,4 milj.€) ja leasingrahoituksen yhteismäärä 20,6 milj.€ (21,7 milj. €). Maksuvalmius on ollut hyvä.

Konsernin vakituisen henkilökunnan määrä 31.12.2022 oli 74 henkilöä, eli ei muutosta vuoteen 2022.

Porvoon kaupungin vuoden 2022 talousarviossa Porvoon Energia Oy:lle esitetyt tavoitteet voidaan jakaa kahteen kategoriaan. Ensimmäisenä taloustavoitteet; kiinteä osinkotavoite 2,4 milj. € sekä yli 20% vakavaraisuusaste, toisena ympäristötavoitteet uusiutuvien polttoaineiden käyttö omassa tuotannossa yli 90 % sekä 100 % hiilidioksiditon sähköntuotanto. Asetetut tavoitteet saavutettiin.

Porvoo Event Factory Oy Ab

Yhtiön toimialana on Porvoon Taidetehtaan kulttuuri-, kongressi- ja liiketilojen hallinta ja vuokraus vuokrasopimuksen nojalla. Yhtiö myy ja markkinoi kokous-, seminaari-, kongressi- ja muita tapahtumatiloja sekä kehittää ja tuottaa näihin liittyviä palveluja ja tuotteita. Porvoon kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 100 %. Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana 7 työntekijää. Yhtiön toimitusjohtaja vaihtui tilikauden aikana, ja tämä myötä käynnistettiin selvitys yhtiön tulevaisuuden toimintakenteesta osana kaupunkikonsernia.

Yhtiön liikevaihto oli noin 1,2 miljoonaa euroa ja kokonaistulot noin 2,2 miljoonaa euroa sisältäen kaupungin toiminta-avustuksen ja liiketoiminnan muut tuotot. Toiminta-avustus 0,975 milj. € toteutui tavoitteen mukaisesti. Liikevaihto pysyi käytännössä edellisvuoden tasolla.

Yhtiön maksuvalmius oli vuoden aikana hyvä.

Asuntoyhtiöt

A-yhtiöt on Porvoon kaupungin omistama vuokratilojen rakennuttaja, omistaja, isännöitsijä ja huoltaja. A-yhtiöt muodostuvat Porvoon A-asunnot Oy:stä ja Porvoon Vuokra-asunnot Oy:stä. Porvoon A-asuntoihin kuuluu tytäryhtiö Kiinteistö Oy A-Lukaali Ab.

Konsernin henkilöstömäärä 31.12.2023 oli 20 henkilöä, joista huollossa sekä kenttätyössä oli 20 henkilöä ja Vuorikadun toimipisteessä 10 henkilöä.

Yhtiön toimitusjohtaja Mika Vuori irtisanoutui tehtävästään 24.8.2023. Uuden toimitusjohtajan hakuprosessi on

ollut käynnissä syksyn aikana ja saatiin päätökseen joulukuussa. Hallitus valitsi A-yhtiöiden uudeksi toimitusjohtajaksi Marjut Sandsjoen.

Koivumäentie 8:n peruskorjaushanke on loppusuoralla. Alkuperäiseen urakkaan kuuluneet asuntojen saneeraukset on tehty. Vuodenvaihteessa kesken oli vielä urakkaan lisätyt julkisivutyöt ja kokonaan uuden sade- ja hulevesijärjestelmän rakentaminen. Sade- ja hulevesijärjestelmien rakentaminen liittyy olennaisesti tontille suunnitellun uudisrakennuksen rakentamiseen ja työjärjestysteknisistä syistä johtuen, järjestelmät tehdään jo nyt. Uudisrakennukselle on myönnetty rakennuslupa 26.9.2023 ja sen rakentamisen urakkakilpailu käydään keväällä 2024.

Vaskenvalajankatu 8:n rakentamishanke suunniteltiin alun perin toteutettavaksi niin, että kohteeseen rakennetaan kolme kerrostaloa, jossa on yhteensä 96 asuntoa sekä peruskorjataan olemassa olevaa 24 asunnon luhtitaloa. Suunniteltua luhtitalon saneerausta ei kuitenkaan voitu suorittaa kaavaillulla tavalla ja syyskuussa hallitus päätti, että hanketta viedään eteenpäin siten, että luhtitalo puretaan ja tontille rakennetaan yhteensä neljä uutta

kerrostaloa. Neljännen kerrostalon suunnittelu toteutettiin syksyn aikana ja joulukuussa 2023 kilpailutettiin neljän kerrostalon rakennusurakkakokonaisuus Hilmassa. Kohteeseen on uusien suunnitelmien mukaisesti tulossa yhteensä 122 asuntoa.

Itäisen pitkäkatu 25:n peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeen työt on tehty ja kohteessa on suoritettu rakennusvalvonnan käyttöönottokatselmukset alkuvuodesta ja kohteen asuttaminen alkoi 1.3.2023. Urakoitsijan konkurssin takia rakennustyömaa otettiin haltuun maaliskuussa ja kevään aikana kohteen viimeistelytyöt saatiin valmiiksi.

Porvoon A-asuntojen huoneistojen käyttöaste 1.1.-31.12.2023 oli 99,28 %. Velkaa per neliö 31.12.2023 oli 733,95 euroa/m².

Porvoon Vuokra-asuntojen huoneistojen käyttöaste 1.1.-31.12.2023 oli 95,87 %. Käyttöastelaskennassa Itäinen Pitkäkatu 25 on mukana ajalta huhti-joulukuu 2023, koska alkuvuonna kohde oli vielä asuttamatta. Velkaa per neliö 31.12.2023 oli 831,13 euroa/m².

Muut asunto- ja kiinteistöyhtiöt

Porvoonseudun asuntosäätiön toiminta on jatkunut säädekirjan mukaisesti. Säätiön tilikausi toteutui suunnitelman mukaisesti.

Kaupungin täysin omistaman Keskinäisen Kiinteistö Oy Porvoon Piispantalon toiminta on vuonna 2023 toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Careeria-konserni

Konsernin emoyhtiö Careerian tehtävänä on toimia valtionosuuskouluttajan ja CareeriaPlus toimii markkinaehtoisten koulutusten toteuttajana. Porvoon omistus yhtiöstä on 65,64 %. Muut omistajakunnat ovat Loviisa, Siipoo, Askola ja Lapinjärvi.

Merkittävin muutos toimintaympäristössä on ollut voimakas kustannustason nousu. Inflaation lisäksi palkankorotukset aiheuttavat merkittävää kustannustason kasvua, koska palkkakustannusten osuus on 2/3 Careerian menoista. Careeria on kuitenkin, hallituksen asettamien välitavoitteiden johdosta, onnistunut rajoittamaan vuoden 2023 kustannusten nousua ennakoivasti.

Vuoden 2024 valtion talousarviossa ammatillisen koulutuksen määräraha nousi yli 100 miljoonaa euroa. Careerian painottamattomien opiskelijavuosien määrä väheni kuitenkin 84:llä. Budjetin laatimiseen opiskelijavuosien väheneminen ei suoranaisesti vaikuttanut, koska vuoden 2022 suoritteiden perusteella saatu suoriterahoitus nousi selvästi.

Tytäryhtiö Careeria Plus Oy:n tulos on ollut epävarmuustekijöistä huolimatta positiivinen, joten konsernin tulos on talousarviossa ennakoitua selvästi positiivisempi.

Laatujärjestelmän auditointi toteutettiin syksyllä ja

Careerialle myönnettiin ISO 9001, 14001 ja 45001 sertifiikaatit. Itseohjautuviin tiimeihin perustuvan toimintamallin käyttöönotto on sujunut hyvin ja hanketta kiiteltiin auditoinnin loppuraportissa.

Koko henkilöstön määrä 31.12.2023 on 472 henkilöä (Q3: 466 henkilöä). Careeria Oy:ssä henkilöstöä on 389 (Q3: 393) ja CareeriaPlus Oy:ssä 83 (Q3: 73 henkilöä).

Opiskelijamäärän noususta huolimatta vuoden 2023 painottamattomien opiskelijavuosien tavoitteesta jäätettiin 31 opiskelijavuotta. Myös vuoden 2022 toteutumasta jäätettiin 18 opiskelijavuotta. Keskeyttämisen osalta on muutos myönteinen. Keskeyttäneiden määrä väheni huomattavasti (169 opiskelijaa) ja keskeyttämisprosentti oli vain (169 opiskelijaa) ja keskeyttämisprosentti oli vain 11,46, joka on hiukan alle valtakunnallisen keskiarvon.

Konsernin tilikauden tulos vuonna 2023 oli voitollinen noin 1,1 milj. euroa. Liikevaihto konsernissa oli 38,7 milj. euroa.

Porvoon kaupunginvaltuusto asetti Careeria Oy:n vuoden 2023 tilikauden tulostavoitteeksi > - 0,5 milj. € ja omavaraisuusasteen tavoitteeksi 50 %. Tilikauden tulostavoite ja omavaraisuusastetavoite toteutuivat.

HPK Palvelut Oy

HPK Palvelut Oy:n toisena tilikautena yhtiön varsinainen toiminta kehittyi kohti suunniteltua laajuutta. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue käynnistyi vuoden 2023 alussa, ja Porvoon kaupungin organisaatio uudistui vastaamaan muutunutta kaupungin rakennetta ja vastuita.

Yhtiö käynnisti vuoden 2023 alusta siis jatkuvan palvelun tuottamisen kaikilla palvelualoillaan myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Aiemmin jatkuvaa palvelua tuotettiin vain Porvoon kaupungille.

Alkuvaiheen palveluissa esiintyi haasteita, jotka johtuvat suuresta määrästä monenlaisia poikkeuksia ja ainutkertaisia tilanteita uuden asiakkaan käynnistyksessä. Tietojärjestelmät eivät olleet valmiita vuoden alussa, ja tiedonkulku luovuttavien kuntien, hyvinvointialueen ja HPK

Palvelujen välillä monimutkaisen hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä oli haasteellista. Yhtiön asiakaspalvelu oli tilikauden alussa ajoittain hyvin ruuhkautunutta.

Tilikauden aikana yhtiö vakiinnutti jatkuvan palvelun ja aloitti ensimmäiset kehitystoiminpiteet. Alusta alkaen yhtiölle ovat olleet tärkeitä teemoja asiakastyytyväisyys, palveluprosessien tehostaminen, henkilöstötyytyväisyys, sekä kaksikielisyys kaikissa palveluissamme.

Yhtiön liikevaihto oli noin 13,7 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja noin 0,4 miljoonaa euroa. Yhtiön maksuvalmius on ollut hyvä ja yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja.

Muut yhtiöt

Kokonhalli Oy:n tilikauden tulos oli kuusi tuhatta euroa tappiollinen. Yhtiön kustannukset ovat nousseet, mutta kävijämäärä ei ole palautunut täysin koronaa edeltävälle tasolle.

Kokonniemen liikuntakeskus Oy perustettiin 11.8.2022 suunnittelemaan Kokonniemen alueen liikuntakeskusta.

Yhtiön liikevaihto muodostuu täysin kaupungilta laskutettavista ostopalveluista.

Muissa yhtiössä ei ole vuonna 2023 ollut merkittäviä poikkeamia normaalitoimintaan.

1.6.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset on määritelty kaupunginvaltuustossa vuonna 2017. Omistajapolitiittisten taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden ja strategioiden saavuttaminen varmistetaan kaupungin konserniohjeen avulla. Lisäksi talousarvion vahvistamisen yhteydessä valtuusto päättää vuosittain tavoitteet merkittävimmille konserniyhteisöille. Vuodelle 2024 tavoitteita on asetettu omistajapolitiittisten linjausten mukaisesti yhteisöjen tuottavuuden, kannattavuuden ja vakavaraisuuden varmistamiseksi.

Kaupungin tytäryhtiöt ja -yhteisöt ovat merkittävimmiltä osin täysin kaupungin omistuksessa. Konsernirakenteessa ei tapahtunut vuoden 2023 aikana merkittäviä muutoksia. Liikelaitos Kuninkaan työterveyden liiketoiminta siirrettiin Keski-Uudenmaan Työterveyshuolto Oy:lle, jonka osakkaaksi kaupunki tuli järjestelyn myötä.

Konsernin investoinnit vuonna 2023 ovat yhteensä noin 88 milj. euroa ja konsernivelan määrä vuoden lopussa on noin 230 milj. euroa.

Porvoon Energia -yhtiöiden toimintaympäristö on ollut poikkeuksellinen viime vuosien aikana, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on merkittävästi kasvattanut sähkömarkkinoiden volatiliiteettia ja epävarmuutta. Viime vuosien aikana onkin muutettu yhtiön tuloutustavoitetta kaupungille sekä turvattu yhtiön maksuvalmius poikkeuksellisin lainanottovaltuuksin kaupungin ja yhtiön välillä.

Yhtiö ei kuitenkaan ole tarvinnut missään vaiheessa nostaa maksuvalmiuslainaa kaupungilta, vaan yhtiö on selvinnyt pahimman suhdannetilanteen yli omin järjestelyin. Porvoon Energia – konsernin toimintaympäristö on edelleen haasteellinen ja suuretkin mahdolliset käännteet sähkön markkinatilanteessa ovat mahdollisia, mutta tilanne ja tulevaisuuden näkymät ovat selkeämmät kuin edellisenä parina vuotena. Konsernin toiminta ja rahoitusasema on vakaalla pohjalla, ja lähivuosien mittaviin investointeihin varaudutaan.

A-yhtiöiden sitovana tavoitteena vuodelle 2024 on varmistaa asuntojen käyttöasteen toteutuminen ja toimia

osana kaupungin asuntopolitiikan toteutusta. A-asuntojen osalta seurataan myös käyttökattteen ja velan määrää.

Rakentamisen heikko suhdannetilanne ja korkojen nousu ovat vaikuttaneet A-yhtiöiden toimintaan, mutta pääosin investointihankkeiden odotetaan etenevän suunnitelmien mukaisesti. Rahoitusriskeihin on varauduttu ennakolta, ja yhtiön perustoiminta on vakaalla pohjalla. A-yhtiöiden toimitusjohtaja vaihtuu keväällä 2024.

Careeria -konsernille asetetut tavoitteet vuodelle 2024 säilyvät aiempien vuosien tasolla mitaten tilikauden tuloista ja omavaraisuusastetta. Valtionrahoituksen kohdistuminen vuosien välillä vaihtelee jonkin verran, mikä aiheuttaa tiettyä epävarmuutta yhtiön taloudelle. Kustannustason nousu on viime vuosina ollut nopeaa, mutta tilanne on tältä osin todennäköisesti normalisoitumassa. Opiskelijamäärien osalta ei kaikkiin tavoitteisiin ole yllätetty, vaikka opintojen keskeyttäneiden määrä on selvästi alentunut. Yhtiön strategisena tavoitteena on keskittää Itä-Uudenmaan alueen toiminnot kahteen kiinteistöön tulevina vuosina.

Porvoon EventFactory Oy:n toimintaympäristö on ollut viime vuosina haasteellinen. Ensimmäisen koronavirus-epidemian heikensi merkittävästi yhtiön toimintamahdollisuuksia, ja viime vuoden aikana kohonnut inflaatio on nostanut kus-

tannuksia ja aiheuttaa haasteita palveluiden hinnoittelulla. Kustannustason nousu aiheuttaa haasteita myös toimintavuodelle 2024, ja yhtiön tuleekin kyetä kasvattamaan liikevaihtoa vastaavasti, jotta tulos ei painu merkittävästi alijäämäiseksi. Yhtiön tulevaisuuden toimintamallia selvitetään parhaillaan, ja tulevan selvityksen perusteella yhtiön toiminnan painopisteitä tullaan päivittämään.

HPK Palvelut Oy:n varsinainen toiminta on käynnistynyt vuoden 2023 alussa, joten yhtiöllä on yksi kokonainen toimintavuosi takana. Yhtiön toimii kaupungin in-house-yhtiönä tuottaen kaupungille tiettyjä tukipalveluita. Yhtiöllä ei ole velkaa ja tulot muodostuvat lähes yksinomaan omistaja-asiakkaiden palvelujen ostoista. Yhtiön toimintamalleja kehitetään tulevina vuosina edelleen vastaamaan omistaja-asiakkaiden tarpeita.

Oy Kokonhalli Ab:n toiminta on ollut viime vuosina lievästi tappiollista. Yhtiön toiminnan jatkoa selvitetään, kun Kokonniemen alueen hankesuunnitelmasta tehdään päätökset.

Kaupunki omistaa 20 prosenttia Kiinteistö Oy Porvoon Jousitie -nimisestä yhtiöstä. Kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen kaupungin osakkeiden myynnistä, ja kaupan odotetaan toteutuvan kevään aikana.

1.6.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kaupungin konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranhaltijat. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna kaupungin muita toimielimiä ja viranhaltijoita. Vuonna 2023 toimintansa aloittanut konsernijaosto perustettiin valvomaan omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtimaan konsernivalvonnan toteuttamisesta.

Konserniohjauksen toimivallan ja vastuunjakon toimivuuden osalta ei ole tilikauden aikana havaittu huomautettavaa.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Ohjeet kaupungin edustajille kannan ottamiseksi yhtiökokouksessa antaa kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, rahoitusjohtaja ja toimitusjohtaja. Ohjeet annetaan yhtiökokousedustajille ennen kokousta ja tarvittaessa muissa yhteyksissä.

Ohjeiden anto vuonna 2023 on konsernijohtajan näkömyksen mukaan ollut toimivaa ja riittävää.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Vuodelle 2023 kaupunginvaltuusto asetti talousarviossa sitovia tavoitteita keskeisille tytäryhteisöille omistajapolitiikan linjausten mukaisesti. Tavoitteiden toteutuminen on raportoitu kappaleessa 2.1.7.

Omistajapolitiikkaa tarkastellaan strategiakaudella säännöllisesti. Lähtökohta on, että valtuusto tarkistaa omistajapolitiikan periaatteet valtuustokausittain ja että kaupunginhallitus tarkistaa vuosittain omaisuus-eräkohtaiset linjat vuosittain tavoitteiden vahvistamisen yhteydessä. Tavoitteiden määrittely tapahtuu vuorovaikutuksessa yhtiöiden kanssa jo varhaisessa vaiheessa talousarvion valmistelua. Yhteisöjä koskevien päätösten valmistelun yhteydessä tarkistetaan päätösesityksen vastaavuus omistajapolitiittisiin linjauksiin.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman arviointi

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan voimassa olevan konserniohjeen mukaan. Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä ja lisäksi tytäryhteisöt antavat osavuosisraportit neljännesvuosittain. Tytäryhteisön tulee myös raportoida omistajalle, mikäli toimintaan liittyy olennaisia poikkeamia kaupungin määrittämistä tavoitteista.

Kaupunginhallitus tai konsernijohto voi myös pyytää tarkintansa mukaan selvityksiä yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.

Vuoden 2023 aikana on tavoitteiden mukaisesti kiinnitetty huomiota hyvän hallintotavan noudattamiseen ja tarvittaessa tehty toimenpiteitä hyvän hallintotavan parantamiseksi. Tytäryhteisöt raportoivat konsernijohtolle vuoden aikana neljästi. Osavuosisiraportoinnin lisäksi keskeisten yhtiöiden toimitusjohtajat ovat käyneet raportoinnissa yhtiöiden tilanteesta kaupunginhallitukselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen ja raportointi konsernijohtolle

Kaupunginvaltuusto päättää kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Tytäryhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tytäryhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä niistä raportoinnista. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen tulee hankkia etukäteen kaupunginhallituksen ennakkokäsitys ohjeessa määritellyistä toimenpiteistä. Näitä ovat mm. tytäryhteisön perustaminen, yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen, merkittävien sopimusten muutokset, toiminnan ja pääomarakenteen muutokset sekä inves-

toinnit. Kaupunginhallituksen ennakkokäsitys tytäryhteisöjen toimenpiteistä on kuluneen vuoden aikana selvitetty konserniohjeen mukaisesti.

Porvoon energian tilanne riskienhallinnan ja ennustettavuuden suhteen on haastava sähkön hinnan suurten vaihtelujen takia. Kannattavuus on silti ollut hyvä vuonna 2023. A-yhtiöiden toimitusjohtaja irtisanoutui elokuussa ja rekrytointiprosessi oli käynnissä loppuvuodesta. Uusi toimitusjohtaja aloitti tehtävässään 1.3.2024. Kokonhalli Oy:n kävijämäärät ovat pysyneet matalammalla kuin aikaa ennen pandemiaa ja se on inflaation kanssa vaikuttanut negatiivisesti tuloksellisuuteen.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kevään 2023 aikana valittiin kaupungin uudet edustajat kaupungintytäryhteisöihin.

Tytäryhteisöjen hallitusten nimittämistä, hallitustyöskentelyä ja kokoonpanoa koskevat määräykset on sisällytetty konserniohjeeseen.

Konserniohjauksen kehittäminen

Kaupunginhallituksen konsernijaosto aloitti toimintansa alkuvuodesta 2023 ja yksi jaoston keskeisimmistä tehtävistä on omistajaohjauksen jatkuva kehittäminen.

1.6.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Kaupunkikonsernin menot vähenivät noin 292 miljoonalla eurolla, eli noin 49 prosentilla vuonna 2023. Toimintakate väheni noin 58 prosentin verran. Vuosikate oli 81,6 miljoonaa euroa. Koko konsernin tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen oli noin 29 miljoonaa euroa.

KONSERNIN TULOSLASKELMA	2023 milj. €	2022 milj. €
Toimintatuotot	192,4	325,5
Toimintakulut	-306,6	-598,3
voitosta/tappiosta	0,1	-0,4
Toimintakate	-114,1	-273,2
Verotulot	152,6	316,5
Valtionosuudet	47,3	67,0
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1,2	0,1
Muut rahoitustuotot	1,3	2,1
Korkokulut	-6,0	-2,7
Muut rahoituskulut	-0,7	-7,3
Vuosikate	81,6	102,5
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-45,6	-60,9
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-1,2	
Tilikauden tulos	34,8	41,6
Tilinpäätössiirrot	-2,2	-14,2
Tilikauden verot		-0,1
Laskennalliset verot	-2,7	-0,6
Vähemmistöosuudet	-0,5	-0,7
Tilikauden ylijäämä /alijäämä	29,4	26,0

Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	63	54
Vuosikate/Poistot, %	174	168
Vuosikate, euro/asukas	1 590	2 000
Asukasmäärä 31.12.	51 293	51 247

Investointien tulo-rahoitus, %

=100* Vuosikate/Investointien omahankintameno
(=investoinnit - rahoitusosuudet)

Lainanhoitokate

=(Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyh.)

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, päiviä = 365 pv x Rahavarat 31.12./

Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin lainakanta on 230 miljoonaa euroa, mikä on noin 61 miljoonaa euroa edellisvuotta matalampi. Lainaa vuoden lopussa oli 4 484 euroa asukasta kohti.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2023 milj. €	2022 milj. €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	81,6	102,5
Tilikauden verot		-0,1
Tulorahoituksen korjaukset	3,6	-4,1
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-87,5	-72,4
Rahoitusosuudet investointi menoihin		0,6
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	23,4	28,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	21,0	55,0
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset		
Antolainojen vähennykset	0,1	0,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4,5	48,6
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-31,1	-114,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-0,6
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	1,9	0,1
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	0,2	0,1
Vaihtomaisuuden muutos	-1,3	-1,7
Saamisten muutos	16,1	-7,5
Korottomien velkojen muutos	-12,3	18,6
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-21,9	-56,3
Rahavarojen muutos	-0,9	-1,3
Rahavarat 31.12.	127,5	128,8
Rahavarat 1.1.	122,5	128,8
Muutos	-0,9	-1,3

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, milj. €	157,5	107,6
Investointien tulo-rahoitus, %	93,2	142,7
Laskennallinen lainanhoitokate	2,5	2,7
Lainanhoitokate	2,4	0,9
Kassan riittävyys, pv	103	69

KONSERNIN TASE VASTAAVAA	2023 1 000 €	2022 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	568 083	601 622
Aineettomat hyödykkeet	4 690	9 003
Aineettomat oikeudet	2 025	2 740
Muut pitkävaikutteiset menot	2 665	6 263
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	518 274	547 027
Maa- ja vesialueet	58 211	52 170
Rakennukset	234 674	266 888
Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 081	98 312
Koneet ja kalusto	14 139	19 636
Muut aineelliset hyödykkeet	74 989	72 742
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31 180	37 279
Sijoitukset	45 119	45 592
Osakkuusyhteisöosuudet	9 894	11 370
Muut osakkeet ja osuudet	34 218	33 078
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	469	508
Muut saamiset	538	636
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 982	11 441
VAIHTUVAT VASTAAVAT	154 738	187 141
Vaihto-omaisuus	4 251	4 493
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	111	111
Lyhytaikaiset saamiset	28 824	55 063
Rahoitusarvopaperit	48 296	52 191
Rahat ja pankkisaamiset	73 256	75 283
VASTAAVAA YHTEENSÄ	734 803	800 204

KONSERNIN TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	48,4	40,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	90	64
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	200 211	169 383
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 903	3 305
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	229 975	290 837
Konsernin lainat, €/asukas	4 484	5 675
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.	312 488	435 841
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 092	8 505
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	469	508
Kunnan asukasmäärä	51 293	51 247

KONSERNIN TASE VASTATTAVAA	2023 1 000 €	2022 1 000 €
OMA PÄÄOMA	346 353	315 410
Peruspääoma	77 794	83 656
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	50	50
Arvonkorotusrahasto	3 855	
Muut omat rahastot	64 443	62 321
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	170 848	143 431
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	29 363	25 952
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 921	7 459
PAKOLLISET VARAUKSET	12 977	9 452
Eläkevaraukset		20
Muut pakolliset varaukset	12 977	9 432
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	12 833	12 080
VIERAS PÄÄOMA	354 719	455 803
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	201 705	259 593
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	67 232	62 931
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	28 269	31 244
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	57 513	102 035
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	734 803	800 204

Omavaraisuusaste, %

=100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

=100*(Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

=100*(Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä, €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Konsernin lainakanta 31.12

=Pitkäaikainen korollinen Vieras pääoma + Lyhytaikainen korollinen Vieras pääoma

Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12

=Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Konsernin lainasaamiset 31.12

=Sijoituksiin merkityt Muut lainasaamiset

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelemiseksi

Tilinpäätöksen tulos vuodelta 2023 on 21 330 785,62 euroa, joka muodostuu seuraavista eristä:

- Kaupunki ilman erillisyyksiköitä 19 147 251,22 €
- Liikelaitos Porvoon vesi 1 584 961,78 €
- Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut 470 517,43 €
- Liikelaitos Kuninkaantien työterveys 128 055,19 €

Kaupunginhallitus ehdottaa tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Maanhankintarahastosta tuloutetaan sääntöjen mukaisesti 2 829 464,87 euroa
- Maanhankintarahastoon siirretään lisää 5 000 000,00 euroa
- Tulokseen lisätään 422 408,83 euroa purkautuvaa poistoeron vähennystä
- Tilikauden ylijäämä 19 582 658,32 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämään kuluvan vuoden kirjanpidossa

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

2.1.1 KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ

(ilman liikelaitoksia)

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muu- tosten jälkeen	Toteutuma	%	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT						
Konsernipalvelut	40 881 642		40 881 642	42 676 514	104,4	1 794 872
Kaupunkikehitys	15 420 500	-3 000 000	12 420 500	14 319 097	115,3	1 898 597
Kasvu ja oppiminen	7 172 200		7 172 200	6 418 792	89,5	-753 408
Elinvoima	6 569 300		6 569 300	6 080 831	92,6	-488 469
Toimintatuotot yhteensä	70 043 642	-3 000 000	67 043 642	69 495 234	103,7	2 451 592
Valmistus omaan käyttöön	620 000		620 000	695 718	112,2	75 718
TOIMINTAKULUT						
Konsernipalvelut	-41 531 019	-2 500 000	-44 031 019	-39 871 554	90,6	4 159 465
Kaupunkikehitys	-24 933 606	-300 000	-25 233 606	-30 515 616	120,9	-5 282 010
Kasvu ja oppiminen	-121 232 715	-1 800 000	-123 032 715	-124 302 797	101,0	-1 270 082
Elinvoima	-38 760 277	-400 000	-39 160 277	-37 563 031	95,9	1 597 246
Toimintakulut yhteensä	-226 457 617	-5 000 000	-231 457 617	-232 252 998	100,3	-795 381
TOIMINTAKATE	-155 793 975	-8 000 000	-163 793 975	-162 062 047	98,9	1 731 928
Verotulot	148 238 600		148 238 600	152 597 376	102,9	4 358 776
Valtionosuudet	47 000 000		47 000 000	47 344 763	100,7	344 763
Rahoitustuotot ja -kulut:	1 260 000	-714 000	546 000	3 620 430	663,1	
Korkotuotot	160 000		160 000	458 551	286,6	298 551
Muut rahoitustuotot muilta	2 000 000		2 000 000	3 521 609	176,1	1 521 609
Korkokulut	-800 000		-800 000	-259 958	32,5	540 042
Muut rahoituskulut	-100 000		-100 000	-99 771	99,8	229
VIKSIKATE	40 704 625	-8 714 000	31 990 625	41 500 522	129,7	6 435 467
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 500 000		-24 500 000	-22 119 864	90,3	2 380 136
Arvon alentumiset	-4 000 000		-4 000 000	-233 407		3 766 593
TILIKAUDEN TULOS	12 204 625	-8 714 000	3 490 625	19 147 251	548,5	15 656 626
Poistoeron muutos	700 000		700 000	422 409		422 409
Varausten muutos						
Rahastojen muutos				-2 170 536		-2 170 536
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	12 904 625	-8 714 000	4 190 625	17 399 124	415,2	13 908 499

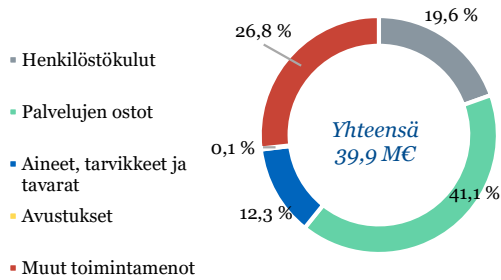
2.1.2 KONSERNIPALVELUT

KONSERNIPALVELUT	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOT-%
Toimintatuotot	40 881 642		40 881 642	42 676 514	-1 794 872	104,4 %
Valmistus omaan käyttöön	150 000		150 000	0	150 000	
Toimintakulut	-41 531 019	-2 500 000	-44 031 019	-39 871 554	-4 159 465	90,6 %
Toimintakate	-499 377	-2 500 000	-2 999 377	2 804 960	-5 804 337	-93,5 %

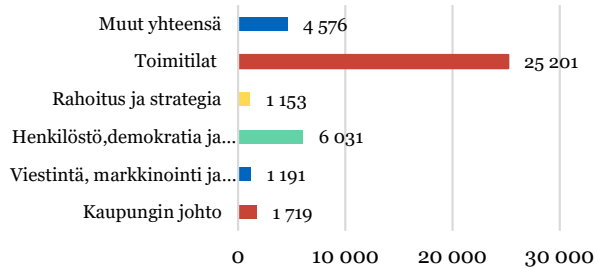
Talousarviomuutokset tilikauden aikana:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi konsernipalvelujen menoihin yhteensä 2 500 000 euron lisämäärärahan.

Konsernipalvelut tiliryhmittäin

Konsernipalvelut kulujakauma TP2023
1 000 €

Vaalit

Hallinto ja demokratia -yksikössä ensimmäisellä vuosineljänneksellä valmistauduttiin 2.4. pidettäviin eduskuntavaaleihin. Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana järjestetyssä ennakköänestyksessä annettiin poikkeuksellisen vilkkaasti ääniä. Äänestyspaikkojen esteettömyyteen pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota.

Valmistautuminen presidentinvaalien järjestämiseen aloitettiin marraskuussa. Vaalien turvallisen ja häiriöttömän järjestämisen varmistamiseen kiinnitettiin tavanomaista enemmän huomiota.

Kaupunginvaltuusto

Valtuuston kokouksia on pidetty kuukausittain. Valtuuston kokouksista helmikuun kokous pidettiin sähköisenä ja maaliskuun kokouksen yhteydessä järjestettiin iltakoulu TE-uudistuksesta.

Valtuuston kokousten taltiointit on toukokuun kokouksesta alkaen tekstitetty suomeksi ja ruotsiksi. Tämä parantaa huomattavasti tallenteiden saavutettavuutta.

Kaupunginvaltuustolle järjestettiin syyskuun kokouksen yhteydessä iltakoulu, jossa käsiteltiin kahta merkittävää asiakokonaisuutta: TE-palveluiden järjestämistä sekä Kokonniemen liikuntakeskusta.

Syyskaudella valtuustolle pidettiin iltakoulut joukkoliikenteen kehittämismahdollisuuksista sekä palveluverkon suunnittelun periaatteista

Tarkastustoimi

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuosisuunnitelmansa mukaisesti.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus on aloittanut puheenjohtajan aloitteesta toimintansa itsearvioinnin. Tavoitteena on kehittää kokouksia entistä tehokkaammiksi ja tarkoituksenmukaisemmiksi. Myös viranhaltijat ovat osallistuneet arviointiin. Tämän vuoden aikana on tarkoitus kehittää yleinen malli itsearviointille, jota sovelletaan myös kaupungin muiden toimielinten toimintaan. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja hallintojohtaja kehittävät toimintamallia yhteistyössä FCG:n asiantuntijoiden kanssa.

Kaupunginhallitus on kokoontunut vakiintuneen käytännön mukaisesti kaikkina viikkoina lukuun ottamatta valtuuston kokousviikkoja.

Merkittävin uudistus kaupunginhallituksen toiminnassa on konsernijaoston toiminnan käynnistyminen. Konsernijaosto on kokouksissaan kuullut konserniyhtiöiden edustajia ja ratkaissut ajankohtaisia, konserniyhteisöihin liittyviä asioita. Konsernijaoston toiminnan keittämistä jatketaan toukokuussa pidettävässä seminaarissa, jossa tutustutaan muiden kaupunkien jaostojen käytäntöihin.

Kaupunginhallituksen seminaarimatalla Lundiin 7.–9.6. käsiteltiin kaupunkistrategiaa ja sen täytäntöönpanoa osana kaupungin toimintaa. Lundista saatiin tietoja ja kokemuksia maailmanlaajuisesti tunnustusta saaneista ratkaisuista, joilla ilmastotoimia ja kaupungin toimivuutta on edistetty.

Kaupunginhallituksen muun toiminnan alle on alkuvuonna kirjattu sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen vuotta 2022 koskevia viiveellä tiedoksi tulleita kuluja. Lisäksi palvelualueen kustannuksiin on kirjattu hyvinvointialueelle siirtynyttä irtainta vastaavat erät luovutustappioiksi. Näitä eriä vastaavasti haetaan lisämäärärahaa yhteensä 2,5 miljoonaa euroa konsernipalvelujen toimintakuluihin.

Syyskaudella kaupunginhallitus on muun ohella valmistellut TE-toimintojen järjestämisestä tehtävää sopimusta muiden Itä-Uudenmaan kuntien kanssa.

Syyskauden lopulla kaupunginhallitus aloitti uuden kaupunginjohtajan rekrytointiprosessin henkilöstöjohtajan toimiessa valmistelijana.

Kaupungin johto

Toimintavuoden alussa keskityttiin kaupungin uuden organisaation toiminnan käynnistämiseen ja kaupungin uuden toimintaympäristön mukaisiin prioriteetteihin.

Kaupungin johto edisti talousarviovuoden aikana edunvalvontaa suhteessa keskeisiin valtion, kaupunkien, maakunnan, elinkeinoelämän sekä koulutusorganisaatioiden toimijoihin.

Kaupunkistrategia edistettiin huomioiden kaupungin uusi toimintaympäristö sekä muuttunut maailmanpoliittista ympäristöä ja turvallisuustilanne.

Talousarviovuoden aikana jatkettiin TE-palveluiden uudistuksen valmistelua.

Kaupungin pitkän aikavälin kolme strategisesti keskeistä hanketta edistyivät, kun suunnittelua varten perustetut Itärata Oy sekä Kokonniemen liikuntakeskus Oy jatkoivat toimintaansa sekä kaupungin joukkoliikenneuudistuksen valmistelu edistyi.

Kaupungin johto toimi prosessiomistajan roolissa ja edisti tiedolla johtamista koko kaupunkikonsernissa.

Viestintä, markkinointi ja yhteiskuntasuhteet

Organisaatiouudistuksen yhteydessä konsernipalveluiden toimialalle syntyi uusi palvelualue. Viestinnän ja yhteiskuntasuhteiden lisäksi palvelualueelle siirtyi vastuu markkinoinnista ja brändistä, asiakaspalvelusta ja neuvonnasta, kansainvälistä asioista ja vierailuista ja kaupunginjohtajan assistenttitehtävästä sekä käännöspalveluiden ohjaamisesta.

Uuden palvelualueen käynnistämistä leimasivat organisaatiouudistukseen liittyvä henkilöstövaje ja -vaihdokset, aikaa vievät rekrytointi- ja perehdyttämisprosessit sekä uusien toiminta- ja yhteistyökäytäntöjen kehittäminen.

Viestintä on huolehtinut tiiviissä yhteistyössä toimialojen kanssa kaupungin palveluihin sekä asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon liittyvästä päivittäisviestinnästä. Suunnitelmallista, laajaa ja monikanavaista viestintää on valmisteltu ja toteutettu mm. Kokonniemen liikuntakeskuksen suunnittelun, osallistuvan budjetoinnin, Jukolan viestin, kaupungin avustushaun muutosten, TE24-uudistuksen valmistelun, organisaatiouudistuksen, raideliikennehankkeen ja joukkoliikenneuudistuksen ympärillä.

Vuoden aikana laadittiin noin 350 tiedotetta yhdessä kaupungin yksiköiden kanssa, ja ne lähetettiin kaksikielisenä mm. medioille sekä julkaistiin kaupungin verkkopalvelussa. Lisäksi tehtiin some-nostoja kaupungin tilille Facebookiin, Instagramiin, Twitteriin ja LinkedIniin. Työyhteisöviestinnän kehittämisen painopisteenä on ollut mm. toimintojen keskittäminen Nimbustaloon. Intranet-palvelussa julkaistiin noin 270 uutista. Lisäksi on tehty esiselvitys intranet-palvelun laajalle rakenteelliselle ja sisällölliselle uudistamiselle organisaatiouudistuksen vuoksi ja otettu käyttöön uusi tiedotejakelu- ja mediaseurantapalvelu.

Porvoo.fi -palvelun pienkehitystyö on jatkunut mm. tapahtumakalenterin ja hakutoiminnon osalta. Palveluun jouduttiin alkuvuoden aikana toteuttamaan mittavia rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia, koska sote-sisällöt poistettiin hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Lisäksi on kehitetty kaupungin kriisiviestintäkäytäntöjä osana valmiussuunnittelua sekä some-ohjeistusta yhteistyössä toimialojen kanssa. Loppuvuodesta toteutettiin uuden asukaslehden konseptointi- ja suunnitteluprojekti ja valmisteltiin asukaslehden kilpailutuksen käynnistäminen.

Markkinoinnin tehtävät siirtyivät palvelualueelle asteittain alkukevään aikana uuden henkilön rekrytointi- ja perehdyttämisprosessin ohessa. Maaliskuussa päästiin aloittamaan uusien toimintatapojen kehittäminen ja käynnistettiin jatkuvan mainonnan toimenpiteitä, kuten some- ja hakusanamainonta. Markkinoinnissa painopisteenä on ollut rekrytointimarkkinointi (mm. Educa -messujen suunnittelu) ja asumisen markkinointi (mm. muuttajatarinat, vaikuttajayhteistyö, Epoon tonttien ennakkomarkkinointi sekä asumisen markkinointi rekrytointikampanjoiden yhteydessä), elinkeinomarkkinoinnin materiaalit (mm. teknologiamessut sekä kiinteistöalan messut Münchenissä), kaupungin ilmastotyön esiin nostaminen (mm. ilmastokunta 2023-palkinto) sekä Porvoon näkyvyys Jukolan viestin ja Loviisan asuntomessujen yhteydessä yhteistyössä matkailu- ja tapahtumapalveluiden kanssa.

Viestintä- ja markkinointiyhteistyö on jatkunut Kilpilahden alueen yritysten kanssa, ja se konkretisoitui yhteisen kesärekrytointikampanjan käynnistämiseen sekä Kilpilahden alueen yhteiskäyttöisen messumateriaalipaketin luomiseen yhdessä Posintran kanssa.

Kaupungin omien toimialojen palveluiden markkinointia on tuettu erilaisin keinoin, kuten some-kampanjoilla, esite- ja muiden materiaalien ja messuosallistumisten suunnittelulla ja toteuttamisella sekä kuvavalikoiman täydentämisellä. Uusien porvoolaisten tervetuliaislahja-konsepti on uudistettu. Markkinointi on osallistunut myös muun muassa virtuaalisen taidemuseon lanseeraamiseen ja Runebergin päivän markkinoinnin suunnitteluun. Lisäksi on tehty yhteistyötä matkailu ja tapahtumat -yksikön kanssa niin mainonnan kuin materiaali tuotantojen tiimoilta. Vuoden lopussa aloitettiin yhteistyössä brändihierarkian määrittäminen ja dokumentointi sekä graafisen ohjeiston selkeytys.

Kompassi tarjoaa neuvontaa ja asiakaspalvelua sekä kaupungin asukkaille että matkailijoille ja osin myös kaupungin henkilökunnalle. Vuoden 2023 aikana Kompassilla oli yli 30 000 asiakaskontaktia. Fyysisesti asiakaspalvelussa asioi vuoden aikana lähes 16 000 asiakasta, ja Rihkamatorin ”pop up” matkailuneuvontapisteessä vieraili kesän kuluessa yli 3 000 kävijää. Sähköisen asiointipalvelun kautta käsiteltiin ja/tai ohjattiin eteenpäin lähes 5 000 palvelupyyntöä. Palvelunumeroon vastattiin puhelimitse yli 3 000 kertaa ja chat-palvelussa kertyi keskusteluita yli 2700 kappaletta.

Asiakaspalvelupiste Kompassin työssä on painottunut päivittäisten monikanavaisten neuvonta- ja asiakaspalvelutehtävien lisäksi mm. avustusten hakuprosessin muutoksiin liittyvä neuvonta ja digituki sekä ennakoivien neuvontajärjestelmien ja kuulutuksiin liittyvät tehtävät. Kompassiin siirtyi huhtikuun alussa uusia työtehtäviä, kun vastuu matkailuneuvontapalveluista siirtyi Kompassiin ja vuosikustannuksiltaan noin 70 000 euron arvoinen palvelutuotantosopimus päättyi Event Factory Oy:n kanssa. Kesäksi 2023 suunniteltiin ja toteutettiin Rihkamatorille matkailijoiden neuvontapiste, jossa kesäkaudeksi rekrytoidut ja perehdytetyt Porvoo helpit ja tiimin kesänuoret opastivat paikallisia ja matkailijoita. Kontti sai paljon hyvää palautetta ja sen toteuttaminen jatkuu myös kesäsesonkina 2024.

Kehitysyksikkö lanseerasi kaupungin verkkokaupan kesällä. Kompassi on ollut tiiviisti mukana kehitystyössä, ja lanseerauksen jälkeen asiakaspalvelu on voinut verkko-kauppaan omia tuotteitaan sekä tukenut muita toimialoja uusien tuotteiden kanssa. Muun muassa erilaiset lipputuotteet (loma-aikojen elokuvat, itsenäisyyspäivän konsertti) ovat löytäneet yleisönsä myös tästä kanavasta, ja niitä menikin sähköisesti lähes 500 kappaletta loppuvuoden aikana.

Vuoden mittaan on valmisteltu Kompassin muuttoa Nimbukseen ja muuton vaikutuksia asiakaspalveluprosesseihin. Muutto tapahtuu vuoden 2024 aikana.

Kaupunginjohtajan assistenttitehtävien ohessa valmistettiin vierailuihin liittyvä ohjeistus yhteistyössä toimialojen kanssa. Lisäksi käynnistettiin kansainvälisten asioiden

kehitystyö ja nykytilan- ja kehitystarpeiden analysointi. Vuoden 2023 aikana Porvoon kaupunki vastaanotti vieraita laajalta alueelta, mm. valtion johtoa ja hallintoa Suomesta, kotimaisia kuntasektorin johtotason delegaatioita ympäri Suomea, ulkomaalaisia suurlähettiläitä, valtiojohtoa ja ministeriöiden edustajia muun muassa Ukrainasta, Chilestä, Uzbekistanista ja Puolasta.

Henkilöstö, demokratia ja kehitys

Henkilöstö

Henkilöstöohjelma ja työsuojelun toimintaohjelma vuosille 2023–2026 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa keuhällä 2023. Henkilöstöohjelmaan on kirjattu kaupungin keskeisimmät työnantajalinjaukset, joiden tavoitteena on tukea ja ylläpitää hyvää työnantajamielikuvaa, osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia. Kevään 2023 toimintaa värittivät organisaatiouudistuksen toimeenpano, uudet rekrytoinnit, johtamisjärjestelmän ja johtamiskäytäntöjen muutokset.

Lähijohtajia on valmennettu kuukausittaisissa infotilaisuuksissa ja niissä on käsitelty ajankohtaisia asioita kuten taloutta, ICT-asioita, työkykyjohtamista, työsuojelua ja palkka-asioita. Lähijohtajilla on myös käytössä Kevan Claned-oppimisympäristö, joka on suunniteltu erityisesti esihenkilöiden, henkilöstöhallinnon ja johdon tarpeisiin ja verkko-opiskeluun. Oppimismateriaalien avulla esihenkilöt ja johto saavat apua ja työkaluja muun muassa työkyvyn tukemiseen, strategiseen työkykyjohtamiseen, työkyvyttömyyslukujen tulkintaan ja eläketurvan perusteisiin. Sekä lähijohtajille että henkilöstölle on järjestetty koulutusta uusista Intro-perehdyttämisohjelmasta ja Wpro-työturvallisuusjärjestelmästä.

Keskitetyn henkilöstökoulutuksen painopisteenä on ollut oman työhyvinvoinnin ylläpitäminen. OSKU-koulutusjärjestelmän kautta on tarjottu muun muassa Auntie-webinaareja ja KT:n koulutuksia. Henkilöstölle on lisäksi järjestetty työpaikkaohjaaja-, ensiapu-, toimisto-ohjelma- ja ruotsin kielen koulutusta. Henkilöstöllä on ollut myös mahdollisuus käyttää MyAuntien materiaali- ja harjoitekirjastoa henkilökohtaisen hyvinvointinsa tueksi. Henkilöstön työhyvinvointi perustuu selkeisiin tavoitteisiin ja tehtäviin sekä oikeanlaiseen osaamiseen suhteessa työn vaativuuteen. Osku-järjestelmään on päivitetty ammattialakohtaisia tehtäväkuvauskeskustelua ja kehityskeskustelua tukevat lomakkeet.

Työhyvinvointiviikon teemana oli monimuotoisuus mahdollisuutena. Suomeksi tästä luonoi Aicha Manai ja ruotsiksi Signmark Marko Vuoreneho. Työhyvinvointiluentoja lisäksi henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan mm. tarjoamalla lounas- ja virkistysetuja. HPK Palvelut Oy kilpailutti kaupungin lukuun vuoden 2024 alussa käyttöön otettavat sähköiset lounas- ja virkistyskassat. Uuden henkilöstöedun, työsuhteiden kehittäjän, kilpailutus käynnistettiin joulukuussa. Työsuhteiden kehittäjä otetaan käyttöön keuhällä 2024 aikana.

Kattava ja helppokäyttöinen työturvallisuusjärjestelmä WPro otettiin käyttöön elokuussa 2023. Uuden järjestelmän käytön vakiintuminen ja sen toimintojen kehittäminen jatkuu käyttäjäkokemuksiin perustuen. Järjestelmän käyttöönotto muun muassa systematisoi psykososiaalisten työsuojeluriskien arvioinnin henkilöstöohjelman tavoitteiden mukaisesti. Uuden työntekijän ja organisaatiossa uuteen tehtävään siirtyvän henkilön perehdyttämisen laadun parantamiseksi ja prosessien yhdenmukaistamiseksi on hankittu INTRO-järjestelmä. Ohjelman pilotointikäyttö alkoi loppuvuodesta 2023. Ensimmäisenä ohjelmaan on määritelty kaupungin yleisperehdytykseen liittyvät osat, toimiala- ja tehtäväkohtaiset osat toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Asiantuntijatehtävien valtakunnallisten rekrytointihaasteiden takia suora haku ja sopivien hakijoiden houkuttelu on yleistynyt. Rekrytoinnissa on kokeiltu ennakkoluulottomasti myös muita viestintä- ja markkinointitapoja, kuten digitaalista suorahakua sosiaalisen median maksullisen lisänäkyvyyden lisäksi. Kokemukset uusista rekrytointikeinoista ja kokeiluista ovat olleet hyviä. Varhaiskasvatuksen sijaisvälityksen ja vuosittaisen rekrytointikampanjan tueksi palkattiin lisäksi osa-aikainen rekrytointiasiantuntija. Rekrytoinneissa on tullut onnistumisia ja päiväkodinjohtajien työmäärää on voitu helpottaa. Kuitenkin kaikkien varhaiskasvatuksessa avoimien tehtävien täyttäminen pätevilla työntekijöillä on edelleen vaikeaa. HR-tehtäviin erikoistuva tradenomi AMK-opiskelija suoritti puolen vuoden työharjoittelunsa henkilöstötyöyksikössä aikavälillä 4.9.2023-31.1.2024. Yhteistyö harjoittelijan kanssa tuotti arvokkaita huomioita työyhteisön kehittämiseen ja rekrytoinnin näkökulmiin uransa alussa olevan henkilön näkökulmasta. Kesänuorten tehtäviä haki 508 nuorta ja 116 nuorta palkattiin tutustumaan kuntatyöhön ja Porvoon kaupunkiin työnantajana. Kesänuorten kokemukset työstään olivat positiivisia.

Uusi valmius- ja riskienhallintapäällikön virka täytettiin 1.7.2023 alkaen. Syksyn 2023 henkilöstökoulutuksissa panostettiin myös valmiussuunnitteluosaamisen päivittämiseen. Pelastusopiston kanssa käsiteltiin kunnan varautumisen perusteita ja Huoltovarmuuskeskuksen kanssa perehdyttiin informaatiovaikuttamiseen erityisesti ajankohtaisen vaalihäirinnän osalta. Valmiussuunnittelun prosesseja ja monialaista yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Monialainen työryhmä valmisteli henkilöstötyöyksikön johdolla esiselvityksen kameravalvonnan tarpeista Porvoon kaupungissa. Työryhmän toiminta vastasi strategian mittariin moniviranomaisyhteistyön tiivistämisestä. Työryhmä suositteli selvityksen porrastamista eri vaiheisiin, jotta kameravalvonnan periaatteet, vastuut ja kehittämistarpeet saadaan selvitettyä kattavasti ja kustannustehokkaasti.

Kaupunki osallistui monipaikkaisen työn valmiudet ja käytännöt -tutkimukseen. Tavoitteena oli kehittää tutkimustulosten perustella monipaikkaisen työn ohjeistusta

ja käytäntöjä siten, että etätyöllä voidaan tukea sekä henkilöstön hyvinvointia että tuottavuutta. Tutkimukseen liittyvän henkilöstökyselyn tulokset ja tutkimusraportti saatiin syksyllä. Keskeisimpänä tuloksena todettiin, että organisaation on tunnistettava, mikä on monipaikkaisen työn merkitys sen päämäärien kannalta ja otettava käyttöön tältä pohjalta päämäärät mahdollistavia käytäntöjä. Monipaikkaisen työn kehittäminen jatkuu vuoden 2024 puolella.

Työn vaatavuuteen perustuvia palkkausjärjestelmiä päivitettiin vastaamaan organisaatiouudistuksen yhteydessä muutettuja tehtäväkuvia. Neuvottelut kunnalliseen palkkaratkaisuun perustuvista, kohdennetuista palkantarkistuksista saatiin päätökseen kesäkuun alkupuolella. Palkantarkistuksia kohdennettiin erityisesti varhaiskasvatukseen ja vaativiin asiantuntijatehtäviin.

Työkykyjohtamisessa on panostettu kohdennettujen keskusteluiden käymiseen esihenkilöiden kanssa, jotta työkyvyn heikentymisen riski tunnistettaisiin entistä aiemmin ja toimenpiteisiin ryhdyttäisiin mahdollisimman oikea-aikaisesti. Korvaavan työn toimintamallia uudistettiin yhdessä henkilöstön edustajien kanssa tavoitteena laajentaa ymmärrystä ja muuttaa asenneilmastoa myönteisemmäksi korvaavaa työtä kohtaan. Työntekijän työkyvyn heikennyttä on haettu ratkaisuja työssä jatkamiseen esihenkilö-työntekijäkeskusteluissa työkykykoordinaattorin tuella. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestettiin oma Kelan KIIILA-kuntoutuskurssi, joka toteutettiin yhdessä Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Auntie-palvelun psykologista keskustelutukea hyödynnettiin 21 kertaa. Keskitettyä työhyvinvointimäärärahaa myönnettiin kolmelle työyhteisölle.

Liikelaitos Kuninkaantien työterveyden liiketoiminnan luovutuksen jälkeen yhteistyö Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n kanssa alkoi sujuvasti.

Kaupunki päätti vuoden 2022 ylijäämäisen tuloksen perusteella palkita henkilöstöään hyvästä työpanoksesta 200 euron motivaatiolisällä tai virikeseteleillä. Palkitseminen toteutettiin keväällä 2023.

Demokratia ja hallinto

Hallinto ja demokratia -yksikössä on käynnistetty osallistamisen järjestelmällinen kehittäminen, kun määräaikainen osallisuuskoordinaattori on aloittanut toimintansa maaliskuussa. Kaikki kaupungin osallistamista tekevät tahot on aluksi kartoitettu ja koottu yhteen osallistamisen työryhmäksi. Osallistuvan budjetoinnin valmistelu on aloitettu.

Osallistuvan budjetoinnin prosessi on käynnistetty. Ideointivaihe jatkuu 16.8. saakka, jonka jälkeen ideat käsitellään ja tuodaan kuntalaisten äänestettäväksi syyskuussa. Ideoita saatiin lähes 400 kappaletta, ja niiden käsittely oli ennakoitua suurempi työ. Äänestys saatiin kaikesta huolimatta toteutettua suunnitellulla tavalla

syyskuussa. Voittaneiden ideoiden toteuttaminen aloitettiin välittömästi äänestyksen päätyttyä.

Kaupunginhallitus päätti tammikuussa sähköisen arkistoinnin ratkaisun hankkimisesta. Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto on käynnistetty ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Käyttöönottoprojekti on aikataulutettu valmistumaan vuoden loppuun mennessä. Käyttöönoton yhteydessä talous- ja henkilöstöhallinnon Rondo-arkistojärjestelmään tallennettu aineisto siirretään sähköiseen arkistoon ja sinne rakennetaan käyttöyhteys Dynasty-asianhallintajärjestelmästä. Käyttöönoton jälkeen arkistoon siirretään tietoja myös muista tietojärjestelmistä

Kehitys ja digitalisaatio

Kaupungin avustusuudistusta ja osallistuvaa budjetointia tuettiin kehittämällä järjestelmiä sekä ottamalla käyttöön myös avustuksissa suomi.fi -valtuudet.

Kaupunginhallitus päätti tammikuussa sähköisen arkistoinnin ratkaisun hankkimisesta. Sähköinen arkisto otettiin käyttöön vuonna 2023 tarkoittaen sitä, että kaupungilla on vaatimukset täyttävä arkisto, johon tietoa voi lisätä eri operatiivista järjestelmistä.

Kehitys ja digitalisaatio -yksikössä edistettiin kaupungin digiohjelman mukaisia tavoitteita, esimerkiksi kaupungin verkkokauppaa ja verkkomaksamista laajennettiin. Kuntalaisille luotiin parempi arki mahdollistamalla ajasta ja paikasta riippumaton kanava ostaa kartta ja rekisteriotteita, kalastuslupa, varata lippuja kaupungin järjestämiin tapahtumiin ja varata tiloja tai tori- ja markkinapaikkoja.

Yksikkö vastaa vuoden 2023 alusta ulkoistettujen perus ICT-palveluiden ohjaamisesta. Järjestelmien ja toimintojen siirto kaupungin ympäristöstä HPK Palvelut Oyn sekä Hyvinvointialueen ympäristöihin oli keskeinen tehtävä vuonna 2023.

Sisäisiä yhtenäisiä toimintatapoja ja prosesseja tuettiin kehittämällä projektinhallintaa. Yhteiset projektinhallintamenetelmät ja -työkalut mahdollistavat sujuvamman työn sekä paremmat edellytykset laadukkaalle päätöksenteolle.

Tietohallinnolle siirtyi vuoden aikana myös vastuu tietoturvasta. Tätä työtä tukemaan hankittiin tietoturvan johtamisen työpöytä Digiturvamalli.

Vuonna 2023 kilpailutettiin ja hankittiin toimittaja ylläpitämään ja kehittämään kaupungin tietovarastoa. Myös tietovaraston auditointi tehtiin.

Uuden digiohjelman valmisteluun keskityttiin syksyllä 2023. Digiohjelma vuosille 2024–2026 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa tammikuussa 2024.

Tekoälyä käsiteltiin keskeisenä teemana useammassa koulutuksessa ja työpajassa ja tekoälyn hallintamallin määrittely aloitettiin.

Rahoitus ja strategia

Rahoitus ja strategia -palvelualueeseen kuuluu vuoden 2023 alusta alkaen rahoitusyksikkö (sisältänen konserniohjauksen valmistelun), keskitetyt hankintapalvelut sekä strategiayksikkö.

Rahoitusyksikkö valmisteli vuoden aikana kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden ja toiminnan osavuositiedot neljännesvuosittain kaupunginvaltuustolle. Koko vuoden toiminta ja talous esitetään tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa. Kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintasuunnitelma on käsitelty kaupunginhallituksessa.

Talouden ja rahoituksen keskeisimmät prioriteetit tammi-syyskuun aikana ovat liittyneet kaupungin uuden organisaation talousprosesseihin, hyvinvointialueuudistuksesta johtuvien jälkitöiden hoitoon, TE-palveluiden rahoituskysymysten valmisteluun, kaupungin kassan, lainasalkun ja sijoitustoiminnan hoitamiseen uudella korkeoympäristössä sekä uuteen Raindance -järjestelmäprojektiin.

Hankintapalvelujen painopiste on ollut lisätä suunnitelmallisuutta ja mitattavuutta hankinnoissa sekä kehittää kaupungin hankintaprosessia entisestään. Hankintalinjausten toteutumisesta on seurattu vuodesta 2021 alkaen. Erityisesti on kiinnitetty huomiota vähähiilisiin hankintoihin sekä paikallisiin hankintoihin.

Puitesopimuksia suositaan niin palvelu- kuin tavaranhankinnoissa. Tyypillisesti puitesopimukseen valitaan useita toimittajia. Sopimuskausi on yleisesti kaksi vuotta, jonka jälkeen tilaajalla on niin halutessaan mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella optiovuodella. Kaupunki on mukana myös yhteishankintayksiköiden (Sarastia Oy, Hansel Oy ja Kuntien Tiera Oy) kilpailuttamissa hankintasopimuksissa.

Hankintailmoituksia julkaistiin HILMA-ilmoituskanavassa yhteensä 40 kpl, joista kansallisen kynnysarvon ylittäviä oli 26 kpl ja EU-kynnysarvon ylittäviä 14 kpl. Keskitettyjä voimassa olevia hankintasopimuksia on 39 kpl.

Strategiaohjauksen ja strategian seurannan kehittämiseen on panostettu. Uuteen strategiayksikköön kuuluu strategiakoordinaattori, hyvinvointikoordinaattori sekä kestävä kehityksen asiantuntija. Vuoden 2023 aikana edistettiin strategian ja sen ohjelmien seuranta ja ohjausta, laadittiin ilmasto- ja ympäristöohjelma, valmistettiin kaupungin uuden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen prioriteetteja sekä hyvinvointisuunnitelmaa ja kartoitettiin ehkäisevää päihdetyötä kaupungin toimialoilla.

Toimitilat

Kaupungin omien toimitilojen ja kiinteistöjen C-salkun jalostamista on jatkettu. Helposti myytävät, ulosvuokrattavat ja purettavat kohteet on hoidettu. Erityisesti keskustan tyhjien rakennusten jalostaminen ja myynti vaativat ulkopuolisen ostaja-/kehityskumppanin ja yhdessä laadittavan kaavan ja/tai käyttötarkoituksen muutoksen, jotta ne saadaan jalostettua uudelleen käyttöön. C-salkun kohteiden hankekehitysprojektia varten on tehty aikataulutettu toimenpidesuunnitelma, mitä lähdetään toteuttamaan puitesopimuskumppanin ja kaupunkikehityksen kanssa.

Kiinteistöhoito henkilöstöineen, koneineen ja laitteineen siirtyi kokonaisuudessaan tilapalveluista toimitilojen yhteyteen vuoden 2023 alussa. Yhtenäisten työtapojen, sääntöjen ja toimintaohjeiden laatimista jatketaan edelleen. Granlund Manager huoltokirjaohjelmistoon on

ohjelmoitu ja suunniteltu kiinteistöjen ja tilojen ennakkoiva kunnossapito- ja korjaustoimenpideohjelma (PTS) vähintään viideksi vuodeksi eteenpäin. PTS:aa on ylläpidetty ja päivitetty ja sovittuja ennakkotoimenpiteitä tehty, jotta kaikkien palvelukäytössä olevien toimitilojen käyttötarkoituksen mukainen kunto ja hyvät työskentelyolosuhteet on voitu varmistaa. Jokaiselle kiinteistölle on nimetty ylläpitotiimissä vastuuhenkilö, joka huolehtii ylläpito-ohjelman päivityksestä ja suunniteltujen korjaus- ja ylläpitotoimien aikataulun mukaisista teettämistä.

Energiansäästöinvestointeja jatketaan. Niitä toteutetaan automaattisesti uudiskohteisiin ja laajempien peruskorjauksien yhteydessä rakennuksiin, missä niille saadaan perusteltu ja järkevä takaisinmaksuaika. Kaupungin nettisivuille on avattu seurantaportaali, jossa sähkön ja kaukolämmön kulutusta ja aurinkosähkön tuottoa voi seurata jopa yksittäisen rakennuksen tarkkuudella.

KONSERNIPALVELUJEN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2023

PALVELUALUE	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOT-%
Vaalit						
TOIMINTATUOTOT	110 000		110 000	93 149	16 851	84,7%
Myyntituotot						
Tuet ja avustukset	110 000		110 000	93 149	16 851	84,7%
TOIMINTAKULUT	-118 086		-118 086	-127 452	9 366	107,9%
Henkilöstökulut	-110 000		-110 000	-98 185	-11 815	89,3%
Palvelujen ostot				-9 580	9 580	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				-2 151	2 151	
Muut toimintakulut	-8 086		-8 086	-17 536	9 450	216,9%
TOIMINTAKATE	-8 086		-8 086	-34 304	26 218	424,2%
Kaupunginvaltuusto						
TOIMINTAKULUT	-347 009		-347 009	-291 169	-55 840	83,9%
Henkilöstökulut	-132 100		-132 100	-139 146	7 046	105,3%
Palvelujen ostot	-88 500		-88 500	-56 407	-32 093	63,7%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				-122	122	
Muut toimintakulut	-126 409		-126 409	-95 494	-30 915	75,5%
TOIMINTAKATE	-347 009		-347 009	-291 169	-55 840	83,9%
Tarkastustoimi						
TOIMINTAKULUT	-100 400		-100 400	-77 195	-23 205	76,9%
Henkilöstökulut	-15 600		-15 600	-15 685	85	100,5%
Palvelujen ostot	-83 300		-83 300	-60 445	-22 855	72,6%
Muut toimintakulut	-1 500		-1 500	-1 064	-436	70,9%
TOIMINTAKATE	-100 400		-100 400	-77 195	-23 205	76,9%
Kaupunginhallitus						
TOIMINTATUOTOT				1 128	-1 128	
Myyntituotot				118	-118	
Tuet ja avustukset				1 010	-1 010	
TOIMINTAKULUT	-354 476		-354 476	-366 833	12 357	103,5%
Henkilöstökulut	-175 300		-175 300	-156 633	-18 667	89,4%
Palvelujen ostot	-107 000		-107 000	-124 428	17 428	116,3%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 000		-2 000	-1 628	-372	81,4%
Avustukset	-30 000		-30 000	-30 000		100,0%
Muut toimintakulut	-40 176		-40 176	-54 144	13 968	134,8%
TOIMINTAKATE	-354 476		-354 476	-365 705	11 229	103,2%
Kaupungin johto						
TOIMINTAKULUT	-1 628 488		-1 628 488	-1 719 483	90 995	105,6%
Henkilöstökulut	-987 000		-987 000	-1 142 598	155 598	115,8%
Palvelujen ostot	-433 600		-433 600	-447 760	14 160	103,3%

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 600		-1 600	-534	-1 066	33,4%
Avustukset	-80 000		-80 000	-17 000	-63 000	21,3%
Muut toimintakulut	-126 288		-126 288	-111 591	-14 697	88,4%
TOIMINTAKATE	-1 628 488		-1 628 488	-1 719 483	90 995	105,6%
Viestintä, markkinointi ja yhteiskuntasuhteet						
TOIMINTATUOTOT				36 059	-36 059	
Tuet ja avustukset				25 989	-25 989	
Muut toimintatuotot				10 070	-10 070	
TOIMINTAKULUT	-1 397 993		-1 397 993	-1 191 045	-206 948	85,2%
Henkilöstökulut	-785 100		-785 100	-720 151	-64 949	91,7%
Palvelujen ostot	-524 800		-524 800	-368 003	-156 797	70,1%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 200		-5 200	-4 687	-513	90,1%
Muut toimintakulut	-82 893		-82 893	-98 204	15 311	118,5%
TOIMINTAKATE	-1 397 993		-1 397 993	-1 154 986	-243 007	82,6%
Henkilöstö, demokratia ja kehitys						
TOIMINTATUOTOT	844 000		844 000	1 341 832	-497 832	159,0%
Myyntituotot	191 000		191 000	234 518	-43 518	122,8%
Maksutuotot	2 500		2 500	12 114	-9 614	484,6%
Tuet ja avustukset	615 000		615 000	1 059 536	-444 536	172,3%
Muut toimintatuotot	35 500		35 500	35 664	-164	100,5%
TOIMINTAKULUT	-5 359 096	-600 000	-5 959 096	-6 030 609	71 513	101,2%
Henkilöstökulut	-2 038 030		-2 038 030	-1 965 767	-72 263	96,5%
Palvelujen ostot	-2 778 800	-600 000	-3 378 800	-3 594 221	215 421	106,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 550		-22 550	-36 086	13 536	160,0%
Muut toimintakulut	-519 716		-519 716	-434 536	-85 180	83,6%
TOIMINTAKATE	-4 515 096	-600 000	-5 115 096	-4 688 777	-426 319	91,7%
Rahoitus ja strategia						
TOIMINTATUOTOT				9 500	-9 500	
Muut toimintatuotot				9 500	-9 500	
TOIMINTAKULUT	-1 003 310		-1 003 310	-1 153 140	149 830	114,9%
Henkilöstökulut	-720 000		-720 000	-617 257	-102 743	85,7%
Palvelujen ostot	-223 050		-223 050	-466 877	243 827	209,3%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 050		-7 050	-4 971	-2 079	70,5%
Muut toimintakulut	-53 210		-53 210	-64 036	10 826	120,3%
TOIMINTAKATE	-1 003 310		-1 003 310	-1 143 640	140 330	114,0%
Toimitilat						
TOIMINTATUOTOT	39 927 642		39 927 642	40 306 930	-379 288	100,9%
Myyntituotot	322 700		322 700	100	322 600	0,0%
Tuet ja avustukset				34 631	-34 631	
Muut toimintatuotot	39 604 942		39 604 942	40 272 199	-667 257	101,7%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	150 000		150 000	0	150 000	0,0%
TOIMINTAKULUT	-28 702 161		-28 702 161	-25 200 909	-3 501 252	87,8%
Henkilöstökulut	-2 708 100		-2 708 100	-2 653 291	-54 809	98,0%
Palvelujen ostot	-10 179 000		-10 179 000	-10 357 825	178 825	101,8%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 298 200		-7 298 200	-4 868 155	-2 430 045	66,7%
Muut toimintakulut	-8 516 861		-8 516 861	-7 321 638	-1 195 223	86,0%
TOIMINTAKATE	11 375 481		11 375 481	15 106 021	-3 730 540	132,8%
Kaupunginhallituksen muu toiminta						
TOIMINTATUOTOT				887 917	-887 917	
Myyntituotot				4 784	-4 784	
Maksutuotot				43 946	-43 946	
Tuet ja avustukset				585 097	-585 097	
Muut toimintatuotot				254 089	-241 214	
TOIMINTAKULUT	-2 520 000	-1 900 000	-4 420 000	-3 713 720	-706 280	83,9%
Henkilöstökulut	-1 100 000	600 000	-500 000	-293 440	-206 560	58,7%
Palvelujen ostot	-1 230 000		-1 230 000	-916 708	-313 292	74,5%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				-884	884	
Muut toimintakulut	-190 000	-2 500 000	-2 690 000	-2 502 687	-200 188	92,8%
TOIMINTAKATE	-2 520 000	-1 900 000	-4 420 000	-2 825 803	-1 594 197	63,9%

2.1.3 KAUPUNKIKEHITYS

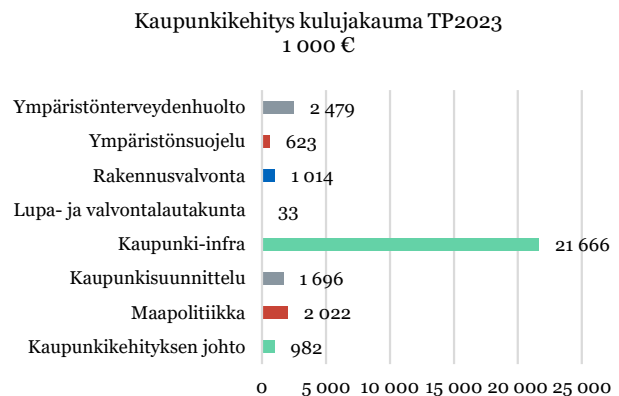
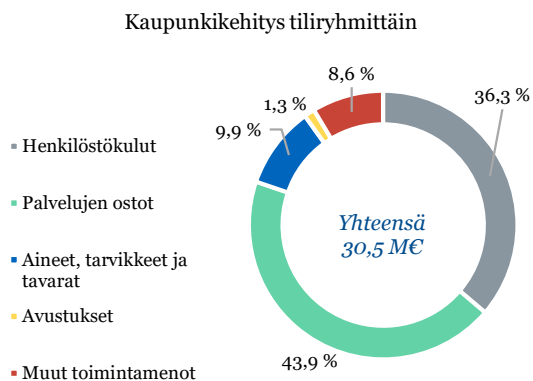
KAUPUNKIKEHITYS	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIK-KEAMA	TOT-%
Toimintatuotot	15 420 500	-3 000 000	12 420 500	14 319 097	-1 898 597	115,3 %
Valmistus omaan käyttöön	470 000	0	470 000	695 718	-225 718	148,0 %
Toimintakulut	-24 933 606	-300 000	-25 233 606	-30 515 616	5 282 010	120,9 %
Toimintakate	-9 043 106	-3 300 000	-12 343 106	-15 500 802	3 157 696	125,6 %

Talousarviomuutokset tilikauden aikana:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkikehityksen menoihin yhteensä 300 000 euron lisämäärärahan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkikehityksen tuloihin yhteensä 3 000 000 euron vähennyksen

Ylityslupa: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupunkikehityksen menoihin ylitysluvan 5 300 000 euroa.

Kaupunkikehitys johto

Kaupungin organisaatio ja hallintosääntö muuttuivat vuoden alussa hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Uudessa organisaatiossa on kaupunkikehityksen toimiala. Uuden kaupunkikehitysjohdajan Dan Mollgrenin työ alkoi 1.3.2023. Kaupunkikehityksen johtoon rekrytoitiin toukokuun alusta lähtien hallintopäällikkö, talousasiantuntija ja asiakaspalvelukoordinaattori.

Kaupunkikehityksen johto on toiminut käyttösuunnitelman puitteissa tilivuoden 2023 aikana. Vuoden 2024 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2025–2026 budjetointia tehtiin yhteistyössä toimialan palvelualueiden kanssa ohjeistusten mukaisesti nopeasti muuttuvissa olosuhteissa. Johto on myös aktiivisesti edistänyt Nimbus -toimitalohanketta varten perustetun muutosryhmän toimintaa ja muutto uusiin toimitiloihin toimialan osalta toteutuu suunnitellusti vuoden 2024 alussa. Muuton valmistelu on sitonut resursseja palvelualueilla.

Kärkihankkeiden tukeminen oli tiivistä koko vuoden ja kaikkien hankkeiden valmistelut etenivät aikataulussa. Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen jatkui aikataulussa mutta palvelutason määrittelyn osalta on tärkeää käydä vuoropuhelua kaupunginvaltuuston kanssa vielä vuoden 2024 aikana. Syyskuun aikana maksettiin kau-

punkikehityslautakunnan päätöksen mukaisesti saaristoavustukset, joilla tuettiin saariston pysyvää infrastruktuuria sekä muita hankkeita.

Suhdannemuutosten vuoksi johdossa seurattiin vuoden aikana toimialan ja toimintaympäristön taloutta erityisen tarkasti ja, erityisesti kiinnitettiin huomiota rakentamisen hidastumiseen ja sen vaikutuksiin toimialamme ydintöimintaan.

Kaupunkikehityksen lautakunta on kokoontunut vuoden aikana 15 kertaa. Loppuvuonna Seppo Ijäs valittiin lautakunnan varapuheenjohtajaksi Jarmo Grönmanin sijaan. Kaupunkikehityslautakunnan uudeksi jäseneksi valittiin Pekka Malin ja Seppo Ijäksen varajäseneksi valittiin Minttu Helanne. Lautakunnan toiminnassa oli vain pieniä muutoksia. Talousarvio vietiin hyväksyttäväksi lautakunnan alaisten palvelualueiden osalta. Kuntalaisaloitteiden käsittelyyn kiinnitettiin huomiota ja uudet saapuvat kuntalaisaloitteet viedään seuraavaan lautakunnan kokoukseen tiedoksi ja kuntalaisille lähetetyt vastaukset annetaan lautakunnalle tiedoksi.

Kaupunkikehityksen keskeiset kärkihankkeet

Puistokatu

Puistokatu kärkihanke eteni 2023 suunnitelmien mukaisesti. Pääasiallisena tavoitteena oli saada asemakaava Puistokatu I valmiiksi. Tässä tavoitteessa onnistuttiin ja

asemakaava Puistokatu I hyväksyttiin valtuustossa 13.12.2023. Kärkihankkeeseen liittyviä selvityksiä laadittiin ja valmistui vuoden aikana useita. Porvoon puistokadun kokonaisuuden vaikutustenarvioinnit saatiin valmiiksi alkuvuodesta. Kadun itäisen osan yleissuunnitelma ja Puistokatu I viitesuunnitelma valmistuivat keväällä. Liityntäpysäköinnin rahoitus ja toteutusvaihtoehtoista selvitys valmistui kesällä. Porvoon puistokadun taideohjelmaa laadittiin koko vuoden ajan ja taideohjelma on viimeistelyä ja käännöstä vaille valmis. Mannerheimkadun viereisen jalankulun ja pyöräilyn sillan toteutus selvitys on valmistumassa. Porvoon puistokadun jäteveden kapasiteettitarkastelua jatketaan. Kärkihanke Puistokatu jatkuu vuonna 2024 erityisesti katusuunnitelmien laatimisella ja Puistokatu II asemakaavan suunnittelun käynnistämällä.

Joukkoliikennejärjestelmä

Joukkoliikenneuudistuksen tavoitteena vuodelle 2023 oli saada kattava käsitys joukkoliikenteen ja sen palvelutason nykytilasta sekä selvittää toimenpiteet, joita tarvitaan kattavan uudistuksen aikaansaamiseksi. Vuoden 2023 aikana muutettiin uudistuksen aikataulua siten, että uudistus ei tule yhdellä kertaa vaan asteittain sen mukaan, kun eri toimenpiteitä ja suunnitelmia saadaan valmisteltua ja kilpailutettua. Tämä mahdollistaa joukkoliikenteeseen liittyvän datan keräämisen ja analysoimisen uudistuksen eri vaiheiden aikana sekä luo samalla turvaa siitä, ettei palvelutasoa tarvitse alentaa tulevaisuudessa suunnittelun aikaisen puuttuneen tai epätarkan tiedon takia.

Vuoden 2023 aikana saatiin muodostettua konsulttien avustuksella kattavia selvityksiä muun muassa Porvoon joukkoliikenteen nykytilasta, tarpeellisesta ja tehokkaasta palvelutasosta sekä lippu- ja maksujärjestelmästä. Myös Porvoon joukkoliiketeen tulevaisuuden visiota tutkittiin yhdessä Tampereen yliopiston kanssa diplomityön yhteydessä. Näitä kaikkia selvityksiä, ja tuloksia markkinavuoropuhelusta liikenneoitsijoiden kanssa, esiteltiin loppuvuodesta valtuustolle iltakoulussa, jonka tarkoituksena oli toimia tietopakettina joukkoliikenteen kehittämisen mahdollisuuksista. Vuoden loppupuolella käynnistettiin myös rekrytoinnit joukkoliikenne -tiimin kasvattamiseksi.

Gammelbacka

Gammelbackan alueen suunnittelussa vuoden 2023 pääpaino oli asemakaavaluonnoksen pohjatyössä, selvityksissä ja uuden koulun suunnittelussa. Vuoden 2022 lopussa valmistuneen uuden koulun tarveselvityksen pohjalta edettiin hankesuunnitteluun, jossa tutkittiin laaja joukko mahdollisia paikkoja koulun sijoittumiseen. Loppuvuodesta 2023 hankesuunnittelu eteni vaiheeseen, jossa koulun sijaintikysymys on ratkaistu. Jatkosuunnittelu edellyttää kaupungin vapaa-ajan palveluiden, erityisesti kirjaston ja nuorisotoiminnan tilojen, tarpeiden rat-

kaisemista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Kouluun ja muihin kaupungin palveluihin liittyvä suunnittelutyö on vielä käynnissä tammikuussa 2024.

Asemakaavaluonnoksen valmistelun taustatyönä selvitettiin vuonna 2023 konsulttityönä Gammelbackan tiloja ja toimintaa Monitoimitalon, Liikekeskus-hyvinvointikeskuksen, Palvelukeskus-ostoskeskuksen, seurakuntatalon, päiväkodin ym. osalta. Selvitystyö antoi arvokasta lisätietoa alueen palveluiden aktiivisista käyttäjistä ja heidän tarpeistaan. Lisäksi pidettiin työpajoja Peipon koulun oppilaille, jotka pääsivät osallistumaan uuden koulun suunnitteluun. Gammelbackan keskustan kokonaisvaltainen uudistaminen oli myös mukana Ympäristöministeriön Kestävä kaupunki -ohjelman hankkeessa Kuntien kestävyystoimien ristikkäisvaikutusten arviointi yhdessä neljän muun kaupungin kanssa.

Tällä hetkellä käynnissä on konsulttityönä laadittavat Gammelbackan suunnitteluperiaatteet, jotka osaltaan toimivat pohjana sekä Gammelbackan keskuksen asemakaavaluonnoksen, että koko Gammelbackan pidemmän aikavälin kehittämiseen. Kehittämishankkeessa on edetty erityisesti koulun suunnittelu edellä, mistä johtuen tavoitevuoden sijaan kaavaluonnos saadaan nähtäville vasta alkuvuoden 2024 aikana. Tukeva pohjatyö edesauttaa suunnitteluprosessin etenemistä jatkossa. Alueen asukkaiden ja muiden osallisten osallistuminen sekä vuoropuhelu luottamushenkilöiden kanssa tulee olemaan keskeisessä osassa Gammelbackan uudistusta vuoden 2024 aikana.

Maapolitiikka

Tonttien luovutuksessa on melkoisesti epävarmuutta ja tonttivarauksille on haettu jatkoja ja osa varauksista on peruttu. Vuonna 2023 tehtiin 12 uusien tonttien kauppaa, joista merkittävin on Kuninkaanportissa Biltemalle myyty yritystontti. Lisäksi myytiin 20 aiemmin vuokralla ollutta tonttia. Tontinmyyntituloja tuli noin 3,1 milj. euroa. Uusien tonttien vuokrasopimuksia allekirjoitettiin 22 kappaletta. Neuvottelut ovat meneillään Opistokujan, Porvoon Energian, Lundinkadun päätteän, Länsirannan puukorttelin ja Tehtaanpuiston puutalojen asemakaavatasteista. Opistokujan ja Tehtaanpuiston puutalojen kaupat odottavat Aran päätöksiä.

Maakäyttösopimusneuvotteluja käytiin Tuulikummun ja Kevätlaaksonniityn asemakaava-alueilla, neuvottelut jatkuvat vuoden 2024 puolella. Uusia asemakaavoituksen käynnistys sopimuksia on allekirjoitettuna kolme kappaletta (Hopean kortteli, Linnankoskenkatu 43 ja Nesteen jalostamoalue).

Vuonna 2023 maata hankittiin noin 137 hehtaaria. Maanhankintaan meni rahaa noin 3 milj. euroa. Raakaan hankintaan saatiin lisämääräraha.

Kaupunkimittaus osallistui Seinäjoen kaupungin vetämään hakemukseen, jossa haettiin ympäristöministeriön avustusta osallistumiseen valtakunnallisen Ryhti-tietojärjestelmän kumppanuustestaukseen. Avustus myönnettiin lokakuun alussa. Hankkeessa kehitetään ja testataan sitä, miten asemakaavat saadaan siirrettyä Porvoossa käytössä olevasta paikkatieto-ohjelmasta Ryhtiin.

Yksityisten omistamat asemakaavojen mukaiset rakentamattomat rakennuspaikat on kartoitettu koko kaupungin alueelta. Peippolan ja Alkrogin alueen rakentamattomien rakennuspaikkojen omistajille on lähetetty infokirje. Kilpilahden alue on ilmakuvaattu ja laserkeilattu Kilpilahti ja Kullo-asemakaavan pohjakarttaa varten.

Kaupunkisuunnittelu

Vuonna 2023 etenivät erityisesti asemakaavat, joissa mahdollistetaan keskustaan ja sen läheisyyteen nykyistä rakennetta tiivistävää ja täydentävää asuinrakentamista. Porvoon Puistokadun suunnittelu eteni tavoitteiden mukaan ja Puistokatu I -asemakaava hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa. Myös Kaivokatu 34–36 asemakaavaehdotus oli nähtävillä. Meritullin alueen osalta oli nähtävillä kaksi vaihtoehtoista kaavaluonnosta asukkaiden ja muiden osallisten kommentoitavana, ja saatujen kommenttien pohjalta on laadittu kaksi uutta luonnosvaihtoehtoa, joiden pohjalta osallistamista jatketaan. Länsirannalle sijoittuva Tehtaanpuiston puutalot -ase-
makaava tuli lainvoimaiseksi.

Myös pientaloalueiden asemakaavoitus eteni. Suomenkylän Sammalsuontien pientalojen asemakaavamuutos valmistui. Kevätlaaksonniityn ja Tuulikummun pientalovaltaisten alueiden asemakaavat etenivät hyväksyttäväksi. Haikkoonrinne II ja Vanha Veckjärventie kaavaluonnokset olivat nähtävillä. Toukokuoren asemakaavan AK 456 muutostyön valmistelu käynnistyi, ja siinä tutkitaan sujuvampia liikenneratkaisuja ja yksittäisten taloyhtiöiden pysäköintipaikkojen lisäämistä.

Kokonniemen liikuntakeskuksen asemakaavan muutostyö eteni tavoitteiden mukaan, ja kaavaehdotus valmistui vuoden lopulla.

Tarmolan Teollisuustie 4 asemakaavamuutos valmistui, ja kaavamuutos mahdollistaa nykyisten teollisuus- ja varastotilojen osittaisen muuttamisen liikunta- ja hyvinvointipalvelujen käyttöön. Huhtisten päiväkodin asemakaavamuutos valmistui.

Asemakaava ja asemakaavan muutos AK 557 Kilpilahti ja Kullo, joka käsittää keskeisen osan Kilpilahden jalostamo- ja teollisuusalueesta, oli luonnoksena nähtävillä kesäkuussa. Saadun palautteen pohjalta kaavaehdotuksen valmistelu käynnistyi. Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella luodaan edellytykset Kilpilahden teollisuusalueen kehittämiseksi pitkälle tulevaisuuteen.

Keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaavatyön rakennemallivaihe eteni loppusuoralle, ja valtuustoseminaarissa toukokuussa pohdittiin parasta mallia ja ohjeita osayleiskaavan jatkokyölle. Osayleiskaavaan liittyvistä selvityksistä valmistui Porvoon suunnan lähijunalikenteen toteuttamisedellytysten arviointi.

Kulloon- Mickelsbölen-Kilpilahden osayleiskaavan alustavat tavoitteet ja tehdyt selvitykset olivat nähtävillä syyskuussa. Kulloossa pidettiin osallisille kolmena päivänä suunnittelutyöpaja. Itärata Oy oli mukana suunnittelupajassa esittelemässä Itäradan suunnittelun etenemistä. Kilpilahden suuronnettomuuksien huomioiminen maankäytön suunnittelussa -selvitys päivitys käynnistyi loppuvuodesta. Selvitystä hyödynnetään sekä osayleiskaavan että asemakaavan AK 577 laadinnassa.

Kaupunkikehityslautakunta päätti kesäkuussa, että Viherkerroin -työkalu otetaan käyttöön Porvoon asemakaavoitettavilla alueilla. Viherkerroinmenetelmän avulla voidaan lisätä kaupunkivihreää ja vaikuttaa sen laatuun. Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi syyskuussa rakennustapaohjeen Luonnonmukaisia hulevesiratkaisuja pihaan. Ohje täydentää asemakaavojen kanssa hyväksytyjä rakennustapaohjeita.

Puistokadun ensimmäisen tontinluovutuskilpailun, Porvoonportin kulman (kortteli 461, kiinteistö 638–22-461-1), tarjouspyyntöasiakirjat hyväksyttiin kaupunkikehityslautakunnassa kesäkuussa.

Vuodenvaihteessa 2022–2023 tapahtuneen organisaatiomuutoksen myötä kaupunkisuunnittelussa oli henkilöstösuunnitelman mukaisista viroista/toimista (yhteensä 16) täyttämättä 3 kpl lähes koko vuoden. Tämä vaikutti hidastavasti kaavatöiden etenemiseen.

Kaupunki-infra

Kuntatekniikan henkilöstö jatkoi oppivan organisaation/lean-toimintamallin mukaista koulutautumista. Toimintamallissa pyritään poistamaan prosesseista hukkaa, ja sitä kautta lisäämään työn tuottavuutta ja sujuvuutta. Lean toimintamalliin kuuluu oleellisena osana jatkuva työn kehittäminen. Vuoden 2023 pääpaino on ollut rakentamisen ja kunnossapidon yksikön esimiesten sekä henkilöstöstä valittujen sisäisten kehittäjien valmennuksessa.

Mätäjärven kapseloinnin rakennussuunnitelmat valmisteltiin yhdessä kaupungin eri vastuualueiden ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Suunnitelmille on saatu myös rakennusvalvonnan lupa. Ympäristöministeriölle valmisteltiin Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa rahoitushakemus Ympäristöministeriön budjettivalmistelua varten, mutta kohde ei saanut erillisnimettyä valtion tukirahaa, vaan hankkeeseen käytetään Pirkanmaan ELY-

keskukselle myönnettyä yleistä PIMA-tukirahaa. Vanhalla Helsingintien vierellä kulkenut Porvoon veden vesijohto siirrettiin varsinaisen tien eli Vanhan Helsingintien alle Mätäjärven kunnostustöiden vaatimalta osuudelta.

Kevätsiivoustyöt onnistuivat nopeammin kuin edellisenä vuotena, johtuen suopeammista kevätilmoista. Poistettavaa hiekoitusmateriaalia sekä muuta epäpuhtautta oli määrällisesti yhtä paljon kuin edellisinä vuosina. Poikkeuksellisten sääilmiöiden kuten mm. rankkasateiden lisääntymisen takia ylläpitoharjauksia on jouduttu tekemään enemmän. Ilmiöt ovat myös aiheuttaneet äkillisiä hoitotöitä sekä niiden jälkihoitotöitä. Kustannusten nousu oli ollut ennakoitua isompaa kunnossapidon materiaalien osalta, esimerkiksi talvisuolan hinta on kohonnut yli 100%, myös muut kunnossapidon käyttämät materiaalit ovat nousseet normaalia kustannusnousua enemmän.

Kaupunki-infran keväällä 2023 teettämä siltojen yleistar-kastus osoitti Sikosaaren siltojen rakenteellisen kunnan olevan arviota heikompi. Silloille madallettiin painorajoitusta 15 tonnista 10 tonniin, tämä kieltää yliajon ns. ras-kailla ajoneuvoilla. Rajoituksella varmistettiin siltojen toiminnallisuutta ja ehkäistään lisävaurioiden syntymistä. Silloille tehtiin tilapäiset liikennejärjestelyt ja ne muutettiin yksikaistaisiksi. Loppuvuoden aikana toteutettiin lisäksi kantavuutta parantavia toimenpiteitä.

Viheralueille saatiin vakinaistettua henkilöstösuunnitel-massa hyväksytty palkkatuella palkattavien henkilöiden puistotyönjohtaja. Tämä on mahdollistanut palkata lisäksi palkkatuella palkattujen määrää, aiemmin noin kolmesta henkilöstä yhteensä kymmeneen työntekijää. Palkka-tuella työskentelevät hoitavat korjaus- ja kunnossapito-tehtäviä viheralueilla ja muilla yleisillä alueilla.

Keskusta-alueen pysäköintiselvitys valmistui kesän aika-na. Selvityksessä haastateltiin otantana katualueella kulkevia henkilöitä sekä paikallisia yrittäjiä, selvitettiin pysäköintialueiden käyttöasteita ja pysäköinnin taloudel-lisia vaikutuksia. Haastatteluissa tiedusteltiin mm. kulku-muotoja, keskustassa käyntimääriä, ostoksiin käytettyjä euromääriä. Työssä esitettiin suosituksia pysäköinnin järjestämiseksi keskustan uudisrakennushankkeiden osalta.

Joukkoliikennejärjestelmän uudistamisen suunnittelu on ollut alkuvuoden aktiivisessa vaiheessa. Palvelutasojen määrittely on edennyt ja jatkuu linjasto- ja aikataulusuunnittelulla sekä lippu- ja maksutapajärjestelyn määrittelyllä. Vuoden 2023 liikennettä on kilpailutettu pienillä muutoksilla (mm. Tarmola-Kuninkaanportti-linja). Joukkoliikenteen järjestämisestä järjestettiin yleisökysely, johon saatiin n. 2200 vastausta. Kyselystä saatujen tulosten perusteella palvelutasomäärittelyä on voitu tarkentaa ja työtä on jatkettu aikataulusuunnitteluvaiheeseen. Tarkennetusta linjasto- ja aikataulusuunnittelusta on jär-

jestetty erillinen kysely, johon tuli myös runsaasti vas-tauksia. Lisäksi on teetätetty diplomityö koskien joukkoliikenteen näkymiä Porvoossa 2030. Määrärahatilanteen ja eri linjojen palvelu-/kustannustaso-optimoinnin takia on päädytty vaiheittaiseen uuden joukkoliikennejärjes-telmän käyttöönottoon koko uuden järjestelmän kaikkien suunniteltujen linjojen yhdenaikaisen käyttöönoton si-jaan. Markkinaehtoisen joukkoliikenteen määrä on vä-hentynyt edelleen, mikä lisää tarvetta ostoliikenteeseen ja sitä kautta lisää kaupungille koituvia kustannuksia.

Vuoden 2023 toimintatulot olivat kokonaisuudessaan n. 350 000 euroa talousarviossa ennustettua suuremmat. Myyntituottojen osalta metsänmyyntitulot olivat alle arvioidun, koska metsien suojelusopimukset eivät edenneet arvioidun mukaan. Näin ollen myös valtion tukirahoitus jäi saamatta. Toisaalta Porvoon vedelle ja kaupungin muille toimialoille tehtyjä töitä tehtiin arvioitua enemmän. Maksutuotot olivat arvioidun mukaiset. Muut toiminta-tuotot ylittyivät kaikkien muiden vuokratuottojen paitsi maa- ja vesialueiden osalta. Maa- ja vesialueiden vuokraan vaikutti mm. itärannan maavuokrahintojen laskeminen. Suurimman ylityksen muodosti sisäiset koneiden ja laitteiden vuokratulot lumisen vuoden takia.

Tulojen hankkimispohja on vuosittain pääosin sama, jonka ansaintatoimintojen laajentaminen on haasteellista ja tulojen nosto onnistuu teoreettisesti pääasiassa kaupunki-infran taksoja korottamalla. Vuodeksi 2024 kaupunki-infran taksoja on nostettu inflaation verran, eli keskimäärin n. 5 %. Taksojen nostot eivät kuitenkaan tule kompensoimaan kustannusten nousua.

Vuoden 2023 toimintakulut olivat n. 1 600 000 euroa ta-lousarviota suuremmat ja n. 2 000 000 suuremmat kuin vuonna 2022. Henkilöstökulut nousivat n. 330 000 € ver-rattuna vuoden 2022 menoihin, josta vuoden 2023 palk-kojen 2,2 % yleiskorotus sekä jäva-lisät nostivat palkka-menoja n. 150 000 eurolla. Henkilöstökulut jäivät kuiten-kin n. 250 000 € talousarviossa arvioitua pienemmiksi mm. täyttämättömien vakanssien takia.

Palvelujen ostot olivat n. 1 300 000 € talousarvioon mer-kittyä suuremmat. Suurimmat ylitykset tulivat asiantunti-japalveluissa, alueiden kunnossapidossa sekä joukkoliik-kenekustannuksissa. Asiantuntijapalvelut ylittyivät n. 450 000 euroa. Suurin osa ylityksestä johtui pilaantuneiden maiden kunnostussuunnittelun kasautumisesta, joista aiheutui n. 400 000 euron kustannukset. Suunnit-telukohteina olivat mm. Mätäjärven entisen kaatopaikan kunnostussuunnittelu, Kissansalmentien alueen tutki-musten suunnittelu, Länsirannan alueen kunnostus-suunnittelu ja valvonta.

Katujen ja yleistenalueiden kunnossapitokustannukset nousivat talousarviosta n. 300 000 €. Merkittävin tekijä kustannuksien ylityksessä oli keväällä 2023 tehdyt sil-tojen yleistarkastukset, ja niiden pohjalta tehdyt pakolli-set kantavuutta ja turvallisuutta parantavat toimenpiteet.

Kunnossapitoon liittyviä kantavuutta ja turvallisuutta parantavia toimenpiteitä sekä liikennejärjestelyratkaisuja tehtiin Sikosaaren silloilla, Maarin sillalla ja Gammelbackan puron ylittävillä silloilla. Kunnossapidon kustannuksiin vaikutti myös luminen alkuvuosi sekä jo marraskuussa alkaneet lumisateet, jotka jatkuivat vuoden loppuun saakka.

Joukkoliikenteen kustannukset ylittyivät talousarvion nähden n. 300 000 euroa. Vuoteen 2022 verrattuna kustannukset nousivat n. 900 000 euroa markkinaehtoisten vuorojen päättymisen takia. Vuoden 2023 ylitykset johtuivat saaristoon suuntautuvan liikenteen kauden aikana tapahtuneesta markkinaehtoisuuden päättymisestä, HSL maksuosuuksien kasvusta sekä uuden linja 13 Tarmola-Kuninkaanportti linjan aloittamisesta.

Aineisiin tarvikkeisiin ja tavaroihin varataut määrärahat ylittyivät n. 430 000 euroa. Ylitykset johtuivat osittain polttoaineiden, sähkön, veden, kaluston arvioitua suuremmista kustannuksista. Suurimmat ylitykset tulivat rakennusmateriaalien ja korjaustarvikkeiden arvioitua suuremmista kustannuksista. Materiaalikustannukset ylittyivät n. 120 000 euroa ja korjaus- ja varaosatarvikkeet n. 210 000 €. Materiaalikustannusten nousun syynä on yleisten alueiden kunnossapitoon ja liukkaudentorjuntaan käytettyjen materiaalien suurempi menekki. Tarvikkeiden ja varaosien suuremmat kustannukset johtuvat kunnossapidon lisääntymisestä ja siitä varikon korjaamotoiminnan varaosien ja kulutustarvikkeiden lisääntymisenä. Tarvikekustannukset ovat nousseet myös vieripuolen leikkipuistojen kunnossapitoon hankittujen kulutusosien takia. Muissa toimintakuluissa kustannukset ylittyivät n. 130 000 euroa. Suurimmat ylitykset tulivat vuokramenojen kasvusta, joista leasing-vuokrat ja sisäiset vuokrat olivat suurimmat. Yhteisöille myönnetty avustukset toteutuivat suunnitellusti talousarvion mukaan.

Lupa- ja valvontalautakunta

Lupa- ja valvontalautakunta on kokoontunut vuoden 2023 aikana 12 kertaa hyväksytyt kokousaikataulun mukaisesti. Kesäkuussa pidettiin ylimääräinen lautakunnan kokous. Lautakunnan alainen ympäristöterveysjaosto on kokoontunut 14 kertaa. Vuoden aikana talousarvio vietiin ympäristöterveysjaostolle kommentoitavaksi ennen lautakunnassa käsittelyä. Lupa- ja valvontalautakunta käsitteli alaistensa palvelualueiden osalta talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 2025–2026.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta on vastannut jätetyistä rakennus- ja toimenpidelupahakemuksista sekä suorittanut lupiin liittyviä katselmuksia. Rakennetun ympäristön valvonta on saatu suunnitelmallisesti käyntiin ja myös tuloksia on

syntynyt. Lautakuntaan valmisteltavia asioita on ollut tavallista enemmän. Lisäksi rakennetun ympäristön valvonnan tehostuminen on aiheuttanut lisää työtä verrattuna aiempaan. Tulevan rakentamislain muutoksen myötä työskentely esimerkiksi rakennusjärjestyksen uusimisen parissa lisää työkuormaa. Työkuorman kasvu toimistosihteerien osalta edelleen vaikuttaa asiakkaiden saamaan palvelutasoon mm. pidentyneenä asiakirjapyyntöjen toimitusaikana. Arkiston työsuojelullinen tilanne vaikeutti merkittävästi rakennusvalvonnan työtä. Vuoden aikana on myönnetty 441 rakennuslupapäätöstä rakennustarkastajien viranhaltijapäätöksinä ja 36 kappaletta lupa- ja valvontalautakunnan myöntämänä. Jatkoaikapäätöksiä 172 kappaletta ja toimenpide- ja muita lupia 177 kappaletta. Käsittelyajat ovat vaihdelleet 1 vuorokaudesta 10 viikkoon. Katselmuksia on tarkastajien toimesta tehty 1461 kappaletta.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu on vastannut vireille tulleista ja valvontasuunnitelmaan kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä sekä luonnonsuojeluun ja luontokoulutoimintaan liittyvistä tehtävistä. Toiminta on edennyt suunnitellun mukaisesti ja talousarvion toteuma on talousarvion puitteissa. Yksi tarkastaja poistui eläköitymisen johdosta, ja uusi aloitti elokuun alkupuoliskolla. Palvelutuotanto on ollut tavanomaisella tasolla sekä työmäärän että käsitte-lyaikojen suhteen.

Ympäristöterveydenhuolto

Vuoden alussa tuli voimaan päivitetty Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimus. Sopimuksen päivittämisessä varauduttiin hyvinvointialueiden muodostumiseen sekä laajennettiin yhteistoiminta-alueita Myrskylän ja Pukkilan kunnilla. Vuonna 2023 yhteistoiminta-alueeseen kuuluivat Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pornainen, Porvoo, Pukkila ja Sipoo.

Ympäristöterveydenhuollon hallintoon kirjattavat perusmaksutuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Tupakka- ja lääkelain valvonnan vuosimaksujen tuotto on hieman odotettua alhaisempi, koska myyntipisteiden määrä vähenee joka vuosi. Tupakkalain tavoitteena on tupakoinnin loppuminen Suomessa. Muut valvontatuotot toteutuivat ennakoitua suurempina terveydensuojelun, elintarvikevalvonnan ja eläinlääkintähuolto (valtio) kustannuspaikoilla. Rekrytointihaasteiden vuoksi henkilöstökustannukset jäivät alle talousarviossa ennakoidun. Palvelualueella on ollut henkilöstövajausta myös henkilöstön vaihtuvuuden ja virkavapaiden vuoksi. Vuosittaisen perusmaksuihin liittyvien kohdetietojen tarkistus ja laskutus aiheuttivat edelleen paljon työtä. Hyvinvointialueen perustaminen lisäsi vuoden alkupuoliskolla ilmoituskäsittelyjen määrää ja ilmoitusten seurannan tarvetta. Aluehallintovirasto toteutti arviointi- ja ohjauskäynnin kaikkiin ympäristöterveydenhuollon toimintoihin marras-

joulukuussa, mikä sitoi henkilökuntaa vuoden jälkipuoliskolla. Palvelualueen yhteinen pakkotoimiprosessin kehittäminen aloitettiin.

Terveydensuojeluyksikössä kyettiin vuoden aikana lisäämään selvästi terveydensuojelulain tarkastusten määrää aikaisempiin vuosiin verrattuna. Pitkään ruuhkautuneena ollut asunnontarkastusjono saatiin vuoden aikana hallintaan. Vuonna 2023 yksikön painopisteenä ollut päiväkotitarkastuksiin liittyvä valvontavelka saatiin purettua, mutta sen takia esimerkiksi majoitustilojen valvontatavoitteita jouduttiin vähentämään. Elinympäristön terveyshaittojen selvitysprosessi sekä haittaeläinprosessi valmistuivat, lausuntoprosessin kehittämistä jouduttiin jälleen siirtämään. Talousvesivalvonnan tehtävät ovat lisääntyneet niin paljon, että suunnitelman mukaisen valvonnan toteutuminen on vaikeutunut ja valvontatuottoja on jäänyt saamatta:

- VATI-tietojärjestelmän uusi vesinäytteenottosuunnitelma-toiminto on erittäin työläs, mutta pakollinen automaattisen raportoinnin vuoksi
- Kiinteistöjen vesijohtoverkoston uudet lakisääteiset vaatimukset nk. ensisijaisten tilojen osalta ovat lisänneet neuvonnan tarvetta
- Kiinteistöjen vesijohtoverkoihin liittyvien Legionella-bakteeri löydösten samoin kuin Legionella-sairastumisten määrä on lisääntynyt selvästi aikaisemmasta.

Elintarvikevalvontaan palkattiin kesätarkastaja osa-aikaisen henkilöstön palkoista säästyneillä varoilla. Hygieenikkoeläinlääkärin sijaisuuden täyttämiseksi oli ongelmia. Tilanne on vaikuttanut hygieenikoille kaavailujen kehittämistehtävien etenemiseen.

Eläinlääkintähuollon toiminta on valvontatehtäviä lukuun ottamatta sujunut suunnitellusti. Sopimus eläinlääkäripalvelujen hankinnasta Myrskylän ja Pukkilan kunnille allekirjoitettiin alkuvuodesta. TA2023:ssa ei ole mukana Saaren klinikan tuottamat eläinlääkintähuollon suoritteet ja niiden osalta eläinlääkintähuollon suoritteet tulevat ylittämään talousarvion tavoitteet. Vuoden aikana aloitettiin eläinlääkintähuoltolain voimaantuloon valmistautuminen. Valvontaeläinlääkärin avoimena olevaan virkaan saatiin valittua uusi henkilö, joka aloitti tehtävänsään lokakuussa. Valvontaeläinlääkärin rekrytointiongelmiin ja suuren eläinsuojeluilmoitusmäärän vuoksi on kyetty hoitamaan vain kiireelliset eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatehtävät. Tästä huolimatta tarkastusmäärät ylittivät arvioidun määrän. Eläinlääkintähuollon henkilöstömenot ovat odotettua suuremmat, koska vuoden 2021 maksamattomat eläkemaksut perittiin virheen vuoksi myöhässä.

KAUPUNKIKEHITYKSEN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2023

PALVELUALUE	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOT-%
Kaupunkikehityksen johto						
TOIMINTATUOTOT				2 525	-2 525	
Tuet ja avustukset				2 525	-2 525	
TOIMINTAKULUT	-931 934	-300 000	-1 231 934	-982 017	-249 917	79,7%
Henkilöstökulut	-452 500	-300 000	-752 500	-442 197	-310 303	58,8%
Palvelujen ostot	-431 600		-431 600	-445 386	13 785	103,2%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 000		-4 000	-1 332	-2 668	33,3%
Avustukset	-1 500		-1 500	-43 000	41 500	2 866,7%
Muut toimintakulut	-42 334		-42 334	-50 102	7 768	118,3%
TOIMINTAKATE	-931 934	-300 000	-1 231 934	-979 492	-252 442	79,5%
Maapolitiikka						
TOIMINTATUOTOT	8 789 500	-3 000 000	5 789 500	6 991 852	-1 202 352	120,8%
Myyntituotot	11 000		11 000	11 008	-8	100,1%
Maksutuotot	207 000		207 000	626 210	-419 210	302,5%
Muut toimintatuotot	8 571 500	-3 000 000	5 571 500	6 354 633	-783 133	114,1%
TOIMINTAKULUT	-2 107 010		-2 107 010	-2 022 395	-84 615	96,0%
Henkilöstökulut	-1 472 980		-1 472 980	-1 410 824	-62 156	95,8%
Palvelujen ostot	-389 900		-389 900	-277 502	-112 398	71,2%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 500		-50 500	-33 003	-17 497	65,4%
Muut toimintakulut	-193 630		-193 630	-301 066	107 436	155,5%
TOIMINTAKATE	6 682 490	-3 000 000	3 682 490	4 969 457	-1 286 967	134,9%
Kaupunkisuunnittelu						
TOIMINTATUOTOT	255 000		255 000	118 020	136 980	46,3%
Muut toimintatuotot	255 000		255 000	118 020	136 980	46,3%
TOIMINTAKULUT	-2 466 394		-2 466 394	-1 695 772	-770 622	68,8%
Henkilöstökulut	-1 165 500		-1 165 500	-978 669	-186 831	84,0%
Palvelujen ostot	-1 148 600		-1 148 600	-633 010	-515 590	55,1%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 900		-8 900	-3 882	-5 018	43,6%

Avustukset			-1 200	1 200	
Muut toimintakulut	-143 394	-143 394	-79 012	-64 382	55,1%
TOIMINTAKATE	-2 211 394	-2 211 394	-1 577 753	-633 641	71,3%
Kaupunki-infra					
TOIMINTATUOTOT	4 076 400	4 076 400	4 439 947	-363 547	108,9%
Myyntituotot	892 300	892 300	1 065 659	-173 359	119,4%
Maksutuotot	1 400 000	1 400 000	1 349 905	50 095	96,4%
Tuet ja avustukset	165 000	165 000	247 972	-82 972	150,3%
Muut toimintatuotot	1 619 100	1 619 100	1 776 412	-157 312	109,7%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	470 000	470 000	695 718	-225 718	148,0%
TOIMINTAKULUT	-15 078 921	-15 078 921	-21 666 407	6 587 486	143,7%
Henkilöstökulut	-5 266 530	-5 266 530	-5 019 785	-246 745	95,3%
Palvelujen ostot	-5 329 900	-5 329 900	-11 613 844	6 283 944	217,9%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 495 500	-2 495 500	-2 927 988	432 488	117,3%
Avustukset	-350 000	-350 000	-336 242	-13 758	96,1%
Muut toimintakulut	-1 636 991	-1 636 991	-1 768 548	131 557	108,0%
TOIMINTAKATE	-10 532 521	-10 532 521	-16 530 742	5 998 221	156,9%
Lupa- ja valvontalautakunta					
TOIMINTATUOTOT			2 645	-2 645	
Tuet ja avustukset			2 645	-2 645	
TOIMINTAKULUT	-23 400	-23 400	-33 116	9 716	141,5%
Henkilöstökulut	-15 600	-15 600	-22 187	6 587	142,2%
Palvelujen ostot	-6 400	-6 400	-4 754	-1 646	74,3%
Muut toimintakulut	-1 400	-1 400	-6 175	4 775	441,0%
TOIMINTAKATE	-23 400	-23 400	-30 471	7 071	130,2%
Rakennusvalvonta					
TOIMINTATUOTOT	640 000	640 000	971 212	-331 212	151,8%
Maksutuotot	640 000	640 000	971 212	-331 212	151,8%
TOIMINTAKULUT	-1 173 878	-1 173 878	-1 013 930	-159 948	86,4%
Henkilöstökulut	-823 400	-823 400	-753 525	-69 875	91,5%
Palvelujen ostot	-247 800	-247 800	-169 522	-78 278	68,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 100	-19 100	-14 639	-4 461	76,6%
Muut toimintakulut	-83 578	-83 578	-76 244	-7 334	91,2%
TOIMINTAKATE	-533 878	-533 878	-42 719	-491 159	8,0%
Ympäristönsuojelu					
TOIMINTATUOTOT	40 000	40 000	43 825	-3 825	109,6%
Myyntituotot			5 345	-5 345	
Maksutuotot	40 000	40 000	38 479	1 521	96,2%
TOIMINTAKULUT	-618 119	-618 119	-623 006	4 887	100,8%
Henkilöstökulut	-479 500	-479 500	-491 802	12 302	102,6%
Palvelujen ostot	-74 200	-74 200	-65 624	-8 576	88,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 800	-8 800	-11 017	2 217	125,2%
Muut toimintakulut	-55 619	-55 619	-54 564	-1 055	98,1%
TOIMINTAKATE	-578 119	-578 119	-579 182	1 063	100,2%
Ympäristöterveydenhuolto					
TOIMINTATUOTOT	1 619 600	1 619 600	1 749 071	-129 471	108,0%
Myyntituotot	1 113 600	1 113 600	1 214 741	-101 141	109,1%
Maksutuotot	497 000	497 000	528 169	-31 169	106,3%
Tuet ja avustukset			1 000	-1 000	
Muut toimintatuotot	9 000	9 000	5 161	3 839	57,3%
TOIMINTAKULUT	-2 533 950	-2 533 950	-2 478 973	-54 977	97,8%
Henkilöstökulut	-2 000 100	-2 000 100	-1 952 983	-47 117	97,6%
Palvelujen ostot	-183 570	-183 570	-201 401	17 831	109,7%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 100	-36 100	-22 534	-13 566	62,4%
Avustukset	-1 000	-1 000	-1 065	65	106,5%
Muut toimintakulut	-313 180	-313 180	-300 990	-12 190	96,1%
TOIMINTAKATE	-914 350	-914 350	-729 902	-184 448	79,8%

TUNNUSLUVUT TP2023				
KAUPUNKIKEHITYKSEN TOIMIALA				
KAUPUNKIKEHITYS	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Turvaamme asemakaavoituksen edellytykset huolehtimalla pohjakartoista. Asemakaavoituksen pohjakarttojen laatiminen tai ajantasaistaminen vuosittain, vähintään ha	2290	2187	1100	1195
Raakamaan hankinta, vähintään ha	28	60	30	137
Luovutetut omakotitontit	62	40	40	25
Tonttivaranto, kerros- ja rivitalotontit, k-m ²	31 000	70 100	35 000	40 000
Kiinteistönmuodostukset, kpl	103	42	80	33
Rakennusvalvontamittaukset, kpl	632	444	400	500
Kaavareservi:				
Omakotitontit (AO) kpl	85	44	90	49
Kerros- ja rivitalotontit (AK ja AR) k-m ²	47 000	88 400	55 000	85 000
Yritystontit (K, T, TKL yms) vähintään k-m ²	203 000	198 700	150 000	195 300
Katujen ja kaavateiden kunnossapito, km	233	232	234	234
Yksityistiet, km	530	522	535	540
Yksityistietuki, e/km	828	675	850	606
Rakennetut puistot, ha	100	111	100	102
Venepaikat, kpl.	785	776	785	782
Joukkoliikennetuki, e	470 000	950 000	1 500 000	
Pysäköintituotot e/paikka	1 125	1 300	1 100	1 100
LUPA- JA VALVONTA-ASIAT	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Rakennuslupien käsittelyaika enintään, viikkoa	6–10	7	7	7
Ympäristölupapäätökset / käsittelyaika, kk	6–12	6–12	6–12	6–12
Meluilmoitukset / käsittelyaika enintään, viikkoa	4	4	4	4
Rakennuslupien määrä	1030	762	900	791
Ympäristönsuojelun suorittamat tarkastukset, lkm	228	263	150	108
Ympäristönsuojelun antamat viranhaltijalausunnot	196	191	200	126
Luontokouluopetuksessa mukana, henkilöluku	2 100	1804	2 000	2 092
Terveystieteiden valvontasuoritteet	1 752	1 606	1 600	2 194
Elintarvikevalvonnan suoritteet	1 740	1 356	1 700	1 427
Eläinlääkintähuollon valvontasuoritteet			250	280
Eläinlääkintähuollon potilaskäynnit	6 811	6 945	6 500	9 709

2.1.4 KASVU JA OPPIMINEN

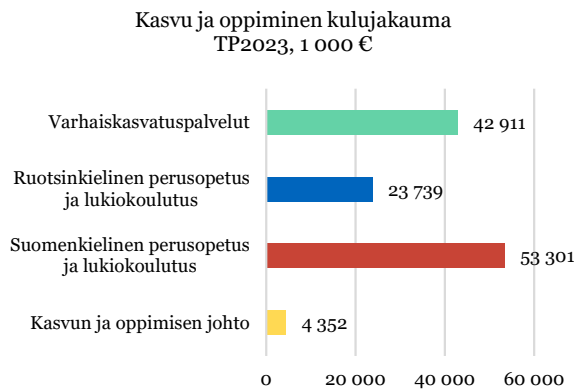
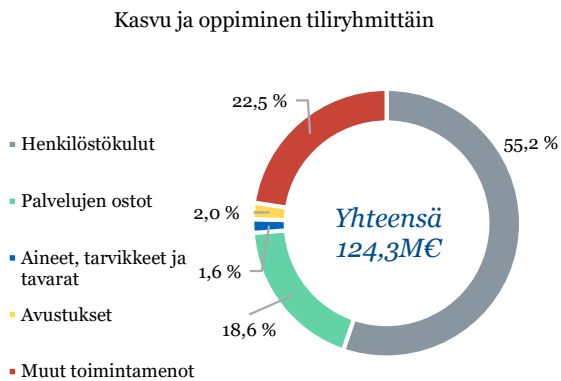
KASVU JA OPPIMINEN	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOT-%
Toimintatuotot	7 172 200	0	7 172 200	6 418 792	753 408	89,5 %
Toimintakulut	-121 232 715	-1 800 000	-123 032 715	-124 302 797	1 270 082	101,0 %
Toimintakate	-114 060 515	-1 800 000	-115 860 515	-117 884 006	2 023 491	101,7 %

Talousarviomuutokset tilikauden aikana:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kasvun ja oppimisen menoihin yhteensä 1 800 000 euron lisämäärärahan.

Ylityslupa: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kasvun ja oppimisen menoihin ylitysluvan 1 300 000 euroa.

Alituslupa: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kasvun ja oppimisen tuloihin 800 000 euron alitusluvan.

Kasvun ja oppimisen johto

Asiakkuudet

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä laskee tulevina vuosina sekä varhaiskasvatusikäisissä, mutta myös peruskouluikäisissä muutamilla sadoilla lapsilla muuttovoitosta huolimatta. Kuluvana lukuvuonna / vuonna 2023 lasten määrän väheneminen ei vielä vaikuttanut asiakasmääriimme.

Kuraattori- ja psykologipalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen tehtävänäme on ollut seurata, että oppilashuollon palvelut pysyvät yhtä laadukaina ja ovat oppilaiden tavoitettavissa kuten aikaisemmin. Yhteisten prosessien määrittely esimerkiksi tietoturva-asoiden äärellä on edelleen ollut haastavaa, koska alueen järjestäytyminen on ollut kesken ja alueen kunnilla on erilaisia toimintatapoja. Porvoon kaupungin oppilaiden hyvinvoinnin takia edunvalvonta hyvinvointialueen puolelle on erittäin tärkeää ja jatkamme sitä edelleen.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Organisaatiomuutoksen myötä resursseja ja osaamista on määritelty uudelleen ja yhä tarkoituksenmukaisemmin. Näin työnjako, hallittavat alueet ja toimenkuvat sekä keskinäinen yhteistyö saadaan selkeämmäksi. Tehtävänkuvien tarkistaminen sekä sijaisjärjestelyistä sopiminen lisäävät osaamista sekä varmistavat palvelujen saatavuuden.

Kaupungin eri alueet kehittyvät palveluiden tarpeen ja määrän näkökulmasta eri tavoin. Palvelurakenteiden ja oppilaaksi-ottoalueiden sekä väestökehityksen (v. 2023 väestönkasvu oli Porvoossa vain 0,2 %, 216 asukasta) analysoinnin avulla pyritään saamaan haltuun tarkennettu tilannekuva. Vuonna 2023 on tehty koko Kasvun ja oppimisen palvelujen järjestämisen ja tuottamisen osalta nykytila-analyyysiä, jossa tarkastellaan väestökehitystä, palveluverkkoa ja oppilaaksi-otto-alueita koulujen ja päiväkotien osalta kokonaisuutena. Edellisiin perustuen on valmisteltu monitoimialaiset periaatteet, jolla taataan pedagogisesti laadukas ja monipuolinen sekä yhtä aikaa taloudellisesti kannattava palvelujen järjestämisen tulevaisuus. Periaatteet päätetään valtuustossa alkuvuodesta 2024. Väestömäärän ennakoitiedon pohjalta voidaan rakentaa erilaisiin kasvutavoitteisiin ja toteutumisen realismin eri vaihtoehtoja kokonaisuuden järjestämiseen. Tavoitteena on strategian mukaiset ehyet kasvun polut pitkällä aikavälillä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja 2.asteelle. Perusteluina tarkastellulle on lasten määrän väheneminen lähivuosina, tasavertainen kohtelu, resurssien käyttö ja investointitarpeet.

Palvelualueiden digitalisaation kehittämistä on jatkettu lisäämällä resursseja hallintoon. Digitaalisten materiaalien käyttöönottoa oppimisessa on myös lisätty niin varhaiskasvatuksessa kuin kouluissa. Vastaavasti muita perinteisiä materiaaleja on ollut mahdollista harkinnavaraisesti vähentää ja näin ollen toteuttaa kestävä kehityksen mukaisia periaatteita. Lukiossa laajennetun op-

pivelvollisuuden piirissä opiskelevien lisäksi kaikille yläkoulun 7–8-luokan oppilaille on hankittu käyttöön omat tietokoneet. Lisäksi henkilöstön osaamisen varmentamiseksi on tehty toimenpiteitä.

Koulutuspalveluiden osalta syksystä 2023 lähtien koulukyydit laajenivat koulujen kerhojen ja harrastusmallien kerhojen piiriin. Tämä on huomioitu koulukuljetusten kilpailutuksessa syksystä 2023 alkaen.

Henkilöstö

Kasvun ja oppimisen johdon henkilöstökokonaisuus muokkautui organisaatiouudistuksen myötä. Hallinnon prosesseja on virtaviivaistettu ja se mahdollistaa prosessien kehittämistä sekä jatkossa henkilöstöresurssien ja ohjelmistojen täsmällisempää käyttöä. Automatisoinnin sekä ohjelmisto-osaamisen ja -kehittämisen ansiosta voidaan manuaalista työtä ja resursseja vähentää jatkossa. Resurssien vähentyessä henkilöstön kouluttaminen, yhteistyö toimialojen välillä sekä ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa on välttämätöntä työn kehittämisen kannalta.

Vuonna 2023 on valmistauduttu toimitilojen muuttoon tammikuussa 2024 yhteiseen Nimbus- taloon. Tämä on tarkoittanut arkistoinnin purkua ja kehittämistä sekä tarpeellisen muuttotavaran kartoitusta jokaiselta henkilöstön jäseneltä. Muuttoa on tukenut kapunkitasoinen ja Kasvon oma muuttoryhmä ansiokkaasti.

Talous

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarviossa merkittävässä roolissa ovat eri hankkeet, projektit ja ohjelmat sekä avustukset. Projekteilla ja hankkeilla mahdollistetaan paitsi uusien toimintojen kehittämistä, myös lisäresursointia perustyöhön. Projektisalkkumme koko oli vuonna 2023 noin 3,5 miljoonaa euroa (omavastuu projekteissa 5–25 %) Hankerahasta suurin osa on kohdennettu henkilöstökustannuksiin rahoittajan määräämänä. Lisäaikuiset koulujen ja päiväkotien arkeen ovat olleet tarpeellisia.

Gammelbackan koulun ja monitoimitalon hankesuunnittelu eteni tammikuussa 2023 hyväksytyt tarveselvityksen jälkeen laajana moniammatillisena yhteistyönä ja siinä osallistettiin laajasti niin eri käyttäjäryhmiä kuin eri toimialoja. Gammelbackan kokonaiskehittämisen kaavatyo etenee rinnan hankesuunnittelun kanssa. Tärkeintä on ollut määrittää toimijuudet uudessa kokonaisuudessa ja niiden sijainti alueella sekä kokoluokka tilasuunnitelmien.

Kouluruokaan valtuuston päätöksellä lisätyn miljoonan euron käyttöä suunniteltiin yhteistyössä ateriapalveluiden kanssa. Käyttöselvityksen mukaan raha on kattanut sekä ruoan tason kohentamista että ruokailutilojen viihtyvyyden parantamista sekä kouluissa että päiväko-

deissa. Viihtyvyys ja tunnelman luominen ruokailutilanteissa kasvatustapahtumana on tuonut eri kokeilujen kanssa hyviä tuloksia eri pilottikouluissa.

Kasvun ja oppimisen toimialan taloustilanne on pysynyt hallittuna, joskin se on vaatinut hyvin tarkkaa talouden seuraamista loppuvuoden ajan. Taloudellista tilannetta on haastanut etenkin henkilöstökustannusten nousu palkankorotusten, tuntikehyksen noston mutta myös uusien toimintojen alkamisen vuoksi sekä lisäinvestoinnit, jotka lisäävät jatkossa sisäisten vuokrien kustannuksia toimintakuluissa. Ylityspainetta henkilöstökustannusten osalta on havaittavissa etenkin varhaiskasvatuspalveluissa.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Suomenkieliset koulutuspalvelut ohjaavat esiopetuksen järjestämistä, järjestävät perus-, erityis- ja maahanmuuttajaopetuspalvelut, lukiokoulutuspalvelut sekä koordinoivat aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä järjestävät Tulliportin aamu- ja iltapäivätoiminnan erityislapsille, jonka laskutuksesta on jatkettu sopimusta hyvinvointialueen kanssa. Palveluiden piirissä on yhteensä noin 450 esiopetuksen oppilasta, lähes 4000 perusopetuksen oppilasta, hieman alle 700 lukiokoulutuksen opiskelijaa sekä alueen toisen asteen opiskelijat. Lisäksi koulutuspalvelut koordinoivat 17 iltapäiväkerhoa, joiden järjestäjinä toimii 7 eri palvelun tuottajaa ja joissa on yhteensä noin 570 lasta. Oppilasmäärä kääntyi vuonna 2023 lievään laskuun koulutulokkaiden osalta. Samalla kuitenkin yläluokkien oppilasmäärä kasvoi hiukan. Muuttovoitto kasvatusta kokonaisoppilasmäärää muutamilla oppilailta vuosittain ja valmistavan opetuksen tarve on lisääntynyt ukrainalaisten pakolaisten myötä ja ilmenee valmistavan opetuksen ennakoimattomana kasvuna. Covid-19 jälkeen tukitoimien, tehostetun ja erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi yhteisöllisyyden puute on aiheuttanut koulupudokkaiden määrän kasvua, johon on reagoitava tukitoimin vuonna 2023. Laajennetun oppivelvollisuuden piiriin vuonna 2023 siirtyi koko toinen aste.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Suomenkielisissä koulutuspalveluiden perusopetuksen toimintaa ohjaa perusopetuslain ja -asetuksen lisäksi esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat. Lukuvuoden 2023–2024 painopisteenä oli monilukutaidon kehittäminen sekä oppilaiden hyvinvointi. Lisäksi käynnissä oli useita kehittämishankkeita, joista merkittävimmät koskevat koulutuksellisen tasa-arvon lisäämistä ja Covid-19 aiheuttamien ongelmien korjaamista sekä monilukutaitoa.

Lukiokoulutuksessa painopisteenä on ollut uuden opetussuunnitelman kehittäminen sekä laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön toimeenpano jokaisella vuosikurssilla. Edelliseen talousarviovuoteen nähden uusia velvoitteita on tullut laajennetun oppivelvollisuuden myötä sekä muutoksia opiskeluhuollon suunnitelman

osalta. Lisäksi on käynnistetty valmisteltu lukiokoulutuksen järjestäjätason laatustrategian laatimiseksi lukiokoulutuksen laadun kehittämiseksi.

Hallintosäännön kehittämisen kautta johtamisen rakenteita on muutettu ja strategista johtamista tehostetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiselle johtamiselle vapautetaan lisää aikaa. Koulutusjaosto on käsitellyt opetuksen resursointia lukuvuodelle 2023–2024 alkuvuodesta 2023. Lukuvuodeksi 2023–2024 perustetaan muutamia uusia ryhmiä lähinnä yläkoulujen, oppimisen tuen ja valmistavan opetuksen laadukkaan opetuksen takaamiseksi. Tällä on vaikutusta vuoden 2023 henkilöstökulujen arvioitua suurempaan kasvuun.

Opetuksen laadun kehittäminen ja opetussuunnitelman mukainen opetus vaatii lukuvuonna 2023–2024 hieman suuremmat opetustuntiresurssit kuin lukuvuonna 2022–2023. Vuoden 2023 henkilöstökulut arvioidaan kuitenkin nousevan uusien lainsäädännöllisten, kuten laajennettuun oppivelvollisuuteen sekä oppilaiden tukeen liittyvien velvoitteiden johdosta. Lisäksi sisäiset vuokratulot nousevat Keväkummun ja Tolkkisten koulujen lisärakennusten sekä Linnajoen, Albert Edelfeltin ja Huhtisten koulujen uudistettujen pihojen käyttöönoton seurauksena. Lisäksi suomenkielisen palveluverkon kehittäminen ja turvaaminen saariston ja Etelä-Porvoon oppilaat huomioiden luo velvoitteen tarkastella ja toteuttaa Epoon koulun tuottamat palvelut saaristolain, yhdenvertaisuuslain ja kylärakenneohjelman vaatimusten pohjalta nykyisellä Epoon koulun oppilaaksiottoalueella. Digitalisaation hyödyntäminen opetuksessa lisää tietokoneiden määrää ja nostaa leasing kustannuksia käyttöalouteen.

Vuoden 2023 talousarvioon liittyi epävarmuuksia Covid-19 virusepidemian tukitoimien ja oppimiseen liittyvien toimenpiteiden osalta. Lisäksi materiaalien ja muiden kustannusten hintojen nousua oli vaikea arvioida haasteellisen maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi. Myös valmistavan opetuksen tarve ja ryhmien määrän arviointi oli vaikeaa. Valtuuston kesäkuussa 2021 hyväksymän toimenpideohjelman toteuttaminen ja siihen liittyvien välttämättömien toimenpiteiden jatkuminen lisäsi kustannuksia. Epävarmuustekijä oli laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön hyväksymisen tuomat lisäkustannukset varsinkin materiaali- ja henkilöstökulujen sekä uusien tukikurssien osalta. Koulukuljetusten kokonaisuus ja varsinkin tilausliikenteen uusi kilpailutus lisäsi epävarmuutta kuljetuskustannusten määrän arvioimiseen. Koulukuljetusasioissa pyritään jatkossa tiiviimpään yhteistyöhön kaupunkikehityksen liikennesuunnittelijoiden kanssa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalakustannukset sekä valtuuston päättämät koululaisten välipalat olivat mukana talousarviossa. Valtion erityisavustukset lukuvuodelle 2023–2024 on huomioitu niin tulojen kuin menojen osalta kevääseen 2024 asti. Henkilöstökulut ja

myös kokonaishenkilöstön lukumäärä on kuitenkin lisääntynyt hankerahoituksen, kehittämisprojektien sekä kohdennettujen valtionosuuksien mahdollistamana vuonna 2023 verrattuna edelliseen vuoteen.

Koulujen johtoryhmien jäsenet ovat aloittaneet johtamiskoulutuksen, jonka tavoitteena on selkeyttää koulujen arjen toimintakulttuuria ja yhdenmukaistaa käytänteitä. Tavoitteena on myös yhdenmukaistaa koulujen toimintamalleja sekä lisätä opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia. Rakenteelliset uudistukset yhdenmukaistavat johtamisjärjestelmiä niin varhaiskasvatuksen kuin suomen- ja ruotsinkielisten koulutuspalveluiden osalta ja ne liittyvät uuden kasvun ja oppimisen toimialan perustamiseen.

Henkilöstö

Laadukkaan johtamisen kehittämiseen panostetaan aluerehtorimallin kautta, jolloin on myös vakinaistettu kolme aluerehtoria ja neljä virka-apulaisrehtoria. Covid-19 jälkeen on edelleen panostettava oppilaiden hyvinvointiin. Tämän tukemiseksi opetushenkilöstöä tulee olla riittävästi ja koulunkäynnin ohjaajaresurssin kohdentamiseen panostetaan. Lisäksi on vakinaistettu kaupunginvaltuuston toimenpideohjelmalla aikaisemmin rahoitetut kolme yläkoulujen school coachia sekä porttuluokan kaksi erityisluokanopettajaa. Laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädäntö velvoittaa lisäämään oppilaiden tehostettua ohjausta, jonka vuoksi perustettiin yksi uusi opinto-ohjaajan virka.

Henkilöstölle on järjestetty virkaehtosopimuksen mukaista ja lisäksi muuta niin koulukohtaista kuin keskitettyäkin täydennyskoulutusta. Painopisteenä koulutuksessa on opetussuunnitelman toteuttaminen ja monilukutaito. Henkilöstön työhyvinvointia on seurattu ja kehitetty työyhteisökyselyjen tulosten mukaan suunnitelmallisesti. Lisäksi yhteisöllisyyttä ja jaetun johtamisen periaatteita edistetään edelleen. Tavoitteena on huomioida erityisesti koulunkäynninohjaajien ammattiryhmä osana kouluyhteisöä.

Talousarviovuonna 2023 on panostettu erityisesti opetushenkilöstön työkuormien arviointiin. Tavoitteena on mitoittaa työmäärä oikein ja tarvittaessa ottaa uutta opetushenkilöstöä tasapainottamaan kuormitusta. Lisäksi tällä voidaan taata myös jatkossa pätevän opetushenkilöstön saanti.

Talous

Oppilasmäärän kasvun pysähtyminen mahdollistaa henkilöstökulujen tarkastelun pitkällä aikavälillä. Suomenkielinen koulutusjaosto on käsitellyt opetuksen resursointia lukuvuodelle 2023–2024 alkuvuodesta 2023. Lukuvuodeksi 2023–2024 perustetaan muutamia uusia ryhmiä lähinnä yläkoulujen, oppimisen tuen ja valmistavan opetuksen laadukkaan opetuksen takaamiseksi. Tällä on vaikutusta vuoden 2023 henkilöstökulujen arvioitua suurempaan kasvuun.

Opetuksen laadun kehittäminen ja opetussuunnitelman mukainen opetus vaatii lukuvuonna 2023–2024 hieman suuremmat opetustuntiresurssit kuin lukuvuonna 2022–2023. Vuoden 2023 henkilöstökulut arvioidaan kuitenkin nousevan uusien lainsäädännöllisten, kuten laajennettuun oppivelvollisuuteen sekä oppilaiden tukeen liittyvien velvoitteiden johdosta. Lisäksi sisäiset vuokratulot nousevat Keväkummun ja Tolkkisten koulujen lisärakennusten sekä Linnajoen, Albert Edelfeltin ja Huhtisten koulujen uudistettujen pihojen käyttöönoton seurauksena. Lisäksi suomenkielisen palveluverkon kehittäminen ja turvaaminen saariston ja Etelä-Porvoon oppilaat huomioiden luo velvoitteen tarkastella ja toteuttaa Epoon koulun tuottamat palvelut saaristolain, yhdenvertaisuuslain ja kylärakenneohjelman vaatimusten pohjalta nykyisellä Epoon koulun oppilaaksiottoalueella. Digitalisaation hyödyntäminen opetuksessa lisää tietokoneiden määrää ja nostaa leasing kustannuksia käyttöalouteen.

Vuoden 2023 talousarvioon liittyi epävarmuuksia Covid-19 virusepidemian tukitoimien ja oppimiseen liittyvien toimenpiteiden osalta. Lisäksi materiaalien ja muiden kustannusten hintojen nousua oli vaikea arvioida haasteellisen maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi. Myös valmistavan opetuksen tarve ja ryhmien määrän arviointi oli vaikeaa. Valtuuston kesäkuussa 2021 hyväksymän toimenpideohjelman toteuttaminen ja siihen liittyvien välttämättömien toimenpiteiden jatkuminen lisäsi kustannuksia. Epävarmuustekijä oli laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön hyväksymisen tuomat lisäkustannukset varsinkin materiaali- ja henkilöstökulujen sekä uusien tukikurssien osalta. Koulukuljetusten kokonaisuus ja varsinkin tilausliikenteen uusi kilpailutus lisäsi epävarmuutta kuljetuskustannusten määrän arviointiin. Koulukuljetusasioissa pyritään jatkossa tiiviimpään yhteistyöhön kaupunkikehityksen liikennesuunnittelijoiden kanssa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalakustannukset sekä valtuuston päättämät koululaisten välipalat olivat mukana talousarviossa. Valtion erityisavustukset lukuvuodelle 2023–2024 on huomioitu niin tulojen kuin menojen osalta kevääseen 2024 asti. Henkilöstökulut ja myös kokonaishenkilöstön lukumäärä on kuitenkin lisääntynyt hankerahoituksen, kehittämisprojektien sekä kohdennettujen valtionosuuksien mahdollistamana vuonna 2023 verrattuna edelliseen vuoteen.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus järjestää perusopetusta ja valmentavaa koulutusta yhdeksässä ruotsinkielisessä peruskoulussa noin 1700 oppilaalle. Oppilasmäärä kasvoi vähän vuoden aikana, lähinnä keskusta-alueella. Toisen asteen koulutus järjestetään Borgå Gymnasiumissa, jossa on hieman yli 300 opiske-

lijaa. Toisen asteen koulutuksessa on aktiivisesti kehitetty yhteistyötä Kotkan, Loviisan ja Sipoon ruotsinkielisten lukioiden kanssa, mutta myös yhteistyötä Linnankosken lukion sekä Careerian ja Praktikumin kanssa. Yhteistyötä on kehitetty erityisesti laajennetun oppivelvollisuuden kannalta. Peruskoulun jälkeistä nivelvaiheen koulutusta järjestetään sekä Borgå folkakademissa että Praktikumin. Molemmilla linjoilla tehdään alueellista yhteistyötä, jota on jatkettu lukuvuonna 2023–24. Oppilas- ja opiskelijahuolto hyvinvointialueella tarjosi kuraattori- ja psykologiapalveluja sekä ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaille että toisen asteen opiskelijalle. Palvelut siirtyivät hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Kasvavavan opinto-ohjauksen tarpeiden vuoksi yksi oppilasohjaaja on palkattu lisää 1.8.2023 alkaen. Jaoston käsittelemä selvitys osoitti, että nykyisellä resurssilla ei pystytä vastaamaan kaikkiin pidentyneestä oppivelvollisuudesta aiheutuviin tarpeisiin.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Työtä ohjaa ensi sijassa lainsäädäntö ja kansalliset opetussuunnitelman perusteet. Henkilöstökyselyn tulokset on otettu huomioon kehitettäessä organisaatiotamme ja johtamistamme, jotta meillä on parhaat edellytykset luoda puitteet laadukkaaseen koulutukseen sekä turvalliseen ja terveelliseen oppimisympäristöön, sekä oppilaille että henkilöstölle. Kaksi uutta aluerehtoria aloitti työssään 1.8.2023. Aluerehtorimallin avulla pystyimme paremmin vastaamaan myös uusiin tarpeisiin muuttuneessa toimintaympäristössä uuden kasvun ja oppimisen toimialan, kaupungin uuden organisaation, hyvinvointialueen sekä päivitetyn hallintosäännön kanssa. Erityistä huomiota kiinnitettiin läsnäoloon kouluissa ja paikallinen opetussuunnitelma päivitettiin tämän osalta kesäkuussa 2023. Jaoston päätöksellä pilottiprojekti uuden ryhmän osalta jatkui lukuvuonna 2023–24. Näin turvattiin paremmin kaikkien oppilaiden mahdollisuus saada päättötodistus keväällä 2024. Rekrytointihaasteet ovat hidastaneet muutamia toimenpiteitä. Esikouluryhmille sopivien tilojen suunnittelu Kvarnbackenin skolaaniin on edennyt, mutta hankesuunnitelmaa ei saatu valmiiksi vuoden 2023 aikana. Tarveselvitys Borgå Gymnasiumin liikuntasalista hyväksyttiin kasvun ja oppimisen lautakunnassa ja hankesuunnitelman laadintaan perustettiin työryhmä. Laajennettu oppivelvollisuus koski syksystä 2023 alkaen kaikkia kolmea vuosikurssia Borgå Gymnasiumissa.

Henkilöstö

Johtamisen kehittäminen ja kaupungin hyväksymä koronapandemian jälkeinen toimenpideohjelma on otettu huomioon myös syksyllä 2023. Kahden tärkeän alueen, opetussuunnitelman sekä oppilaiden hyvinvoinnin ja oppimisen tukemisen prosessien johtamiseksi on palkattu kaksi aluerehtoria, jotka aloittivat työssään 1.8.2023. Näin sekä strategista johtamista että koulun kasvatuksellista päivittäistä johtamista vahvistettiin. Henkilöstölle järjestettävässä pitkäkestoisessa koulutuksessa priorisoitiin toimintakulttuuria, joka auttaa hyvien suhteiden

luomisessa ja näkemään oppilaisa hyvän sekä vahvuudet. Kaksi kouluvalmentajaa työskenteli hyvinvoinnin puolesta, niin yläkoulun oppilaiden kuin huoltajienkin kanssa ja heidän työkuvaansa selkeytettiin. Erityisopettajia palkattiin lisää syksystä 2023 henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

Talous

Suurimmat menot koostuvat sisäisistä vuokrista sekä henkilöstömenoista. Muutokset sisäisten vuokrien osalta koskien Lyceiparkens skolan koulupihan uudistamisesta, Vårberga skolan lisärakennuksesta ja Borgå Gymnasiumin julkisivukorjauksesta oli huomioitu talousarviossa. Ruotsinkielisen koulutusjaoston käsittelemät resurssit peruskoulun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen turvaamiseksi pysyivät viime vuosien tasolla. Ulkoiset tuet kattoivat suurelta osin koronapandemiasta aiheutuvan toimenpideohjelman kustannukset. Lisäykset henkilöstömenoissa johtuivat panostuksesta oppilaisiin, joilla on riski jäädä ilman päättötodistusta, Koronaohjelman toimenpiteistä, valmistavan opetuksen tarpeista sekä johtamisjärjestelmän uudistuksesta. Koronapandemian aikana koulujen henkilökunta osallistui vain vähän täydennyskoulutuksiin, mikä on johtanut patoutuneeseen tarpeeseen, jota alettiin purkamaan 2023, mikä lisäsi sijaistarvetta. Oppivelvollisuuden laajentaminen lisäsi tarvetta useamman kurssin järjestämiseen lukiossa syksystä 2023. Ruotsinkielisten koulutuspalvelujen tulot muodostuvat pääosin valtion ulkopuolisista tuista sekä niin sanotuista kotikuntakorvauksista. Valtion saatujen erityisavustukset pienenevät vuonna 2023 ja jäivät odotuksia pienemmiksi.

Varhaiskasvatuspalvelut

Asiakkuudet

Alle 3-vuotiaiden lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa kasvoi ja läntisellä alueella perustettiin lisäryhmiä 1–2-vuotiaille. Tarveselvitykset tehtiin Omenatarhan, Kvarnbackenin ja keskustan alueelle. Osallistumisasteen nousu alle 3-vuotiaissa näkyy selkeästi lisääntyneenä tilatarpeena.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä vaihtelee alueittain ja kieliryhmittäin, minkä vuoksi lähipalveluperiaatteen toteuttaminen on jatkuvasti haasteellista. Läntisen alueen lisääntyneen palvelukysynnän vuoksi Gammelbackan ja Eestinmäen päiväkoteihin perustettiin tilapäisryhmät alkuvuodesta. Näissä päiväkodeissa otettiin tilapäisesti sali- ja ruokasali-tiloja käyttöön perustettaessa uusia lapsiryhmiä. Opintielle saatiin elokuussa lisätilat kahdelle uudelle ryhmälle kahden aikaisemmin perustetun ryhmän lisäksi. Opintien tiloihin hankittiin toimintavälineitä ja kalusteita, joiden hankintakustannuksia ei ole huomioitu päiväkodin talousarviossa. Eestinmäen päiväkodin lisäryhmä toimi heinäkuun loppuun asti. Gammelbackan päiväkodissa toimi lisäryhmä koko vuoden.

Bjurbölen päiväkodissa valmistauduttiin siirtymään uudisrakennustiloihin vuoden vaihteen jälkeen. Loppuvuodesta tehtiin uuteen päiväkotiin tarvittavia hankintoja, joiden kustannuksiin ei oltu varauduttu päiväkodin talousarviossa. Eestinmäen ja Huhtisen päiväkotien rakennushankkeiden suunnittelua valmisteltiin sekä Kaarenkylän päiväkodin korvaaminen Jokilaakson koulun yhteyteen suunnitelluilla tiloilla on ollut myös valmistelussa.

Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden länsirannalle suunnitellun toimipisteen hankesuunnitelma valmistui ja uudisrakennushanketta länsirannalla viedään eteenpäin.

Varhaiskasvatuslain mukaiseen kolmiportainen tuki – prosessiin liittyvä hallinnollinen päätös tehostetusta ja erityisestä tuesta otettiin käyttöön varhaiskasvatuspalveluissa. Lasten tuen tarpeet ovat lisääntyneet ja tämä näkyy määräraikaisten lapsen tuen lastenhoitajien määrän lisääntymisenä.

Valtion erityisavustuksien avulla panostettiin edelleen toiminnan kehittämiseen. Liikkumisen lisäämisen edistämisen 3-vuotinen hanke päättyi huhtikuussa. Hankkeen aikana saatiin vakiinnutettua monia hyviä uusia käytäntöjä. Lasten liikuntasuosituksen mukainen 2/3 lasten päivän liikuntasuosituksesta toteutuu Porvoon varhaiskasvatuksessa.

Vieraskielisten lasten ja perheiden tukemista sekä hyvinvointityötä jatkettiin palkkaamalla valtionavustusten avulla varhaiskasvatuksen erityisopettajia, kieli- ja kulttuuriopettajia ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajia.

Päiväkotien johtajuusjärjestelyjen kehittämiseksi käynnistettiin alkusyksystä apulaisjohtajamallin pilotointi kahdessa päiväkodissa ajalle 8/2023–5/2024.

Yksityisen päiväkotin Piccolon toiminnan loppumisen jälkeen Rauhankadun toimipaikassa olevat kaksi ryhmä siirtyivät Puistopäiväkodin ryhmiin. Elo-syyskuussa Rauhankadulla tehtiin korjaustoimenpiteitä sisä- ja ulkotiloissa. Rauhankadun ryhmien siirtyminen kaupungin toiminnaksi on lisännyt Puistopäiväkodin vuokra-, henkilöstö- ja toimintavälineiden kustannuksia.

Henkilöstö

Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus ja sijaisten saanti on ollut edelleen haastavaa. Varhaiskasvatuksessa on paljon määräraikaista henkilöstöä, koska useisiin tehtäviin on palkattu ei-kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Varhaiskasvatuspalveluihin palkatun määräraikaisen rekrytointiasiantuntijan toimesta kehitettiin sijaisvälitystä. Vakituisten sijaisten lisääminen päiväkoteihin ja Lapsen tukeen on osittain auttanut henkilöstön riittävyden varmistamisessa.

Sairauspoissaolojen määrä lisääntyi verrattuna aikaisempaan vuoteen ja jouduttiin palkkaamaan määräaika-sijaisia, joka näkyy henkilöstömenojen kasvussa.

Päiväkotien henkilöstörakennetta pyrittiin nimikemuutoksien avulla muuttamaan talousarviovalmistelun yhteydessä varhaiskasvatustalouden mukaiseksi ja näin lisäämään korkeakoulutettuja työntekijöitä päiväkoteihin. Varhaiskasvatuksen sosionomien rekrytoinnissa ei kuitenkaan onnistuttu saamaan kuin muutama työntekijä tavoitellun 40 sijaan. Henkilöstöä hakeutui jatkokoulutautumiseen ja sen tukeminen edelleen tulevien vuosien aikana on erittäin tärkeää, vaikkakin se on hidas tie lisä-täessä kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Alan vetovoimaisuuden lisäämiseksi tehtiin paljon yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Näkyvyyttä lisättiin osallistamalla tapahtumiin ja tuotiin esille alan merkityksellisyyttä. Porvoon varhaiskasvatuksessa on paljon panostettu laadun lisäämiseen kehittämällä toimintaympäristöjä, lisäämällä digitaalisuutta, kehittämällä johtajuutta ja panostamalla henkilöstön kouluttautumiseen.

Varhaiskasvatushenkilöstön saatavuushaasteiden vuoksi varhaiskasvatushenkilöstölle kohdennettiin merkittäviä palkantarkistuksia 1.6.2023 alkaen. Paikallisu-neuvotteluissa tehtäväkohtaisia palkkoja korotettiin sekä henkilökohtaisia lisiä lisättiin. Sekä paikallisesti kohden-netut järjestelyerät että yleiskorotukset nostivat henkilö-stökuluja enemmän kuin talousarviossa on huomi-oitu.

Talous

Varhaiskasvatuspalveluissa tapahtuneiden toiminnallisten muutosten vuoksi talousarvion puitteissa ei ole py-sytty. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja saatiin arvi-oitua enemmän, joka auttoi osittain lisääntyneiden me-nojen kompensoinnissa.

Lisäryhmien perustamisesta johtuvat henkilöstölisäykset on osittain huomioitu talousarviossa. Eestinmäen ja Gammelbackan päiväkotien lisäryhmien lisäksi muuta-maan päiväkotiin on jouduttu lisäämään yksittäisiä työn-tekiä lapsimäärän lisääntymisen, erityisesti alle 3-vuotiaiden, johdosta. Sairauslomien määrän kasvami-nen on lisännyt sijaiskustannuksia aikaisempaa enem-män.

Yksityisen päiväkodin lakkauttaminen ja siirtyminen kau-pungin toiminnaksi lisäsi Puistopäiväkodin henkilöstö- ja toimintakuluja, mutta palvelusetelin käytössä syntyy säästöjä. Palvelusetelin arvon nousu ja lisäksi alle kol-mivuotiaiden palvelusetelin arvon tarkistus nostivat pal-velusetelikuluja. Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden talousarvioon oli budjetoitu vähemmän määrärahoja kuin edellisenä vuonna, vaikka toiminta jatkui samassa laajuudessa.

Kotihoidontuen käytössä lisääntyi joustavan ja osittaisen hoitorahan kulut sekä sisarkorotusten määrä, jotka nos-tavat kotihoidon tuen kustannuksia. Lasten tuen tarpeet ovat lisääntyneet, joka näkyy Lapsen tuen yksikön kus-tannusten kasvuna. Henkilöstömenojen kasvuun pal-kantarkistusten yhteydessä ei ole varauduttu riittävästi ja tämä aiheuttaa ylitystä henkilöstömenoissa.

KASVUN JA OPPIMISEN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2023

PALVELUALUE	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOT-%
Kasvun ja oppimisen johto						
TOIMINTATUOTOT				835	-835	
Tuet ja avustukset				144	-144	
Muut toimintatuotot				691	-691	
TOIMINTAKULUT	-4 737 977	-1 800 000	-6 537 977	-4 352 490	-2 185 487	66,6%
Henkilöstökulut	-2 469 100	-1 800 001	-4 269 101	-2 646 263	-1 622 838	62,0%
Palvelujen ostot	-1 990 601	1	-1 990 600	-1 463 420	-527 181	73,5%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 400		-11 400	-4 821	-6 579	42,3%
Avustukset	-15 000		-15 000	-2 500	-12 500	16,7%
Muut toimintakulut	-251 876		-251 876	-235 486	-16 390	93,5%
TOIMINTAKATE	-4 737 977	-1 800 000	-6 537 977	-4 351 655	-2 186 322	66,6%
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus						
TOIMINTATUOTOT	2 857 800		2 857 800	2 539 802	317 998	88,9%
Myyntituotot	1 124 000		1 124 000	1 395 815	-271 815	124,2%
Maksutuotot	50 000		50 000	-7	50 007	-0,0%
Tuet ja avustukset	1 600 000		1 600 000	1 063 278	536 722	66,5%
Muut toimintatuotot	83 800		83 800	80 716	3 084	96,3%
TOIMINTAKULUT	-52 801 456		-52 801 456	-53 301 135	499 679	100,9%
Henkilöstökulut	-27 768 500		-27 768 500	-28 248 984	480 484	101,7%
Palvelujen ostot	-8 732 400		-8 732 400	-8 410 475	-321 925	96,3%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 071 100		-1 071 100	-1 154 016	82 916	107,7%
Avustukset	-350 000		-350 000	-349 890	-110	100,0%
Muut toimintakulut	-14 879 456		-14 879 456	-15 137 770	258 314	101,7%
TOIMINTAKATE	-49 943 656		-49 943 656	-50 761 333	817 677	101,6%

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

TOIMINTATUOTOT	1 154 900	1 154 900	734 983	419 917	63,6%
Myyntituotot	461 000	461 000	364 103	96 897	79,0%
Maksutuotot			10 811	-10 811	
Tuet ja avustukset	650 000	650 000	345 169	304 831	53,1%
Muut toimintatuotot	43 900	43 900	14 900	29 000	33,9%
TOIMINTAKULUT	-23 831 883	-23 831 883	-23 738 522	-93 361	99,6%
Henkilöstökulut	-13 497 000	-13 497 000	-13 034 522	-462 478	96,6%
Palvelujen ostot	-3 833 300	-3 833 300	-3 963 888	130 588	103,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-486 500	-486 500	-552 315	65 815	113,5%
Avustukset	-2 500	-2 500	-10	-2 490	0,4%
Muut toimintakulut	-6 012 583	-6 012 583	-6 187 788	175 205	102,9%
TOIMINTAKATE	-22 676 983	-22 676 983	-23 003 539	326 556	101,4%

Varhaiskasvatuspalvelut

TOIMINTATUOTOT	3 159 500	3 159 500	3 143 172	16 328	99,5%
Myyntituotot	73 400	73 400	99 666	-26 266	135,8%
Maksutuotot	2 392 900	2 392 900	2 579 633	-186 733	107,8%
Tuet ja avustukset	676 300	676 300	463 873	212 427	68,6%
Muut toimintatuotot	16 900	16 900	-1	16 901	-0,0%
TOIMINTAKULUT	-39 861 399	-39 861 399	-42 910 650	3 049 251	107,6%
Henkilöstökulut	-21 579 800	-21 579 800	-24 738 754	3 158 954	114,6%
Palvelujen ostot	-9 510 400	-9 510 400	-9 286 520	-223 880	97,6%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-240 800	-240 800	-323 526	82 726	134,4%
Avustukset	-1 956 000	-1 956 000	-2 094 183	138 183	107,1%
Muut toimintakulut	-6 574 399	-6 574 399	-6 467 667	-106 732	98,4%
TOIMINTAKATE	-36 701 899	-36 701 899	-39 767 478	3 065 579	108,4%

TUNNUSLUVUT TP2023				
KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA				
SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS JA LUKIOKOULUTUS	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Perusopetuksen opetustuntiresurssi/kevät	7206	7269	7352	7302
Perusopetuksen opetustuntiresurssi/syky	7269	7275	7400	7591
Lukio-opetuksen kurssiresurssi/kevät	860	888	921	921
Lukio-opetuksen kurssiresurssi/syky	888	890	930	921
Erityisopetuksen käyttötunnit vko/oppilas	0,29	0,3	0,32	0,29
a) laaja-alainen	0,14	0,14	0,15	0,14
b) luokamuotoinen	0,16	0,16	0,17	0,12
Perusopetuksen oppilasmäärä	3897	3901	3904	3876
Lukio-opetuksen oppilasmäärä	719	713	720	687
Perusopetus/netto/oppilas	8922	10415	10900	11456
Lukio-opetus/netto/oppilas	7254	8375	9000	9459
RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS JA LUKIOKOULUTUS	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Perusopetuksen opetustuntiresurssi/kevät	3272	3263	3277	3277
Perusopetuksen opetustuntiresurssi/syky	3263	3277	3275	3280
Lukio-opetuksen kurssiresurssi/kevät	385	385	387	387
Lukio-opetuksen kurssiresurssi/kevät	385	387	387	387
Erityisopetuksen käyttötunnit vko/oppilas				
a) laaja-alainen	0,17	0,14	0,14	0,14
b) luokamuotoinen	0,13	0,16	0,15	0,15
Perusopetuksen oppilasmäärä	1686	1692	1700	1700
Lukio-opetuksen oppilasmäärä	322	302	315	303
Perusopetus/netto/oppilas	10168	11371	12500	13138
Lukio-opetus/netto/oppilas	7620	9261	9900	10405
VARHAISKASVATUSPALVELUT	TP2021	TA2022	TA2023	TP2023
0-6 vuotiaiden määrä Porvoossa	3406	3322	3400	3223
Lapsia kunnan järjestämässä päivähoidossa, % osuus 1-6 v. ikäluokasta	71,7 %	73,3 %	73,0 %	76,3 %
Lapsia yksityisessä päivähoidossa, % osuus 1-6 v. ikäluokasta	13,42 %	12,04 %	13,00 %	12,20 %
Lapsia kotihoidon tuella, % osuus 0-6 v. ikäluokasta	12,80 %	12,22 %	12,60 %	8,50 %
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	560	521	518	508
Päiväkotien määrä	21	21	21	21
Käyttöaste	73 %	74 %	84 %	80 %

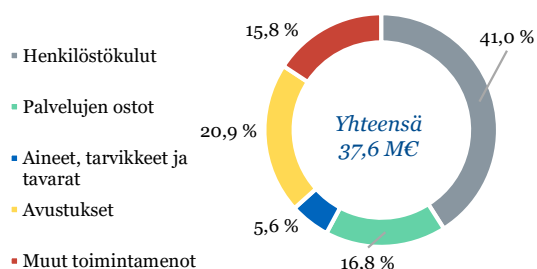
2.1.5 ELINVOIMA

ELINVOIMA	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOT-%
Toimintatuotot	6 569 300		6 569 300	6 080 831	488 469	92,6 %
Toimintakulut	-38 760 277	-400 000	-39 160 277	-37 563 031	-1 597 246	95,9 %
Toimintakate	-32 190 977	-400 000	-32 590 977	-31 482 199	-1 108 778	96,6 %

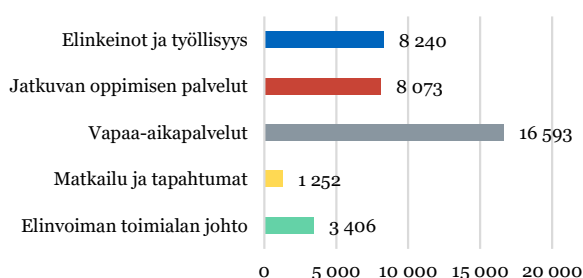
Talousarviomuutokset tilikauden aikana:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi elinvoiman menoihin yhteensä 400 000 euron lisämäärärahan. Alituslupa: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt elinvoiman tuloihin 600 000 euron alitusluvan.

Elinvoima tiliryhmittäin

Elinvoima kulujakauma TP2023
1 000 €

Elinvoiman toimialan johto

Elinvoiman toimiala aloitti toimintansa 1.1.2023. Elinvoiman toimialan johdon painopisteitä ovat pitkälti olleet uuden organisaation ja toimialan kokonaisvaltainen implementointi ja jatkokyöstäminen.

Toimialan johto on koordinoitunut kehitysyritys Posintraalta tilattavia palveluita, Taidetehtaan ja Event Factoryn toimintaa sekä Kokonniemen kehitysyrityksen toimintaa. Mainitut yhtiöt ovat keskeisiä toimi-jointa kaupungin palvelutarjonnan tuottamisessa. Elinvoiman johto on aktiivisesti osallistunut, koko kaupungille merkittävään TE-2025 uudistuksen valmisteluun.

Palvelualueeseen kuuluu myös elinvoiman lautakunta. Lautakunta kokoontui kauden aikana kymmenen kertaa. Liikuntapalvelujen uusi hallintomalli hyväksyttiin elinvoimalautakunnassa lokakuun kokouksessa, kaupunginvaltuuston antaman ohjeistuksen mukaisesti (KV 15.6.2022 §51: Organisaatiomuutos).

Palvelualueen käyttötalouden menojen toteutuma pysyi talousarvion puitteissa. Palvelualueen palkkakulut ovat olleet budjetoitua pienemmät, johtuen alkuvuoden vajamiehityksestä. Palvelualueen menojen toteutuma oli kokonaisuudessaan 89 %. Elinvoiman johdon palvelualueen alla on keskitetty koko toimialan HPK:n palvelumaksut ja KEVA:n eläkemaksut. Palvelualueen käyttötalouteen tehtiin kauden aikana talousarvio muutos lisäämällä 400 000 toimialan henkilöstökuluihin.

Matkailu ja tapahtumat

Matkailu- ja tapahtumapalvelujen viiden hengen tiimin vuosi uudella elinvoiman toimialalla on ollut toiminnan-tyytyväinen. Toimenpiteiden tavoitteet matkailu- ja tapahtumapalveluissa painottuvat matkailijoiden oleskelun pidentämiseen sekä matkailun edistämiseen myös perinteisten matkailusesonkien ulkopuolella.

Matkailu- ja tapahtumapalvelujen itse tuottamat tapahtumat sekä tapahtumakumppanuudet houkuttelivat kävijöitä ympäri vuoden ja lisäsivät alueen vetovoimaa. Matkailu- ja tapahtumapalvelut tuotti Porvoon Valot -valotapahtuman helmikuussa, suunnistustapahtuma Jukolan kisakatsomon torilla, uuden Jokikarnevaalit -tapahtuman, Taidetehtaan X Games -pelitapahtuma sekä joulutorin Porvoon torilla. Kumppanina matkailu- ja tapahtumapalvelut toimivat Vanhan Porvoon kauppiaasyhdistys ry:n Ostosten yö, Kummitusten yö ja joulunavaus -tapahtumissa, Nordic Live Productions Oy:n Porvoon Viinijuhlat -tapahtumassa sekä pyöräilytapahtumissa Nordic Gravel Series sekä Porvoon Ajot.

Porvoolaisten yritysten palveluita ja tuotteita on esitelty vuoden aikana Matkamessuilla, Kongressi-messuilla, Kotimaan matkailumessuilla sekä kuukauden ajan Loviisan asuntomessuilla. Matkailu- ja tapahtumapalvelujen asiantuntijat ovat aktiivisesti toimineet matkailun kehittämisen yhteistyöverkostoissa kuten Urban Agenda for EU for Sustainable Tourism -verkostossa, matkailun hiilineutraaliutta tukevassa Carbon Neutral Experience -hankkeessa, Uudenmaan liiton matkailutyöryhmässä

sekä Helsingintekijät -kumppanuusverkostossa, jonka kautta Porvoo on esillä Helsingin matkailun kanavissa.

Aktiivista ja monikanavaista matkailumarkkinointia on tehty kotimaassa ympäri vuoden Visit Porvoon omissa sosiaalisen median kanavissa sekä ostetun median kanavissa kuten tv:ssä, radiossa, digitaalisilla alustoilla sekä ulkomainonnan ja hakukonemarkkinoinnin keinoin. Kansainvälistä matkailumarkkinointia on suunnattu Ruotsiin, Viroon sekä Saksaan. Matka-workshopissa tammikuussa Helsingissä tavattiin kansainvälisiä matkanjärjestäjiä. Matkailu- ja tapahtumapalvelujen tiimi on vuoden aikana esitellyt Porvoota useille vierailulla käyneille matkanjärjestäjä- ja toimittajaryhmille mm. USA:sta, Ranskasta, Saksasta sekä kotimaasta.

Porvoolaisille matkailutoimijoille järjestettiin kaksi palvelumuotoilukoulutusta. Toinen koulutuspolku keskittyi Vanhan Porvoon matkailun kehittämiseen ja toinen joulusesongin tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Jouluteemainen koulutuspolku johti Porvoon kaupungin Joulupukkisäätiön kumppanuuden laajenemiseen myös mukana olleiden yritysten käyttöön. Tapahtumajärjestäjille suunnattiin tapahtumaturvallisuuskoulutus.

Matkailu- ja tapahtumapalvelut on seurannut markkinoinnin tavoitteiden toteutumista kanavakohtaisesti. (Koosteita markkinointitoimenpiteistä 2023 sivulla Markkinointitoimenpiteet - Visit Porvoo) sekä tapahtumakävijöiden määrää. Tapahtumakävijöiden määrään matkailu- ja tapahtumapalveluiden tuottamissa tapahtumissa vuoden 2023 aikana voidaan yleisellä tasolla olla tyytyväisiä.

Kesällä 2023 toteutetussa yrityksille suunnatussa kyselyssä vastaajat antoivat arvosanaksi 4,25 (asteikolla 1–5) matkailu- ja tapahtumapalvelujen kanssa tehdyille yhteistyölle. Sitovaksi tavoitteeksi asetettu matkailijoiden rekisteröityjen yöpymisten 4 % vuoden kasvu on joulukuun 2023 lopussa käytössä olleiden lukujen perusteella jäämässä tavoitteesta (tammi-joulukuu + 0,8 % vuoteen 2022 verrattuna).

Yleisen taloustilanteen aiheuttama kustannusten nousu on aiheuttanut haasteita talousarvion toteuttamisessa. Kustannustehokkaalla toimintatavalla suunnitellut toimenpiteet on kuitenkin pystytty toteuttamaan talousarvion puitteissa.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden toimintavuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisena, ja uusina toimintamuotoina ja harrastuspalveluina on otettu käyttöön Pensselitehtaan bänditilat, skeittihalli, Näsin kartanon lyhytaikainen vuokraus kulttuuritoimintaan sekä Porvoon virtuaalinen taidemuseo. Kulttuuri- ja liikuntaohjelmaa on toteutettu johdonmukaisesti, ja nuorisopalvelut on valmistellut

NUPS:aa eli nuorisotyön perussuunnitelmaa. Julkiset tilat, kuten kirjastot, museot, näyttely-, nuoriso- ja liikuntatilat ovat olleet normaalisti auki ja asiakkaat ja matkailijat ovat löytäneet takaisin eri palvelujen pariin. Kokoniemen kehittämishanke etenee, ja liikuntapalveluiden ja liikuntapaikkaverkoston kehittämistä valmisteltiin johdonmukaisesti. Vapaa-aikapalveluiden avustukset myönnettiin keväällä ensimmäistä kertaa kaupunginhallituksen vahvistaman uuden avustusohjeen mukaisena. Kulttuuripalvelut on valmistellut yleisavustuksen sääntöjen uudistamista.

Kokoniemen kehittämishanke eteni ja usea tilahanke kuten bändi- ja skeittitilat toteutuivat. Kulttuuri- ja liikuntaohjelmien toimenpiteitä käynnistettiin ja toteutettiin. Vapaa-aikapalveluiden toimintakate pysyi talousarvion puitteissa. Palvelualueen avustusrahat säilyivät hyvällä tasolla ja liikunnan yleisavustusten ja kulttuurin kohdeavustusten määrärahat kasvoivat ja tasapainottivat yhdistysten taloutta pandemiavuosien jälkeen. Vapaa-aikapalveluiden hankesalkku laajeni entisestään. Harrastamisen mallin kustannuspaikka siirrettiin kesken toimintavuoden nuorisopalveluille vapaa-aikapalveluiden hallinnosta. Liikuntapalveluissa suunnitellut liikuntapaikkoihin liittyvät investoinnit eivät täysin toteutuneet suunnitellun mukaisesti.

Toimialayhteistyötä on toteutettu erityisesti kasvun ja oppimisen sekä kaupunkikehityksen toimialojen kanssa. Liikuntapalvelut on osallistunut aiempaa aktiivisemmin alueelliseen ja kansalliseen verkostotoimintaan.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluissa valmisteltiin päätöksentekoon kattavaa kehittämisen kokonaisuutta, jolla on vaikutuksia niin sisäiseen työntekoon kuin ulkoisiin asiakkaisiin. Timmi-varausjärjestelmän sähköinen asiointi otettiin entistä laajempaan käyttöön vuorojen varaamisessa, ja toimintatapoja kehitettiin edelleen saadun palautteen pohjalta. Yhteistyö mm. toimitilajohdon, kaavoituksen ja maankäytön sekä kaupunki-infran kanssa tiivistyi entisestään. Kokoniemen kokonaisuuden suunnittelu eteni.

Hinthaaran lähiliikuntapaikan täydentävä kaukalo asennettiin lokakuussa. Kokoniemen ulkokuntoilualueen laajennusurakka käynnistettiin, ja sen arvioidaan valmistuvan kevään 2024 aikana. Ulkoilureittien valaistuksesta laadittiin selvitys, ja Tolkkisiin toteutettiin tennisseinä. Urheiluhallin kuntosalilaitteet uusittiin, ja uusi traktori hankittiin ulkoilualueiden ylläpitoon. Humla-Holkenin ulkoilureitille toteutettiin osittainen reitin siirto ja perusrannus. Liikuntapalvelut hankki toisen liikuntavaunun, joka edesauttoi päiväkotien ja koulujen mahdollisuutta lainata liikuntavaunuja liikunnallisen toimintansa monipuolistamiseen.

Usean työtehtävän määräaikaisjärjestelyt vaikuttivat edelleen heikentävästi liikuntapalvelujen toimintaan.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden järjestämät kulttuuripalvelut ja –tapahtumat sekä näyttely- ja museotoiminta on toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Useampi kulttuuripalveluiden tuottamista kauden tapahtumista oli loppuunmyyty ja museoiden ja näyttelyiden kävijämäärät palasivat pandemiavuosien edeltävälle tasolle. Kulttuuriohjelman 2030 toimintavuoden painotuksiin kuului mm. hyvinvoinnin edistäminen kulttuuripalveluiden ja –tapahtumien järjestämisessä. Osallistumisen kynnys pidettiin matalana ja erityisesti lasten ja lapsiperheiden tarpeita huomioitiin. Vastuu kulttuurikasvatuksen Kulttuuripolku-toiminnan koordinoinnista siirtyi vapaa-aikapalveluiden hallinnosta kulttuuripalveluille ja palvelumalli päivitettiin vastaamaan varhaiskasvatuksen ja koulujen nykytarpeita. Muun kulttuurikasvatustarjonnan ja taideopetuksen alueellinen suunnittelutyö jatkui Sipoon kunnan kanssa hankerahoituksella (SKAPA). Myös kaupunkikulttuurin ja -elämän vetovoiman vahvistamiseen panostettiin taiteen keinoin esimerkiksi osallistamalla useisiin kaupunkitapahtumiin sekä tarjoamalla Näsin kartanoa kulttuuritoimijoiden käyttöön. Länsirannan taideohjelman kautta hankittiin kaksi uutta julkista taideteosta ja Porvoon puistokadulle valmisteltiin uutta taideohjelmaa. Kulttuuripalvelut osallistui Porvoo Event Factoryn Oy:n kanssa Taidetehtaan toiminnan jatkokehittämiseen.

Kirjastopalvelut

Porvoon kaupunginkirjaston kävijä- ja lainamäärät nousivat kaikissa toimipisteissä edellisen vuoteen verrattuna. Kävijämäärät olivat korkeammat kuin ennen koronavuosia ja ovat nousseet vahvasti erityisesti Gammelbackan kirjastossa. Kirjastossa oli perustoiminnan lisäksi vuoden aikana paljon tapahtumia, näyttelyitä, vilkasta yhteistyötä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa sekä hankkeisiin liittyvää toimintaa. Vuoden 2023 tavoitteisiin kuului monilukutaidon ja lukuinnon tukeminen yhteistyössä koulujen, varhaiskasvatuksen ja perheiden kanssa. Kesän lukukampanja, joka toteutettiin yhteistyössä alakoulujen ja perheiden kanssa, oli huipentuma tälle työlle, ja luettujen kirjojen määrässä tehtiin uusi ennätys. Porvoossa puhuttaa -hankkeen avulla edistettiin vuoropuhelua ja osallistumista kaupungissa järjestämällä keskustelutilaisuuksia ja jalkautumalla asukastapahtumiin. Jatkohanke alkoi loppuvuodesta ja kirjasto pyrkii sisällyttämään vuoropuhelun edistämistä myös perustoimintaan. Kirjastotaitelua-hankkeessa järjestettiin kirjastotaitelijan avulla sanataidekerho lapsille, sanataidepajoja eri ikäisille ja kirjoitusiltoja aikuisille. Vuoden tavoitteisiin kuuluivat pääkirjaston tilamuutosten loppuunsaattaminen uusimalla opasteet ja avaamalla omatoimialuetta. Opasteet valmistuivat, mutta omatoimialueen avaaminen viivästyi sopimusteknisten ongelmien johdosta. Gammelbackan kirjaston sisäilmaongelmaan on haettu ratkaisua uusien ilmanvaihtolaitteiden avulla.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden toimintaa toteutettiin suunnitelmien mukaisesti kaikissa työmuodoissa. Yön yli kestäviä leirejä toteutimme vain muutaman, koska paikallinen leirityöaikasopimus valmistui vuoden lopussa. Etsivässä nuorisotyössä kohdattiin nuoria viime vuotta enemmän tiivistyneen oppilaitosyhteistyön myötä. Sateenkaareva Arcus toiminnan kävijämäärä nousi. Nuorisotilojen vuokraaminen lasten syntymäpäiväjuhliin lisääntyi merkittävästi. Pensselitehtaan bänditilat valmistuivat nuorten käyttöön syyskuussa. Kaikki kymmenen harjoitustilaa täyttyivät heti. Skeittihalli valmistui vuoden lopussa hie-man aikataulussa myöhässä. Toimintaa toteuttava paikallinen rullalautayhdistys Asfaltti-ihottuma ry avasi ovet käyttäjille joulukuun puolivälissä. Nuorisotila Zentran uusi pelitila mahdollisti monipuolisemman pelitoiminnan järjestämisen. Vastuu harrastamisen mallin koordinoinnista siirtyi nuorisopalveluihin 1.8. alkaen. Kerhoja toteutettiin syyskaudella jokaisessa peruskoulussa. Nuorisotyön perussuunnitelma NUPS valmistui loppuvuodesta. Nupsissa kuvataan porvoalaisen nuorisotyön työmuodot ja niiden toteuttamistavat. Syksyllä käynnistimme yhdenvertaisuussuunnitelman työstämisen nuorisopalveluille. Vuoden aikana testasimme kahta tilastointi- ja raportointijärjestelmää käyttööme.

Jatkuvan oppimisen palvelut

Taideoppilaitos

Taideoppilaitoksessa kehitettiin (Musiikkiopisto ja Taidekoulu) sisäistä yhteistyötä ja yhteistoimintaa sekä yhteispalveluja toteuttamalla mm. tapahtumia musiikin ja kuvataiteen keinoin.

Päivähoitopäivän aikana annettava varhaisiän musiikinopetus toteutui viidessä (5) sopimuskunnassa, joissa ryhmiä oli yhteensä 170, ja niistä Porvoossa ryhmiä 101, päiväkotimuskarilaisia oli yhteensä 2439, joista porvoolaisia 1561. Taideoppilaitos osallistuu kahteen SKAPA-hankkeen kahdella akselilla, Porvoo - Sipoo ja Loviisa, Lapinjärvi, Pyhtää ja Kotkanseutu. Hankkeisiin saatiin Itä-Uudellemaalle ja useammalle vuodelle lähes 700.000 euroa tukea Svenska kulturfondetilta. SKAPA-hankkeen käynnistäminen ja osittaiset kokeilut vuonna 2023 vähensivät Taideoppilaitoksen oppilaitoksen maksutuottoja, koska SKAPA-hankkeen palvelut ovat maksuttomia lapsille ja nuorille ja saatu korvaus hankkeeseen sijoitetusta työpanoksesta ei kata maksutuottojen menetystä.

Taideoppilaitoksen brändiasiakirjan valmistelu eteni kulu- luvan vuoden aikana. Brändiin vaikuttaa myös Taideoppilaitoksen sopimuskuntien tarpeet. Taideoppilaitos on osallistunut eri kumppanuuskuntien Suomen harrastamismallien toteuttamiseen, kuntien kulttuuripolkuihin ja kulttuurikasvatussuunnitelmien toteuttamiseen. Lisäksi Taideoppilaitos on voinut vahvistaa kuntien tarjoamia kulttuuripalveluita omalla toiminnallaan ja henkilökuntansa osaamisella ja asiantuntijuudella. Musiikkiopisto

on edistänyt AUF-orkestereiden (UMO, Avanti, FiBo) kuntapalveluita kuudessa kunnassa.

Taideoppilaitos jatkoi loppuvuodenkin Sipoossa väistötiloissa. Loviisan Sibeliuksen-talo on pantu omistajan (Konstamsfundet) toimesta myyntiin. Taidekoulu jatkaa kolmatta vuotta väistötiloissa. Mäntsälässä ollaan edelleen vanhoissa tiloissa.

Jousiakatemia toimii Musiikkiopiston tiloissa Porvoossa. Yhteistoimintaa kehitetään ja tehdään säännöllisesti. Osa Jousiakatemian oppilaista on siirtynyt Musiikkiopiston oppilaiksi. Kulttuurirahasto tuki Jousiakatemiaa merkittävästi. Toiminnasta on seurannut merkittävää julkisuusarvoa kaupungille ja oppilaitokselle.

Taidekoulu on tehnyt kansainvälistä yhteistyötä Viron taidekoulun kanssa Haapsalussa ja Porvoossa, vierailut ja vastavierailut toteutuivat. Taidekoulu on tehnyt kaupungissa katutaidetta yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa. Taidekoulu on toteuttanut lasten ja nuorten kesäleirit toimintaa ja ylläpitänyt aktiivista näyttelytoimintaa.

Oppilasmäärä Taidekoulussa on pysynyt ennallaan, uusia hakijoita on ollut kohtuullisen paljon. Musiikkiopiston osalta asiakasmäärä on kasvanut merkittävästi päivähoitopäivän aikana annettavan musiikinopetuksen johdosta ja Mäntsälän kunnan lisättyä vastaava palvelua 34 uudella ryhmällä (n. 350 lasta). Myös opetuksen järjestämiseen käytetyt vuositunnit ovat lisääntyneet.

Porvoon kansalaisopisto

Porvoon kansalaisopiston asiakasmäärätavoite oli 7000 opiskelijaa vuoden 2023 aikana. Tämä tavoite ei ihan toteutunut, sillä netto-opiskelijaa määrä jäi 6605. Toteutimme kuntalaisille Porvoossa ja Askolassa opetusta monipuolisesti eri aihealueilta, lähi- ja etäopetuksena, suomeksi ja ruotsiksi 37 eri oppiaineissa. Opinto-ohjelmassa on painotettu ajankohtaisia ilmiöitä ja asiakkaita kiinnostavia kursseja. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Vuoden 2023 Porvoon kansalaisopiston painopistealueita olivat edelleen digi- ja perustaitojen vahvistaminen, luku- ja kirjoitustaidon opetus, neuvonta ja ohjaus. Painopistealueet toteutettiin osittain tai kokonaan hankerahoituksella. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on suhteellisen uusi oppimistehtävä kansalaisopistoissa. Tätä työtä on vuoden 2023 aikana juurrutettu tuntiopettajille ja toteutimme noin 20 osaamisperustaista kurssia, joissa opiskelijat voivat halutessaan saada kurssin arvioitua ja siirrettyä tietovarantoon KOSKI osana heidän opintopolkuaan.

Taideoppilaitoksen hallintorakenteen ja johtamisjärjestelmän uudistaminen on saatu loppuvaiheeseen. Päätoisehdotus uudesta mallista tehdään vuonna 2024.

Työ kansalaisopiston hallintorakenteen ja johtamisjärjestelmän selkeyttämiseen on aloitettu ja johtamisjärjestelmän kehittäminen jatkuu vuoden 2024 aikana.

Vuosituntien lisääntyminen ei ole nostanut asukaskohtaista taiteen perusopetuksen nettomenoa, koska vastaavasti valtionosuus ja VOS-tunnit sekä oma tulonhankinta on vahvistunut jo toista vuotta. Myös uusi kuntamaksu päivähoitomuskarin järjestämisestä kasvatti taideoppilaitoksen tuloja puolen vuoden ajalta. Sipoon kunta ainoana sopimuskuntana lisäsi oppilaspaikkamääräänsä ja panostustaan taideoppilaitokseen, Porvoon oppilaspaikkakiintiö polki paikallaan. Taideoppilaitoksen VOS - lisäys vaikutus taiteen perusopetukseen oli n. 120.000 euroa. Yhteensä taiteen perusopetukseen saatiin valtionosuutta 2,3 miljoonaa euroa.

Taideoppilaitoksen toimintakulut toteutuivat talousarvion määrärahojen puitteissa ja toimintatuotot ylittivät uuden kuntamaksun myötä.

Porvoon kansalaisopiston talous pysyi talousarviossa. Tulot eivät toteutuneet aivan suunnitellusti, koska kaikki hankehakemuksille ei myönnetty rahoitusta. Tämä näkyi myös menopuolella henkilöstökulujen alituksella.

Elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen

Elinkeinot, työllisyys ja kotoutumisen edistäminen aloittivat tässä uudessa yhdistelmässä ja uutena palvelualueena vuoden 2023 alusta. Palvelualueen päämääränä on tuoda työllisyys- ja kotoutumispalvelut lähemmäksi elinkeinoelämää, jotta nyt ja tulevaisuudessa voitaisiin paremmin vastata yrityskentän kasvavaan työvoimatarpeeseen.

Tavoitteet ovat toteutuneet muilta osin täysin, mutta työllisyyden kohtaantoa edistävälle hankkeelle ei saatu rahoitusta vuonna 2023, ja yritämmekin nyt alkaneena vuonna uudestaan.

Kuntakokeilun asiakastyölle asetetut tavoitteet toteutuivat vuonna 2023, ja työllisyysalueen koosta ja toimintaperiaatteista saatiin tehtyä sopimus viiden muun itäisen Uudenmaan kunnan kanssa.

Kotoutumisen edistämisen yksikölle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet niiltä osin, kuin ne koskevat kotoutumisen edistämisen kehittämistä ja palvelutarjonnan luomista.

Talousarvio toteutui elinkeinopalveluissa hieman suunniteltua alhaisempana, tavallista hieman pienemmän hankesalkun vuoksi.

Työllisyyden kokonaisuuden osalta kustannukset ovat olleet suunniteltua korkeammat, mm. Palkkatukien aktiivisen käytön sekä työllisyysaluevalmistelun puitteissa.

Tulevien kuukausien aikana selvinnee, voidaanko valmistelun kustannuksiin saada valtiolta korvauksia. Kotoutumisen osalta voidaan todeta, ettei talousarvio toteutunut odotetulla tavalla. Toteutuman alijäämä selittyy pitkälti sillä, että uuden Kotoutumisen edistämisen yksikön talousarvio vuodelle 2023 oli tehty arvailujen ja oletuksien pohjalta koska mitään aiempaa faktoihin perustuvia taloustietoja ei ollut käytettävissä. Lisäksi vaikeutti Venäjän Ukrainaa vastaan käynnistämä hyökkäys merkittävästi asiakasmäärien ja -virtojen ennustamista.

Kotoutumisen edistämisen yksikkö on valtaosan vuodesta toiminut vajaamiehityksellä, mikä osaltaan on vaikuttanut arvioitujen henkilöstökulujen toteumaan. Henkilöstön poikkeuksellinen kielitaito on vuorostaan johtanut ennenkuulumattoman pieneni tulkkaukustannuksiin.

Elinkeinot

Elinkeinopuolella on kehitetty Business Porvoo-toimintamallia kehittämistä yhdessä Kehitysyhtiö Posintran ja porvoalaisen yrityscentän kanssa. Samoin on harjoitettu aktiivista Invest-In toimintaa ja tavoiteltu Porvooseen sijoittumaan sekä kansallisia että kansainvälisiä yrityksiä. Porvooseen sijoittumista suunnittelevat tällä hetkellä erityisesti erilaiset isommat vihreän energian toimijat, ja heille soveltuvia maankäytön ratkaisuja on koordinoitu yhdessä Kaupunkikehityksen yksiköiden kanssa. Kehitysyhtiö Posintran kanssa on aloitettu useampi yrityscentän kasvua tukeva hanke.

Työllisyys

Työllisyyspalveluissa on sekä hoidettu työttömien työnhakijoiden työttömyysturvan ja työnvälityksen tehtäviä Kuntakokeilussa että valmisteltu yhdessä muiden itäisen Uudenmaan kuntien kanssa Työ- ja elinkeinopalveluiden uudistusta, joka astuu voimaan 1.1.2025. Kuntakokeilulle siirtyneitä asiakkaita oli vuoden lopussa 2900.

Aktiivisempaa yritys- ja oppilaitosyhteistyötä on edelleen jatkettu mm. työluotsien toiminnan myötä. Ohjaamo on osa työllisyyspalveluita, ja nuorten työllistymiseen on panostettu monialaisella osaamisella HVA:n ja muiden toimijoiden kanssa.

Kolmannen vuosineljänneksen aikana työttömyys on lähtenyt edelliseen neljännekseen verrattuna hyvin hienoiseen kasvuun talouden näkymien huonontuessa. Samalla yrityscentässä edelleen jatkuvaa huomattavaa työvoimapulaa. Työllisyystilanteen huonontuminen, ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden syventyminen näkyy mm. kaupungin työmarkkinaosuuksien kasvuna, ja ko. maksujen loppusumma tulee kasvamaan ainakin kulu-

van vuoden ajan. Myös tulevan TE-uudistuksen valmistelun kustannukset ovat olleet jonkin verran korkeammat, kuin olimme osanneet talousarviota tehdessämme ymmärtää.

Kotoutuminen

Kotoutumisen edistämisen tehtäviä ja palveluita on suunniteltu ja organisoitu toiminnan alusta alkaen kotoutumislain kokonaisuudistusta ennakoiden. Ensimmäisenä toimintavuotena luotiin ja vahvistettiin monialaisen yhteistyön malleja sekä kokeiltiin uusia palveluita, joilla pyritään tehostamaan alkuvaiheen kotoutumista ja sujuvoittamaan polkuja työelämään.

KOTO24 -uudistuksen erityistehtäviä ovat mm. kunnan kotoutumishjelman laatiminen, työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumisen vahvistaminen, monialainen yhteistyö sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestäminen. Näiden kaikkien osalta on valmistautuminen ja osin myös toteuttaminen käynnistetty vuoden 2023 aikana.

Kotoutumislain uudistuksen myötä kuntien tehtäväksi tulee mm. järjestää monikielinen yhteiskuntaorientaatio osana kunnan kotoutumishjelmaa. Yhteiskuntaorientaatio on suunniteltu tulevaisuudessa järjestettävän Kotoutumispalveluiden ja Porvoon kansalaisopiston yhteistyönä. Ensimmäisenä käynnistetty tigrinjankielinen yhteiskuntaorientaatio loppuvuodesta Porvooseen saapuneille eritrealaisille kiintiöpakolaisille.

Kaikille maahan muuttaneille tulee jatkossa tarjota matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita sekä perustietoa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta. Porvoossa jo useamman vuoden toiminut matalan kynnyksen ohjauspiste (MOI) on vakinaistettu osaksi kotoutumisen edistämisen yksikön toimintaa. Ohjauspiste toimii Kotoutumiskeskuksessa.

Kotoutumisen edistämisen yksiköstä riippumattomista syistä vuosittain saapuvasta pakolaiskiintiöstä (25 henkilöä) vastaanotettiin ainoastaan 14 henkilöä. Heistä 10 saapui marras-joulukuussa.

Viimeisen vuosineljänneksen aikana ukrainalaiset hakivat aktiivisesti kotikuntamerkintöjä, ja ukrainalaisia kotikuntamerkinnän saaneita oli vuoden loppuun mennessä 150 henkilöä. Ukrainalaisten siirtyessä kuntaan ovat he asuneet Suomessa vähintään vuoden eikä heistä näin ollen synny yhtä suuria kustannuksia kuin kiintiöpakolaisista. Ukrainalaisista saadut korvaukset kattavat hyvin heistä aiheutuvat kustannukset.

ELINVOIMAN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2023

PALVELUALUE	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO JA MUUTOKSET	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOT-%
Elinvoiman toimialan johto						
TOIMINTAKULUT	-3 413 300	-400 000	-3 813 300	-3 405 813	-407 487	89,3%
Henkilöstökulut	-619 900	-400 000	-1 019 900	-691 976	-327 924	67,8%
Palvelujen ostot	-1 778 400		-1 778 400	-1 731 883	-46 517	97,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 500		-5 500	-813	-4 687	14,8%
Avustukset	-1 000 000		-1 000 000	-975 000	-25 000	97,5%
Muut toimintakulut	-9 500		-9 500	-6 141	-3 359	64,6%
TOIMINTAKATE	-3 413 300	-400 000	-3 813 300	-3 405 813	-407 487	89,3%
Matkailu ja tapahtumat						
TOIMINTATUOTOT				16 200	-16 200	
Myyntituotot				9 166	-9 166	
Maksutuotot				-15	15	
Muut toimintatuotot				7 048	-7 048	
TOIMINTAKULUT	-1 226 736		-1 226 736	-1 251 806	25 070	102,0%
Henkilöstökulut	-314 000		-314 000	-356 766	42 766	113,6%
Palvelujen ostot	-723 400		-723 400	-744 349	20 949	102,9%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 500		-19 500	-12 124	-7 376	62,2%
Muut toimintakulut	-169 836		-169 836	-138 567	-31 269	81,6%
TOIMINTAKATE	-1 226 736		-1 226 736	-1 235 606	8 870	100,7%
Vapaa-aikapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	2 762 700		2 762 700	2 595 837	166 863	94,0%
Myyntituotot	224 900		224 900	254 325	-29 425	113,1%
Maksutuotot	939 100		939 100	991 786	-52 686	105,6%
Tuet ja avustukset	794 900		794 900	550 656	244 244	69,3%
Muut toimintatuotot	803 800		803 800	799 070	4 730	99,4%
TOIMINTAKULUT	-17 103 131		-17 103 131	-16 592 524	-510 607	97,0%
Henkilöstökulut	-6 063 500		-6 063 500	-5 931 422	-132 078	97,8%
Palvelujen ostot	-2 610 800		-2 610 800	-2 710 458	99 658	103,8%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 172 900		-2 172 900	-1 937 123	-235 777	89,1%
Avustukset	-1 844 300		-1 844 300	-1 648 563	-195 737	89,4%
Muut toimintakulut	-4 411 631		-4 411 631	-4 364 957	-46 674	98,9%
TOIMINTAKATE	-14 340 431		-14 340 431	-13 996 686	-343 745	97,6%
Jatkuvan oppimisen palvelut						
TOIMINTATUOTOT	2 381 600		2 381 600	2 365 843	15 757	99,3%
Myyntituotot	690 000		690 000	698 570	-8 570	101,2%
Maksutuotot	1 456 400		1 456 400	1 531 421	-75 021	105,2%
Tuet ja avustukset	230 000		230 000	130 261	99 739	56,6%
Muut toimintatuotot	5 200		5 200	5 591	-391	107,5%
TOIMINTAKULUT	-8 139 939		-8 139 939	-8 072 798	-67 141	99,2%
Henkilöstökulut	-6 157 400		-6 157 400	-6 047 907	-109 493	98,2%
Palvelujen ostot	-669 100		-669 100	-678 637	9 537	101,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-171 700		-171 700	-104 859	-66 841	61,1%
Avustukset	-101 100		-101 100	-101 300	200	100,2%
Muut toimintakulut	-1 040 639		-1 040 639	-1 140 096	99 457	109,6%
TOIMINTAKATE	-5 758 339		-5 758 339	-5 706 955	-51 384	99,1%
Elinkeinot ja työllisyys						
TOIMINTATUOTOT	1 425 000		1 425 000	1 102 952	322 048	77,4%
Myyntituotot				189 806	-189 806	
Maksutuotot				1 900	-1 900	
Tuet ja avustukset	1 425 000		1 425 000	909 641	515 359	63,8%
Muut toimintatuotot				1 605	-1 605	
TOIMINTAKULUT	-8 877 171		-8 877 171	-8 240 090	-637 081	92,8%
Henkilöstökulut	-1 417 900		-1 417 900	-2 373 741	955 841	167,4%
Palvelujen ostot	-1 590 200		-1 590 200	-431 158	-1 159 042	27,1%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 500		-27 500	-41 873	14 373	152,3%
Avustukset	-5 102 800		-5 102 800	-5 115 482	12 682	100,2%
Muut toimintakulut	-738 771		-738 771	-277 836	-460 935	37,6%
TOIMINTAKATE	-7 452 171		-7 452 171	-7 137 139	-315 032	95,8%

TUNNUSLUVUT TP2023				
ELINVOIMAN TOIMIALA				
VAPAA-AIKA PALVELUT	TP2021	TA2022	TA2023	TP 2023
Tehtäväalueen yhteiset				
Kustannustaso (netto) euroa/asukas	344	359	393	272
Avustukset (netto) euroa/asukas	32,9	30,4	33,8	32,1
Palvelujen kustannukset ikäryhmittäin				
Lapset ja nuoret (0–18 v.)	50 %	50 %	50 %	50 %
Työkäiset (18–60 v.)	25 %	25 %	25 %	25 %
Ikäihmiset (yli 60 v.)	25 %	25 %	25 %	25 %
Kirjastopalvelut				
Kirjaston nettomenot/asukas	54,2	53,6	57	57,8
Aineistomenot/asukas	5,6	6,6	5,8	6,7
Kirjastokäynnit/asukas	3,6	6,4	6,8	7,1
Lainat/asukas	12,3	14	14,6	14,1
Kirjastokäynnit (kokonaismäärä)	185696	330066	350000	365684
Kokonaislainaus	626529	716112	750000	722333
Tapahtumat	81	191	270	270
Kulttuuripalvelut				
Kulttuuripalveluiden nettokustannukset e/asukas	40,9	43,4	47,7	49,9
josta kulttuuritoiminta	18,4	20,3	28,9	26,3
josta museo- ja näyttelytoiminta	22,5	23,1	18,8	23,6
Asiakkaat näyttelyissä ja tapahtumissa	92 000	94 000	100 000	115 000
Asiakkaat kulttuuritaloissa/tuetut tapahtumat Taidetehtas, Grand	8 500	17 000	20 000	22 000
Tuetut tapahtumat kulttuuritaloissa/ kpl	53	55	100	88
Liikuntapalvelut				
Liikuntapalveluiden nettokustannukset, e/asukas	111	114	135	126
Liikuntatilojen harjoitusvuorotunnit	59531	72557	77000	72387
Uimahallin käynnit	92503	155755	198000	193531
Liikuntapalveluiden palvelutuotannon suoritteet	262854	318775	280000	319298
Nuorisopalvelut				
Nuorisopalveluiden nettokustannukset, e/asukas	30	32,41	35	30,9
Nuorten käyntikerrat/kohtaamiset nuorisopalveluiden kaikessa toiminnassa	56009	59229	60000	72864
Yksilöllisesti kohdatut nuoret kohdennetussa ja etsivässä nuorisotyössä	482	576	450	581
Yksilöllisesti kohdatut nuoret Ohjaamossa	446	412	520	
Nuorisopalveluiden tilojen käyttötunnit	7118	6791	7000	7378
Opetuspalvelut				
Vapaan sivistystyön kustannukset netto e/asukas	10,48	13,53	14,2	13
Opiskelijamäärä	5364	6255	7000	6605
Opetustunnit	15870	17194	20500	19010
- Kansalaisopisto	9985	12501	12700	13135
- BMI	3657	4693	6100	4753
Luku- ja kirjoitustaidon opetus	776	1272	1000	1195
Muu kuin valtionosuusopetus	1452	1210	900	1350
Taiteen perusopetuksen nettomeno/ porvoollainen asukas yhteensä	21,82	23,69	26,71	26,65
- Musiikkiopisto	16,37	18,18	20,53	20,98
- Taidekoulu	5,45	5,51	6,18	5,67
Konsertit ja tapahtumat			180	191
joista oppilaskonsertteja			120	163
Taidekoulun näyttelyt			10	12
Opiskelijamäärä	4400	5172	4400	5968
- Musiikkiopisto	3650	4422	3650	5203
- joista sopimuskuntien oppilaita	1506****	1871	1250	2144
- Taidekoulu	750	750	750	765
- joista sopimuskuntien oppilaita	140	140	150	148
Opetustunnit	56476	62517	57100	60528
- Musiikkiopisto	51276****	56945	52000	54838
- Taidekoulu	5200	5572	5100	5690
Musiikkiopiston uudet hakijat	749*****	639	700	634
Taidekoulun uudet hakijat	0	0	70	130

* sis. hankkeet ja lähi- ja etäopetuksen

**sis. korona vaikutukset

*** sis. jaetut ryhmät ja hanketunnit

****sis. Maksuttoman muskarin oppilaat ja 70 vktuntia

*****ajalla 1.3.-31.12.2021

2.1.6 LIIKELAITOKSILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liikelaitos Porvoon vesi

Sitova tavoite	Toteutuminen
Vedentuotannon ja vedenjakelu Tavoite kaikkien tunnuslukujen osalta Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen. Asteikko: vihreä, keltainen, punainen. <ul style="list-style-type: none"> Talousveden laatu Putkirikkojen määrä Vuotoprosentti 	<ul style="list-style-type: none"> *Tavoitteet saavutettu. Vedenlaatu oli täyttänyt yli 99 prosenttisesti laatuvaatimukset ja -suositukset. *Tavoitteet saavutettu. Ennakoimattomien putkirikkojen määrä on pysynyt pienenä, alle 4kpl/ 100 km/vuosi. *tavoitteet jäänyt toiseksi parhaalle arvosanalle. Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vedenmäärästä oli 16,39 % (parhaan arvosanan saavuttamiseksi toteuman olisi pitänyt olla alle 15 %).
Jäteveden viemäröinti ja käsittely Tavoite kaikkien tunnuslukujen osalta Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen <ul style="list-style-type: none"> Jäteveden puhdistuksen tehokkuus Tukosten määrä Vuotoveden osuus jätevesimäärästä 	<ul style="list-style-type: none"> *tavoite saavutettu. Lupa-indeksi toteutui 100 %. *tavoitteet saavutettu. Tukosten suhteellinen määrä oli 3,07, luku kertoo tukosten määrästä vuodessa suhteessa viemäriverkoston pituuteen (kpl/ 100 km/vuosi) *tavoitteet jäänyt toiseksi parhaalle arvosanalle. Tavoitteena alle 30 % ja toteutunut oli 36,58 %. Arvosana kertoo laskuttamattoman jäteveden osuudesta kokonaisjätevesimäärästä (%)
Tuloutusvaatimus <ul style="list-style-type: none"> Tuloutetaan kaupungille 5 % liikevaihdosta, 714 000 euroa / Tavoite poistettu KV 15.11.2023 	<ul style="list-style-type: none"> Tuloutustavoite toteutui talousarvionmuutoksen mukaisesti. Tuloutuksesta luovuttiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

*Arvosana 2022 mukaisesti. 2023 tiedot toimitetaan Venla-tunnuslukujärjestelmään kevään 2024 aikana. Toiminta pysynyt vakaana.

Liikelaitos Kuninkaantien työterveys

Sitova tavoite	Toteutuminen
Taloudellisen kannattavuuden saavuttaminen, nollatulot	Ei toteutunut
Ennaltaehkäisevän työn (Kela luokka I) osuus liikevaihdosta on vähintään 70 %	Toteutui

Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut

Sitova tavoite	TA 2023	TP 2023
Peruspääoman tuotto, 5 %	5 %	toteutui
Kotimaisten elintarvikkeiden osuus ostetuista kiloista	70 %	76 %, toteutui
Valmistus- ja lautashävikin osuus valmistetusta ruoasta %	Koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %	toteutui
Kasvisruoan osuutta lisätään vuosittain 10 %	toteutuu	ei toteutunut
Kouluruokailun asiakastytyväisyyskysely tehdään	toteutuu	toteutui
Siivouksen hyväksytyt laatukierrokset %	90 %	90 %, toteutui

Huomioita:

- Kotimaisten elintarvikkeiden osuutta vähensi koulujen välipalاهدelmien tarjoilu. Hedelmät ovat väistämättä tuontitavaraa.
- Hävikin määrä: trendi on laskeva – hävikin määrä pysyy Porvoossa alle maan keskiarvojen, jotka näkyvät mittarissa.
- Kasvisruoan osuuden lisääminen ei onnistunut, noin puolet asiakkaista haluaisi muuttaa nykyisen kasvisruokapäivän toteutuksen selkiseksi, että kasvisruokapäivänäkin olisi valittavissa liharuokaa.

2.1.7 KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

SITOVAT TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET	TA2023	TOTEUMA
Porvoon Energia Oy - Borgå Energi Ab		
Yhtiön toiminta tukee kaupungin strategiaa ja tuloutus on kestäväällä pohjalla.		
Kaupungille tuloutettava osinko (osinkovuoden mukaan)	2 400 000 €	toteutui
Yhtiö on kilpailukykyinen ja vakavarainen		
Omavaraisuusaste-%	≥ 20 %	toteutui
Yhtiön ympäristöystävällinen profiili		
Hiilineutraali sähkönmyynti, %	100 %	toteutui
Uusiutuvien polttoaineiden osuus kaukolämmön tuotannosta on vähintään 90 prosenttia	≥ 90 %	toteutui
Oy Porvoo EventFactory Ab		
Tilikauden tulos	≥ 0	ei toteutunut
Kaupungin myöntämän tuen määrä, teur	975	toteutui
Lyhytaikaisen tilamyynnin vuokrausaste, % (tapahtumatilat)	≥ 70 %	70 %
Pitkäaikaisen vuokrauksen käyttöaste, % (liiketilat)	100 %	99 %
Porvoon A-asunnot Oy-Borgå A-bostäder Ab		
Yhtiö toimii osana kaupungin asuntopolitiikan toteutusta ja yhtiön talous on kestäväällä pohjalla.		
Käyttökate-%	≥ 40 %	ei toteutunut 39,4 %
Asuntojen käyttöaste, %	≥ 99,7 %	ei toteutunut (99,28 %)
Velka eur/m2 laskee nykytasosta		toteutui (tot 733,95 eur, edv 746,19 eur)
Porvoon vuokra-asunnot Oy Borgå hyresbostäder Ab		
Yhtiö toimii osana kaupungin asuntopolitiikan toteutusta ja yhtiön talous on kestäväällä pohjalla.		
Asuntojen käyttöaste, %	≥ 99,7 %	ei toteutunut 95,87 %
Careeria Oy		
Yhtiön toiminta tukee kaupungin strategiaa ja sen talous on kestäväällä pohjalla.		
Tilikauden tulos	≥ - 0,5 milj. €	toteutui
Omavaraisuusaste	≥ 50 %	toteutui

2.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

(ilman liikelaitoksia)

TULOSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	%	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	5 103 900		5 103 900	5 547 724	108,7	443 824
Maksutuotot	7 624 900		7 624 900	8 685 564	113,9	1 060 664
Tuet ja avustukset	6 266 200		6 266 200	5 516 577	88,0	-749 623
Muut toimintatuotot	51 048 642	-3 000 000	48 048 642	49 745 369	103,5	1 696 727
Toimintatuotot yhteensä	70 043 642	-3 000 000	67 043 642	69 495 234	103,7	2 451 592
Valmistus omaan käyttöön	620 000		620 000	695 718	112,2	75 718
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-80 722 040	-1 572 587	-82 294 627	-82 938 464	100,8	-643 837
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-16 353 200	-263 566	-16 616 766	-16 944 136	102,0	-327 370
Muut henkilösivukulut	-3 259 200	-63 847	-3 323 047	-3 061 861	92,1	261 186
Palvelujen ostot	-54 898 621	-600 000	-55 498 621	-59 234 083	106,7	-3 735 462
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 166 400		-14 166 400	-12 065 084	85,2	2 101 316
Avustukset	-10 834 200		-10 834 200	-10 715 434	98,9	118 766
Muut toimintakulut	-46 223 956	-2 500 000	-48 723 956	-47 293 936	97,1	1 430 020
Toimintakulut yhteensä	-226 457 617	-5 000 000	-231 457 617	-232 252 998	100,3	-795 381
TOIMINTAKATE	-155 793 975	-8 000 000	-163 793 975	-162 062 046	98,9	1 731 929
Verotulot	148 238 600		148 238 600	152 597 376	102,9	4 358 776
Valtionsuudet	47 000 000		47 000 000	47 344 763	100,7	344 763
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot muilta				352 107		352 107
Korkotuotot liikelaitoksilta	160 000		160 000	106 444		-53 556
Muut rahoitustuotot	1 286 000		1 286 000	3 508 135	272,8	2 222 135
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	714 000	-714 000		13 473		13 473
Korkokulut	-800 000		-800 000	-259 958	32,5	540 042
Muut rahoituskulut	-100 000		-100 000	-99 771	99,8	229
VUOSIKATE	40 704 625	-8 714 000	31 990 625	41 500 523	129,7	9 509 898
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 500 000		-24 500 000	-22 119 864	90,3	2 380 136
Arvonalentumiset	-4 000 000		-4 000 000	-233 407	5,8	3 766 593
TILIKAUDEN TULOS	12 204 625	-8 714 000	3 490 625	19 147 251	548,5	15 656 627
Poistoeron muutos	700 000		700 000	422 409		-277 591
Rahastojen muutos				-2 170 536		-2 170 536
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	12 904 625	-8 714 000	4 190 625	17 399 124	415,2	13 208 499

Talousarviomuutokset tilikauden aikana: Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti talousarviota muutettiin tilikauden aikana yhteensä 8,0 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikelaitos Porvoon veden tuloutustavoite poistettiin kokonaan.

Verotulojen erittely	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	%	Poikkeama
Kunnan tulovero	97 000 000		97 000 000	101 297 853	104,4	4 297 853
Osuus yhteisöveron tuotosta	34 000 000		34 000 000	32 268 834	94,9	-1 731 166
Kiinteistövero	17 238 600		17 238 600	19 030 689	110,4	1 792 089
Verotulot yhteensä	148 238 600		148 238 600	152 597 376	102,9	4 358 776

Vuosi	Tulovero- prosentti	Kunnan tulovero, 1000 euroa	Muutos, %
2010	19,25	162 062	2,1
2011	19,25	167 174	3,2
2012	19,25	166 872	-0,2
2013	19,25	179 781	7,7
2014	19,25	179 346	-0,2
2015	19,75	187 564	4,6
2016	19,75	196 962	5,0
2017	19,75	190 592	-3,2
2018	19,75	192 402	0,9
2019	19,75	193 588	0,6
2020	19,75	204 259	5,5
2021	19,75	208 030	1,8
2022	19,75	223 931	7,6
2023	7,11	101 298	-54,8

Valtionosuuksien erittely	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	%	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns. yhden putken) valti- onosuus, ml. tasaukset	45 175 000		45 175 000	45 601 150	100,9	426 150
Sitä: Verotuloihin perustuvat valtionos. tasaus	-4 475 000		-4 475 000	-4 472 510	99,9	2 490
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-700 000		-700 000	-1 248 111	178,3	-548 111
Verotulomenetysten korvaus	7 000 000		7 000 000	7 464 234	106,6	464 234
Valtionosuudet yhteensä	47 000 000		47 000 000	47 344 763	100,73	344 763

2.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN (ilman liikelaitoksia)

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	%	Poikkeama
KONSERNIPALVELUT						
Investointimenot	-14 980 000	-5 350 000	-20 330 000	-17 679 714	87,0	2 650 286
Yhteensä	-14 980 000	-5 350 000	-20 330 000	-17 679 714	87,0	2 650 286
KAUPUNKIKEHITYS						
Investointimenot	-11 271 000	-3 880 000	-15 151 000	-12 803 391	84,5	2 347 609
Investointitulot	520 000		520 000			
Yhteensä	-10 751 000	-3 880 000	-14 631 000	-12 803 391	87,5	1 827 609
KASVU JA OPPIMINEN						
Investointimenot	-150 000	-35 000	-185 000	-47 671	25,8	137 329
Yhteensä	-150 000	-35 000	-185 000	-47 671	25,8	137 329
ELINVOIMA						
Investointimenot	-1 290 000		-1 290 000	-915 391	71,0	374 609
Yhteensä	-1 290 000		-1 290 000	-915 391	71,0	374 609
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Investointimenot	-27 691 000	-9 265 000	-36 956 000	-31 446 167	85,1	5 509 833
Investointitulot	520 000		520 000			-520 000
Yhteensä	-27 171 000	-9 265 000	-36 436 000	-31 446 167	86,3	4 989 833

Talousarviomuutokset tilikauden aikana:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion investointiosaan yhteensä 9 265 000 euron muutokset.

Talonrakennusinvestoinnit

Hallinnon toimitilojen keskittäminen

Uudet toimitilat valmistuivat Nimbustaloon. Liikelaitos ateria ja puhtaus ja toimitilat muuttivat Tekniikankaareltä uusiin tiloihin jo ennen joulua. Hankkeeseen kuuluvat katusen tilat suunnitellaan ja toteutetaan omalla erillisurakkanaan vuonna 2024. Vuodelle 2023 esitetty investointivaraus 4.300.000€ tulee ylittymään noin 1.300.000€. Ylitykselle haetaan erillinen ylityslupa.

Hankesuunnitelmat ja tarveselvitykset

Vuoden 2023 määräraha, 150.000€, säästyivät noin 50.000€. Määrärahalla on tehty yksilöimättömiä, tulevien vuosien investointihankkeiden hankeselvityksiä, kuntoselvityksiä ja tarveselvityksiä.

Huhtisen päiväkotia

Huhtisten uuden päiväkodin kokonaisaikataulu viivästyy, koska hankesuunnitelma päivitettiin kuusiryhmäisestä 10-ryhmäiseksi. Rakennusurakoiden kilpailutukset ja urakoitsijavalinnat tehtiin 2023, mutta varsinaiset rakennustyöt alkavat vasta 2024. Uudisrakennus valmistuu elokuussa 2025 ja valmistuttuaan korvaa Huvikunnan ja Vaaherannan päiväkodin ja Tapani Löfvingin kadulla olevat vuokratilat. Hankesuunnitelman kustannusarvio 9.350.000€ pitää.

Eestinmäen päiväkotia

Eestinmäen päiväkodin hankesuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin. Hanke sisältää uudisosan, osittain vanhojen tilojen peruskorjauksen ja pienehköjä tilajärjestelyitä. Rakennustyöt alkavat 2024 ja täysin valmiina on vuoden 2025 lopulla.

Hinthaaran sivistyskeskus

Rakennusurakat jouduttiin kilpailuttamaan kahteen kertaan, koska ensimmäisellä kerralla ei saatu yhtään tarjousta. Toisen kierroksen tarjoukset ylittivät investointivaruksen, minkä perusteella päätöksentekoa varten esitettiin kaksi vaihtoehtoa, karsittu ja investointivaruksen täyttävä ja hyväksytyn hankesuunnitelman mukainen vaihtoehto. Jälkimmäistä varten olisi tarvittu noin 1,5

Kaupunki-infra

Yleisten alueiden suunnittelussa investointikohteiden osalta on konsulttitoimintana ollut käynnissä Epoon Kivitarhan suunnittelu, Kokkonniemen liikuntakeskuksen infran yleissuunnittelu, Mt170 Box-Kulloo jkpp:n tisuunnitelma, Länsirannan hulevesien hallinnan suunnittelu, Länsirannan Puukorttelin ympäristön ja uuden vierassataman stabilointien suunnittelu, Myrskyläntien voimalinjan kohdan kävelypolun suunnittelu, Taitajankujan pohjanvahvistuksen suunnittelu, Tapahtumapuiston sähkösuunnittelu, Vanhan sillan urakka-asiakirjojen valmistelu ja Kevätlaaksonniityn katusuunnittelu.

Kaupunki-infran uudisrakennuskohteina olivat mm. Ölstens pohjoinen (Taitajankuja) ja Länsirannan ranta-

miljoonan lisämääräraha. Valintapäätöstä päätettiin lykätä, kunnes KASVO:n palveluverkkosuunnittelu etenee ja talouden tuottavuus- ja tasapainotusohjelmasta saadaan täsmällisemmät vaikutusarviot ja toimialakohtaiset säästötavoitteet.

Gammelbackan koulu

Gammelbackan uuden koulun hankesuunnitelma valmistui vuoden lopulla ja viedään päätöksentekoon helmikuussa 2024. Hankesuunnitelma sisältää uuden koulun piha-alueineen ja varusteineen. Kustannusarvio pysyy alkuperäisen investointivaruksen, 28.700.000€, puitteissa.

AE koulunpiha

AE koulun pihan täydellinen peruskorjaus valmistui aikataulun ja korjatun kustannusarvionsa mukaisesti loppuvuonna.

Länsirannan leikkipuisto, avoimet varhaiskasvatuspalvelut

Länsirannan leikkipuiston tulevasta rakennuksesta vastaa toimitilat. Leikkipuistosta, leikkivälineistä ja pihan muista varustuksista puisto-osasto. Rakennuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin loppuvuonna 2023. Toteutussuunnittelun aikana tilat suunnitellaan joustaviksi ja muunneltaviksi, jotta ne voivat tarvittaessa toimia päiväkotina Metsätähden lisätiloina ja/tai muussa varhaiskasvatuksen väistökäytössä.

Energiansäästöinvestoinnit

Sisälämpötilojen ja ilmastoinnin käyntiaikojen optimointiprojekti on toteutettu 17 kohteeseen. Hyvien kokemusten ja tuntuvien säästöjen perusteella sitä laajennetaan edelleen uusiin kiinteistöihin.

Aurinkopaneelijärjestelmiä ja maa-/ilmalämpöpumppuja on asennettu yli 30 kohteeseen. Järjestelmien asennuksia jatketaan aina laajempien peruskorjausten yhteydessä ja/tai, kun niille saadaan kohtuullinen ja järkevä takaisinmaksuaika.

alue (vierassatama). Aikainen talvi hidasti töitä Taitajankujalla ja tästä syystä myös työlle asetettu kustannusarvio ylittyi. Länsirannan ranta-alueella stabilointien osalta pystyttiin annettussa kustannusarviossa.

Kaava-alueiden jatkorakentamista tehtiin Uudella Kokonniementiellä, Haikkoonranta II alueella, Mansikkaniityssä, Aleksanterinkaaren pp-tien muutoksissa, Kultaliskadulla ja Hevosenkengänkadulla, Hellberginpolulla, Raatimiehenkadulla, Hermanninsaaren Ellaninkujalla, Raul Hellbergin kadulla, Toukokuussa sekä Ratusmentarinkatu- ja Ruiskumestarin katujen viimeistelyssä.

Uudella Kokonniementiellä kustannusarvio ylittyi lisätyönä tehdyistä viereiseen puutalokortteliin liittyvistä stabiloinneista ja tierakenteista johtuen. Haikkoonranta II alueella viimeisteltiin uusi asemakaava-alue, jotta talonrakentajat pystyivät käyttämään aluetta turvallisesti talonrakentamisvaiheessa. Aleksanterinkaaressa lisättiin kevyenliikenteen muutostöiden lisäksi ajoradalle kaivoja helpottamaan Aleksanterinkaaren hulevesien purkua. Kultalistankadulla, Hevosenkengänkadulla, Hellberginpolulla ja Raul Hellbergin kadulla tehtiin uusien kiinteistöjen valmistumisen myötä uusia katuja ja liikenteenohjausratkaisuja. Toukokuuessa parannettiin olemassa olevaa pysäköintialuetta sekä rakennettiin Uljaksentielle uusi pysäköintialue. Kuninkaaportissa rakennettiin Ratsumestarin- ja Ruiskumestarin kadulle katujen jatkeet, jotta uusien kaavoitettujen alueiden haltijat pääsevät rakentamaan kiinteistöjä.

Kaava-alueiden perusparannusta tehtiin mm. Mätäjärvellä, Vanhan kaupungin kiveystöillä ja K-korttelin kunnallistekniikan töillä. Mätäjärvellä Porvoon Vesi siirsi vesijohdon ja kyseisistä kuluista kaupunki-infra maksoi osuutensa Mätäjärven kaatopaikan kunnostustarpeiden takia. Vanhassa kaupungissa tehtiin eri alueilla kenttäkivikorjauksia irronneiden kenttäkiveyksien osalta ja kunnostettiin kiveyksiä Välikadun kohdalla. K-korttelin kunnallistekniikkaa alettiin siirtämään Porvoon Veden toimesta uuden K-Citymarketin tontin alueilta, josta kustannukset tulivat kaupunki-infralle.

Liikennejärjestelyjen osalta parannettiin pyöräilykäytäviä ja muita pyöräilyn edistämisen kohteita, kuten Itätuulentiellä, Uddaksentiellä, Vanhalla Gezeliuksenkadulla, Kattajantiellä ja Mäkitiellä. Liikennevalojen parannustöinä saatettiin Mauno Eerikinpojankadun liikennevalotyöt loppuun ja parannettiin Tolkkistentiellä kahden risteyksen liikennevaloja yhdessä Fintrafficin kanssa. Liikenneturvallisuuden kohteina parannettiin mm. Tahkotien ja Haikkoonranta kevyenliikenteen liittymää turvallisemmaksi sekä rakennettiin Hollituvantielle kevyenliikenteen ylitukseen hidastetöyssi.

Päällystämässä bitumin hintojen nousun myötä investointihankkeelle siirrettiin rahaa ja asfalttimassaa levitettiin yhteensä reilut 24 000 tonnia.

Puistojen uudisrakentamisen osalta saatettiin loppuun Länsirannan tapahtumapuisto ja pysäköintialueet yhdessä edellä mainitun uuden Kokonniementien kanssa. Puistojen perusparannushankkeina toteutettiin mm. Peippolan kolmion leikkipuisto, Tolkkisten maankaato- paikan vihertyöt, Louheenpuiston viimeistelyt, Lupiini- puiston perusparannus, Örshamnin reitin kulutuspintojen teko ja Hellberginpolun ja Kultalistankadun puiden ja ka- tuvihreän asennustyöt sekä muutettiin Länsirannan ul- koiureitin ladun sijaintia tulevan leikkipuiston takia.

Avo-oja ja muita hulevesiin liittyviä kohteita tehtiin eripuo- lilla kaupunkia. Töinä tehtiin mm. laskeutusaltaita Kul- loossa, radan alitus rumpuputkella vanhalla asemalla, avo-ojien kaivuuta, kaivojen lisäyksiä sekä ojan rakenta- mista Ernestasissa, jossa ojaa louhittiin, jottei kaupungin puolelta tontin omistajan pihalle valuneet vedet aiheuta kiinteistölle vahinkoa.

Työpaikka-alueista saatettiin loppuun Kulloon yritysalu- een työt, pois lukien Nesteentien osuus, jonka loppuun- saattaminen alkaa 2024 aikana suunnitelmamuutosten takia. Kirjaltajantien uuden varikkoalueen rakentaminen aloitettiin pohjarakenteiden rakentamisella.

Talousarvion mukaisia kohteita jäi toteuttamatta mm. suunnitelmien keskenkäisyyden vuoksi. Sammalsuontie jäi toteuttamatta johtuen Porvoon veden töiden kesken- käisyydestä. Taidetehtaan rantakatua ei voitu aloittaa, johtuen K-korttelin suunnitelmien puutteesta. Länsiran- nan leikkipuistoa ei voitu rakentaa, koska leikkipuiston rakentaminen etenee toimitilapalvelujen talonrakentami- sen aikataulussa. Vastaavasti muutamissa hankkeissa talousarvion mukaiset kustannukset ylittyivät, mutta ko- konaisuudessaan investointimäärärahaa käytettiin noin 90 %. Yksittäisten kohteiden talousarvion mukaiset yli- tykset ovat johtuneet yleisestä hintatason kasvusta, in- dekseihin sidotuissa palvelusopimuksista sekä ennakoimattomista lisä- ja muutostöistä.

INVESTOINNIT	TA 2023			Toteuma 1-12/2023	Poikkeama	TOT-%
	Alkuperäinen TA2023	TA-muu- tokset	muutosten jälkeen			
KONSERNIPALVELUT	-14 980 000	-5 350 000	-20 330 000	-17 679 714	-2 650 286	87,0 %
Osakkeet ja osuudet	-650 000	0	-650 000	-572 160	-77 840	88,0 %
Osakemerkinnät	-650 000	0	-650 000	-572 160	-77 840	88,0 %
Irtain omaisuus/ pitkävaikutteiset menot	-330 000	0	-330 000	-126 601	-203 399	38,4 %
Taloushallinnon kirjanpitojärjestelmä	-200 000	0	-200 000	-126 601	-73 399	63,3 %
Henkilöstö- ja palkkahallinto-ohjelmisto	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0,0 %
Kaupunginhallituksen huoneen kalustaminen	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0,0 %
Talonrakennus	-14 000 000	-5 350 000	-19 350 000	-16 980 953	-2 369 047	87,8 %
Hallinnon toimitilojen keskittäminen / Nimbus	-4 300 000	0	-4 300 000	-5 592 895	1 292 895	130,1 %
Hankesuunnitelmat ja tarveselvitykset	-150 000	0	-150 000	-102 161	-47 839	68,1 %
Bjurbölen päiväkodit (3 ryhmää)	-1 800 000	0	-1 800 000	-3 478 484	1 678 484	193,2 %
Huhtisen päiväkodit (uudisrakennus, 10 ryhmää)	-500 000	0	-500 000	-11 290	-488 710	2,3 %
Eestinmäen päiväkodit (korjaus ja uudisrakennus, 8 ryhmää)	-500 000	0	-500 000	-92 095	-407 905	18,4 %
Hinthaaran sivistyskeskus (laajennus ja nyk.rak.päivitys)	-4 000 000	0	-4 000 000	-136 826	-3 863 174	3,4 %
Gammelbackan koulu	-200 000	0	-200 000	-151 673	-48 327	75,8 %
AE koulun piha	-600 000	0	-600 000	-868 143	268 143	144,7 %
Länsirannan leikkipuisto, avoin varh.kasvatus	-800 000	0	-800 000	-18 888	-781 113	2,4 %
Koulualueiden liikenneturvallisuuden parantaminen	-200 000	0	-200 000	-49 911	-150 089	25,0 %
Bänditilat ja sisäsekkiteipaiikka	-100 000	0	-100 000	-124 248	24 248	124,2 %
Kaupungintalon julkisivut ja ikkunat, saneeraus	-150 000	0	-150 000	-4 000	-146 000	2,7 %
Energiansäästöinvestoinnit	-500 000	0	-500 000	-426 896	-73 104	85,4 %
Keskuskoulun lasiaulan muutos oppimisymp.	-200 000	0	-200 000	-15 865	-184 135	7,9 %
Keskuskeittiö	0	-5 000 000	-5 000 000	-4 826 854	-173 146	96,5 %
Borgå Gymnasium - perusparannus	0	-210 000	-210 000	-346 919	136 919	165,2 %
Linnajoen koulun piha	0	-140 000	-140 000	-155 012	15 012	110,7 %
Lyceiparkens skola	0	0	0	-40 548	40 548	
Kevätkummun koulu	0	0	0	-267	267	
Itäisten alueiden koulu	0	0	0	-18 978	18 978	
Asuinrakennukset	0	0	0	-519 000	519 000	
KAUPUNKIKEHITYS	-11 271 000	-3 880 000	-15 151 000	-12 803 391	-2 347 609	84,5 %
Irtain omaisuus	-901 000	-40 000	-941 000	-895 142	-45 858	95,1 %
Kaivurikuormaaja	-380 000	0	-380 000	-378 328	-1 673	99,6 %
Kairauskalusto	-240 000	0	-240 000	-257 400	17 400	107,3 %
Katujen kunnossapitoluosto	-100 000	0	-100 000	-141 738	41 738	141,7 %
Pienkalusto kaupunki-infra	-20 000	0	-20 000	-29 444	9 444	147,2 %
Mittauskalusto kaupunki-infra	-30 000	0	-30 000	-14 790	-15 210	49,3 %
Puistojen pienkoneet	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0,0 %
Pakettiautot, maapolitiikka	-31 000	0	-31 000	-25 092	-5 908	80,9 %
Kuorma-auto 4-akselinen (Hiab)	0	-40 000	-40 000	-48 351	8 351	120,9 %
Kiinteä omaisuus	-1 000 000	-2 500 000	-3 500 000	-2 829 464	-670 536	80,8 %
Kiinteistöt	-1 000 000	-2 500 000	-3 500 000	-2 829 464	-670 536	80,8 %
Kaupunki-infra	-9 370 000	-1 340 000	-10 710 000	-9 078 785	-1 631 215	84,8 %
Talousarvio uudisrakennus, kadut	-2 320 000	-1 380 000	-3 700 000	-3 728 461	28 461	100,8 %
Talousarvio perusparannus, kadut	-2 890 000	1 400 000	-1 490 000	-754 268	-735 732	50,6 %
Kevyenliikenteen väylät, erittelemätön	-265 000	0	-265 000	-130 265	-134 735	49,2 %
Liikennejärjestelyt, erittelemätön	-220 000	0	-220 000	-114 539	-105 461	52,1 %
Päällystäminen, erittelemätön	-1 400 000	-600 000	-2 000 000	-1 980 900	-19 100	99,0 %
Puistot, erittelemätön	-1 045 000	-70 000	-1 115 000	-826 236	-288 764	74,1 %
Satama, erittelemätön	-30 000	0	-30 000	-31 517	1 517	105,1 %
Avo-oijen perusparannus	-130 000	0	-130 000	-73 584	-56 416	56,6 %
Työpaikka-alueet	-670 000	-690 000	-1 360 000	-1 203 199	-156 801	88,5 %
Tutkimus ja suunnittelu	-400 000	0	-400 000	-235 817	-164 183	59,0 %
Kaupunkikehityslautakunta tulot	520 000	0	520 000	0	520 000	0 %
KASVU JA OPPIMINEN	-150 000	-35 000	-185 000	-47 671	-137 329	25,8 %
Irtain omaisuus	-150 000	-35 000	-185 000	-47 671	-137 329	25,8 %
KasvO:n irtain omaisuus	-150 000	0	-150 000	-47 671	-102 329	31,8 %
Huhtisten koulun kalusteet	0	-35 000	-35 000	0	-35 000	0,0 %
ELINVOIMA	-1 290 000	0	-1 290 000	-915 391	-374 609	71,0 %
Elinvoiman maanrakennus	-925 000	0	-925 000	-579 014	-345 986	62,6 %
Kevätkummun ja Skaftskärrin liikuntapuisto	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0,0 %
Tolkistientien frisbeegolf-rata	-250 000	0	-250 000	0	-250 000	0,0 %
Lähiliikunta-alue, Hinthaara	-50 000	0	-50 000	-39 340	-10 660	78,7 %
Lähiliikuntapaikat ja alueet	-200 000	0	-200 000	-247 571	47 571	123,8 %
Holkkenin ulkoilureitti	-190 000	0	-190 000	-227 891	37 891	119,9 %
Tervajärven uimaranta	-30 000	0	-30 000	-11 628	-18 372	38,8 %
Uimarannat, erittelemättömät	-50 000	0	-50 000	-37 816	-12 184	75,6 %
Kenttien ja ulkoilureittien valaistuksen energiatehokkuus	-20 000	0	-20 000	-14 767	-5 233	73,8 %
Hamari-Haikkoo ulkoilureitti/valaistus	-75 000	0	-75 000	0	-75 000	0,0 %
Tennisseinän rakentaminen	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0,0 %
Elinvoiman irtain omaisuus	-365 000	0	-365 000	-336 378	-28 622	92,2 %
Toimialan yhteinen irtain omaisuus	-70 000	0	-70 000	-39 132	-30 868	55,9 %
Liikuntasalien kalusteet	-20 000	0	-20 000	-13 207	-6 793	66,0 %
Liikuntapalvelujen laiturit	-40 000	0	-40 000	-15 371	-24 629	38,4 %
Liikuntapalvelujen traktorit	-125 000	0	-125 000	-174 000	49 000	139,2 %
Urheiluhallin kuntosalilaitteiden uusiminen	-50 000	0	-50 000	-27 948	-22 052	55,9 %
Liikuntapalvelujen pienkoneet	-20 000	0	-20 000	-15 379	-4 621	76,9 %
Liikuntapalvelujen kunnossapitoluosto	-40 000	0	-40 000	-51 341	11 341	128,4 %
INVESTOINTI TULOT YHTEENSÄ	520 000	0	520 000	0	520 000	0,0 %
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-27 691 000	-9 265 000	-36 956 000	-31 446 167	-5 509 833	85,1 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-27 171 000	-9 265 000	-36 436 000	-31 446 167	-4 989 833	86,3 %

2.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

(ilman liikelaitoksia)

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	%	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	40 704 625	-8 714 000	31 990 625	41 500 522	129,7	9 509 897
Tulorahoituksen korjaukset	-5 700 000		-5 700 000	3 626 076	-63,6	9 326 076
Toiminnan rahavirta yhteensä	35 004 625	-8 714 000	26 290 625	45 126 598	171,6	18 835 973
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-27 691 000	-9 265 000	-36 956 000	-31 446 167	85,1	5 509 833
Rahoitusosuudet investointimenoihin	520 000		520 000		0,0	-520 000
Pysyvien vastaavien hyöd.luov.tulot	5 700 000		5 700 000	3 231 815	56,7	-2 468 185
Investointien rahavirta yhteensä	-21 471 000	-9 265 000	-30 736 000	-28 214 352	91,8	2 521 648
Toiminta ja investoinnit, netto	13 533 625	-17 979 000	-4 445 375	16 912 246	-380,4	21 357 621
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille	-30 150 000		-30 150 000	-256 439		29 893 561
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille	-6 000 000		-6 000 000	-9 797 848	163,3	-3 797 848
Antolainasaamisten vähennykset muilta	30 015 000		30 015 000	45 900		-29 969 100
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta	1 410 000		1 410 000	1 410 000	100,0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	-4 725 000		-4 725 000	-8 598 387	182,0	-3 873 387
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000		4 000 000			-4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-13 030 000		-13 030 000	-12 333 354	94,7	696 646
Lainakannan muutokset yhteensä	-9 030 000		-9 030 000	-12 333 354	136,6	-3 303 354
Oman pääoman muutokset				1 869 661		-1 869 661
Muut maksuvalmiuden muutokset				-11 659 947		11 659 947
Rahoituksen rahavirta	-13 755 000		-13 755 000	-30 722 027		-16 967 027
Rahavarojen muutos yhteensä	-221 375	-17 979 000	-18 200 375	-13 809 781	75,9	4 390 594

2.5 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOAR- VIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Talous- arvio 1 000 €	TA- muutos 1 000 €	TA muut. jälkeen 1 000 €	Toteu- tuma 1 000 €	Poik- keama 1 000 €	Talous- arvio 1 000 €	TA- muutos 1 000 €	TA muut. jälkeen 1 000 €	Toteu- tuma 1 000 €	Poik- keama 1 000 €
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Konsernipalvelut	B	41 531	2 500	44 031	39 872	4 159	41 032		41 032	42 677	-1 645
Kaupunkikehitys	B	24 934	300	25 234	30 516	-5 282	15 891	-3 000	12 891	15 015	-2 124
Kasvu ja oppiminen	B	121 233	1 800	123 033	124 303	-1 270	7 172		7 172	6 419	753
Elinvoima	B	38 760	400	39 160	37 563	1 597	6 569		6 569	6 081	488
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	-						148 239		148 239	152 597	-4 359
Valtionosuudet	-						47 000		47 000	47 345	-345
Korkotulot	-						160		160	459	298551
Muut rahoitustulot	-						2 000	-714	1 286	3 522	-2 236
Korkomenot	-	800		800	260	540					
Muut rahoitusmenot	-	100		100	100						
INVESTOINTIOSA											
Konsernipalvelut	N										
Irtain omaisuus		330		330	127	203					
Osakkeet ja osuudet		650		650	572	78					
Hallinnon toimitilojen keskittäminen	N	4 300		4 300	5 593	-1 293					
Bjurbölen päiväkoti	N	1 800		1 800	3 478	-1 678					
Hinthaaran sivistyskeskus	N	4 000		4 000	137	3 863					
Muut talonrakennusinvestoinnit		3 900	350	4 250	2 946	1 304					
Keskuskeittiö	N		5 000	5 000	4 827	173					
Kaupunkikehitys	N										
Irtain omaisuus	N	901	40	941	895	46					
Maan hankinta	N	1 000	2 500	3 500	2 829	671					
Työpaikka-alueet	N	670	690	1 360	1 203	157					
Puistot, erittelemätön	N	1 045	70	1 115	826	289					
Päällystäminen, erittelemätön	N	1 400	600	2 000	1 981	19					
Kadut, uudisrakennus	N	2 320	1 380	3 700	3 728	-28	520		520		520
Kadut, perusparannus	N	2 890	-1 400	1 490	754	736					
Muu kuntatekniikka		1 045		1 045	586	459					
Kasvu ja oppiminen	N										
Irtain omaisuus		150	35	185	48	137					
Elinvoima	N										
Irtain omaisuus		365		365	336	29					
Elinvoima maanrakennus		925		925	579	346					
RAHOITUSOSA											
Antolainojen lisäys	B	36 150		36 150	10 054	26 096					
Antolainojen vähennys	-						31 425		31 425	1 456	29 969
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						4 000		4 000		4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	13 030		13 030	12 333	697					
Oman pääoman muutokset	-									1 870	-1 870
Vaikutus maksuvalmiuteen	-	-221	-17 979	-18 200	-9 008	-9 193					
		304 007	-3 714	300 293	277 439	22 854	304 007	-3 714	300 293	277 439	22 854

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023 euroa	1.1.-31.12.2022 euroa
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	18 156 709,67	32 069 445,32
Maksutuotot	8 671 849,16	17 505 180,83
Tuet ja avustukset	5 738 749,88	14 672 142,08
Muut toimintatuotot	15 432 206,59	18 094 516,03
Toimintatuotot yht.	47 999 515,30	82 341 284,26
Valmistus omaan käyttöön	1 408 313,08	1 459 261,07
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-91 014 924,70	-135 175 632,86
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-18 279 094,93	-28 640 836,49
Muut henkilösivukulut	-3 363 535,28	4 777 753,73
Palvelujen ostot	-49 128 152,46	-165 140 718,57
Aineet, tarvikkeet	-17 770 729,67	-22 251 705,44
Avustukset	-10 715 434,27	-15 024 016,70
Muut toimintakulut	-14 103 156,76	-21 299 832,26
Toimintakulut yht.	-204 375 028,07	-392 310 496,06
TOIMINTAKATE	-154 967 199,69	-308 509 950,73
Verotulot	152 597 376,03	316 481 220,49
Valtionosuudet	47 344 763,00	66 951 865,00
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	352 107,04	26 847,40
Muut rahoitustuotot	3 532 758,25	3 879 679,78
Korkokulut	-259 958,25	-339 686,34
Muut rahoituskulut	-99 873,21	-264 624,96
VUOSIKATE	48 499 973,17	78 225 350,64
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-26 935 780,83	-34 180 429,47
Arvonalentumiset	-233 406,72	-596 886,88
TILIKAUDEN TULOS	21 330 785,62	43 448 034,29
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	422 408,83	1 670 321,74
Varausten lisäys (-)/vähennys (+)		-4 490 000,00
Rahastojen lisäys (-)/vähennys (+)	-2 170 536,13	-14 216 411,67
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ(-)	19 582 658,32	26 411 944,36

3.2 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	2023 euroa	2022 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	48 499 973,17	78 225 350,64
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	3 624 576,44	-4 295 509,56
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-47 504 865,95	-28 325 292,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	563 629,72
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 233 314,55	9 290 833,08
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 852 998,21	55 459 011,57
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-439 139,00	-175 244,00
Antolainasaamisten vähennykset	45 900,24	379 432,49
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 333 353,97	-53 393 358,26
Oman pääoman muutokset	1 869 661,49	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	215 375,80	93 426,59
Vaihto-omaisuuden muutos	22 307,01	-133 418,76
Saamisten muutos	5 718 833,98	3 890 720,77
Korottomien velkojen muutos	-18 017 223,82	9 274 073,36
Rahoituksen rahavirta	-22 917 638,27	-40 064 367,81
Rahavarojen muutos	-15 064 640,06	15 394 643,76
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	80 593 952,55	95 658 592,61
Rahavarat 1.1.	95 658 592,61	80 263 948,85
Muutos	-15 064 640,06	15 394 643,76

3.3 TASE

TASE VASTAAVAA	31.12.2023 euroa	31.12.2022 euroa
A PYSYVÄT VASTAAVAT	337 734 751,04	333 105 844,44
I Aineettomat hyödykkeet	1 812 104,66	3 083 613,56
1. Aineettomat oikeudet	123 209,94	433 340,37
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 688 894,72	2 650 273,19
II Aineelliset hyödykkeet	302 096 805,43	282 709 572,49
1. Maa- ja vesialueet	36 858 116,53	34 089 388,41
2. Rakennukset	135 249 887,29	141 430 582,81
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 080 067,23	97 166 179,97
4. Koneet ja kalusto	3 861 008,57	5 187 939,71
5. Muut aineelliset hyödykkeet	40 533,29	40 533,29
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	21 007 192,52	4 794 948,30
III Sijoitukset	33 825 840,95	47 312 658,39
1. Osakkeet ja osuudet	30 125 568,11	44 005 624,31
3. Muut lainasaamiset	2 272 961,84	2 228 862,08
4. Muut saamiset	1 427 311,00	1 078 172,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 359 267,34	10 928 398,88
2. Lahjoitusrahastojen varat	11 330 551,64	10 899 259,36
3. Muut toimeksiantojen varat	28 715,70	29 139,52
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	90 620 769,10	111 426 550,15
I Vaihto-omaisuus	555 300,53	577 607,54
1. Aineet ja tarvikkeet	555 300,53	577 607,54
II Saamiset	9 471 516,02	15 190 350,00
Pitkäaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	9 471 516,02	15 190 350,00
1. Myyntisaamiset	5 522 938,18	6 638 773,04
3. Muut saamiset	1 433 362,16	3 758 243,09
4. Siirtosaamiset	2 515 215,68	4 793 333,87
III Rahoitusomaisuusarvopaperit		
4. Muut arvopaperit	40 167 649,23	43 804 671,59
IV Rahat ja pankkisaamiset	40 426 303,32	51 853 921,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	439 714 787,48	455 460 793,47

TASE VASTATTAVAA	31.12.2023 euroa	31.12.2022 euroa
A OMA PÄÄOMA	266 329 161,13	248 568 077,18
I Peruspääoma	77 794 141,16	83 655 913,15
IV Muut omat rahastot	42 255 321,07	40 084 784,94
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä yli-/alijäämä	126 697 040,58	98 415 434,73
VI Tilikauden yli-/alijäämä	19 582 658,32	26 411 944,36
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	25 000 000,00	25 422 408,83
1. Poistoero		422 408,83
2. Vapaaehtoiset varaukset	25 000 000,00	25 000 000,00
C PAKOLLISET VARAUKSET	12 976 689,91	8 000 000,00
2. Muut pakolliset varaukset	12 976 689,91	8 000 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	12 210 825,84	11 564 581,58
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	11 355 487,57	10 923 925,29
3. Muut toimeksiantojen pääomat	855 338,27	640 656,29
E VIERAS PÄÄOMA	123 198 110,60	161 905 725,88
I Pitkäaikainen	80 391 932,22	91 733 338,40
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	62 225 000,00	74 552 500,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	41 803,77	44 974,97
7. Liittymismaksut ja muut velat	18 125 128,45	17 135 863,43
II Lyhytaikainen	42 806 178,38	70 172 387,48
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 327 500,00	12 327 500,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	3 304,04	5 986,81
5. Saadut ennakot	1 258 933,38	1 107 590,98
6. Ostovelat	12 405 875,93	26 797 013,45
7. Muut velat	2 071 627,01	5 100 959,79
8. Siirtovelat	14 738 938,02	24 833 336,45
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	439 714 787,48	455 460 793,47

3.4 KONSERNITULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	1.1.–31.12.2023 euroa	1.1.–31.12.2022 euroa
Toimintatuotot	192 350 475,33	325 511 620,88
Toimintakulut	-306 649 011,51	-598 242 879,40
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	56 480,54	-446 206,37
Toimintakate	-114 242 055,64	-273 177 464,89
Verotulot	152 597 376,03	316 481 220,49
Valtionosuudet	47 344 763,00	66 951 865,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 160 244,68	99 730,97
Muut rahoitustuotot	1 343 022,29	2 176 851,18
Korkokulut	-5 962 704,72	-2 733 911,47
Muut rahoituskulut	-676 075,74	-7 315 874,09
Vuosikate	81 564 569,90	102 482 417,19
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-45 581 137,61	-60 905 404,84
Omistuksen eliminointierot		-7,56
Arvonalentumiset	-1 230 561,19	-4 509,35
Tilikauden tulos	34 752 871,10	41 572 495,44
Tilinpäätössiirrot	-2 161 674,89	-14 216 411,67
Tilikauden verot		-93 297,44
Laskennalliset verot	-2 713 448,33	-617 610,98
Vähemmistöosuudet	-515 365,79	-693 615,07
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	29 362 382,09	25 951 560,28

3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	2023 euroa	2022 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	81 564 569,90	102 482 417,19
Tilikauden verot		-93 297,44
Tulorahoituksen korjauserä	3 568 095,90	-4 071 645,56
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-87 520 063,95	-72 421 584,43
Rahoitusosuudet investointi menoihin		620 407,68
Pysyvien vastaavien luovutustulot	23 364 919,04	28 527 453,61
Toiminnan ja investointien rahavirta	20 977 520,89	55 043 751,05
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen vähennykset	103 622,36	551 706,87
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 514 336,74	48 675 546,14
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-31 130 562,12	-114 516 903,34
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-636 910,65
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	1 869 661,49	82 436,72
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	214 347,54	91 635,55
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 247 111,21	-1 741 140,49
Saamisten muutos	16 084 376,32	-7 447 719,94
Korottomien velkojen muutos	-12 329 107,94	18 588 269,93
Rahoituksen rahavirta	-21 920 436,82	-56 353 079,21
RAHAVAROJEN MUUTOS	-942 915,93	-1 309 328,16
Rahavarat 31.12	121 551 251,61	127 474 142,08
Rahavarat 1.1.	122 494 167,54	128 783 470,24
	-942 915,93	-1 309 328,16

3.6 KONSERNITASE

TASE VASTAAVAA	31.12.2023 euroa	31.12.2022 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	568 083 609,07	601 622 611,00
Aineettomat hyödykkeet	4 690 271,51	9 002 781,54
Aineettomat oikeudet	2 025 226,78	2 740 371,38
Muut pitkävaikutteiset menot	2 665 044,73	6 262 410,16
Aineelliset hyödykkeet	518 274 481,80	547 027 424,49
Maa- ja vesialueet	58 210 544,81	52 170 264,20
Rakennukset	234 673 615,17	266 888 346,36
Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 081 217,23	98 311 610,69
Koneet ja kalusto	14 139 286,39	19 636 255,85
Muut aineelliset hyödykkeet	74 989 418,06	72 741 541,19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31 180 400,14	37 279 406,20
Sijoitukset	45 118 855,76	45 592 404,97
Osakkuusyhtiöosuudet	9 894 347,52	11 370 069,21
Muut osakkeet ja osuudet	34 217 680,71	33 078 232,05
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	469 161,84	507 862,08
Muut saamiset	537 665,69	636 241,63
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 981 687,17	11 440 946,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT	154 737 368,36	187 141 204,33
Vaihto-omaisuus	4 251 001,79	4 492 994,04
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	110 565,91	111 321,99
Lyhytaikaiset saamiset	28 824 549,05	55 062 746,22
Rahoitusarvopaperit	48 295 649,80	52 190 846,67
Rahat ja pankkisaamiset	73 255 601,81	75 283 295,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	734 802 664,60	800 204 761,40

TASE VASTATTAVAA	31.12.2023 euroa	31.12.2022 euroa
OMA PÄÄOMA	346 352 667,89	315 410 511,05
Peruspääoma	77 794 141,16	83 655 913,15
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	50 456,38	50 456,38
Arvonkorotusrahasto	3 854 603,14	
Muut omat rahastot	64 442 773,98	62 321 285,26
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	170 848 311,14	143 431 295,98
Tilikauden yli-/alijäämä	29 362 382,09	25 951 560,28
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 920 630,42	7 459 418,91
PAKOLLISET VARAUKSET	12 976 689,91	9 451 860,70
Eläkevaraukset		19 603,49
Muut pakolliset varaukset	12 976 689,91	9 432 257,21
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	12 833 245,67	12 079 801,31
VIERAS PÄÄOMA	354 719 430,71	455 803 169,43
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	201 705 466,46	259 592 765,41
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	67 232 178,17	62 931 335,95
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	28 269 076,25	31 244 213,78
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	57 512 709,83	102 034 854,29
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	734 802 664,60	800 204 761,40

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1 KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelmilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuus arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vertailukelpoisuus vuosien välillä

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus vaikutti merkittävästi kaupungin tilinpäätöslukujen vertailukelpoisuuteen tulos- ja rahoituslaskelman sekä taseen erien osalta. Hyvinvointialueelle siirtyneet sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen toimintatuotot- ja kulut vaikuttavat tuloslaskelman vertailtavuuteen. Lisäksi uudistuksen myötä kaupungin verotulojen ja valtionosuuksien määrä väheni merkittävästi tuloslaskelmassa. Kaupungin toteuttama organisaatiouudistus tuli voimaan heti vuoden 2023 alusta ja vaikuttaa toimialojen tietojen ja lukujen vertailukelpoisuuteen, kun kaupungin toimintoja järjesteltiin uudelleen neljän toimialan alle.

Hyvinvointialueuudistuksen voimaanpanolain mukaisesti kaupungilta siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuuseen kuuluva irtaimisto sekä irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat immateriaaliset oikeudet ja luvat. Lisäksi siirtyivät sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottamista varten hankitut osakkeet, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottaminen. 1.1.2023 hyvinvointialueelle siirtyi lisäksi kaupungin järjestämän sosiaali- terveydenhuoltopalvelujen ja pelastustoimen sekä opiskeluhuollon henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka. Kuntayhtymistä Kärkulla samkommun, Eteva kuntyhtymä, sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri poistuvat Porvoon kaupungin konsernirakenteesta hyvinvointialueuudistuksen myötä 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyneen irtaimen omaisuuden määrä noin 1,8 miljoonaa euroa kirjattiin tilikauden 2023 tuloslaskelmaan luovutustappioksi. Käyttöomaisuudesta poistuneet kuntayhtymäosuudet sekä hyvinvointialueelle siirtyneet osakkeet ja lomapalkkavelka, yhteensä 5,9 miljoonaa euroa kirjattiin kaupungin peruspääomaa vastaan.

Sosiaali- ja terveystoimen vuosiin 2020–2022 kohdistuneita kotiin tarjottavien palvelujen sekä rintamaveteraanien kuntoutukseen liittyviä tuloutuksia ei ole tuloutettu aiemmilla tilikausilla. Tulouttamatta jääneet summat, yhteensä noin 1,9 miljoonaa euroa, on korjattu tilinpäätöksen 2023 yhteydessä taseen edellisten tilikausien ylijäämät tilille.

Kaupunki on muodostanut uuden pakollisen varauksen viiden miljoonan euron summalla tilinpäätöksen 2023 yhteydessä varautuakseen Kissansalmentien alueen pudistamisen kustannuksiin ja muihin kustannuksiin.

Kaupungilla on kaksi kunnallista liikelaitosta vuoden 2024 alusta alkaen: Porvoon vesi ja Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut. Kuninkaantien työterveys on lakkautettu valtuuston päätöksellä 31.12.2023 ja toiminta siirrettiin osaksi Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:tä liikkeenluovutuksella 1.10.2023 alkaen.

4.1.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa Porvoon kaupunki on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Kiinteistövero ei ole eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Osaketytäryhteisöjen, kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiön aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennallisen verovelkaan ja niiden muutos on merkitty konsernilaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Konsernirakenteen muutokset

Kuntayhtymistä Kärkulla samkommun, Eteva kuntyhtymä, sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri poistuvat Porvoon kaupungin konsernirakenteesta hyvinvointialueuudistuksen myötä 1.1.2023.

Porvoon kaupunginvaltuusto päätti 22.2.2023 merkitä Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n osakkeita suunnatussa osakeannissa. Osakemerkinnän jälkeen Porvoon kaupunki on yhtiön osakas 17,73 % omistusosuudella. Osakemerkinnän tavoitteena oli liittyä Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n osakkaaksi ja sen myötä hankkia kaupungin henkilöstön työterveyspalvelut yhtiöltä sidosyksikköhankintana 1.10.2023 jälkeen. Kaupungin työterveyspalveluiden tuottajan Liikelaitos Kuninkaantien työterveyden liiketoiminta luovutettiin samassa yhteydessä Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:lle.

4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6) Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	7 532 577,42	9 184 319,57	8 905 543,00	8 018 255,00
Sosiaali- ja terveyspalvelut	570 545,42	129 658 502,71	600 363,00	24 159 613,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut		51 501 502,31		11 738 489,00
Kasvu ja oppiminen	46 359 534,20		6 417 353,00	
Elinvoima	5 761 507,27		5 886 530,00	
Yhdyskuntapalvelut	25 003 721,03	37 147 536,39	26 189 726,00	38 424 927,00
Muut palvelut	107 122 589,99	98 019 759,91		
Toimintatuotot yhteensä	192 350 475,33	325 511 620,89	47 999 515,00	82 341 284,00

7) Verotulojen erittely	2023	2022
Kaupungin tulovero	101 297 852,95	223 930 880,68
Osuus yhteisöveron tuotosta	32 268 833,97	74 349 645,16
Kiinteistövero	19 030 689,11	18 200 694,65
Verotulot yhteensä	152 597 376,03	316 481 220,49

8) Valtionsuoksien erittely	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	41 128 640,00	44 438 621,00	41 128 640,00	44 438 621,00
Siitä: Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus	-4 472 510,00	-16 677 609,00	-4 472 510,00	-16 677 609,00
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-1 248 111,00	-1 114 354,00	-1 248 111,00	-1 114 354,00
Verotulomenetysten korvaus	7 464 234,00	23 627 598,00	7 464 234,00	23 627 598,00
Valtionosuudet yhteensä	47 344 763,00	66 951 865,00	47 344 763,00	66 951 865,00

9) Palvelujen ostojen erittely	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	5 473 514,24	110 668 401,99
Muiden palvelujen ostot	43 654 638,22	54 472 316,58
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	49 128 152,46	165 140 718,57

11) KÄYTTÖMAISUUDEN POISTOSUUNNITELMA	Poistomenetelmä	
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Porvoon veden vesijohtoavustukset	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkäaikaiset menot		
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	2 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	2 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	2 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset (1)	Tasapoisto	20 vuotta
Tehdas ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 vuotta
Elinkaarirakennukset		
- 40 % hankintahinnasta (vv. 1–20)	Tasapoisto	20 vuotta
60 % hankintahinnasta (vv. 21–40)	Tasapoisto	20 vuotta
Liikelaitos Porvoon vesi		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Vesilaitos- ja viemärilaitosrakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenottamot	Tasapoisto	30 vuotta
Jätevedenpuhdistamot	Tasapoisto	30 vuotta
Pumppaamot	Tasapoisto	30 vuotta
Vesitornit	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	Menojäännös	20 %
Johtoverkostot ja laitteet	Menojäännös	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännös	25 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännös	20 %

Liikelaitos Porvoon vesi		
- automaatiojärjestelmät ja -laitteet	Tasapoisto	7 vuotta
- koneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta
- vesi-, jätevesi- ja sadevesijohdot	Tasapoisto	30 vuotta
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 vuotta
Raskaat kuljetuskoneet	Tasapoisto	10 vuotta
Liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut koneet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Pysyvät sijoitukset		
Osakkeet, osuudet, saamiset	ei poistoaikaa	

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Eläkevastuu 1.1.		19 603,49		
Eläkevastuut 31.12.		19 603,49		
Mätäjärven kaatopaikan puhdistus 1.1.	8 000 000,00	5 000 000,00	8 000 000,00	5 000 000,00
Lisäys tilikaudella	5 000 000,00	3 000 000,00	5 000 000,00	3 000 000,00
Vähennys tilikaudella	-23 310,09		-23 310,09	
Mätäjärven kaatopaikan puhdistus 31.12	12 976 689,91	8 000 000,00	12 976 689,91	8 000 000,00
Muu varaus 1.1.		1 390 219,31		
Lisäys tilikaudella		95 518,75		
Vähennys tilikaudella		-53 480,84		
Muu varaus 31.12.		1 432 257,22		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja –tappiot	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Muu toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	3 106 780,36	6 905 230,97	3 106 780,36	6 889 630,45
Rakennusten myyntivoitot		207 696,91		171 738,03
Muut myyntivoitot	67 219,80	464 101,42	67 219,80	234 141,08
Myyntivoitot yhteensä	3 174 000,16	7 577 029,30	3 174 000,16	7 295 509,56
Muut toimintakulut				
Muu myyntitappio	1 822 097,89	16 759,45	1 822 097,89	
Myyntitappiot yhteensä	1 822 097,89	16 759,45	1 822 097,89	

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Porvoon Energia Oy	2 400 000,00	2 501 894,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Kojamo OyJ	9 672,00	9 424,00
Kuntarahoitus	158 295,00	94 245,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
HUS		396 391,69
Kärkulla samkommun		1 426,57
Yhteensä	2 567 967,00	3 003 381,26

4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttavat menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	79 299,02	2 650 273,19	2 729 572,21
Lisäykset tilikauden aikana	126 600,74	273 761,01	400 361,75
Siirrot erien välillä		15 474,14	15 474,14
Tilikauden poisto	-82 689,82	-1 250 613,62	-1 333 303,44
Poistamaton hankintameno 31.12.	123 209,94	1 688 894,72	1 812 104,66
Kirjanpitoarvo 31.12.	123 209,94	1 688 894,72	1 812 104,66

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Soranot-alueet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	34 089 388,41	141 430 582,81	97 166 179,97	3 721 515,73	40 533,29	4 794 948,30	281 243 148,51
Lisäykset tilikauden aikana	2 829 463,87	5 849 906,89	20 213 262,43	1 411 992,65		16 227 718,36	46 532 344,20
Vähennykset tilikauden aikana	-60 735,75						-60 735,75
Siirrot erien välillä						-15 474,14	-15 474,14
Tilikauden poisto		-12 030 602,41	-12 299 375,17	-1 272 499,81			-25 602 477,39
Poistamaton hankintameno 31.12.	36 858 116,53	135 249 887,29	105 080 067,23	3 861 008,57	40 533,29	21 007 192,52	302 096 805,43
Kirjanpitoarvo 31.12.	36 858 116,53	135 249 887,29	105 080 067,23	3 861 008,57	40 533,29	21 007 192,52	302 096 805,43

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet/ Tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet/ Osakkuus- ja muut omistusyhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	26 017 569,98	40 577,72	3 143 682,64	584 984,49	29 786 814,83
Lisäykset			324 220,00	247 940,00	572 160,00
Arvon alentumiset				-233 406,72	-233 406,72
Hankintameno 31.12.	26 017 569,98	40 577,72	3 467 902,64	599 517,77	30 125 568,11
Kirjanpitoarvo 31.12.	26 017 569,98	40 577,72	3 467 902,64	599 517,77	30 125 568,11

JVK-, muut laina- ja muut saamiset	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	Lainasaamiset muut yhteisöt	JVK-lainasaamiset	Liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 721 000,00	507 862,08		1 078 172,00	3 307 034,08
Lisäykset	90 000,00			349 139,00	439 139,00
Vähennykset	-7 200,00	-38 700,24			-45 900,24
Hankintameno 31.12.	1 803 800,00	469 161,84		1 427 311,00	3 700 272,84
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 803 800,00	469 161,84		1 427 311,00	3 700 272,84

OMISTUKSET YHTEISÖISSÄ

Nimi	Y-tunnus	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 €			
					omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt								
Porvoon A-asunnot Oy-Borgå A-bostäder Ab	0130542-0	Porvoo	100	100	16 813	89 298	126	
Porvoon Energia Oy-Borgå Energi Ab	0855859-4	Porvoo	100	100	74 146	115 581	12 751	
Oy Kokonhalli Ab	0489133-0	Porvoo	100	100	319	50	-6	
Porvoon Vuokra-asunnot Oy	0704105-9	Porvoo	100	100	2 928	8 177	0	
Porvoon Seudun Asuntosäätiö-Borgånejdens bostadsstiftelse	0886528-7	Porvoo	66,7	66,7	845	5 976	0	
Gammelbackan Liikekeskus Oy	0672965-2	Porvoo	100	100	1 363	7	31	
Ab Svartså Vattenverk-Mustijoen Vesilaitos Oy	0130665-0	Porvoo	60	60	83	208	5	
Porvoo Event Factory Oy Ab	2386999-9	Porvoo	100	100	-1031	2 010	-149	
Kesk. kiinteistö Oy Porvoon Piispantalo	2233875-8	Porvoo	100	100	2 471	2	0	
Careeria Oy	2918298-7	Porvoo	65,64	65,64	14 659	5 633	682	
HPK Palvelut Oy	3259263-7	Porvoo	54,9	54,9	234	987	189	
Kokonniemen liikuntakeskus Oy	3294152-6	Porvoo	100	100	1	85	-43	
				Yhteensä	112 596	226 942	13 440	
Kuntayhtymät								
Uudenmaan Liitto	0201296-1	Helsinki	3,2	3,2	44	104	-2	
				Yhteensä	44	104	-2	
Osakkuusyhteisöt								
Rosk'n Roll	2447281-1	Lohja	20,7	20,7	7 122	1 720	82	
Borgå Folkakademi Ab	1942543-9	Porvoo	37,13	37,13	1 264	416	-25	
Posintra Oy	1481499-6	Porvoo	37,77	37,77	340	134	55	
Kiinteistö Oy Jousitie	0363025-1	Porvoo	20	20	1	741	0	
				Yhteensä	8 727	3 011	112	

23) Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		499 280,37		72 896,40
Yhteensä		499 280,37		72 896,40
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Siirtosaamiset				5 539,08
Yhteensä				117 399,14
Saamiset muilta		8 972 235,65		14 994 515,38
Saamiset yhteensä		9 471 516,02		15 190 350,00

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveyshuolto	874 772,90	1 236 101,65	874 100,00	1 044 500,00
Hankeavustus	260 634,29	422 307,26	18 000,74	2 156 893,54
EU-tuet ja avustukset	6 721,27	30 546,00		
Työllisyysrahasto		2 094,09		
Muut tulojäämät	1 899 113,96	14 183 800,93	1 385 688,35	1 254 642,38
Tulojäämät yhteensä	3 041 242,42	15 874 849,93	2 277 789,09	4 456 035,92
Ennakkomenot yhteensä	962 197,38	110 386,74	237 426,59	337 297,95
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	4 003 439,80	15 985 236,67	2 515 215,68	4 793 333,87

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma	83 655 913,15	83 655 913,15	83 655 913,15	83 655 913,15
Siirto hyvinvointialueelle	-5 861 771,99		-5 861 771,99	
Peruspääoma 1.1.	77 794 141,16		77 794 141,16	83 655 913,15
Peruspääoma 31.12.	77 794 141,16	83 655 913,15	77 794 141,16	83 655 913,15
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.	50 456,38	50 456,38		
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	50 456,38	50 456,38		
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Siirrot rahastoon	3 854 603,14			
Arvonkorotusrahasto 31.12.	3 854 603,14			
Maanhankintarahasto 1.1	20 084 784,94	15 868 373,27	20 084 784,94	15 868 373,27
Siirrot rahastoon	5 000 000,00	5 600 000,00	5 000 000,00	5 600 000,00
Siirrot rahastosta	-2 829 463,87	-1 383 588,33	-2 829 463,87	-1 383 588,33
Maanhankintarahasto 31.12.	22 255 321,07	20 084 784,94	22 255 321,07	20 084 784,94
Muut omat rahastot 1.1.	42 196 314,15	32 187 620,04	20 000 000,00	10 000 000,00
Siirrot rahastoon	34,76	10 048 880,28		10 000 000,00
Siirrot rahastosta	-8 896,00			
Muut omat rahastot 31.12.	42 187 452,91	42 236 500,32	20 000 000,00	20 000 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	169 382 856,26	143 424 358,18	124 827 379,09	98 415 434,73
Muu ero		6 937,80		
HVA muutos	-404 206,61			
Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot	1 869 661,49		1 869 661,49	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	170 848 311,14	143 431 295,98	126 697 040,58	98 415 434,73
Tilikauden yli-/alijäämä	29 362 382,09	25 951 560,28	19 582 658,32	26 411 944,36
Oma pääoma yhteensä	346 352 667,89	315 410 511,05	266 329 161,13	248 568 077,18

27) Pitkäaikaiset velat	2023		2022	
	Velat jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 915 000,00	25 242 500,00		
Lainat julkisyhteisöiltä	28 709,88	31 559,77		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	12 943 709,88	25 274 059,77		

29) Pakolliset varaukset	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Pakolliset varaukset				
Mätäjärven kaatopaikan puhdistus	7 976 689,91	8 000 000,00	7 976 689,91	8 000 000,00
Kissansalmentie puhdistus	5 000 000,00		5 000 000,00	
HUS, eläkevastuu		19 603,49		
HUS, Potilasvakuutusmaksu		1 387 197,61		
HUS muut		45 059,61		
Pakolliset varaukset yhteensä	12 976 689,91	9 451 860,71	12 976 689,91	8 000 000,00

30) Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		1 986 072,78		1 616 295,29
Siirtovelat		16 120,00		
Yhteensä		2 002 192,78		1 616 295,29
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				6 721 764,76
Siirtovelat				240 504,08
Yhteensä				6 962 268,84
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Ostovelat		210 946,56		280 265,09
Yhteensä		210 946,56		280 265,09
Velat muilta		40 593 039,04		61 313 558,26
Vieras pääoma yhteensä	80 391 932,22	42 806 178,38	91 733 338,40	70 172 387,48
32) Muiden velkojen erittely	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	56 245 463,72	55 728 982,36	18 097 997,70	17 108 853,34
Muut velat	626 180,65	619 389,83	27 130,75	27 010,09
Muut velat yhteensä	56 871 644,37	56 348 372,19	18 125 128,45	17 135 863,43
33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	3 681 059,28	3 863 191,58	2 173 024,02	3 095 543,32
Menojäämät				
Henkilöstömenojen jaksotukset	17 439 890,00	34 465 900,66	11 726 714,27	19 641 478,28
Korkojaksotukset	920 819,68	451 692,61	49 956,87	59 673,60
Muut menojäämät	8 571 057,30	5 452 605,22	789 242,86	2 036 641,25
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	30 612 826,26	44 233 390,07	14 738 938,02	24 833 336,45
Siirtovelat yhteensä	30 612 826,26	44 233 390,07	14 738 938,02	24 833 336,45

4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

38) Vuokravastuut	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	23 113 935,25	73 591 290,28	23 074 724,53	56 783 230,14
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 539 613,96	13 117 589,05	4 519 786,88	10 439 499,13
Leasingvastuut yhteensä	59 399 306,30	71 412 658,40	23 033 246,92	38 081 030,06
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	7 111 650,43	9 187 315,32	1 977 441,49	5 304 409,72
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	20 521 535,12	25 122 983,56	20 521 535,12	25 122 983,56
Yhteensä	82 513 241,55	145 003 948,68	46 107 971,45	94 864 260,20
39) Vastuusitoumukset	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			80 789 400,00	92 789 400,00
Jäljellä oleva pääoma			52 014 145,06	55 084 410,46
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma		180 695,31		
Jäljellä oleva pääoma		100 727,31		
40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2023	2022		
Porvoon osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	425 011 925,00	387 229 552,00		
Porvoon osuus takauskeskuksen kattamattomista takausv. 31.12.				
Porvoon mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	338 320,00	223 928,00		
41) Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Porvoo	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kaupungille aiheutuvat veloitteet	1 313 845	2 425 089	1 313 845	2 425 089
Muut sopimukset	10 917 000	47 057 420	10 917 000	47 057 420
Sopimusvastuut yhteensä	12 230 845	49 482 509	12 230 845	49 482 509

Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	6 747 278	10 258 344		
Kohde-etuuden arvo	99 900 000	77 000 000		
Sähkökaupan hintariskin suojaus (Porvoon Energia Oy)				
Käypä arvo	51 809 778	74 066 827		
Nimellisarvo	38 201 989	13 855 020		
Sähköjohdannaissopimus (HUS)				
Käypä arvo		596 250		
Muut taloudelliset vastuut				
ARA-avustuksen palautusvastuu		1 108 453		
Arvonlisäveron palautusvastuu	542 879	665 715	103 941	103 941

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Porvoon	
	2023	2022	2023	2022
Porvoon Energia Oy				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Nimellisarvo eräpäivä 20.6.2024	18 000 000			
Markkina-arvo	222 546			
Nimellisarvo eräpäivä 10.9.2035	6 900 000			
Markkina-arvo	689 209			
Nimellisarvo eräpäivä 22.6.2026		10 000 000		
Markkina-arvo		508 505		
Nimellisarvo eräpäivä 23.6.2031	10 000 000			
Markkina-arvo	-112 364			
Nimellisarvo eräpäivä 30.4.2036	15 000 000			
Markkina-arvo	1 674 880			
Nimellisarvo eräpäivä 16.3.2037	10 000 000	10 000 000		
Markkina-arvo	934 409	1 584 033		
Nimellisarvo eräpäivä 20.9.2035	10 000 000	10 000 000		
Markkina-arvo	897 890	1 448 068		
Nimellisarvo eräpäivä 31.10.2034	30 000 000	47 000 000		
Markkina-arvo	2 431 707	6 717 738		
Sähkökaupan hintariskin suojaus				
Sähköjohdannaiset (tulouttamatta olevat) 2023				
Nimellisarvo	6 810 936	-3 315 976		
Markkina-arvo	20 349 137	33 836 131		
Sähköjohdannaiset (tulouttamatta olevat) yli 1v				
Nimellisarvo	31 391 053			
Markkina-arvo	31 460 640			
Nordpool -forwardit (tulouttamatta olevat) 2024				
Nimellisarvo		10 923 202		
Markkina-arvo		29 017 735		
Nordpool -forwardit (tulouttamatta olevat) 2025				
Nimellisarvo		6 247 793		
Markkina-arvo		11 212 960		
Sähkön hintariskin hallintaan käytetään suojausjärjestelyjä. Suojaustarkoituksessa tehtyjen sopimusten tulos kirjataan tulokseen kun suojattava tuotto tai kulu realisoituu.				
HUS-kuntayhtymä				
Sähköjohdannaiset				
- osa sähkönkulutuksesta suojataan sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa. Sähköjohdannaisilla suojaudutaan fyysisen sähkönhankinnan hintavaihteluja vastaan. Sopimuksia 31 kpl, jotka tehty kalenterivuosille 2022, 2023, 2024 ja 2025				
Käypä arvo (Porvoon osuus)		596 250		

4.5 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITÄHOJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Konsernihallinto		272
Konsernipalvelut	106	
Kaupunkikehitys	197	
Sosiaali- ja terveystoimi		1 062
Opetus- ja kulttuuritoimi		1 773
Kasvu ja oppiminen	1 418	
Elinvoima	432	
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos		274
Liiketoiminta	245	345
Yhteensä	2 398	3 726
43) Henkilöstökulut	2023	2022
Palkat ja palkkiot	91 014 924,70	135 175 632,86
Henkilösivukulut, siitä:	21 642 630,21	33 418 590,22
Eläkekulut	18 279 094,93	28 640 836,49
Muut henkilösivukulut	3 363 535,28	4 777 753,73
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	112 657 554,91	168 594 223,08
Henkilöstökulut yhteensä	112 657 554,91	168 594 223,08
44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2023	2022
SFP	18 167,25	21 542,75
SFP i Nyland	416,67	1 090,01
Porvoon Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö	15 603,04	20 225,72
Kansallinen Kokoomus	14 367,25	16 429,50
Suomen Keskusta	845,34	1 219,50
Porvoon Seudun vihreät	6 902,34	7 987,01
Porvoon Vasemistoliitto	862,66	1 137,00
Porvoon Perussuomalaiset	2 512,33	2 923,99
KD Porvoon paikallisosasto	508,82	658,99
Uudenmaan sosiaalidemokraatit	200,00	262,50
Uudenmaan piraatit	70,00	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	60 455,70	73 476,97
45) Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	16 672,50	37 192,50
Tilintarkastajan lausunnot	10 950,00	30 885,40
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 145,00	6 630,00
Palkkiot yhteensä	29 767,50	74 707,90
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	29 335,00	
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 850,00	
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	32 185,00	
Palkkiot yhteensä	61 952,50	74 707,90

46 Kaupungin ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Kaupunki on myöntänyt Mustijoen vesilaitos Oy:lle 318 000 euron rahalainan, josta 31.12.2023 on avoimena 13 800 euroa. Lainasta ei peritä korkoa eikä sille ole saatu turvaavaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiölleen EventFactory Oy:lle 975 000 euron avustuksen vuokraustoiminnasta syntyneen alijäämän kattamiseksi.

Johtajasopimukset ovat voimassa seuraavien johtavien viranhaltijoiden kanssa: apulaiskaupunginjohtaja, kaupunkikehitysjohtaja, sivistysjohtaja, liikelaitos Porvoon veden toimitusjohtaja, liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelujen toimitusjohtaja. Johtajasopimuksissa ei ole sovittu erokorvauksesta.

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1 LIIKELAITOS PORVOON VESI

Keskeisiä tapahtumia toiminnassa

Vedenhankinnan turvaamisessa porvoolaisten talousveden riittävyden varmistamiseksi edettiin suunnitellusti vuonna 2023. Saksalan vedenkäsittelylaitoksen laajennuksen rakentaminen aloitettiin kesällä 2022 ja sitä jatkettiin suunnitellusti koko vuoden 2023. Raakavesilinjojen välille Linnanmäki-Saksala sekä Suomenkylä-Saksala rakentamisurakat käynnistyivät v. 2023 alkupuolella. Uuden laitoksen ja raakavesilinjojen käyttöönotto tapahtuu kesällä 2024. Valmistuessaan laitos tuo vedenjakeluun lisää varmuutta sekä mahdollistaa kaupungin kehityksen mukanaan tuoman vedenkulutuksen kasvun arviolta 2030-luvun lopulle.

Suomenkylän v. 2022 rakennettu uusi vedenottamo voidaan ottaa käyttöön, kun yhdessä Linnanmäki-Saksala raakalinjan kanssa valmistuva vesijohto Suomenkylästä valmistuu 2024. Suomenkylästä pohjavesitutkimusten avulla löydetylle uudelle vedenottamolle saatiin AVI:ltä vedenottolupa määrälle 2000 m³ vuorokaudessa, mikä on noin 20 % koko Porvoon nykyisestä vedentarpeesta. Pohjavesitutkimuksia jatkettiin vuonna 2023 Saksalassa lisä vedenottokaivon paikan löytämiseksi.

Vuoden 2023 aikana talousvedenlaatu täytti STM talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset.

Sekä laitos- että verkostopuolella jatkettiin investointiohjelman mukaisia saneerauksia. Hamarin vesitorin ulkopuolisia rakenteita saneerattiin kuntokartoituksessa havaittujen tarpeiden mukaisesti. Noriken vedenottamolle ja vedenkäsittelylaitokselle asennettiin varavoimalaitteistot juuri ennen Jukolan suur tapahtumaa.

Hermanninsaaren jäteveden puhdistamolla merkittävien hanke normaalin kunnossapidon lisäksi oli varavoiman hankinta sekä siihen liittyvien sähköjakelun ja automaation muutostöiden suunnittelu. Alkalointikemikaalin annostelulaitteiston saneeraus suunniteltiin ja laitteisto hankittiin, jotta nyt käytössä oleva sooda voidaan vaihtaa edullisempaan ja huoltovarmuuden kannalta parempaan kemikaaliin. Jätevesien puhdistustulos oli edeltävien vuosien tapaan hyvällä tasolla ja täytti ympäristöluvan vaatimukset.

Verkoston saneerausta jatkettiin pitkäntähtäimen investointi- ja saneeraussuunnittelun mukaisesti. Vuoden 2023 aikana verkostoa, mukaan lukien hulevesiverkosto, saneerattiin Velkalassa, Gammelbackassa, Joonanmäellä ja Piispankadulla. Hamarin paineviemärin kautta johdetaan merkittävä osa Porvoon alueen jätevesistä puhdistamolle käsiteltäviksi. Vuonna 1970-luvulla rakennettu huonokuntoinen meriosuus saneerattiin rakentamalla meren pohjaan uusi paineviemäri. Mätäjär-

ven kaatopaikan tulevien kunnostustöiden takia rakennettiin vesijohtoa toiseen sijaintiin. Loppuvuodesta käynnistyi uuden Citymarketin rakennuksen vaatimat johtosiirrot Taidetehtaan viereisellä alueella. Investoinneista 49 % kohdistui verkostopuolen investointeihin.

Vedenmyynti normaaliasiakkaille väheni 7,0 % ja tukkuasiakkaiden vedenmyynti väheni 6,5 % edellisvuoden tasolta. Kokonaisvedenmyynti oli 2,8004 milj. m³, mikä on 6,8 % vähemmän kuin vuonna 2022. Jätevesilaskutus normaaliasiakkaille väheni 6,6 % ja kasvoi tukkuasiakkaiden kohdalla 11,9 %. Yhteensä jätevesilaskutus oli 2,4767 milj. m³, mikä oli 3,9 % vähemmän kuin vuonna 2022. Kustannustason noususta seurannut energian säästäminen ja yleinen säästäväisyys selittää vedenkulutuksen vähenemistä Suomessa ja Porvoon veden toiminta-alueella. Talousarviovaiheessa kulutuksen arvioinnissa käytetty väestönkasvuennuste 0,7 % jäi myös toteutumatta (toteuma noin 0,1 %).

Tilikauden tulos, talousarvion toteutuminen ja toiminnan rahoittaminen

Liikevaihto 13,86 milj. euroa oli 3 % pienempi kuin budjetoitu. Alitus johtui pienentyneestä vesi- ja jätevesilaskutuksesta. Tuloslaskelman rahoitustuotot ja -kulut olivat 8,8 % budjetoidusta. Merkittävin rahoitustuottoihin ja -kuluihin vaikuttanut tekijä on tuloutustavoitteen poistaminen. Korkotaso pysyi myös ennakoitua alhaisempana.

Toimintakulut olivat 8,4 % (629 000 euroa) budjetoitua suuremmat. Henkilöstökulut olivat 2,7 % budjetoitua suuremmat johtuen ennakoitua suuremmista yleiskorotuksista. Palveluiden, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset ylittivät 11,5 % (556 000 euroa) Kustannusten toteutumiseen budjetoitua suurempana vaikuttaa erityisesti Kokoniemen puhdistamon purkuurakka, jonka kustannukset olivat 300te, purku-urakka oli talousarviossa huomioitu investointimenoissa. Merkittäviä muita syitä kustannusten nousuun oli kemikaalikustannusten toteutuminen 26 % budjetoitua suurempana (ylitys 94 000 euroa).

Kaikki hankkeet toteutuivat lähes talousarvion ja työohjelman mukaisesti. Investoinnit 15,99 milj. euroa olivat 1,6 % (250 000 euroa) talousarviossa arvioitua suuremmat. Ylitys johtui pääosin kasvaneista rakentamisen kustannuksista. Saksalan hankkeiden pienet aikataulujen muutokset loppuvuodesta siirsi myös projektin kustannuksia 1,1 milj. € vuodelle 2024. Saksalan hanke eteni muutoksista huolimatta urakkasopimusten mukaisessa aikataulussa.

Liittymismaksuja kerättiin 1,01 milj. euroa, mikä oli 44 % budjetoidusta, liittymismaksuihin vaikutti rakentamisen merkittävä hidastuminen sekä Kilpilahden teollisuusalu-

een tonttien ennakoitua vähäisempi kysyntä. Talousarvion mukaisesti uutta lainaa nostettiin 6,00 milj. euroa. Pitkäaikaiset lainat sisältäen vuoden 2024 lyhennyksen kaupungille on vuoden 2023 lopussa 16,1 milj. euroa.

Henkilöstö

Porvoon veden henkilöstön vakituisten henkilöiden määrä oli talousarvion mukaisesti 45 henkilöä vuonna 2023. Henkilöstömäärät olivat yksiköittäin seuraavat; verkostoyksikkö 16, laitousyksikkö 12, suunnitteluyksikkö 8 ja asiakaspalvelu ja hallinto 9.

Tuloksen käyttö

Kuntalain 120 §:n mukaan johtokunnan on tehtävä esitys tilivuoden tuloksen käsittelystä. Tilivuoden ylijäämä 1 584 961,78 euroa esitetään kirjattavaksi tulostilille Liikelaitos Porvoon veden taseeseen osana omaa pää-omaa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tulevina vuosina investointitaso tulee säilymään korkeana. Investoinnit kohdistuvat verkoston saneeraukseen, keskimäärin tavoite n. 4 milj. euroa vuodessa, ja uudisrakentamiseen kaupunkikehityksen edellyttämiin kohteisiin sekä vedentuotantolaitosten kehittämiseen. Porvoon ikäisessä kaupungissa vanhin osa verkostosta on saneerattava ja myös ympäristölupa edellyttää tiettyä minimisaneeraus määrää. Vuosittainen korkea investointitaso tarvitaan, jotta porvoolaisten vesihuollon toimivuus voidaan taata. Korkean investointitason takia koko taloussuunnitelmakaudella on tarpeen korottaa vesimaksuja.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Toimitusjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta. Toiminnassa tehdään yhteistyötä konsernijohdon sekä tilintarkastajien kanssa. Toimitusjohtaja esittelee johtokunnalle jokaisessa kokouksessa katsauksen ajankohtaisista asioista.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu puutteita eikä päätöksistä ole tehty oikaisuvaatimuksia. Käyttötalousarvion toteutuminen on lähellä budjetoitua, budjetointi vaiheessa osattiin melko hyvin varautua inflaatioon/kustannusten nousuun paitsi sähkön hinnan nousu oli odotettua suurempi (n. 20 %). Vesilaitostoiminnassa riskienhallinta on keskeisessä asemassa. Talousveden tuotantoon ja jakeluun liittyvien riskien hallintaan käytetään Valviran WSP-työkäluä ja jätevedenpuhdistuksen osalta SSP-työkäluä. Vuonna 2020 perustettu Porvoon kaupungin WSP-ryhmä koontui syksyllä Noriken vesilaitoksella. Todettujen riskien poistamiseksi suoritetaan systemaattisia toimenpiteitä. Vuonna 2021–2022 päivitettiin Porvoon veden valmiussuunnitelma ja v. 2023 tarkistettiin suunnitelman ajantasaisuus. Vuoden aikana osallistuttiin AVIn järjestämään UUSIMAA23-häiriötilanne harjoitukseen. Pohjavesien suojelusuunnitelman päivitystyö käynnistyi vuoden lopussa laajalla työryhmällä, missä on mukana kaupungin eri toimialoja ja Ely.

Kustannuksia ja liikelaitoksen taloutta seurataan ja käsitellään säännöllisesti johtoryhmän kokouksissa kahden viikon välein. Kaikille hankkeille on nimetty vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on hankkeen aikataulujen ja kustannusten seuranta.

Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

Vesihuoltolain mukaan hulevesitoimintojen kustannukset on eriytetty laskennallisesti tilinpäätöksessä. Tilinpäätöslaskelmat on esitetty erikseen vesihuoltotoiminnalle ja hulevesitoiminnalle. Porvoon vesi on yhdessä kaupungin kanssa solminut vesihuoltolain 17 § mukaisen sopimuksen hulevesivastuun jakamisesta. Toistaiseksi ei ole peritty kunnalta vesihuoltolain 19a§ mukaista korvausta yleisten alueiden huleveden viemäröinnistä. Kuten tähän saakka on hulevesitoiminnot pääosin rahoitettu vesihuollon ylijäämällä.

Sitova tavoite	Toteutuminen
Vedentuotannon ja vedenjakelu Tavoite kaikkien tunnuslukujen osalta Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen. Asteikko: vihreä, keltainen, punainen. <ul style="list-style-type: none"> Talousveden laatu Putkirikkojen määrä Vuotoprosentti 	<ul style="list-style-type: none"> *Tavoitteet saavutettu. Vedenlaatu oli täyttänyt yli 99 prosenttisesti laatuvaatimukset ja -suositukset. *Tavoitteet saavutettu. Ennakoimattomien putkirikkojen määrä on pysynyt pienenä, alle 4kpl/ 100 km/vuosi. *tavoitteet jäänyt toiseksi parhaalle arvosanalle. Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vedenmäärästä oli 16,39 % (parhaan arvosanan saavuttamiseksi toteuman olisi pitänyt olla alle 15 %).
Jäteveden viemäröinti ja käsittely Tavoite kaikkien tunnuslukujen osalta Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen <ul style="list-style-type: none"> Jäteveden puhdistuksen tehokkuus Tukosten määrä Vuotoveden osuus jätevesimäärästä 	<ul style="list-style-type: none"> *tavoite saavutettu. Lupa-indeksi toteutui 100 %. *tavoitteet saavutettu. Tukosten suhteellinen määrä oli 3,07, luku kertoo tukosten määrästä vuodessa suhteessa viemäriverkoston pituuteen (kpl/ 100 km/vuosi) *tavoitteet jäänyt toiseksi parhaalle arvosanalle. Tavoitteena alle 30 % ja toteutunut oli 36,58 %. Arvosana kertoo laskuttamattoman jäteveden osuudesta kokonaisjätevesimäärästä (%)
Tuloutusvaatimus <ul style="list-style-type: none"> Tuloutetaan kaupungille 5 % liikevaihdosta, 714 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Tuloutustavoite toteutui talousarvionmuutoksen mukaisesti. Tuloutuksesta luovuttiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

*arvosana 2022 mukaisesti. 2023 tiedot toimitetaan Venla-tunnuslukujärjestelmään kevään 2024 aikana. Toiminta pysynyt vakaana.

Muut tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Toteutuminen 2023
Veden myynti milj. m ³	3,117	3,005	3,06	2,80
Asiakkaiden lukumäärä	11231	11467	11700	11581
Saneeratun verkoston pituus, km	4,3 *	5,8 *	11	10,1**
Uuden rakennetun verkoston pituus km	16,5	10,1	3	8,7

*) Saneerataan tiheään rakennettua keskusta-aluetta, missä verkostopituudet ovat lyhyitä

**) Sisältää merenpohjaan rakennetun uuden Hamarin paineviemäriosuuden n. 4 km

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	Talousarvio	1.1.-31.12.2023	%	Poikkeama	1.1.-31.12.2022
Liikevaihto	14 274 000	13 863 823,83	97,1	-410 176,17	13 790 850,77
Valmistus omaan käyttöön	1 235 900	712 595,41	57,7	-523 304,59	1 062 352,90
Liiketoiminnan muut tuotot	15 000	178 750,74	1 191,7	163 750,74	50 535,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 085 500	-2 386 118,77	114,4	-300 618,77	-1 800 258,56
Palvelujen ostot	-2 759 600	-3 014 838,04	109,2	-255 238,04	-2 585 208,79
Henkilöstökulut	-2 659 000	-2 731 986,66	102,7	-72 986,66	-2 529 951,12
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 805 000	-4 761 365,79	99,1	43 634,21	-4 555 011,53
Liiketoiminnan muut kulut	-147 000	-194 456,02	132,3	-47 456,02	-149 261,49
Liikelyijäämä	3 068 800	1 666 404,70	54,3	-1 402 395,30	3 284 047,83
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7 000	11 546,41	164,9	4 546,41	9 981,60
Muut rahoitustuotot	10 000	11 771,71	117,7	1 771,71	12 621,70
Korkokulut	-160 000	-93 629,97	58,5	66 370,03	-70 020,31
Korvaus peruspääomasta	-714 000			714 000,00	-694 000,00
Muut rahoituskulut		-11 131,08		-11 131,08	-146,21
Yhteensä	-857 000	-81 442,93	9,5	775 557	-741 563,22
Ylijäämä ennen varauksia	2 211 800	1 584 961,77	71,7	-626 838,23	2 542 484,61
Tilikauden ylijäämä	2 211 800	1 584 961,77	71,7	-626 838,23	2 542 484,61

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,69	7,41
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,69	6,04
Voitto, %	11,43	18,44

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	Talousarvio	1.1.-31.12.2023	%	Poikkeama	1.1.-31.12.2022
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Liikelyijäämä (-alijäämä)	3 068 800,00	1 666 404,70	54,30 %	-1 402 395,30	3 284 047,83
Poistot ja arvonalentumiset	4 805 000,00	4 761 365,79	99,09 %	-43 634,21	4 555 011,53
Rahoitustuotot ja -kulut	-857 000,00	-81 442,93	9,50 %	775 557,07	-741 563,22
Tulorahoituksen korjaukset		-1 500,00		-1 500,00	-11 500,00
Yhteensä	7 016 800,00	6 344 827,56	90,42 %	-671 972,44	7 085 996,14
Investointimenot	-15 735 000,00	-15 985 572,81	101,59 %	-250 572,81	-9 984 448,38
Hyödykkeiden luovutustulot					47 311,37
Pysyvien vastaavien luovutustulot		1 500,00		1 500,00	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 718 200,00	-9 639 245,25	110,56 %	-921 045,25	-2 851 140,87
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainojen muutokset					
Antolainojen lisäykset		-182 700,00		-182 700,00	-36 050,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	6 000 000,00	6 000 000,00			4 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-1 410 000,00	-1 410 000,00			-1 210 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		3 780 647,77			
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Liittymismaksujen lisäys	1 800 000,00			-1 800 000,00	

Vaihto-omaisuus, lisäys(-)/vähennys(+)		22 307,01		22 307,01	-133 418,76
Lyhytaikaiset saamiset, lisäys(-)/ vähennys(+)	2 200 000,00	195 865,10		-2 004 134,90	2 641 023,56
Korottomat velat, lisäys (+)/ vähennys(-)		97 114,65		97 114,65	1 931 190,82
Yhteensä	4 000 000,00	315 286,76	7,88 %	-3 684 713,24	4 438 795,62
Rahoituksen rahavirta	8 590 000,00	8 503 234,53	98,99 %	-86 765,47	7 192 745,62
Kassavarojen muutos	-128 200,00	-1 136 010,72	886,12 %	-1 007 810,72	4 341 604,75
KASSAVAROJEN MUUTOS					
Kassavarat 31.12	76 762,00	3 520 754,53			4 656 765,25
Kassavarat 1.1.	204 962,00	4 656 765,25			315 160,50
Muutos	-128 200,00	-1 136 010,72			4 341 604,75

LAINAT	2023	2022
Lainat 1.1.	11 505 000,00	8 715 000,00
+ uudet lainat	6 000 000,00	4 000 000,00
- lainojen lyhennykset	1 410 000,00	1 210 000,00
Lainat 31.12.	16 095 000,00	11 505 000,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	-10 601	-7 041
Investointien tulorahoitus *)	40 %	71 %
Lainanhoitokate	4	6
Kassan riittävyys, päiviä	49	89
Quick ratio	0,86	1,88
Current ratio	1,84	2,03
*) Ilman liittymismaksujen rahoitusosuutta		

TASE, VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022	TASE, VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	16 447 381,10	16 447 381,10
Muut pitkävaikutteiset menot	994 734,35	1 148 120,48	Edellisten tilikausien ylijäämä	29 473 616,10	26 931 131,49
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä	1 584 961,78	2 542 484,61
Maa- ja vesialueet	1 079 366,33	1 079 366,33		47 505 958,98	45 920 997,20
Rakennukset	5 177 590,83	5 443 894,80	VIERAS PÄÄOMA		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	62 903 623,81	57 797 160,65	Pitkäaikainen		
Koneet ja kalusto	266 728,49	304 226,85	Lainat kunnalta	14 385 000,00	10 095 000,00
Ennakkomaksut	51 317,70	51 317,70	Lainat julkisyhteisöiltä		
Keskeneräiset hankinnat	10 303 512,00	3 728 579,68	Liittymismaksut ja muut velat	18 675 454,25	17 669 109,05
Sijoitukset (liittymismaksut)	319 470,00	136 770,00	Lyhytaikainen		
	81 096 343,51	69 689 436,49	Lainat kunnalta	5 490 647,77	1 410 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä		
Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	15 410,73	50 329,55
Tarvikevarasto	555 300,53	577 607,54	Ostovelat	1 543 469,12	1 773 491,71
Lyhytaikaiset saamiset			Muut velat	281 428,03	324 472,15
Myyntisaamiset	2 594 160,78	2 040 402,18	Siirtovelat	448 230,30	422 263,70
Muut- ja siirtosaamiset	579 039,82	701 451,90		40 839 640,20	31 744 666,16
Rahat ja pankkisaamiset	3 520 754,54	4 656 765,25			
	7 249 255,67	7 976 226,87			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	88 345 599,18	77 665 663,36	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	88 345 599,18	77 665 663,36

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	54	59
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	291	229
Lainat ja vuokravastuut 31.12.,1000e	19927	11505
Kertynyt ylijäämä/alijäämä	31 059	29 474
Lainakanta 31.12, 1000 e	19 876	11 505

PORVOON VESI - TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman arvostus

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot		2023	2022
2. Toimintatuotot eriteltynä			
Vedenmyynti			
Perusmaksut		1 760 057,61	1 701 705,28
Kulutusmaksut		4 448 947,00	4 569 905,87
		<u>6 209 004,61</u>	<u>6 271 611,15</u>
Jätevesilaskutus			
Perusmaksut		1 408 623,33	1 347 582,63
Käyttömaksut		5 273 149,72	5 300 873,37
		<u>6 681 773,05</u>	<u>6 648 456,00</u>
Asennustoiminta			
Työlaskutus		757 148,31	665 208,05
Muut tulot		450,00	750,00
		<u>757 598,31</u>	<u>665 958,05</u>
Muut myyntituotot			
Lietteen vastaanotto		213 951,92	204 825,57
Muut palvelut		1 495,94	
Muut myyntituotot			
		<u>215 447,86</u>	<u>204 825,57</u>
Liikevaihto		<u>13 863 823,83</u>	<u>13 790 850,77</u>
Valmistus omaan käyttöön		712 595,41	1 062 352,90
Muut tuet ja avustukset			
Korvaus työterveyshuollosta		17 130,62	10 600,00
Muut tuet ja avustukset		841,68	
Muut tuotot			
Muut vuokratulot		4 432,14	5 089,16
Muut myyntivoitot		1 500,00	
Muut tulot		156 346,30	34 846,49
		<u>160 778,44</u>	<u>39 935,65</u>
		<u>14 755 169,98</u>	<u>14 903 739,32</u>

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

3. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käytetyt poistomenetelmät ovat tasapoisto ja menojäännöspoisto (mj).

	2023	2022
	ei poistoja	ei poistoja
Maa-alueet		
Rakennukset		
Vesilaitosrakennukset	20 v	20 v
Viemärlaitosrakennukset	20 v	20 v
Toimitilarakennukset	10 % mj	10 % mj
Vesitornit	30 v	30 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Verkostot	30 v	30 v
Muut maa- ja vesirakenteet		15 v
Laitoskoneistot	10 v	10 v
Automaatiojärjestelmät	7 v	7 v
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	4 v	4 v
Vesimittarit	5 v	5 v
Atk-laitteet	3 v	3 v
Kehittämismenot	5 v	5 v
Liikearvo	20 v	20 v

Tasetta koskevat liitetiedot

4. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet -	Aineelliset hyödykkeet					Sijoitukset	Yhteensä
	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakomaksut ja kesken-eräiset	Liittymismaksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 148 120,48	1 079 366,33	5 443 894,80	57 797 160,65	304 226,85	3 779 897,38	136 770,00	69 689 436,49
Lisäykset tilikauden aikana	6 318,95		139 727,55	9 189 546,77	75 047,22	6 574 932,32	182 700,00	16 168 272,81
Tilikauden poisto	-159 705,08		-406 031,52	-4 083 083,61	-112 545,58			-4 761 365,79
Poistamaton hankintameno 31.12.	994 734,35	1 079 366,33	5 177 590,83	62 903 623,81	266 728,49	10 354 829,70	319 470,00	81 096 343,51
Kirjanpitoarvo 31.12.	994 734,35	1 079 366,33	5 177 590,83	62 903 623,81	266 728,49	10 354 829,70	319 470,00	81 096 343,51

Tasetta koskevat liitetiedot
2023
2022
5. Pitkä- tai lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä/osakkuusyhteisöiltä

Lyhytaikaiset myyntisaamiset 149 252,72 1 870,69

6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Tulojäämät

Kelan korvaus työterveydenhuollosta 14 100,00 10 600,00

Arvio siirtyvästä laskutuksesta 564 500,00 494 400,00

Muut tulojäämät 139,82 586,80

Yhteensä
582 472,30
505 586,80
7. Oman pääoman erittely

Peruspääoma 16 447 381,10 16 447 381,10

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 29 473 616,10 26 931 131,49

Tilikauden ylijäämä 1 584 961,78 2 542 484,61

Oma pääoma yhteensä
47 505 958,98
45 920 997,20
8. Pitkä- tai lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille/osakkuusyhteisöille

Lyhytaikaiset ostovelat 107 896,30 106 516,89

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lomapalkkavelka (sis. sivukulut) 389 051,34 379 181,35

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot
2023
2022
10. Leasingvastuiden yhteismäärä

Seuraavalla tilikaudella maksettavat - 2 314,20 18 829,56

Myöhemmin maksettavat 2 661,30 26 739,84

Yhteensä
4 975,50
45 569,40
11. Henkilöstöä koskevat liitetiedot
2023
2022
Henkilöstömäärä

45

46

12. Henkilöstökulut
Palkkaerittely

Tuntipalkat 297 995,41 292 528,38

Kuukausipalkat 1 995 618,21 1 759 072,19

Palkkiot 7 199,99 5 299,99

Maksetut palkat (tuloslaskelma) 2 300 813,61 2 056 900,56

Lomapalkkavaraukset/muutos 9 869,99 -8 188,54

Palautukset -41 876,72 -45 156,98

Palkat yhteensä
2 268 806,88
2 003 555,04
Lakisääteiset henkilöstösivukulut

Sosiaaliturvamaksut 34 251,28 26 969,08

Eläkevakuutusmaksut 379 065,56 455 641,52

Tapaturmavakuutusmaksut 49 862,94 43 785,48

Maksetut sivukulut (tuloslaskelma) 463 179,78 526 396,08

Lomapalkkasivukulut/muutos

Sivukulut yhteensä
463 179,78
526 396,08
Henkilöstökulut yhteensä
2 731 986,66
2 529 951,12
Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitettyt luottamushenkilömaksut

Porvoon sos.dem. kunnallisjärjestö 60,00 120,00

SFP 120,00 142,50

Kansallinen kokoomus	15,00	15,00
KD Porvoon paikallinen ry	60,00	214,99
Porvoon seudun vihreät ry	149,99	120,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	404,99	612,49

5.2 LIIKELAITOS KUNINKAANTIEN TYÖTERVEYS

Kuninkaantien työterveys on kunnallinen liikelaitos, joka perustettiin Porvoon kaupungin ja Sipoon kunnan toimesta 1.1.2009 tuottamaan kuntien lakisääteisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia työterveyspalveluja. 1.1.2023 järjestämisvastuu työterveyshuollon järjestämisestä siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle, jolloin liikelaitoksella ei ollut järjestämisvelvollisuutta järjestää työterveyshuoltoa alueen yrittäjille.

Porvoon kaupunki oli selvittänyt vuonna 2022 eri vaihtoehtoja työterveyshuollon palveluiden järjestämisestä. Vaihtoehtoina olivat nykyisen kaupungin liikelaitoksen yhtiöittäminen, työterveyspalvelujen kilpailuttaminen ja ulkoistaminen, toiminnan jatkaminen liikelaitoksena tai työterveyspalveluiden hankkiminen ns. in-house -hankintana liittymällä kuntien omistaman Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n osakkaaksi. In-house -hankinta tarkoittaisi, että Kuninkaantien työterveyden toiminta siirtyisi liikkeenluovutuksella osaksi Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:tä.

Porvoon kaupungin valtuusto hyväksyi hallituksen ehdotuksen 22.2.2023. Kaupunki lunasti Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n 58 kpl suunnattuja osakeanteja. Liikelaitoksen liiketoiminta ja henkilökunta siirtyvät liikkeenluovutuksen yhteydessä Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:hyn. 1.10.2023.

Kuninkaantien työterveyden henkilökunnalle oli valmisteluista tiedotettu säännöllisesti työpaikkakokouksissa. Toiminnan siirtymisvalmistelut ja neuvottelut toteutettiin kevään aikana. Toiminta ja henkilökunta siirtyivät Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:hyn 1.10.2023 lähtien. Kuninkaantien työterveyden liikelaitoksen toiminta pyrittiin lakkauttamaan vuoden vaiheessa. Vaikka henkilökunta ja työterveystoiminta ovat siirtyneet, oli lakkauttamisen ja toiminnan alasajon takia vielä pienimuotoista toimintaa vuoden lopussa. Loppuvuoden osalta jäljelle jäivät laskututusta, tilinpäätösvalmistelua sekä arkistointia analogisesti ja digitaalisesti.

Kuninkaantien työterveydellä oli toimipisteet Porvoossa ja Sipoossa. Kuninkaantien työterveyden johtokunta koontui kertomusvuoden aikana kuusi kertaa. Johtokunnassa käsiteltiin liikelaitoksen toimintaa ja taloutta sekä niiden seurantaa koskevia asioita ja yksikön toiminnan kehittämistä.

Vuosi 2023 oli Liikelaitos Kuninkaantien työterveydelle taloudellisesti ja toiminnallisesti tappiollinen, johtuen siitä, että toiminta oli supistunut. Hyvinvointialueen perustamisen myötä liikelaitokselta siirtyi järjestämisvastuu

työterveyshuoltopalveluiden järjestämisestä alueen pienyrittäjille sekä maanviljelijöille hyvinvointialueelle 1.1.2023. Kunnan henkilöstöstä hyvinvointialueelle siirtyivät myös Sote-alat sekä pelastuslaitoksen henkilökunta. Henkilöasiakkaiden määrä väheni yhteensä n. 2/3 osaa. Uudistuksen jälkeen Porvoon kaupunki vastasi edelleen työterveyshuollon järjestämisestä omalle henkilöstölleen. Yhteistyötä jatkettiin Sipoon kunnan kanssa nykyisen yhteisesti hallinnoidun liikelaitoksen puitteissa.

Vuoden 2023 aikana aloitettiin potilastietojärjestelmä DynamicHealthin ja potilastietojen arkistointiprojekti. Kuninkaantien työterveyden potilastiedon rekisteripitäjän vastuu siirtyy Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Projekti saatiin valmiiksi vuoden lopussa, kun DynamicHealth siirrettiin pdf muotoon sekä potilastietojen luovutus saatiin valmiiksi. Muiden kun potilastietojen arkistointi mm. liikelaitostoitimitaan liittyvät asiakirjat toteutettiin syksyllä 2023. Muut tiedot siirretään Porvoon kaupungin arkistoon.

Asiakas ja asiakastyytyväisyys

Vuonna 2023 henkilöasiakkaiden lukumäärä oli yhteensä 3222 (7988 v.2022). Yritysten määrä oli 4 (678 v. 2022). Yritysten määrä laski, koska kesäkuussa vuonna 2022 yrittäjille ilmoitettiin, että heidän työterveyshuoltosopimuksensa päättyi 31.12.2022 järjestämisvastuun siirtymisen vuoksi.

Henkilökunta

Vakituista henkilökuntaa oli syyskuun lopussa 12 ja lisäksi yksi määräaikainen henkilö. Kaksi henkilöä työskenteli osa-aikaisena ja yksi on työvapaalla. Yksiköllä on myös ostopalvelusopimus neljän lääkärin kanssa. Hoitohenkilökuntaa ei ole rekrytoitu toiminnan supistamisen takia. Keski-Uudenmaan Työterveyteen siirtyi 11 henkilöä 1.10.2023. Kaksi työntekijää jatkoi määräaikaisena 31.1.2024 asti 10 % työajalla, liikelaitoksen lakkauttamisen ja toiminnan alasajon takia.

Yksikölle oli tehty koulutus suunnitelma ja kullekin henkilökohtaiset koulutuskortit. Terveystieteiden henkilökunnalle asetetut koulutustavoitteet saavutettiin keskimäärin hyvin. Kehityskeskustelut pidettiin sovitusti vuonna 2023. Muutoksiin valmistautumiseksi ja toiminnan kehittämiseksi koko työyhteisölle on järjestetty erilaisia koulutuksia.

Taloudellinen asema ja tulos sekä niihin liittyvät tunnusluvut

Porvoon kaupunki ja Sipoon kunta solmivat yhteistoimintasopimuksen työterveyshuollon alueellisesta järjestämisestä 1.1.2009, kun liikelaitos perustettiin. Sopimuksen mukaan liikelaitoksen johtokunnassa on 3 Porvoon kaupunginhallituksen valitsemaa jäsentä ja 2 Sipoon kunnanhallituksen valitsemaa jäsentä. Sopimuksessa on kirjattu, että toiminnan alijäämät tasataan sopijakuntien kesken. Toimintavuoden päättyessä Kuninkaantien työterveyden taloudellinen tulos oli noin -0,2 miljoonaa

euroa alijäämäinen ennen alijäämän tasaamista. Alijäämävaihteluun tulokseen vuodelta 2023 vaikuttivat toiminnassa tapahtuneet muutokset sekä vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus. Toimintavuoden alijäämän lisäksi liikelaitoksen taseeseen oli kertynyt aiemmilta vuosilta alijäämää -0,1 miljoonaa euroa. Sipoon kunnan osuus katettavasti alijäämästä oli yhteensä noin 0,1 miljoonaa euroa ja kaupungin osuus 0,2 miljoonaa euroa.

Sitova tavoite	Toteutuminen
Taloudellisen kannattavuuden saavuttaminen, nollatulos	Ei toteutunut
Ennaltaehkäisevän työn (Kela luokka I) osuus liikevaihdosta on vähintään 70 %	Toteutui

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	Talousarvio	Toteutuma 1.1.-31.12.2023	%	Poikkeama	Toteutuma 1.1.-31.12.2022
LIKEVAIHTO	1 555 000,00	1 688 119,26	108,6	133 119,26	2 695 554,19
Liiketoiminnan muut tuotot	23 000,00	154 692,45	672,6	131 692,45	35 111,83
Tuet ja avustukset kunnalta	64 500,00			-64 500,00	
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 700,00	-14 287,72	72,5	5 412,28	-53 429,76
Palvelujen ostot	-541 950,00	-880 984,38	162,6	-339 034,38	-1 287 915,89
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-631 000,00	-500 611,39	79,3	130 388,61	-856 978,90
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-105 800,00	-87 280,49	82,5	18 519,51	-159 306,26
Muut henkilösivukulut	-25 500,00	-20 146,13	79,0	5 353,87	-29 874,35
Liiketoiminnan muut kulut	-306 120,00	-210 886,90	68,9	95 233,10	-280 894,50
Liikeliikemää (-alijäämä)	12 430,00	128 614,70	1034,7	116 184,70	62 266,36
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot		1 189,89		1 189,89	256,57
Kunnalle maksetut korkokulut		-1 733,90		-1 733,90	-1 486,75
Muut rahoituskulut		-15,50		-15,50	-10,99
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	12 430,00	128 055,19		115 625,19	61 025,19
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	12 430,00	128 055,19		115 625,19	61 025,19

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Sijoitetun pääoman tuotto, %	464,51	3021,64
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	464,46	3021,12
Voitto, %	7,6	2,3

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	Talousarvio	Toteutuma 1.1.-31.12.2023	%	Poikkeama	Toteutuma 1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta					
Liikeliikemää (-alijäämä)	12 430,00	128 614,70	1 034,7	116 184,70	62 266,36
Rahoitustuotot ja -kulut		-559,51		-559,51	-1 241,17
Toiminnan rahavirta	12 430,00	128 055,19	1 030,2	115 625,19	61 025,19
Investointien rahavirta					
Investointimenot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 430,00	128 055,19	1 030,2	115 625,19	61 025,19
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Lyhytaikaisten velkojen muutos kunnalta		-113 821,51			-251 151,64
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Lyhytaikaisten saamisten muutos		-36 152,83			-19 599,33
Korottomien velkojen muutos muilta		-47 128,90			-30 449,41
Rahoituksen rahavirta		-197 103,24			-301 200,38
Rahavarojen muutokset		-69 048,05			-240 175,19

Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	108 625,56	27 147,51		96 195,56
Rahavarat 1.1.	96 195,56	96 195,66		336 370,75

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	291	192
Kassan riittävyys, päiviä	6	13
Lainanhoitokate	6,08	9,10
Quick ratio	1,0	0,6
Current ratio	1,0	0,6

TASE	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	122 295,24	67 360,64
Muut saamiset	1 031,06	16 103,98
Siirtosaamiset	4 000,00	7 708,85
Saamiset yhteensä	127 326,30	91 173,47
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	27 147,51	96 195,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	154 473,81	187 369,03
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien alijäämä	-135 962,36	-196 987,55
Tilikauden yli/alijäämä	128 055,19	61 025,19
Oma pääoma yhteensä	-7 907,17	-135 962,36
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	156 789,81	42 968,30
Saadut ennakot	1 708,93	1 662,26
Ostovelat	3 591,07	126 642,62
Muut velat	291,17	17 126,07
Siirtovelat		134 932,14
Vieras pääoma yhteensä	162 380,98	323 331,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	154 473,81	187 369,03

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	-5	-73
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	9	12
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e	157	63
Kertynyt alijäämä, 1000 e	-8	-136
Lainakanta 31.12., 1000 e	157	43

KUNINKAANTIEN TYÖTERVEYS - TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman arvostus

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tasetta koskevat liitetiedot	2023	2022
2. Saamisten erittely		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset		2 438,64
Saamiset muilta	127 326,30	64 922,00
Saamiset yhteensä	127 326,30	67 360,64
3. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		

	Kelan korvaus työterveydenhuollosta	4 000,00	7 700,00
	Muut tulojäämät		8,85
	Yhteensä	4 000,00	7 708,85
4.	Oman pääoman erittely		
	Edellisten tilikausien alijäämä	-135 962,36	-196 987,55
	Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	128 055,19	61 025,19
	Oma pääoma yhteensä	-7 907,17	-135 962,36
5.	Vieras pääoma		
	Lyhytaikainen		
	Velat tytäryhteisöille		
	Ostovelat	526,43	562,85
	Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille		
	Ostovelat	-18,80	14 000,84
	Porvoon kaupungin yhdyntä		42 968,30
	Velat muille		
	Saadut ennakot	1 708,93	1 662,26
	Ostovelat	3 083,44	112 078,93
	Muut velat	291,17	17 126,07
	Siirtovelat		134 932,14
	Vieras pääoma yhteensä	5 591,17	323 331,39
6.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	Lyhytaikaiset siirtovelat		
	Menojäämät		
	Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset		131 502,62
	Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset		1 633,38
	Muut menojäämät		1 796,14
	Siirtovelat yhteensä	0,00	134 932,14
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot		2023	2022
7.	Leasingvastuiden yhteismäärä		
	Seuraavalla tilikaudella maksettavat		10 958,88
	Myöhemmin maksettavat		9 570,20
	Yhteensä	0,00	20 529,08
Henkilöstöä koskevat liitetiedot		2023	2022
8.	Henkilöstömäärä	1	16
9.	Henkilöstökulut		
	Kuukausipalkat	496 594,73	931 856,31
	Luottamushenkilöpalkkiot	4 016,66	4 599,99
	Maksetut palkat	500 611,39	936 456,30
	Lomapalkkavarauksen muutos		-65 509,80
	Palautukset		-13 967,60
	Palkat yhteensä	500 611,39	856 978,90
	Lakisääteiset henkilöstösivukulut		
	Sosiaaliturvamaksut	8 102,95	12 324,02
	Eläkevakuutusmaksut	87 280,49	159 306,26
	Tapaturmavakuutusmaksut	12 043,18	17 550,33
	Sivukulut yhteensä	107 426,62	189 180,61
	Henkilöstökulut yhteensä	608 038,01	1 046 159,51
10.	Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	Porvoon sos-dem kunnallisjärjestö	373,37	460,01
	SFP	105,00	90,00
	SFP i Nyland	20,00	100,00
	Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	498,37	650,01

5.3 LIIKELAITOS PORVOON ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT

Vuoden 2023 toiminta ja tavoitteiden toteutuminen asiakaspalvelussa

Kasvun ja oppimisen toimialan kanssa sovittiin, että vuosi 2023 on ruokakasvatuksen teemavuosi. Toimenpiteitä tehtiin lukuisia: Kevätkummun koululla ja Kvarnbacken skolanissa käynnistettiin hanke, jolla tähdätään kouluruokailun toimivuuden ja tunnelman kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ja positiivisen ruokakasvatuksen toteutumiseen. Hankkeen loppuraportti tehdään vuoden 2024 keväällä. Hankkeen aikana on mm. kokeiltua erilaisia äänimaisemia ruokailussa; hiljaisuutta, Sibeliuksen musiikkia ja joulun alla joululauluja. Kokeilut otettiin ilolla vastaan.

Pääskytien koulussa panostettiin ruokailun kehittämiseen järjestelemällä ruokasali uudelleen henkilöstöravintolamaiseen ulkoasuun, tehostamalla ruokailun sujumisen valvontaa ja rohkaisemalla oppilaita syömään positiivisen ruokapuheen avulla. Tulokset olivat vakuuttavat, oppilaita on ollut syyslukukaudella n. 40 enemmän päivittäin syömässä verrattuna kevätlukukauteen.

Tulokset tehtiin yhdessä tiiviissä yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan kanssa. Onnistumiset innostavat jatkamaan ruokakasvatusteemaa edelleen ja mahdollisesti ottamaan mukaan siisteyskasvatuksen teemoja.

Henkilöstö

Henkilöstön koulutustarpeita ja osaamisen kehittämistä selvitettiin tekemällä yhteistyössä Careerian kanssa osaamiskartoitus. Tulosten perusteella suunniteltiin vuoden 2024 aikana toteutettavat koko henkilöstöä koskevat täydennyskoulutukset.

Henkilöstön kehittämistä on tärkeää suunnitella pitkällä tähtäyksellä, jotta voidaan varmistaa riittävä osaamistaso tulevaisuudessa. Careerian kanssa solmittiin kump-

panuussopimus, jonka puitteissa voidaan rakentaa työntekijälle yhtenäinen kehityskaari avustavista tehtävistä esihenkilötehtäviin. Näin voidaan tehdä näkyväksi, miten työnantaja voi tarjota uramahdollisuuksia puhtauden ja ateriapalvelun toimialoilla.

Taloudellinen tulos

Kaupunginhallituksen maaliskuussa päättämä lisärahoitus ruoan laadun parantamiseksi on käytetty täysimääräisesti kalliimpien raaka-aineiden hankintaan. Tiukka ostojen ohjaus sopimustuotteiden käyttämiseen sekä elintarvikehankinnoissa että puhtauspalvelun käyttämissä tuotteissa on tehnyt mahdolliseksi saavuttaa hyvä taloudellinen tulos. Toinen tuloksen saavuttamisessa tärkeä tekijä on ollut henkilöstösuunnitelmassa pysyminen.

Keskuskeittiön lunastaminen kaupungin omaisuudeksi oli taloudellisesti hyvin kannattava ratkaisu, liikelaitoksen kulut keskuskeittiön kiinteistön osalta laskivat noin 250 000 euroa vuonna 2023.

Liikevaihtoa on kertynyt talousarviota enemmän, koska vuoden aikana on perustettu muutamia uusia asiakas-kohteita. Laskutettujen aterioiden määrä on myös ollut ennakoitua suurempi, kiitos onnistuneiden ruokakasvatustoimenpiteiden.

Liikelaitoksen kehittäminen

Syksyllä käynnistettiin liikelaitoksen strategiatyöpajat, joihin osallistuivat kaikki esihenkilöt ja ohjaajat. Työpajoissa peilattiin liikelaitoksen toimintaa kaupungin arvoihin ja kirkastettiin omaa toiminta-ajatusta. Vahvasti nousi esille tavoite olla hyvinvoinnin ja kasvatuksen tuki-pilari asiakkaille, ja oman henkilöstön kannalta tärkeäksi nousi työkykyjohtaminen erilaisine toimenpiteineen.

Sitova tavoite	TA 2023	TP 2023
Peruspääoman tuotto, 5 %	5 %	toteutui
Kotimaisten elintarvikkeiden osuus ostetuista kiloista	70 %	76 %, toteutui
Valmistus- ja lautashävikin osuus valmistetusta ruoasta %	Koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %	toteutui
Kasvisruoan osuutta lisätään vuosittain 10 %	toteutuu	ei toteutunut
Kouluruokailun asiakastytyväisyyskysely tehdään	toteutuu	toteutui
Siivouksen hyväksytyt laatukierrokset %	90 %	90 %, toteutui

Huomioita:

- Kotimaisten elintarvikkeiden osuutta vähensi koulujen välipalاهدelmien tarjoilu. Hedelmät ovat väistämättä tuontitavaraa.
- Hävikin määrä: trendi on laskeva – hävikin määrä pysyy Porvoossa alle maan keskiarvojen, jotka näkyvät mittarissa.
- Kasvisruoan osuuden lisääminen ei onnistunut, noin puolet asiakkaista haluaisi muuttaa nykyisen kasvisruokapäivän toteutuksen sel-laiseksi, että kasvisruokapäivänäkin olisi valittavissa liharuokaa.

Muut tavoitteet ja tunnusluvut	TA 2023	TP 2023
Laatuauditoinnit/tilaaja-asiakastytyväisyys, asteikolla 1–4	3,5	4,0
Siivous m ² /hlö	1744 m ²	1790 m ²
Siivottavat m ²	158 700 m ²	127 500 m ²
Ruokahuolto, annosmäärä, kpl	3 000 000	2 802 756
Ateria/hlö/päivä	86	168

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	Talousarvio	Toteutuma 1.1.-31.12.2023	%	Poikkeama	Toteutuma 1.1.-31.12.2022
LIKEVAIHTO	11 321 400	12 451 059,17	110,0 %	1 129 659,17	17 002 839,97
Liiketoiminnan muut tuotot	70 000	222 133,16	317,3 %	152 133,16	172 423,82
Toimintakulut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 897 000	-3 572 471,88	123,3 %	-675 471,88	-3 966 700,18
Palvelujen ostot	-659 400	-1 147 372,98	174,0 %	-487 972,98	-1 671 926,94
Henkilöstökulut	-6 207 200	-6 373 069,35	102,7 %	-165 869,35	-9 591 625,23
Toimintakulut yhteensä	-9 763 600	-11 092 914,21	113,6 %	-1 329 314,21	-15 230 252,35
Suunnitelman mukaiset poistot		-54 550,68		-54 550,68	-74 389,53
Liiketoiminnan muut kulut	-1 581 877	-1 041 816,43	65,9 %	540 060,57	-1 524 790,59
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	45 923	483 911,01	1053,7 %	437 988,01	345 831,32
Rahoitustuotot ja -kulut					
Rahoitustuotot		114,82		114,82	82,49
Korvaus peruspääomasta		-13 473,16		-13 473,16	-13 473,16
Muut rahoituskulut		-35,24		-35,24	-120,90
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-13 393,58		-13 393,58	-13 511,57
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	45 923	470 517,43	1024,6 %	424 594,43	332 319,75
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	45 923	470 517,43	1024,6 %	424 594,43	332 319,75

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Sijoitetun pääoman tuotto, %	20,43	17,58
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	20,43	17,57
Voitto, %	3,78	1,95

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	Talousarvio	Toteutuma 1.1.-31.12.2023	%	Poikkeama	Toteutuma 1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	45 923	483 911,01	1053,7 %	437 988,01	345 831,32
Poistot ja arvonalentumiset		54 550,68	0,0 %	54 550,68	74 389,53
Rahoitustuotot ja -kulut		-13 393,58	0,0 %	-13 393,58	-13 511,57
Toiminnan rahavirta yhteensä	45 923	525 068,11	1143,4 %	479 145,11	406 709,28
Investointien rahavirta					
Investointimenot		-73 125,75	0,0 %	-73 125,75	-56 641,74
Toiminnan ja investointien kassavirta	45 923	451 942,36	984,1 %	406 019,36	350 067,54
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta		-284 582,30		-284 582,30	-459 034,96
Lyhytaikaiset saamiset, lisäys(-)/ vähennys(+)		158 450,05		158 450,05	39 649,55
Korottomat velat, lisäys+/- vähennys(-)		0,00		0,00	-9 237,70
Muut maksuvalmiuden muutokset		-375 610,46		-375 610,46	-428 623,11
Rahoituksen rahavirta		-501 742,71		-501 742,71	-428 623,11
Rahavarojen muutos	45 923	-49 800,35	-108,4 %	-95 723,35	-78 555,57
Rahavarojen muutos					
Kassavarat 31.12	121 155	25 431,71			75 232,06
Kassavarat 1.1	75 232	75 232,06			153 787,63
Muutos	45 923	-49 800,35			-78 555,57

RAHOITUSOSAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Investointien tulo-rahoitus, %	717	700
Kassan riittävyys, päiviä	1	2
Quick ratio	0,26	1,97
Current ratio	2,5	1,97
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	998	211

TASE, VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022	TASE, VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	269 463,29	269 463,29
Muut pitkävaikutteiset menot			Edellisten tilikausien ylijäämä	1 864 386,18	1 532 066,43
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä	470 517,43	332 319,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 450,41	5 563,05	Oma pääoma yhteensä	2 604 366,90	2 133 849,47
Koneet ja kalusto	94 153,87	74 466,16			
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Muut saamiset	186 335,76	186 335,76	Lyhytaikainen		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Saadut ennakot	3 470,34	2 712,70
Lyhytaikaiset saamiset			Ostovelat	356 656,70	443 549,71
Myyntisaamiset	6 550,55	3 325,15	Muut velat	85 327,30	114 367,20
Saamiset kunnalta	3 688 642,56	3 404 060,26	Siirtovelat	1 110 532,67	1 370 967,86
Muut saamiset	71 389,13	176 262,59	Vieras pääoma yhteensä	1 555 987,01	1 931 597,47
Siirtosaamiset	83 399,92	140 201,91			
Rahat ja pankkisaamiset					
Rahat ja pankkisaamiset	25 431,71	75 232,06			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 160 353,91	4 065 446,94	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 160 353,91	4 065 446,94

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	63	52
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12	11
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e		5514
Kertynyt ylijäämä, 1000 euroa	2 335	1 864

PORVOON ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT - TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman arvostus

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

2. Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston 30.3.2016 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoa arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaava poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	Poisto aika	Poistomenetelmä
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 %	Menojäännös
Koneet ja kalusto		
Muut koneet	3 vuotta	Tasapoisto

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluksi.

Tasetta koskevat liitetiedot	2023	2022
------------------------------	------	------

3. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteät rakenteet ja laitteet			
	Poistamaton hankintameno 1.1.	5 563,05	6 953,85
	Tilikauden lisäykset		
	Tilikauden poistot	-1 112,64	-1 390,80
	Poistamaton hankintameno 31.12.	4 450,41	5 563,05
Koneet ja kalusto			
	Poistamaton hankintameno 1.1.	74 466,16	90 823,15
	Tilikauden lisäykset	73 125,75	56 641,74
	Tilikauden poistot	-53 438,04	-72 998,73
	Poistamaton hankintameno 31.12.	94 153,87	74 466,16
Kirjanpitoarvo yhteensä 31.12		98 604,28	80 029,21
Sijoitukset			
	Liittymismaksut	186 335,76	186 335,76
4. Saamisten erittely			
Lyhytaikaiset saamiset			
	Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
	Myyntisaamiset		144,04
	Yhteensä		144,04
	Saamiset kunnalta	3 688 642,56	3 404 060,26
	Saamiset muilta	161 339,60	319 645,61
Saamiset yhteensä		3 849 982,16	3 723 849,91
5. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät			
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
	Ennakkomaksut	7 399,92	75 416,27
	Tulojäämät		585,64
	Kelan korvaus työterveydenhuollosta 2020	76 000,00	64 200,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä		83 399,92	140 201,91
6. Oman pääoman erittely			
	Peruspääoma	269 463,29	269 463,29
	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 864 386,18	1 532 066,43
	Tilikauden yli-/alijäämä	470 517,43	332 319,75
Oma pääoma yhteensä		2 604 366,90	2 133 849,47
7. Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
Velat tytäryhteisöille			
	Ostovelat	21 990,08	17 651,66
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille			
	Ostovelat	1 373,09	806,57
Velat muille			
	Saadut ennakot	3 470,34	2 712,70
	Ostovelat	333 293,53	425 091,48
	Muut velat	85 327,30	114 367,20
	Siirtovelat	1 110 532,67	1 370 967,86
Vieras pääoma yhteensä		1 555 987,01	1 931 597,47
8. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät			
Lyhytaikaiset siirtovelat			
	Menojäämät	191 466,08	2 488,24
	Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	911 881,77	1 341 286,21
	Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	7 184,82	27 193,41
		1 110 532,67	1 370 967,86
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot		2023	2022
9. Leasingvastuiden yhteismäärä			
	Seuraavalla tilikaudella maksettavat	330,48	79 716,46
	Myöhemmin maksettavat		52 545,10
		330,48	132 261,56
Kuntarahoitus (Keskuskeittiö)			

Seuraavalla tilikaudella maksettavat		364 917,56
Myöhemmin maksettavat		5 017 013,23
	0,00	5 381 930,79
Yhteensä	330,48	5 514 192,35

Henkilöstöä koskevat liitetiedot	2023	2022
10. Henkilöstömäärä	196	283
11. Henkilöstökulut		
Kuukausipalkat	5 330 403,06	7 962 849,40
Palkkiot	6 699,99	5 874,99
Maksetut palkat (tuloslaskelma)	5 337 103,05	7 968 724,39
Lomapalkkavaraus/muutos	68 487,55	25 886,13
Palautukset	-98 548,37	-170 906,53
Yhteensä	5 307 042,23	7 823 703,99
Lakisääteiset henkilöstösivukulut		
Sosiaaliturvamaksut	80 202,69	104 261,59
Eläkevakuutusmaksut	868 613,27	1 490 936,12
Tapaturma	117 211,16	172 723,53
Yhteensä	1 066 027,12	1 767 921,24
Henkilöstökulut yhteensä	6 373 069,35	9 591 625,23
12. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Porvoon sos.dem. kunnallisjärjestö	390,01	460,01
SFP	75,00	90,00
Kansallinen kokoomus	30,00	90,00
Porvoon seudun vihreät ry	120,00	100,00
Vasemmistoliitto	40,00	80,00
Yhteensä	655,01	820,01

5.4 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN

Kaupunkiorganisaatioon kuului vuonna 2023 kolme liikelaitosta; liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut, liikelaitos Porvoon vesi ja liikelaitos Kuninkaantien työterveys. Liikelaitos Kuninkaantien työterveyden liiketoiminta ja henkilökunta siirtyivät liikkeenluovutuksella Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:lle 1.10.2023 ja valtuusto päätti kokouksessaan 15.11.2023 liikelaitoksen lakkauttamisesta 31.12.2023.

Liikelaitosten johtokunnat päättävät kuntalain mukaisesti omista talousarvioistaan ja taloussuunnitelmistaan. Liikelaitosten talousarvio- ja taloussuunnitelma esitetään kaupungin talousarvion liitetietona. Liikelaitosten tilinpäätösten luvut yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen.

Liikelaitokset toimivat erillisinä yksikköinä kaupunkiorganisaation sisällä, mutta kuuluvat juridisesti kaupungin emoyhteisöön. Liikelaitokset ovat itsenäisestä roolistaan huolimatta suoraan osa kaupungin taloutta. Liikelaitokset laativat omat tilinpäätöslaskelmansa liitetietoineen. Tiedot yhdistellään kaupungin vastaaviin tilinpäätöslaskelmiin rivi riviltä siten, että sisäiset ostot, sisäiset myynnit ja muut sisäiset erät eliminoidaan.

Liikelaitokset rahoittavat lähtökohtaisesti investointinsa tulorahoituksellaan.

Tuloksen muodostuminen

Liikelaitosten toiminnan kokonaisvaikutus kaupungin tilikauden 2023 tuloksen muodostumiseen oli positiivinen. Liikelaitosten yhteenlaskettu vuosikate oli 7,0 miljoonaa euroa, poistot 4,8 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos 2,2 miljoonaa euroa.

Kaupungin tilikauden tulos ilman liikelaitoksia oli 19,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Liikelaitokset ja taseyksikkö mukaan lukien tulos oli 21,3 miljoonaa euroa positiivinen. Kaupungin ja liikelaitosten väliset sisäiset ostot ja myynnit olivat noin 13,1 miljoonaa euroa.

Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelujen liikevaihto oli 12,5 miljoonaa euroa. Liikevaihto aleni edellisvuodesta kiinteistöhoitajien siirtyessä liikelaitokselta organisaatiouudistuksen yhteydessä kaupungin toimitilapalvelujen alle. Liikelaitoksen tulos vuonna 2023 oli noin 0,5 miljoonaa euroa positiivinen. Liikelaitos maksoi korkoa peruspääomastaan 13 473,16 euroa.

Liikelaitos Porvoon veden liikevaihto oli noin 13,9 miljoonaa euroa ja investoinnit noin 16 miljoonaa euroa. Liikelaitos Porvoon veden investoinnit on rahoitettu vuonna 2023 osin toimintatuloilla ja liittymismaksutuloilla sekä osin kaupungin pitkäaikaisella lainalla. Liittymismaksuja kertyi viime vuonna 1,0 miljoonaa euroa. Porvoon veden liikelaitoksen liikevaihtoon perustuvaa tuloutusta kaupungille ei tehty ollenkaan vuonna 2023 valtuuston 15.11.2023 päätöksen mukaisesti. Liikelaitoksen poistot olivat 4,8 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä noin 1,6 miljoonaa euroa.

Liikelaitos Kuninkaantien työterveyden liikevaihto oli 1,7 miljoonaa euroa. Liikelaitoksen tulos oli noin 0,1 miljoonaa euroa. Liikelaitoksen lakkauttamisen yhteydessä laskutettiin liikelaitokseen kertyneitä alijäämiä yhteistyösopimuksen mukaisesti Sipoon kunnalta noin 0,1 miljoonaa euroa sekä kaupungilta noin 0,2 miljoonaa euroa.

Toiminnan rahoitus

Liikelaitosten toiminnan ja investointien rahavirta oli –9,1 miljoonaa euroa ja koko kaupungissa 7,9 miljoonaa euroa.

Liikelaitos Porvoon vesi nosti kaupungilta kuuden miljoonan euron suuruisen lainan investointien rahoittamiseksi. Liikelaitosten maksuvalmius on hoidettu kaupungin keskuskassan välityksellä. Liikelaitosten ottamista kaupungin keskuskassan maksuvalmiusluotoista peritään sisäinen korko.

TULOSLASKELMAN YHDIS- TELY	Kaupunki	Porvoon vesi	Kuninkaan- tien työter- veys	Porvoon ateria- ja puhtauspal- velut	PORVOON KAU- PUNKI YH- TEENSÄ	Eliminoinnit
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	5 547 723,68	13 863 823,83	1 565 350,61	12 451 059,17	18 156 709,67	-15 271 247,62
Maksutuotot	8 685 564,26		122 768,65		8 671 849,16	-136 483,75
Tuet ja avustukset	5 516 577,03	17 972,30	11 072,20	193 128,35	5 738 749,88	
Muut toimintatuotot	49 745 369,27	160 778,44	143 620,25	29 004,81	15 432 206,59	-34 646 566,18
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	69 495 234,24	14 042 574,57	1 842 811,71	12 673 192,33	47 999 515,30	-50 054 297,55
Valmistus omaan käyttöön	695 717,67	712 595,41			1 408 313,08	
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-82 938 464,20	-2 268 806,88	-500 611,39	-5 307 042,23	-91 014 924,70	
Henkilösivukulut					0,00	
Eläkekulut	-16 944 135,61	-379 065,56	-87 280,49	-868 613,27	-18 279 094,93	
Muut henkilösivukulut	-3 061 861,08	-84 114,22	-20 146,13	-197 413,85	-3 363 535,28	
Palvelujen ostot	-59 234 083,20	-3 014 838,04	-880 984,38	-1 147 372,98	-49 128 152,46	15 149 126,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 065 083,93	-2 386 118,77	-14 287,72	-3 572 471,88	-17 770 729,67	267 232,63
Avustukset	-10 715 434,27				-10 715 434,27	
Muut toimintakulut	-47 293 936,19	-194 456,02	-210 886,90	-1 041 816,43	-14 103 156,76	34 637 938,78
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-232 252 998,48	-8 327 399,49	-1 714 197,01	-12 134 730,64	-204 375 028,07	50 054 297,55
TOIMINTAKATE	-162 062 046,57	6 427 770,49	128 614,70	538 461,69	-154 967 199,69	0,00
Verotulot	152 597 376,03				152 597 376,03	
Valtionosuudet	47 344 763,00				47 344 763,00	
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	458 550,87				352 107,04	-106 443,83
Muut rahoitustuotot	3 521 608,57	23 318,13	1 189,89	114,82	3 532 758,25	-13 473,16
Korkokulut	-259 958,25	-104 709,93	-1 733,90		-259 958,25	106 443,83
Muut rahoituskulut	-99 771,35	-51,12	-15,50	-13 508,40	-99 873,21	13 473,16
VUOSIKATE	41 500 522,30	6 346 327,57	128 055,19	525 068,11	48 499 973,17	0,00
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 119 864,36	-4 761 365,79		-54 550,68	-26 935 780,83	
Arvonalentumiset	-233 406,72				-233 406,72	
TILIKAUDEN TULOS	19 147 251,22	1 584 961,78	128 055,19	470 517,43	21 330 785,62	
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	422 408,83				422 408,83	
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					0,00	
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	-2 170 536,13				-2 170 536,13	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	17 399 123,92	1 584 961,78	128 055,19	470 517,43	19 582 658,32	0,00

RAHOITUSLASKELMAN YHDISTELY	Kaupunki	Porvoon vesi	Kuninkaantien työterveys	Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut	PORVOON KAUPUNKI YHTEENSÄ	Eliminoinnit
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	41 500 522,30	6 346 327,57	128 055,19	525 068,11	48 499 973,17	
Satunnaiset erät					0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	3 626 076,44	-1 500,00			3 624 576,44	
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-31 446 167,39	-15 985 572,81		-73 125,75	-47 504 865,95	
Rah.osuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 231 814,55	1 500,00			3 233 314,55	
Toiminnan ja invest. rahavirta	16 912 245,90	-9 639 245,24	128 055,19	451 942,36	7 852 998,21	
Rahoituksen rahavirta						
Antolainojen muutokset						
Antolainojen lisäykset	-10 054 287,61	-182 700,00			-439 139,00	9 797 848,61
Antolainojen vähennykset	1 455 900,24				45 900,24	-1 410 000,00
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		6 000 000,00				-6 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-12 333 353,97	-1 410 000,00			-12 333 353,97	1 410 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		3 780 647,77	113 821,51			-3 894 469,28
Oman pääoman muutokset	1 869 661,49				1 869 661,49	
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.varojen ja pääomien	215 375,80				215 375,80	
Vaihto-omaisuuden muutos		22 307,01			22 307,01	
Saamisten muutos	7 410 783,44	-431 346,52	-36 152,83	-126 132,25	5 718 833,98	-1 098 317,86
Korottomien velkojen muutos	-19 286 106,24	724 326,27	-274 771,92	-375 610,46	-18 017 223,82	1 194 938,53
Rahoituksen rahavirta	-30 722 026,85	8 503 234,53	-197 103,24	-501 742,71	-22 917 638,27	
RAHAVAROJEN MUUTOS	-13 809 780,95	-1 136 010,71	-69 048,05	-49 800,35	-15 064 640,06	0,00

TASEEN YHDISTELY VASTAAVAA	Kaupunki	Porvoon vesi	Kuninkaantien työterveys	Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut	PORVOON KAUPUNKI YHTEENSÄ	Eliminoinnit
A PYSYVÄT VASTAAVAT	293 523 416,20	81 096 343,51		284 940,04	337 734 751,04	
I Aineettomat hyödykkeet	817 370,31	994 734,35		0,00	1 812 104,66	
1. Aineettomat oikeudet	123 209,94				123 209,94	
2. Muut pitkävaikutteiset menot	694 160,37	994 734,35			1 688 894,72	
II Aineelliset hyödykkeet	222 216 061,99	79 782 139,16		98 604,28	302 096 805,43	
1. Maa- ja vesialueet	35 778 750,20	1 079 366,33			36 858 116,53	
2. Rakennukset	130 072 296,46	5 177 590,83			135 249 887,29	
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	42 171 993,01	62 903 623,81		4 450,41	105 080 067,23	
4. Koneet ja kalusto	3 500 126,21	266 728,49		94 153,87	3 861 008,57	
5. Muut aineelliset hyödykkeet	40 533,29				40 533,29	
6. Ennakkomaksut ja keskeneräis	10 652 362,82	10 354 829,70			21 007 192,52	
III Sijoitukset	70 489 983,90	319 470,00		186 335,76	33 825 840,95	
1. Osakkeet ja osuudet	46 842 412,50				30 125 568,11	-16 716 844,39
3. Muut lainasaamiset	22 148 609,61				2 272 961,84	-19 875 647,77
4. Muut saamiset	1 498 961,79	319 470,00		186 335,76	1 427 311,00	-577 456,55
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 359 267,34				11 359 267,34	
1. Valtion toimeksiannot						
2. Lahjoitusrahastojen varat	11 330 551,64				11 330 551,64	
3. Muut toimeksiantojen varat	28 715,70				28 715,70	
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	83 205 200,65	7 249 255,67	154 473,81	3 875 413,87	90 620 769,10	
I Vaihto-omaisuus		555 300,53			555 300,53	
1. Aineet ja tarvikkeet		555 300,53			555 300,53	
II Saamiset	6 184 581,86	3 173 200,60	127 326,30	3 849 982,16	9 471 516,02	
Pitkäaikaiset saamiset						
3. Muut saamiset						
Lyhytaikaiset saamiset	6 184 581,86	3 173 200,60	127 326,30	3 849 982,16	9 471 516,02	
1. Myyntisaamiset	2 799 931,61	2 594 160,78	122 295,24	6 550,55	5 522 938,18	
3. Muut saamiset	1 360 941,97		1 031,06	3 760 031,69	1 433 362,16	-3 688 642,56
4. Siirtosaamiset	2 023 708,28	579 039,82	4 000,00	83 399,92	2 515 215,68	-174 932,34
III Rahoitusarvopaperit	40 167 649,23				40 167 649,23	
IV Rahat ja pankkisaamiset	36 852 969,56	3 520 754,54	27 147,51	25 431,71	40 426 303,32	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	388 087 884,19	88 345 599,18	154 473,81	4 160 353,91	439 714 787,48	-41 033 523,61

TASEEN YHDISTELY VASTATTAVAA	Kaupunki	Porvoon vesi	Kuninkaantien työterveys	Porvoon ateria- ja puhtauspalve- lut	PORVOON KAU- PUNKI YHTEENSÄ	Eliminoinnit
A OMA PÄÄOMA	-232 943 586,81	-47 505 958,98	7 907,17	-2 604 366,90	-266 329 161,13	
I Peruspääoma	-77 794 141,16	-16 447 381,10		-269 463,29	-77 794 141,16	16 716 844,39
III Muut omat rahastot	-42 255 321,07				-42 255 321,07	
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-95 495 000,66	-29 473 616,10	135 962,36	-1 864 386,18	-126 697 040,58	
V Tilikauden yli/alijäämä	-17 399 123,92	-1 584 961,78	-128 055,19	-470 517,43	-19 582 658,32	
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-25 000 000,00				-25 000 000,00	
1. Poistoero						
2. Vapaaehtoiset varaukset	-25 000 000,00				-25 000 000,00	
C PAKOLLISET VARAUKSET	-12 976 689,91				-12 976 689,91	
2. Muut pakolliset varaukset	-12 976 689,91				-12 976 689,91	
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-12 210 825,84				-12 210 825,84	
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-11 355 487,57				-11 355 487,57	
3. Muut toimeksiantojen pääoma	-855 338,27				-855 338,27	
E VIERAS PÄÄOMA	-104 956 781,63	-40 839 640,20	-162 380,98	-1 555 987,01	-123 198 110,60	
I Pitkäaikainen	-62 293 934,52	-33 060 454,25			-80 391 932,22	
2. Lainat vakuutus- ja rah.lait	-62 225 000,00				-62 225 000,00	
3. Lainat julkisyhteisöiltä	-41 803,77	-14 385 000,00			-41 803,77	14 385 000,00
7. Muut velat/Liittymismaksut	-27 130,75	-18 675 454,25			-18 125 128,45	577 456,55
II Lyhytaikainen	-42 662 847,11	-7 779 185,95	-162 380,98	-1 555 987,01	-42 806 178,38	
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-12 327 500,00				-12 327 500,00	
3. Lainat julkisyhteisöiltä	-3 304,04	-5 490 647,77	-156 789,81		-3 304,04	5 647 437,58
5. Saadut ennakot	-1 238 343,38	-15 410,73	-1708,93	-3470,34	-1 258 933,38	
6. Ostovelat	-10 520 301,57	-1 525 326,59	-3 591,07	-356 656,70	-12 405 875,93	
7. Muut velat/Liittymismaksut	-5 393 223,07	-281 428,03	-291,17	-85 327,30	-2 071 627,01	3 688 642,56
8. Siirtovelat	-13 180 175,05	-466 372,83		-1 110 532,67	-14 738 938,02	18 142,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-388 087 884,19	-88 345 599,18	-154 473,81	-4 160 353,91	-439 714 787,48	41 033 523,61

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

PORVOON KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2023 – BORGÅ STADS BOKSLUT 2023

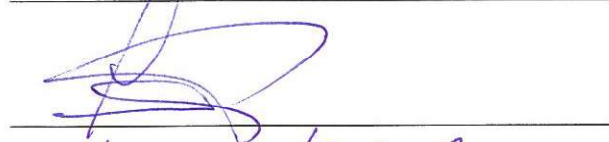
Tilinpäätöksen päiväys ja allekirjoitus – Bokslutets datering och underskrift

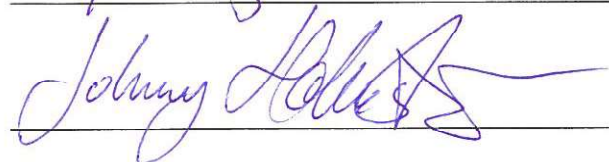
Porvoo - Borgå 25.3.2024

_____

_____

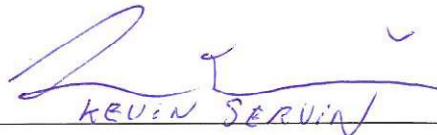

_____

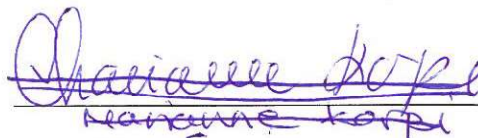

_____

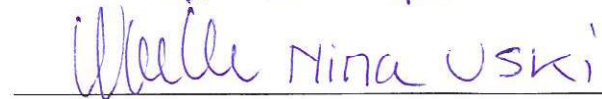

_____

_____

_____

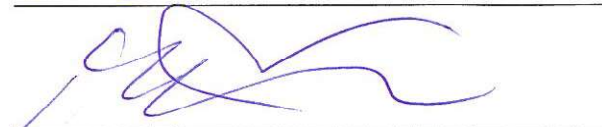

KEVIN SERVIN

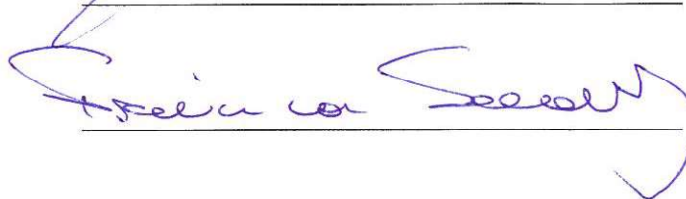

~~Marianna Korpi~~
MARIANNA KORPI

Milla Nina Uski

_____

_____

_____

_____

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

REVISIONSANTECKNING

Vi har idag avgivit berättelse över utförd revision

Porvoo - Borgå 14.5 2024

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

_____

Outi Koskinen
JHT, KHT

7 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

Kirjanpitokirjat

Tilinpäätös	sidottuna
Pääkirja	elektroninen arkisto (Rondo)
Päiväkirja	elektroninen arkisto (Rondo)
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Tositelajit

Kaupunki ilman liikelaitoksia

Tlaji	Nimi
12	Pankki
13	Palkka
17	MuistioE
20	OL
21	OM
29	MuistSisLa
32	Perintä
34	Man
38	Ltappio
	CposKpito
52	M2

Liikelaitos Porvoon vesi

Tlaji	Nimi
12	Pankki
13	Palkka
17	MuistioE
20	OL
52	M2
53	Vesikanta
54	Sonet
AKT	Aktivoinnit
KOM	Käyttöomaisuustapahtumat
	Liitetietosisitteet

Myyntilaskutuksen laskutuslajit

10	Hallintopalvelukeskus (yks)
11	Hallintopalvelukeskus (julk)
12	Toimitilajohto
20	Elinvoima (yks)
21	Elinvoima (julk)
22	Taidekoulu
30	Kasvu ja oppiminen (yks)
31	Kasvu ja oppiminen (julk)
40	Liikuntapalvelut
42	Kaupunkikehitys (yks)
43	Kaupunkikehitys (julk)
44	Kaupunkimittaus (yks)
45	Kaupunkimittaus (julk)
54	Päivähoito (Daisy)
55	Ilmari (liikunta)
56	Ilmari (nuoriso)
57	Musiikkiopisto (eepos)
59	Kansalaisopisto (Hellewi)
70	Rakennusvalvonta (Sitowise)
71	Kaupunkisuunnittelu (Sitowise)
73	Kuntatekniikka (Sitowise) (yks)
74	Ympäristöterveydenhuolto (VATI)
76	WD Venesatama kuntatekniikka
77	WD Venesatama liikuntapalvelut
78	Liikuntapalvelut (timmi)
79	Tonttivuokrat (Sitowise)
93	Tilapalvelut (Aromi, sisäinen)
99	Korkolaskutus

AKT	Aktivoinnit
KOM	Käyttöomaisuustapahtumat
	Liitetietosisitteet

Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut

Tlaji	Nimi
12	Pankki
13	Palkka
17	MuistioE
20	OL
29	MuistSisLa
52	M2
47	Tilapalvelut
72	Tilapalvelut (Aromi)
93	Tilapalvelut (Aromi, sisäinen)
AKT	Aktivoinnit
KOM	Käyttöomaisuustapahtumat
	Liitetietosisitteet

Liikelaitos Kuninkaantien työterveys

Tlaji	Nimi
12	Pankki
13	Palkka
17	MuistioE
20	OL
34	Man
52	M2
38	Ltappio
65	Kuninkaantien työterveys (Dynamic Health)
KOM	Käyttöomaisuustapahtumat
	Liitetietosisitteet